

ΣΗΜΕΡΑ

Ο ΜΑΪΚΛ ΧΑΡΑΡΙ ΣΤΗΝ «Κ»

Η σημασία της ενδιάμεσης λύσης για το Ισραήλ

Έχει και πολιτική σημασία αν το έργο (σ.σ. προμήθεια αερίου προς Κύπρο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής) κατακυρωθεί στην ισραηλινή

εταιρεία, υπό την προϋπόθεση ότι θα πείσει πως μπορεί να φέρει αέριο σε καλύτερη τιμή από τους ανταγωνιστές της. Το σαφές αυτό μήνυμα στέλνει στη Λευκωσία ο πρόεδρος του Ισραήλ Μαϊκλ Χαράρι σε μία συνέντευξη που σχετίζεται με τα ζητήματα που άπτονται των υδρογονανθράκων και των σχέσεων που δημιουργήθηκαν κυρίως εξ'αυτής της αφορμής μεταξύ των δύο χωρών. **Σελ. 6**

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Σε κίνδυνο περιουσίες Κυπρίων

Σε ζήτημα που ενδεχομένως να φέρει σε δύσκολη θέση Αθήνα και Λευκωσία μπορεί να εξελιχθεί μία διαφορά Κυπρίων με το Ελληνικό Δημόσιο. Η Εφορία επέβαλε σε εταιρεία διά της οποίας αγόρασαν ακίνητο στην Εύβοια φόρο που αγγίζει σχεδόν την τιμή της αγοράς! **Σελ. 14**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Τα ρομπότ σύντομα μέρος της ζωής μας

Ο καθηγητής έρευνας στο πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης, δρ Νικόλαος Μαυριδής υποστηρίζει ότι τα επόμενα χρόνια θα ζήσουμε μια εκρηκτική διάδοση των ρομπότ σε πληθώρα εφαρμογών. **Ζωή, σελ. 7**

Μοιράζει παιχνίδι ο Αβέρωφ Νεοφύτου

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ στοχεύει σε συγκλίσεις στις εκποιήσεις, ώστε να περισώσει το κυβερνητικό νομοσχέδιο

Αυλαία στο πολιτικό θρίλερ των εκποιήσεων επιχειρεί να ρίξει ο αρχηγός του ΔΗΣΥ. Οι υπαρκτοί πλέον φόβοι για τον ερχομό ενός «οικονομικού τσουνάμι» δεν δίνουν περιθώρια σε άλλες αδιέξοδες συζητήσεις μεταξύ Προεδρικού-κομμάτων. Η Πινδάρου,

παρά την αρχική της αμνηχανία, μπροστά στη θύελλα των πολιτικών εξελίξεων επιδίωξε ρόλο μπαλαντέρ. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου, μέσα από πεισματικές διαβουλεύσεις πιέζει την κυβέρνηση να φέρει κοινώς αποδεκτές τροποποιήσεις στο τραπέζι των

διαπραγματεύσεων, ενώ παράλληλα επιδιώκει να πείσει τα κόμματα να ρίξουν τον πήχη και να βρουν συγκλίσεις επί του νομοσχεδίου. Η επίτευξη συγκλίσεων, πάντως, φαίνεται να βολεύει σχεδόν όλους, αφού από την πλευρά του Προεδρικού θα

περάσει το κυβερνητικό νομοσχέδιο, ο ΔΗΣΥ θα αποφύγει την πολιτική μοναξιά της ψήφισης ενός νομοσχεδίου που οι υπόλοιποι θα καταψηφίσουν και ο Νικόλας Παπαδόπουλος θα κερδίσει «ρυθμιστικούς» πόντους εύκολα. **Σελ. 5**

Στην αγκαλιά της θάλασσας

Το **σμαραγδί** της υπέροχης θάλασσας του Κάβο Γκρέκο και η αίσθηση της ελεύθερης πτώσης στην αγκαλιά του νερού λειτουργεί τις μέρες μας και ως οδός προσωρινής έστω διαφυγής από τα προβλήματα μιας καθημερινότητας που μας έγινε πλέον βαριά σκιά. Από την άλλη μάς κάνει να εκτιμούμε περισσότερο την ποιότητα των ανθρώπων μας και το κάλλος του τόπου μας. Τις ομορφιές του νησιού μας φαίνεται να προτιμούν και οι πολιτικοί μας ταγοί, τουλάχιστον για φέτος. **Σελ. 7**

Αρχή με υποθέσεις χειραγώγησης τιμών

Σκάνδαλο οικονομίας

Σε νέα **φάση** εισήλθαν οι έρευνες για την οικονομία με το βάρος να πέφτει σε υποθέσεις της Επ. Κεφαλαιαγοράς. Παράλληλα, εντοπίστηκε η διαδρομή της μίζας για τη Uniastrum, καθώς και οι δύο Ρώσοι και οι τρεις Κύπριοι που τη μοιράστηκαν. Εξάλλου, σημαντική θεωρείται η αναμενόμενη από τις ιταλικές αρχές απάντηση για υπόθεση «κόκκινων» δανείων. **Σελ. 13**

Ο Ερντογάν ανοίγει νέα πολιτική σελίδα

Και στην εξωτερική πολιτική

Την **αποτελεσματικότητα** των ριψοκίνδυνων και συχνά δικαστικών πολιτικών επιλογών του Ερντογάν αποκαλύπτει η εκλογή του από τον πρώτο γύρο των εκλογών στην προεδρία της χώρας. Ως νέα σελίδα στην πολιτική ιστορία της σύγχρονης Τουρκίας χαρακτηρίζεται η νίκη που κατήγαγε στις πρώτες εκλογές για την προεδρία με απευθείας λαϊκή ψήφο. **Σελ. 21**

Έλληνες υπό την απειλή ισλαμιστών

Είναι 150 επιχειρηματίες, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο βόρειο Ιράκ

Προτιμούν την ανασφάλεια του εμπόλεμου Ιράκ από αυτήν της ελληνικής οικονομίας. Δραστηριοποιούνται στις κατασκευές και στο εμπόριο και νιώθουν ασφαλείς στα όρια του ιρακινού Κουρδιστάν. Ωστόσο, παρακολουθούν προσεκτικά την προέλαση των Τζιχαντιστών της οργάνωσης «Ισλαμικό

Κράτος» (ISIS), οι οποίοι διώκουν και σφάζουν τους «απίστους». Πρόκειται για τους πάνω από 150 Έλληνες που ζουν εκεί. Η «Κ» συνομίλησε με μερικούς από αυτούς, που εκθέτουν τις εμπειρίες τους από την πίεση που προκαλεί η, ανακοπτόμενη ήδη, προέλαση των Τζιχαντιστών. **Σελ. 12**

Ο μεγαλόκαρδος Ρόμπιν

Το **ντροπαλό** παιδί του Ντιτρόιτ, ο σπουδαίος κωμικός με την καταθλιπτική ζωή και το τραγικό τέλος, θα μείνει πάντοτε στο προσκήνιο μέσα από την Τέχνη του που υπηρέτησε με απaráμιλλο τρόπο. **Σελ. 23**

Το Ιράκ ενόψει τριχοτόμησης

Βομβαρδισμοί από ΗΠΑ

Η **υπαρκτή** απειλή να αλωθεί το Αρμπίλ, η πρωτεύουσα της αυτόνομης περιοχής των Κούρδων, από το «Ισλαμικό Κράτος» δρομιόλογσε την αλλαγή πλεύσης των ΗΠΑ και στον βομβαρδισμό των Τζιχαντιστών. Δικαιολογώντας την απόφασή του, ο Ομπάμα επικαλέστηκε τις σφαγές και τη μαζική εκτόπιση θρησκευτικών μειονοτήτων, κυρίως χριστιανών και Γαζίντι. **Σελ. 22**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Για το καλό του τόπου

Από τη στιγμή που το Κυπριακό μπήκε σε ένα τέλμα και δεν μπορεί να λειτουργήσει ως αρένα για τις διαφωνίες, τις κόντρες και τις έντονες συζητήσεις μεταξύ των κομμάτων, τον ρόλο του «χώρου διαφωνιών» διαδραματίζει πλέον η οικονομία. Η συμπεριφορά δείχνει πως τα κόμματα έχουν ανάγκη να κονταροχτυπηθούν για να διατηρούν λόγο ύπαρξης στο κυπριακό σύστημα. Όσο το Κυπριακό είναι στον πάγο, λόγω των εξελίξεων στην Τουρκία, τον ρόλο αυτό θα διαδραματίζει η οικονομία με αφορμή τον νόμο περί εκποιήσεων, η οποία γίνεται το νέο θύμα του πολιτικού συστήματος. Για στοιχεία της αποχής και της αποστρόφης των πολιτών προς τους πολιτικούς, όμως, έστειλαν μηνύματα που δεν δείχνουν πως έγιναν κατανόητα: Το ζητούμενο δεν είναι οι κόντρες για το θεαθήναι, αλλά να τα βρουν για το καλό του τόπου.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
DISNEY

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ... ΚΑΙΡΟΣ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΑ!

Ζωή, σελ. 8

Ο 9ος ΤΟΜΟΣ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ «Κ»

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΑΠΟΕΛ
54 παιχνίδια στην Ευρώπη
Σχεδόν μισό αιώνα μετέχει ο ΑΠΟΕΛ στην κορυφαία διασυλλογική διοργάνωση, έχοντας 54 παιχνίδια και ποσοστό νικών 32%.

ΑΕΛ
Εμπόδιο με μπάτζετ €300 εκατ
Η **Τότεναμ** με πρωτοκλασάτους ποδοσφαιριστές επιχειρεί να μπει σφίνα στην τετράδα της Πρέμιερ Λιγκ και να κατακτήσει το Γιουρόπα Λιγκ.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ
Η Λοκομοτιβ ξεδεύει πολλά
Μπορεί να μην έχει την αίγλη της ΤΣΣΚΑ και της Ντιναμό, ωστόσο προσαθεί με αξιώσεις να πλάσσει στην αφρόκριμα του ρωσικού ποδοσφαίρου.

ΟΜΟΝΟΙΑ
Η Ντιναμό Μόσχας και η VTB Bank
Ένας από τους μεγαλύτερους τραπεζικούς οργανισμούς της Ρωσίας βρίσκεται πίσω από την προσεκτική αντίπαλο της Ομόνοιας στα πλέι οφ του Γιουρόπα Λιγκ.

“Ένα λεπτό,,

winbank
ΛΕΦΤΑ ΣΤΟ ΛΕΠΤΟ

Μάθε πώς!
www.leftastolepto.com

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Μαζί τα φάγαμε;

«Είναι εγκληματικό να κλέψεις ένα πορτοφόλι, τολμηρό να κλέψεις μια περιουσία και μεγαλειώδης να κλέψεις ένα στέμμα. Η κατηγορία μειώνεται όσο η ενοχή μεγαλώνει». Αυτό έγραψε τον 18ο αιώνα ο Γερμανός συγγραφέας του έργου «Αποστές», Φρίντριχ Σίλερ. Το ανάλογο του στην περιστασή μας θα ήταν: «Είναι εγκληματικό να κρωστάς στην τράπεζα 100.000 ευρώ, τολμηρό να κρωστάς ένα εκατομμύριο και μεγαλιώδης να κρωστάς 6 δισ. Η κατηγορία μειώνεται όσο η ενοχή μεγαλώνει». Θυμήθηκα τον Σίλερ, όταν ανέγνωσα το γραπτό υπόμνημα του κ. Παντελή Λεπτού, ο οποίος και επιμένει να θυμίζει στον κοσμάκη, που σήμερα τρέμει μπροστά στον κίνδυνο να χάσει το σπίτι του, ότι είναι ένας από τους 30 δανειολήπτες που έχουν φεσώσει την Κύπρο με 6 δισ., τα οποία αν επέστρεφαν δεν θα κινδυνεύαμε όλοι οι υπόλοιποι να μειουνομε ανόστιοι.

Ο κ. Λεπτός ως πρόεδρος του Συνδέσμου Επιχειρηματιών Ανάπτυξης Γης διατυπώνει την εκτίμησή ότι το πολυσυζητημένο νομοσχέδιο «θα οδηγήσει σε μαζικές εκποιήσεις ακινήτων, προς όφελος μεγάλων ξένων συμφερόντων». Μα οι ξένοι επενδυτές για να έρθουν να πάρουν τα σπίτια μιών των πληθύνει κ. Λεπτέ, θα πρέπει να φέρουν λεφτά για ναβάλουν στις τράπεζες επειδή ακριβώς εσείς οι μεγάλοι δανειολήπτες δεν πληρώνετε τα οφειλόμενά σας των 6 δισ.

Ο κ. Λεπτός αποφεύγει να μας πει πώς οι δικές του επιχειρήσεις πήραν τα δάνεια των εκατοντάδων εκατομμυρίων. Με ποιες εξασφαλίσεις; Αν υπήρξε μέλος Δ.Σ. τραπεζικού ιδρύματος από το οποίο λάμβανε δάνεια; Από πότε τα δάνεια του συγκαταλέγονται στα μη εξυπηρετούμενα; Αληθεύει ότι είναι πολύ πριν από το 2013;

Αν ναι—που έτσι είναι—οι μαζικές εκποιήσεις θα έπρεπε πολύ πριν φτάσουμε στη σημερινή τραγωδία να είχαν εφαρμοστεί επί των μεγάλων δανειοληπτών. Αντί αυτού, τράπεζες και αρχές, εδώ και δύο σχεδόν χρόνια «τρώνε» τα παραμύθια του κάθε Λεπτού περί Κινέζων, Σεΐκων και Μαγυάρων μεγαστάνων που θα αγόραζαν ακριβά τα ακινήτα τους για να τους ξελασπώσουν. Λες και οι ξένοι λεφτάδες δεν ξέρουν ότι αν περιμένουν ένα-δύο χρόνια, θα πάρουν αυτά που θέλουν σε τιμές πολύ πιο κάτω από αυτές των παραμυθιών.

Ο κ. Λεπτός υπογραμμίζει επίσης ότι το συγκεκριμένο νομοσχέδιο «κρίζει μελέτες από ομάδα εμπειρογνομόνων που να γνωρίζουν τα δεδομένα της κυρίαρχης οικονομίας». Υποθέτουμε ότι εννοεί, όπως τα γνωρίζει ο ίδιος, ο οποίος ακριβώς λόγω αυτής της εμπειρογνομόνωσης, έχει μη εξυπηρετούμενα δάνεια εκατοντάδων εκατομμυρίων. Εκτός κι επιδιώκει περαιτέρω καθυστέρηση, με την ελπίδα να σώσει, ότι σώζεται από το δικό του φέουδο.

Από τη στιγμή όμως που οι τράπεζες καθυστερούν ναβάλουν χέρι στα μεγάλα φέουδα, η σωτηρία τους θα εξαρτάται από την κρατική βοήθεια (βλ. τελευταίο κρατικό ομόλογο 750 εκατ. που πήγε στην Τράπεζα Κύπρου), η οποία μετακυλύει τελικώς στους ώμους των φορολογουμένων ως δημόσιο χρέος. Δεν ξέρω αν ο κ. Λεπτός είχε υπόψη του, το ρηθέν υπό του κ. Πάγκαλου, «μαζί τα φάγαμε», όταν στη γραπτή δημόσια παρέμβασή του, κατέληγε προβλέποντας ότι, «η όλη θα ξεπεράσουμε την κρίση ή όλοι θα μειουνομε εγκλωβισμένοι σε αυτήν», η κυπριακή διάλεκτος πάντως διαθέτει απάντηση ανάλογη της αναίδους περιστασης: «Απόν αντρέπεται ο κόσμος εν δικός του»!

paraschos@kathimerini.com.cy

ΥΨΙΚΑΜΙΝΟΣ / Γράφει ο ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑΣ

Γιαννάκης ο αμφιθεατρικός...

«Μα είσαι σίγουρος ότι σε κατάλαβαν; Μην έχεις έννοια, Μαρίνο. Έβαλα υπέρτιλους...»

πρώτο εξάμηνο σε άλλο αμφιθέατρο: «Η παγκοσμιοποίηση των οικονομικών και η νέα μονοπολιτική τάξη πραγμάτων οδηγεί όμως και σε αυθαιρεσίες, περιφερειακές συγκρούσεις, επεμβάσεις και καταπίεση ανθρωπίνων δικαιωμάτων, Το Αφγανιστάν, το Ιράκ, το συνεχιζόμενο λουτρό αίματος στη Μέση Ανατολή, το απεχθές και καταδικαστέο φαινόμενο της τρομοκρατίας καταδεικνύουν την ανάγκη μιας νέας διεθνούς τάξης. Μιας διεθνούς τάξης που θα βασίζεται στην επιβολή του διεθνούς νόμου, που θα ενδυναμώνει τους συλλογικούς-διεθνικούς θεσμούς». Che ti να κάνουμε; Ο 17άρης, έχοντας μνηθεί προχθές στα σοσιαλιστικά μνημόνια, τον χαιρετά η ψυχή σου και τον πιστεύεις κιόλας ότι θα αλλάξει τον κόσμο. Δεν απομύθωσα ένα απλό μέτρο του κεμένου του που μοιράστηκε στον Τύπο, όχι. Και το υπόλοιπο έτσι το πήγαινε. Φαίνεται πως εκεί στην Κάτω Πάφο ο σοσιαλισμός ξεθύμανε και τώρα μετά τον 15Αύγουστο, είπε να ριζεί ένα ταχύρρυθμο ο Γιαννάκης για να αφιέρουν οι σοσιαλιστικοί γλυτοί της νόησης! Στο Πολυτεχνείο, κατάληψη Νομικής, συντάκτες και εκφωνητές του Ελεύθερου Ραδιοσταθμού Πάφου, αγωνιστές, κατόπιν ώριμος σοσιαλιστής και αρχηγός

μετά της ΕΔΕΚ αλλά πάντα 17άρης και έτοιμος με την πέτρα στο χέρι, σημαδεύοντας την κεφαλή του πολιτικού συστήματος - της Μέδουσας που χάνει ένα κεφάλι με κάθε ανάλογο άρθρο του Γιαννάκη αλλά φτυρνούν τέσσερα. Είναι αμφιθεατρικός ο Γιαννάκης και πρέπει να ανέβεις στη σκέψη του για να δροστεί ο μέσος σου Ρουβικώνας, μα είναι και λίγο άκαιρος. Σπάνια η επανάσταση απέναντι στο κεφάλαιο ξεκίνησε καλοκαίρι και με το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις και τα μύρια άλλα όσα που έρχονται και μας πλάκωνουν σαν εξελικτικό τσουνάμι, η επανάσταση μπορεί να περιμένει.

Δεν λέω και ποτέ δεν θα το πω: Όσα είπε ο Μαρξ δεν θα τα επαναλάβει κανείς άλλος, και ειδικά όσοι επιτυχημένα παπαγαλίζουν αυτά που είπε ο Μαρξ. Οι ανάγκες μας σαν λαός δεν προσοδιάζουν τις ανάγκες μιας διεθνούς τάξης που θα βασίζεται και στην επιβολή του διεθνούς νόμου, που θα ενδυναμώνει τους συλλογικούς-διεθνικούς θεσμούς, εραπρόσ ουτε καν οι διεθμιστές, αγαπητέ Γιαννάκη, δεν συμμετέχουν με θέρμη στη σκέψη ότι τα διεθνή συλλογικά όργανα θα αποκτήσουν δύναμη μεγαλύτερη από τα επιμέρους κράτη στην επιβολή του νόμου όπως εκείνα ορίζουν, καταδει-

κνώντας παράλληλα τον «ανθρωπιστικό ρόλο» και το «εμείς τα σπάμε εσείς μαζεύετε τα σπασμένα» ως τη μόνη σταθερά μεταξύ κρατός και διεθνισμού. Λιποθύμωσα με αυτή την πρόταση αλλά επανήλθα για να τελειώσω το άρθρο. Η ΕΔΕΚ βλέπει τα ποσοστά της τα πέφτουν, συνέδριο φωνάζει ο κόσμος που είναι μπερδεμένος, γιατί του λένε οι καλοθελητές ότι η κυβέρνηση την είδε Developer και μαζεύει σπίτια έστω κι αν δεν είναι έτσι, και ο Γιαννάκης ψάχνει αμφιθεατρικά και με αγωνία μια νέα διεθνή ισορροπία. Μα το πρόβλημα εστιάζεται στην ίδια τη λέξη αμφιθέατρο. Σε ποιους μιλάει για η ΕΔΕΚ, τι θέλει να πει και πώς το λέει. Ποια είναι τα επιμέρους μέτρα που ακούν;

Ο Λαός δεν είναι πολιτικός επιστήμονας, ούτε μέλος πολιτικής νεολαίας γαλοχημένων ουρανίσκων που ξεστομίζουν πολυλόκους εκφράσεις τις οποίες ερωτεύονται οι φοιτητούλες, οπότε και τα λόγια πρέπει να είναι απλά, περιεκτικά και με έντονο comtemporagry άρωμα. Όταν η κοινωνία που της ζητήσεις να σπκώσει βάρος και να βάλει πλάτη, αναζητεί λύσεις κι εσύ της δίνεις βιβλιογραφικές αναφορές, τότε το πρόβλημα είναι εμφανές κι αν θες το κάνεις δικό σου: Ως πολιτικός φορέας που ζει στο σήμερα και έχει να πει, να προτείνει, για το σήμερα, για την κοινωνία. Η διεθνής πολιτική αλλάζει και όταν εμείς, σαν γεωγραφικό της μέρος, τη χρειαστήκαμε εκείνη ή μας αγνόησε ή μας δάνεισε.

Εντούτοις όμως, είναι κρίμα να είσαι αποκομμένος και απομονωμένος από τις εξελίξεις. Τώρα, πόσο κρίμα είναι να είσαι αποκομμένος και απομονωμένος από την ίδια σου την κοινωνία, αυτό είναι άλλο Γιαννάκη ευαγγέλιο και θα το μάθουμε σε επόμενη διάλεξη, προφανώς στο ίδιο αμφιθέατρο. Μέχρι τότε ο άρτος δεν φέρνει θέαμα, ο λαός δεν κάνει χαρά, τα λιοντάρια γεμίζουν τρεχούμενος και ο Κάισαρ πάει μόνος να πολεμήσει ανεμόμυλους στο βορρά.

tsikalasm@sppmedia.com

Advertisement for Bank of Cyprus featuring two children and the text: 'Αν οι διακοπές σου φέτος θα είναι Κύπρος, οι κάρτες VISA σου δίνουν την ευκαιρία να κερδίσεις το ποσό που ήλπιούες σε οποιοδήποτε ξενοδοχείο.' Includes contact info: 800 00 800 www.bankofcyprus.com.cy

Νομικός γρίφος η selfie του πιθήκου

Δυσεπίλυτο νομικό ζήτημα δημιουργήσε άθελά του πιθήκος, τραβώντας φωτογραφία του εαυτού του (selfie). Ο Βρετανός ιδιοκτήτης της φωτογραφικής μηχανής και επαγγελματίας φωτογράφος Ντέιβιντ Σλέιτερ ανακάλυψε ότι η εικόνα, την οποία η διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια Wikipedia διέστειρε ευρύτατα, δεν του ανήκει. Υστερα από τις επανειλημμένες εκκλήσεις του κ. Σλέιτερ προς την ιστοσελίδα να πάψει την αναδημοσίευση της φωτογραφίας, η νομική υπηρεσία της Wikipedia τού απάντησε ότι δεν ήταν υποχρεωμένη να το κάνει, καθώς τα πνευματικά δικαιώματα της εικόνας ανήκουν εξ ολοκλήρου στον δημιουργό της, τον ανώνυμο μαυροκέφαλο μακάκο της Ινδονησίας. Το περιστατικό χρονολογείται το 2011 και το ταξίδι του Σλέιτερ στη ζούγκλα της Ινδονησίας. Εκεί, ενώ ο φωτογράφος κατασκήνωσε σε δύσβατο σημείο, μακάκος έκλεψε μία από τις ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές του. Με αυτή, ο μακάκος τράβηξε δεκάδες φωτογραφίες, οι περισσότερες από αυτές χωρίς να έχει εστιάσει και με τον φακό στραμμένο στο έδαφος.

Οι selfies του θηλυκού μαυροκέφαλου μακάκου στην Ινδονησία, μήλον της Εριδος μεταξύ Wikipedia και Ντ. Σλέιτερ. Το περιστατικό συνέβη στη ζούγκλα της Ινδονησίας το 2011, όταν ο μακάκος έκλεψε μία από τις φωτογραφικές μηχανές του φωτογράφου και τράβηξε δεκάδες φωτογραφίες. Πέντε από αυτές ήταν απολύτως ευκρινείς.

Πέντε από τις εικόνες, όμως, ήταν απόλυτα ευκρινείς, ενώ ένα καρέ ήταν μια τέλεια selfie ενός θηλυκού χαμογελαστού μαυροκέφαλου μακάκου, με εξαιρετική οδοντοστοιχία. Ο Βρετανός φωτογράφος εξετάζει σήμερα το ενδεχόμενο να κινηθεί δικαστικά κατά της Wikipedia, υπο-

στηρίζοντας ότι η διασπορά της δημοφιλούς εικόνας πλύττει το εισόδημά του. Ο κ. Σλέιτερ είπε στη βρετανική εφημερίδα Telegraph ότι το ταξίδι στην Ινδονησία του στοίχισε μεγάλο χρηματικό ποσό. «Το ταξίδι μου κόστισε 2.000 στερλίνες, ενώ ο εξοπλισμός μου αξίζει πάνω από 5.000. Η φωτογραφία είναι δαπανηρό επάγγελμα, ενώ τα στελέχη της Wikipedia μου στερούν όσα με κόπο απέκτησα», λέει ο φωτογράφος.

«Ακατέργαστο διαμάντι» Σε σχολίο της στη βρετανική εφημερίδα The Guardian, η Σάρα Τζέονγκ εξετάζει τους ισχυρισμούς του κ. Σλέιτερ από ψυχρή, νομική σκοπιά. Επιλέγοντας να στηρίξει με σκωπτικό

τρόπο τα δίκαια των συμπαθτικών πρωτευόντων στις Κελέβες, η κ. Τζέονγκ καταρρίπτει το επείρημα του Σλέιτερ περί κυριότητας των εικόνων, υπογραμμίζοντας την αισθητική αριτιότητα της φωτογραφίας του μακάκου. «Η selfie του πιθήκου είναι ένα ακατέργαστο διαμάντι: ένα εκπληκτικό πορτρέτο, τέλεια εστιασμένο και στρατηγικά τοποθετημένο, ώστε να καθίσταται εφικτή η σύλληψη ενός άτακτου, αλλά αθώου, χαμόγελου. Αν ο θηλυκός μακάκος διέθετε λογαριασμό στη φωτογραφική ιστοσελίδα Instagram, θα είχε εξασφαλίσει πολλά εκατομμύρια διαδικτυακούς φίλους», γράφει η κριτικός του Guardian. «Το γεγονός, όμως, ότι ο πιθήκος δεν θα γίνει διάσημος αποδεικνύει την αδικία

των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Η οποιοδορμική αντιμετώπιση των ζών-δημιουργών από τον νομοθέτη είναι εμφανής και σε άλλες περιπτώσεις. Αναλογιζτείτε έναν κόσμο που φέρεται πθικά στα ζώα-καλλιτέχνες του. Οι κινεζικές αρκούδες πάντα των ζωολογικών κήπων θα έπρεπε να υπογράφουν συμβόλαια επιτρέποντας τη χρήση των φωτογραφιών τους σε αναμνηστικά είδη, ενώ οι φάλαινες θα έπρεπε να εξασφαλίζουν δικαιώματα από την αναπαράγωγή των μοναδικών τους τραγουδιών. Όλοι μας θα συμφωνούσαμε άλλωστε ότι μια κοινωνία με περισσότερες selfies πιθήκων θα ήταν ικανή να οδηγήσει σε έναν καλύτερο κόσμο», καταλήγει η συντάκτρια.

Μικρό καλάθι για κίνηση από Ερντογάν

Το Κυπριακό φαίνεται να μην εννοείται από τις εξελίξεις στην Τουρκία με αποτέλεσμα οι προοπτικές να εξασθενούν

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Μεγάλες είναι πλέον οι επιφυλάξεις για μία κίνηση του Ταγίπ Ερντογάν στο Κυπριακό τους επόμενους μήνες μετά και την εκλογή του στο ανώτατο αξίωμα της Τουρκίας. Τις προσδοκίες καλλιεργούσαν κυρίως οι Ηνωμένες Πολιτείες, οι οποίες τόνιζαν τους προηγούμενους μήνες, πως σύντομα μετά τη εκλογή του κ. Ερντογάν στην προεδρία θα ακολουθούσε πρωτοβουλία του για λύση του Κυπριακού. Οι ελπίδες αυτές εξουδετερώνονται, όμως, από τη μακρά μάχη για τη διαδοχή του κ. Ερντογάν στην ηγεσία του κυβερνώντος κόμματος και την πρωθυπουργία της Τουρκίας, αλλά και τη μεγάλη αστάθεια μαστίζει στη Μέση Ανατολή και επηρεάζει άμεσα την τουρκική εξωτερική πολιτική. Στη Λευκωσία, οι συνεργάτες του Προέδρου της Δημοκρατίας διαπιστώνουν την πολύ ρευστή κατάσταση στην Άγκυρα και τονίζουν ότι η μόνη ίσως θετική παρέμβαση της Τουρκίας στο Κυπριακό από το φθινόπωρο δεν μπορεί παρά να είναι δευτερεύουσας σημασίας. Μία μικρή ουσιαστική κίνηση που θα καλεί τον Ντερβίς Έρογλου να δεχθεί την πρόταση Αναστασιάδη για καταγραφή συγκλίσεων και αποκλίσεων, ώστε

Η μακρά μάχη που άρχισε για την πρωθυπουργία στην Τουρκία, η αστάθεια στην περιοχή, το ουκρανικό, κι ο παράγοντας Έρογλου χαμηλώνουν σημαντικά τις προσδοκίες που έτρεφαν Ουάσινγκτον και Λευκωσία.

να μην καταρρεύσει η διαδικασία λύσης που αυτή τη στιγμή βρίσκεται στον αναπνευστήρα, με τους ηγέτες να μην μπορούν να συμφωνήσουν ούτε και σε μικρά Μέτρα Οικοδόμησης Εμπιστοσύνης. Το βαρύ κλίμα επιτείνεται και από τη διαπίστωση ότι η ανακάλυψη κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην ανατολική Μεσόγειο δεν είναι τελικά τόσο ισχυρό κίνητρο για να υποχρεωθεί η Τουρκία να λύσει το Κυπριακό και να μη μείνει εκτός νυμφώνος.

Μάχη για τη διαδοχή

Το ποσοστό του περίπου 52%, το οποίο επέτρεψε στον Ταγίπ Ερντογάν να εκλεγεί Πρόεδρος της Τουρκίας από τον πρώτο γύρο, δεν είναι

αρκετό για να ελέγξει χωρίς πρόβλημα και την πολιτική σκηνή της Τουρκίας μετά τη δική του αποχώρηση από την πρωθυπουργία. Ήδη οι δελφίνοι στο κυβερνών κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης συνωστίζονται για να διαδεχθούν τον Ερντογάν. Σε αυτούς συγκαταλέγονται πρόσωπα όπως ο υπουργός Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου, και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, Μπουλέντ Αρίτς, που θεωρούνται άνθρωποι του Ερντογάν. Στην κούρσα, όμως, μπαίνει δυναμικά και ο απερχόμενος πρόεδρος, και συνιδρυτής του ΑΚΡ, Αμπντούλάχ Γκιουλ, ο οποίος δεν μπορεί να διεκδικήσει τώρα ο ίδιος το αξίωμα το προέδρου του κόμματος. Θα πρέπει να βγει πρώτα βουλευτής και μετά να διεκδικήσει την πρωθυπουργία στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου 2015. Αυτό, όμως, δεν εμποδίζει τον κ. Γκιουλ να βάλει τώρα τον δικό του άνθρωπο στην κούρσα, με τη λογική να τον αντικαταστήσει αργότερα. Και ήδη γι' αυτό τον σκοπό ακούγεται το όνομα του υπουργού Αλι Μπαμπάτζάν. Η κινούμενη άμμος θα ταλανίζει την πολιτική σκηνή της Τουρκίας για πολλούς μήνες και το προεκλογικό κλίμα δεν θα επιτρέψει ουσιαστικές κινήσεις και παραχωρήσεις στο Κυπριακό.

Η Λευκωσία θεωρεί πλέον ότι η μόνη ίσως θετική παρέμβαση της Τουρκίας στο Κυπριακό από το φθινόπωρο θα είναι να πειστεί ο Έρογλου να δεχθεί την πρόταση Αναστασιάδη για καταγραφή συγκλίσεων και αποκλίσεων, ώστε να μην καταρρεύσει η διαδικασία λύσης.

Η πρώτη συνομιλία Ομπάμα - Ερντογάν, όταν ο Αμερικανός Πρόεδρος τηλεφώνησε στον Τούρκο ηγέτη για τα συγκαρητήρια δεν πήγε καλά.

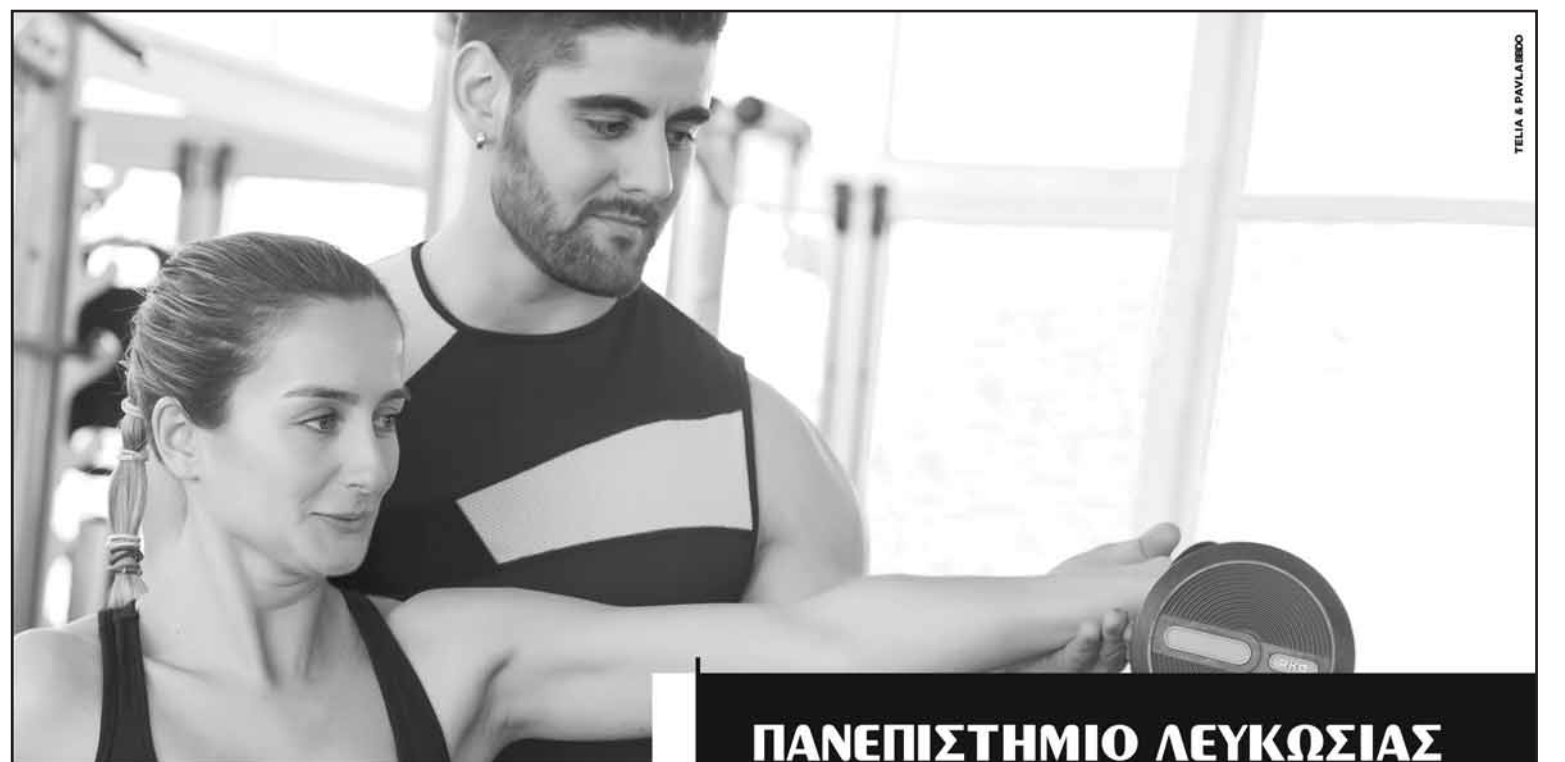
Ψυχρότητα στις σχέσεις Τουρκίας - ΗΠΑ

Οι Ηνωμένες Πολιτείες ήλπιζαν ότι η μετακίνηση Ερντογάν στην Προεδρία της Δημοκρατίας θα ήταν μία ευκαιρία για βελτίωση των αμερικανοτουρκικών σχέσεων, αλλά και για κάποια κίνηση στο Κυπριακό. Για το τελευταίο έδινε διαβεβαιώσεις ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου, σε Αμερικανούς συνομιλητές του (ανάμεσά τους και τον Αντιπρόεδρο Τζο Μπάιντεν). Η πρώτη συνομιλία, όμως, Ομπάμα - Ερντογάν εδώ και μήνες, όταν ο Αμερικανός Πρόεδρος τηλεφώνησε στον Τούρκο ηγέτη για τα συγκαρητήρια δεν πήγε καλά. Ο κ. Ερντογάν ήταν πολύ αυστηρός έναντι της αμερικανικής στάσης στις επιθέσεις κατά της Λωρίδας της Γάζας, γεγονός που επδεδίωξε αντί να βελτιώσει την επικοινωνία με τον Αμερικανό Πρόεδρο. Επιπλέον, διπλωματικοί κύκλοι που μίλησαν στην «Κ» αμφισβήτησαν τη σημερινή δυνατότητα των ΗΠΑ να επηρεάσουν καθοριστικά τον κ. Ερντογάν και την τουρκική κυβέρνηση. Δεν απέκλεισαν, πάντως, το ενδεχόμενο να κινηθεί δευτερευόντως η Τουρκία για να αποτρέψει την κατάρρευση της τρέχουσας διαδικασίας συνομιλιών για το Κυπριακό. Αν τον Σεπτέμβριο διαπιστωθεί ότι ο Τ/κ ηγέτης εξακολουθεί να μη δέχεται την πρόταση Αναστασιάδη για καταγραφή συγκλίσεων και αποκλίσεων, εκτιμάται πως η Τουρκία θα ασκήσει την επιρροή της για να μην καταρρεύσει η διαδικασία. Σαφέστατα, πάντως, η λύση του Κυπριακού δεν είναι στις προτεραιότητες της Τουρκίας που έχει

άλλα πολύ πιο πιεστικά προβλήματα στη γειτονιά της. Η κατάσταση στο Ιράκ, οι σχέσεις με το Ιράν, η στάση της Τουρκίας έναντι του Ισραήλ, η κρίση στη Συρία και η ψυχρότητα με τη νέα κυβέρνηση της Αιγύπτου δημιουργούν μία εκρηκτική κατάσταση και τρομερά προβλήματα που κληρονομούν άμεσου χειρισμού από την τουρκική διπλωματία. Στην απροθυμία της Άγκυρας να κάνει ουσιαστικό βήμα στο Κυπριακό έχει συμβάλει και η προσάρτηση της Κριμαίας από τη Ρωσία, γεγονός που όπως πιστεύει η Τουρκία δημιουργεί όρους ψυχρού πολέμου και ενισχύει τον δικό της ρόλο στην περιοχή.

Το φυσικό αέριο

Επιφυλάξεις εκφράζονται επίσης και για το αν τελικά το φυσικό αέριο στη λεκάνη της Λεβαντίνης είναι ισχυρό κίνητρο για να λύσει η Τουρκία το Κυπριακό. Διπλωματικοί κύκλοι επεσήμαναν στην «Κ» ότι η Άγκυρα μιλά με τις εταιρείες που έχουν τα δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης τόσο στο Ισραήλ όσο και στην κυπριακή ΑΟΖ. Και οι εταιρείες αυτές διαβεβαιώνουν την τουρκική κυβέρνηση ότι θα μπορεί να προμηθευτεί αέριο, όπως κι αν έλθουν τα πράγματα στην περιοχή. Δεν μιλούν για μεταφορά του με αγωγό, κάτι που δεν επηρεάζει το άλυτο κυπριακό, αλλά για χρήση της τεχνολογίας συμπιεσμένου φυσικού αερίου που αντλείται από την πηγή, συμπιέζεται και μεταφέρεται με πλοίο στο προορισμό του από τα διεθνή ύδατα.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

γράψε το μέλλον σου!

Επιστήμη του Αθλητισμού

Βασικά Πλεονεκτήματα και Στοιχεία Προγράμματος

- Πτυχίο (BSc) στην Αθλητική Επιστήμη (4 χρόνια)
- Το πρώτο πτυχίο Αθλητικής Επιστήμης στην Κύπρο, αναγνωρισμένο από το ΚΥΣΑΤΣ
- Καταξιωμένοι καθηγητές και αναβαθμισμένες αθλητικές εγκαταστάσεις
- Δυνατότητα πρακτικής εξάσκησης (Internship) σε οργανισμούς της Αθλητικής Βιομηχανίας
- Δυνατότητα συμμετοχής στα ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας
- Δυνατότητα συνέχισης σπουδών σε μεταπτυχιακό (MSc) και διδακτορικό (PhD) επίπεδο, στα αναγνωρισμένα προγράμματα του Πανεπιστημίου Λευκωσίας
- Απαραίτητο εφόδιο για εργοδότηση στην Αθλητική Βιομηχανία
- Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνική

Προγράμματα Υγείας - Ιατρικής

Φαρμακευτική | Νοσηλευτική | Βιολογία του Ανθρώπου | Ιατρική*
Διατροφολογία & Διαιτολογία | Φυσικοθεραπεία | Επιστήμη του Αθλητισμού
Ορθοπαιδική

*Σε συνεργασία με το St. George's, University of London

Λεωφ. Μακεδονίτισσας 46, Τ.Κ. 24005, 1700 Λευκωσία, Τηλ.: 22841528, Email: admissions@unic.ac.cy, www.unic.ac.cy

Εκχειρία και ζυμώσεις για τις εκποιήσεις

Φόβοι για οικονομικό «τσουνάμι» οδηγούν σε πυρετώδεις διαβουλεύσεις προς εξεύρεση συγκλίσεων ώστε να περάσει το νομοσχέδιο

Της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Τέρμα οι πολυήμερες διακοπές αλλοτινών εποχών για τους πολιτικούς αρχηγούς αλλά και για τα Υπουργεία Οικονομικών και Εσωτερικών. Ο φόβος των εκποιήσεων ανέστειλε τα οποία σχέδιά τους και επέβαλε ολιγοήμερες διακοπές στο μοντέλο του πάλι ποτέ πετυχημένου διαφημιστικού δολώματος για πιστωτικές κάρτες διακοπών «αποδημίας» εις Κύριον τράπεζας, «μέχρι εδώ πιο κάτω»... Το νομοσχέδιο - «δαμόκλειος σπάθην» και οι φόβοι που αιωρούνται περί οικονομικού «τσουνάμι» σε περίπτωση καταψήφιστος φαίνεται να προβληματίζουν σοβαρά κυβέρνηση και αντιπολίτευση, με αποτέλεσμα να προβάλλει πλέον η τάση αλλά και η διάθεση, τα δύο μέρη να τα βρουν κάπου στη μέση. Τα κόμματα - πλην του ΔΗΣΥ, που μέχρι πρόσφατα αφορίζαν το νομοσχέδιο ψάχνουν συγκλίσεις, ενώ η κυβέρνηση δουλεύει πυρετωδώς για να επαναδιαπραγματευθεί με την Τρόικα όρους του νομοσχεδίου ούτως ώστε να έρθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων ένα σαφώς βελτιωμένο κείμενο.

Πυρετός διαπραγματεύσεων

Μετά και από το βέτο της Τρόικας στις εισηγήσεις των κομμάτων, τα Υπουργεία

Κοινό στόχο αποτελεί η εφαρμογή παράλληλων νομοθετημάτων που θα προστατεύουν τον μικρό οφειλέτη από τις κακές πρακτικές των τραπεζών, αλλά παράλληλα θα δίνουν σ' αυτές το εργαλείο να κυνηγήσουν τους μεγαλοοφειλέτες.

Οικονομικών και Εσωτερικών μελετούν την εισαγωγή παράλληλων νομοθετημάτων: Πρόκειται για αυτά της ενίσχυσης του ρόλου του Συμβούλου Αφερεγγυότητας, της προστασίας κατοικίας μέχρι 350.000 ευρώ ώστε να μην εκποιηθεί όταν βρίσκεται σε εξέλιξη διαδικασία διαμεσολάβησης από τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο και τη θεσμοθέτηση του Κώδικα της Κεντρικής Τράπεζας, για τις καθυστερήσεις δανείων. Παράλληλα, ο ΔΗΣΥ αναλαμβάνει την πρωτοβουλία να καταθέσει πρόταση νόμου σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των τραπεζών στις τραπεζικές συμβάσεις. Φαίνεται πως θα θέσει μεταξύ άλλων περιορισμό στους τόκους υπερημερίας, ενώ

Οι φόβοι κατάρρευσης της κυπριακής οικονομίας τόσο με την έγκριση του νομοσχεδίου ως έχει, όσο και με την καταψήφισή του κινητοποιούν την κυβέρνηση να βρει μία φόρμουλα κοινά αποδεκτή και τα κόμματα να καταλήξουν σε ελάχιστες κοινές συγκλίσεις ούτως ώστε να περάσει το επίμαχο νομοσχέδιο.

θα απαγορεύει στην τράπεζα να αλλάζει το επιτόκιο σε δάνειο που έχει συναφθεί και να τερματίζει όποτε θέλει τη δανειακή σύμβαση. Κοινό στόχο αποτελεί η εφαρμογή παράλληλων νομοθετημάτων που θα προστατεύουν τον μικρό οφειλέτη από τις κακές πρακτικές των τραπεζών, αλλά παράλληλα θα δίνουν σ' αυτές το εργαλείο να κυνηγήσουν τους μεγαλοοφειλέτες.

Εκβιαστικά διλήμματα;

Εκφράσεις των κυβερνώντων όπως «πιστόλι στον κρόταφο» και «λεφτά μέχρι τον Νοέμβριο» είχαν προκαλέσει θυελλώδεις

αντιδράσεις σε κόμματα της αντιπολίτευσης που τις ερμήνευαν ως εκβιαστικά διλήμματα και αδυναμία της κυβέρνησης να διαπραγματευθεί σωστά με την Τρόικα. Ωστόσο, το έγγραφο των «8 όχι» της Τρόικας στις απαιτήσεις των κομμάτων βάζει τα τελευταία σε δεύτερες σκέψεις για το πόσο στενός είναι ο κλοιός των διαπραγματεύσεων. Ηγετικά στελέχη τόσο του ΔΗΚΟ όσο και της ΕΔΕΚ εκτιμούν πως η αρνητική στάση της Τρόικας οφείλεται στο γεγονός ότι η ίδια η κυβέρνηση έχει συμφωνήσει στο συγκεκριμένο πλαίσιο του νομοσχεδίου, συνεπώς, δεν έχει λόγο

η Τρόικα να προχωρήσει αμέσως σε παραχωρήσεις. Μάλιστα, η ηγεσία του ΔΗΚΟ φαίνεται δύσπιστη στο κατά πόσο η κυβέρνηση έχει πράγματι προλάβει να καταθέσει τις απόψεις του κόμματος στην Τρόικα και να λάβει απάντηση σε τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Ωστόσο, παρά τη γενική της δυσπιστία προς την κυβέρνηση, οι δημόσιες τοποθετήσεις της ηγεσίας του ΔΗΚΟ, εσχάτως πόρρω απέχουν από την αρχική σκληρή της στάση, αποδεικνύοντας πλέον την ανυπακοή της σχετικά με τις συνέπειες της πιθανής καταψήφιστος του νομοσχεδίου.

Οι ρυθμιστές, οι προβληματισμένοι και οι απορριπτικοί

Μέσα σε αυτό το κλίμα, τα βλέμματα όλων εξακολουθούν να παραμένουν καρφωμένα στον ρυθμιστή του παιχνιδιού, Νικόλα Παπαδόπουλο. Και το ερώτημα που εκκρεμεί είναι, αν στο πλαίσιο του νέου αντιμνημονιακού του ρόλου, θα προχωρήσει στην καταψήφισή του νομοσχεδίου; Αν και οι δηλώσεις του μέχρι και τη συνεδρία της Βουλής, αυτό προμήνυαν, ο ίδιος πλέον μαλακώνει τη στάση του. Εξακολουθεί μεν να εμμένει στο γεγονός ότι η ψήφισή του νομοσχεδίου ως έχει προκαλεί περισσότερο προβλήματα παρά η καταψήφισή του και συνεχίζει να ασκεί σκληρή κριτική στην κυβέρνηση. Από την άλλη δε οι τελευταίες δηλώσεις του περί εξεύρεσης χρυσής τομής, δείχνουν πως αφήνει την πόρτα ανοικτή στο ενδεχόμενο ψήφιστος του νομοσχεδίου με κάποιες τροποποιήσεις. Έχει ήδη καταθέσει ένα ενιαίο

πλαίσιο αντιμετώπισης της οικονομικής κρίσης, εντούτοις θεωρεί απαραίτητο να δεσμεύσει νομικά την τράπεζα να προχωρήσει στις αναδιαρθρώσεις δανείων, ενώ οι εκποιήσεις να ισχύουν σε νέα δάνεια ή στα ήδη αναδιαρθρωμένα. Μεταξύ άλλων, το ΔΗΚΟ φαίνεται να προσπαθεί να διασφαλίσει όχι μόνο την προστασία της κύριας κατοικίας, αλλά και της επιχειρηματικής δραστηριότητας του πολίτη. Πλέον η ηγεσία του κόμματος προσπαθεί να βρει τη χρυσή τομή. Δηλαδή, να εγκρίνει ένα βελτιωμένο νομοσχέδιο, ούτως ώστε και να φανερί αξιόπιστη η Κύπρος προς τις δεσμεύσεις έναντι των δανειστών της, αλλά παράλληλα η ηγεσία του ΔΗΚΟ, να εγκαθιδρύσει στα μάτια του κόσμου ως ο κύριος διεκδικητικός παίκτης του πολιτικού παιχνιδιού. Η άτεγκτη μέχρι πρότινος ΕΔΕΚ φαίνεται πλέον να προ-

Το ενδεχόμενο έγκρισης ενός τροποποιημένου νομοσχεδίου από τη σημαντική πλειοψηφία της Βουλής και καταψήφιστός του από το ΑΚΕΛ όχι μόνο δεν θα άρει την απομόνωση του κόμματος αλλά θα του επιδαψιλεύσει και «στέφρον απορριπτισμού».

σπαθεί να βρει τις ελάχιστες κοινές συγκλίσεις οι οποίες θα έχουν ως προϋπόθεση το δίκτυο προστασίας

στους μικρούς οφειλέτες. Το σοσιαλιστικό κίνημα, αντιλαμβάνεται πως η αρχική πρόταση που είχε

καταθέσει από κοινού με το ΑΚΕΛ για την πρώτη κατοικία, δεν αρκεί και προσπαθεί να απεγκλωβιστεί από το «απορριπτικό δίκτυο» του κόμματος της αριστεράς και την συνταυτίστος της με την Εζεκία Παπαϊωάννου. Η ΕΔΕΚ, στην προσπάθεια εξεύρεσης κοινών συγκλίσεων, επιδιώκει διόρθωση των στρεβλώσεων στις πρακτικές των τραπεζών και τη ρύθμιση διά νομικού πλαισίου της προστασίας των μικρών οφειλετών από τις κακές πρακτικές των τραπεζών.

Τη διαφωνία ως προς τη φιλοσοφία και την ουσία του περιεχομένου του μνημονίου τονίζει από την αρχή το ΑΚΕΛ. Ήδη προσπαθεί να δεσμεύσει την ΕΔΕΚ, για την ψήφισή της πρότασης νόμου για την κύρια κατοικία, ενώ συνεχίζει την σκληρή πολιτική λόγω απέναντι στην κυβέρνηση και την πολιτική της. Το ενδεχόμενο ενός «πικρού

όχι» της Βουλής για το νομοσχέδιο, θα μπορούσε να απεγκλωβίσει το ΑΚΕΛ από την πολιτική απομόνωση την οποία διέρχεται και να ανοίξει δίοδους για νέες κοινοβουλευτικές συμμαχίες. Από την άλλη, το ενδεχόμενο έγκρισης ενός τροποποιημένου νομοσχεδίου από τη σημαντική πλειοψηφία της Βουλής και καταψήφιστός του από το ΑΚΕΛ όχι μόνο δεν θα άρει την απομόνωση του κόμματος αλλά θα του επιδαψιλεύσει και «στέφρον απορριπτισμού», που για την Εζεκία Παπαϊωάννου σίγουρα δεν είναι επιθυμητός «τίτλος», καθώς θα απελευθέρωνε περισσότερο τα περάσματα στο πολιτικό τοπίο. Εκτός και αν το κόμμα, διαβλέποντας το ενδεχόμενο της απομόνωστος του, την υστάτη προχωρήσει εν τέλει σε δικές του συμβατές τροποποιήσεις και προτάσεις που θα το βάλουν ξανά στο πολιτικό παιχνίδι.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ / Του ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Απαραίτητη προϋπόθεση να βρεθεί μια ισορροπία

Είναι γεγονός πως το νομοθετικό πλαίσιο της Κύπρου αναφορικά με τις εκποιήσεις ενυπόθηκων εξασφαλίσεων νοσει. Είναι αναχρονιστικό, προβληματικό, και ως εκ τούτου προκαλεί στρεβλώσεις. Στρεβλώσεις που είναι εις βάρος του δανειστή και κατ' επέκταση εις βάρος των μετόχων και των καταθετών των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Προπάντων όμως, οι στρεβλώσεις αυτές είναι και εις βάρος των δανειοληπτών, οι οποίες τους εγκλωβίζουν πολλές φορές σε μη βιώσιμα δάνεια με δυσβάστακτες υποχρεώσεις, στις οποίες δεν μπορούν να ανταποκριθούν.

Για τους πιο πάνω λόγους, το νομοθετικό μας πλαίσιο για τις εκποιήσεις ενυπόθηκων εξασφαλίσεων πρέπει να εκσυγχρονιστεί. Θα είναι προς όφελος όλων.

Όμως, θα πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο, ώστε από τη μία να δίνεται το εργαλείο στις τράπεζες να διασφαλίζουν το κεφάλαιο που έχουν δανείσει και να κυνηγούν τους μεγάλους και κακούς δανειολήπτες, αλλά ταυτόχρονα από την άλλη να παρέχει ασφαλιστικές δικλίδες που να παρέχουν προστασία στους αδύνατους, στους καλούς και στους βιώσιμους δανειολήπτες. Είναι απαραίτητη προϋπόθεση να βρεθεί μία ισορροπία που να διασφαλίζει τα πιο πάνω,

ώστε το εργαλείο αυτό να χρησιμοποιηθεί ορθά. Εργαλείο για εισπραξη, και όχι όπλο για επιβολή απαράδεκτων όρων και πρακτικών.

Είναι γεγονός στη χώρα μας πως τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια ανέρχονται περίπου στο 50% των συνολικών χορηγήσεων. Δεν πάει να πει όμως πως όλα αυτά τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια είναι και μη βιώσιμα. Πάρα πολλά από αυτά είναι βιώσιμα δάνεια και με μια σωστή αναδιάρθρωση μπορούν να καταστούν και εξυπηρετούμενα.

Γ' αυτό επιβάλλεται οι τράπεζες να συμμορφωθούν με τον Κώδικα της Κεντρικής Τράπεζας για τις αναδιαρθρώσεις δανείων και να τον κάνουν πράξη. Αυτή τη στιγμή πολλά δάνεια κατατάσσονται στα μη εξυπηρετούμενα, ενώ με μια σωστή αναδιάρθρωση, που θα λαμβάνει υπόψη τα σημερινά δεδομένα του δανειολήπτη και τη σημερινή ικανότητα αποπληρωμής, τα δάνεια αυτά μπορούν να γίνουν και πάλι εξυπηρετούμενα.

Ταυτόχρονα με την ψήφισή του νομοσχεδίου για τις εκποιήσεις ενυπόθηκων εξασφαλίσεων επιβάλλεται να διορθώσουμε και άλλες στρεβλώσεις και αναχρονισμούς που υπάρχουν στο σύστημα και να το κάνουμε πιο διαφανές και δικαιοτερο για το δανειολήπτη. Είναι τώρα η κατάλληλη στιγμή

Το νομοθετικό μας πλαίσιο για τις εκποιήσεις ενυπόθηκων εξασφαλίσεων πρέπει να εκσυγχρονιστεί ώστε να καταστεί εργαλείο για εισπραξη, και όχι όπλο για επιβολή απαράδεκτων όρων και πρακτικών.

μη να γίνουμε εξίσου και ακόμη πιο αυστηροί με τις τράπεζες και να αφαιρέσουμε καταχρηστικές ρήτρες που επέβαλλαν στις δανειακές συμβάσεις και έκαναν τον μικρό δανειολήπτη ακόμα πιο αδύνατο και τη δυνατή τράπεζα πανίσχυρη.

Ρήτρες που παρέχουν τη δυνατότητα στις τράπεζες να αναθεωρούν μονομερώς δανειαστικά επιτόκια προς τα πάνω πρέπει να καταργηθούν. Όπως επίσης και ρήτρες που δίνουν τη δυνατότητα στις τράπεζες να ζητούν πλήρη αποπληρωμή ακόμη και εξυπηρετούμενων δανείων, παρατραβηγμάτων και πιστωτικών καρτών όποια στιγμή θέλουν. Το πλαίσιο για την αφερεγγυότητα που θα γίνει νόμος, θα παρέχει προστασία της πρώτης κατοικίας και θα προστατεύει

μικρούς δανειολήπτες. Όλα αυτά με προβληματίζουν προσωπικά ως τον γνήτη του μεγαλύτερου και κυβερνώντος κόμματος. Από τη μία κατανοώ πως δεν μπορεί να υπάρξει υγιής οικονομία, χωρίς λειτουργικές και βιώσιμες τράπεζες. Από την άλλη γνωρίζω πως δεν μπορούν να υπάρξουν τράπεζες χωρίς να κινηθεί η πραγματική οικονομία. Μέχρι στιγμής οι περισσότερες προσπάθειες επικεντρώνονταν στο να σταθεροποιηθεί ο τραπεζικός τομέας. Αλλά, πιο σημαντικό είναι να λειτουργήσει η πραγματική οικονομία της χώρας, η οποία θα δημιουργήσει θέσεις εργασίας και θα τροφοδοτήσει την ανάκαμψη. Και σε αυτό το σημείο οφείλουμε να δώσουμε όλες μας τις δυνάμεις για να το πετύχουμε.

Κλείνοντας θέλω να αναφερθώ στη γενική άποψη που επικρατεί πως ο κόσμος, σχεδόν στην ολότητά του, είναι κακοπληρωτός. Όταν παραχωρούνταν τα δάνεια που είναι σήμερα μη εξυπηρετούμενα, τα δάνεια αυτά ήταν πλήρως εξασφαλισμένα με υποθήκες και η οικονομική δυνατότητα των δανειοληπτών πολύ διαφορετική. Οι αναφορές που γίνονται είναι ισοπεδωτικές και πολλές φορές άδικες για τον Κύπριο δανειολήπτη. Δεν βρέθηκαν οι δανειολήπτες μόνο εξ υπαιτιότητάς τους στη δυσάρεστη

θέση που είναι σήμερα. Σίγουρα μεγάλο μέρος της αιτίας αποτελεί η οικονομική ύφεση και οι συνέπειες της που συρρίκνωσαν τα εισοδήματα και που γ' αυτό δεν ευθύνονται οι πολίτες. Αλλά μεγάλη ευθύνη επίσης έχουν και οι τράπεζες που ενέκριναν τα δάνεια αυτά και τα ψηλά δανειαστικά επιτόκια που χρέωναν για χρόνια, όπως και τα εγκληματικά λάθη των λανθασμένων επενδύσεών τους. Η αδιαφορία που παρατηρήθηκε το τελευταίο διάστημα από τις τράπεζες στην επιτάχυνση των διαδικασιών για αναδιαρθρώσεις βιώσιμων δανείων πρέπει να τερματιστεί. Εμείς θα προχωρήσουμε με τη σύνταξη προτάσεων νόμου για κατηγορία καταχρηστικών ρητρών από τις τράπεζες και θα παρέχουμε μεγαλύτερη προστασία στους μικρούς δανειολήπτες. Και ιδιαίτερα όσον αφορά μικρομεσαίες επιχειρήσεις, νοικοκυριά και τους αδύνατους ευρύτερα. Αυτό θα είναι μόνο η αρχή μιας συνεχούς προσπάθειας να καταστήσουμε το τραπεζικό μας σύστημα πιο διαφανές και ισορροπημένο. Η εποχή που οι τράπεζες έκαναν ό,τι ήθελαν εις βάρος των αδύναμων δανειοληπτών πρέπει και επιβάλλεται να τερματιστεί.

Ο Αβέρωφ Νεοφύτου είναι πρόεδρος του ΔΗΣΥ.

Παίρνει πάνω του τις εκποιήσεις ο Αβέρωφ

Σε ρόλο διαμεσολαβητή μπαίνει πλέον ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ ούτως ώστε να επιτύχει συγκλίσεις για την έγκριση του νομοσχεδίου

Της **ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ**

Την ισορροπία του τρόμου που κυριάρχησε το τελευταίο διάστημα στο πολιτικό σκηνικό του τόπου και οδηγούσε σε αδιέξοδο τις διαβουλεύσεις μεταξύ κυβέρνησης και κομμάτων, ανέλαβε να άρει ο ΔΗΣΥ διά του πολιτικού του αρχηγού. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου αντιλαμβάνομενος πως δεν υπάρχουν πλέον περιθώρια αναβλητικότητας, αφού η καταψήφιση του νομοσχεδίου βρίσκεται προ των πυλών, ανασκουμπώθηκε κι ανέλαβε δράση. Μάλιστα, οι γνωρίζοντες χαρακτηρίζουν ως περετώδεις τις προσπάθειες του διαμεσολαβητή Αβέρωφ, προς εξεύρεση της χρυσής τομής που θα οδηγήσει και στην έγκριση του νομοσχεδίου.

Αμήχανος ο ΔΗΣΥ

Το κεφάλαιο εκποιήσεις με τις συνεπακόλουθες πολιτικές θύελλες που ξεσήκωσε προκάλεσε αρχικά έντονη αμηχανία στο εσωτερικό του ΔΗΣΥ. Από τη μία γιατί το νομοσχέδιο θα έπρεπε με κάθε τρόπο να περάσει, αφού αποτελεί προϋπόθεση για την επόμενη δόση. Από την άλλη, γιατί οι παραλείψεις του νομοσχεδίου σε θέματα που αφορούν την προστασία των μικρών οφειλετών και η απουσία ενός νομικά κατοχυρωμένου δικτύου προστασίας, δεν έπειθαν ούτε το ίδιο το κυβερνών κόμμα για την ψήφισή του. Μάλιστα, ο ΔΗΣΥ, σε μία προσπάθεια να απεγκλωβιστεί από το δίχτυ του μνη-

Καθήμενος στη γωνία, δίκην ακρογωνιαίου λίθου, ο Αβέρωφ Νεοφύτου παρακολουθούσε τις διεργασίες στην κοινή συνεδρία των Επιτροπών Οικονομικών και Εσωτερικών και στη συνέχεια συγκάλεσε άτυπη σύσκεψη με τους Χάρη Γεωργιάδη, Σωκράτη Χάσιο και Χρυστάλλα Γιωρκάτζη...

μονιακού οπαδού αλλά και να αποφυγή την πολιτική απομόνωση, κράτησε σχετικές αποστάσεις από το Προεδρικό, έκτισε ένα σκληρό πολιτικό λόγο εναντίον των τραpezών, ενώ παράλληλα τόνιζε την προσήλωσή του κόμματος στην προστασία των αδυνάτων και την ανάγκη τιμωρίας των μεγαλοοφειλετών.

Το φίδι από την τρύπα καλείται να βγάλει η ηγεσία της Πινδάρου, αφού μέχρι στιγμής το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις ως έχει, καταψήφίζεται.

Εντούτοις, η αδυναμία της κυβέρνησης να πείσει τα άλλα κοινοβουλευτικά κόμματα για έγκριση του νομοσχεδίου και το βέτο της Τρόικας στις διεκδικήσεις των κομμάτων ανάγκασαν τον Πρόεδρο του ΔΗΣΥ να αλλάξει πλεύση, να αναλάβει πρωτοβουλίες συγκλίσεων ούτως ώστε να αποφευχθεί, με την απόρριψη του νομοσχεδίου, το εν-

Ο ηγέτης του κυβερνώντος κόμματος, μετά από μία περίοδο πολιτικής αμηχανίας βγαίνει στο προσκήνιο ώστε να βρεθεί η χρυσή τομή για έγκριση του νομοσχεδίου.

δεχόμενο της οικονομικής κατάρρευσης.

Προς αναζήτηση συμμάχων

Σε αγώνα δρόμου έχει αποδυθεί από την προηγούμενη βδομάδα η Πινδάρου, ούτως ώστε να πείσει από τη μία τα κόμματα να καταλήξουν σε συγκλίσεις και από την άλλη, την κυβέρνηση να φέρει βελτιωμένους όρους τους οποίους θα δεχτεί να ψηφίσει και η πλειοψηφία της Βουλής. Σ' αυτό το πλαίσιο, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ, προσπαθεί να ανακόψει και την άτεγκτη στάση που ακολουθεί ο Νικόλας Παπαδόπουλος το τελευταίο διάστημα. Το σοβαρό ενδεχόμενο καταψήφισης του νομοσχεδίου από τον άλλοτε σύμμαχό του στην εφαρμογή των μνημονιακών υποχρεώσεων οδήγησε τον Αβέρωφ Νεοφύτου σε συνεχείς διαβουλεύσεις και διαπραγματεύσεις κατά τη διάρκεια της κοινής συνεδρίας των Επιτροπών Οικονομικών και Εσωτερικών της Βουλής την περασμένη Τρίτη. Ο Αβέρωφ Νεοφύτου προσπαθεί να βρει συγκλίσεις στις πρόνοιες που επιζητά

ο Νικόλας Παπαδόπουλος για να ψηφίσει το νομοσχέδιο. Για τον λόγο αυτό πραγματοποίησε μία άτυπη, εντός Βουλής, συνεδρία με τους υπουργούς Οικονομικών και Εσωτερικών και τη διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας ώστε να τους πείσει να αναζητήσουν και να βρουν την κατά το δυνατό ιδανικότερη φόρμουλα, η οποία θα πείσει το ΔΗΚΟ να τους στηρίξει.

Όλοι κερδισμένοι

Αν και η ψήφος του κεντρώου κόμματος δεν είναι δεδομένη, το ενδεχόμενο επίτευξης συγκλίσεων και έγκρισης του νομοσχεδίου φαίνεται να ευνοεί και τα δύο μέρη. Από την πλευρά του Νικόλα Παπαδόπουλου η έγκριση ενός βελτιωμένου νομοσχεδίου θα οδηγήσει στην εγκαθίδρυση του νέου ρόλου τον οποίο έχει επιλέξει, αυτόν του διεκδικητή καλύτερων μνημονιακών όρων. Με αυτό τον τρόπο μάλιστα, θα αποφεύγει τις εσωκομματικές συγκρούσεις για λίγο, αφού μεγάλη μερίδα των στελεχών του διαφωνούν έντονα με την πολιτική που ασκεί το τελευταίο διάστημα. Από την άλλη, ο Αβέρωφ Νεοφύτου επιτυγχάνει τον κύριο στόχο του που είναι η έγκριση του κυβερνητικού νομοσχεδίου. Έτσι, αποφεύγει την πολιτική απομόνωση σε περίπτωση που το νομοσχέδιο παρουσιαζόταν ενώπιον της Βουλής χωρίς τροποποιήσεις και διατηρεί προς το παρόν ανοικτή την πόρτα συνεργασίας—σε κοινοβουλευτικό πάντα επίπεδο— με το ΔΗΚΟ.

Από την Πινδάρου και όχι μόνο από τον πρόεδρο του ΔΗΣΥ διαικνύεται προς την κυβέρνηση ότι όταν παρουσιάζει ενώπιον της Βουλής προς έγκριση νομοσχέδια τόσο σοβαρά όπως, οι εκποιήσεις ή οι ιδιωτικοποιήσεις, πρέπει να είναι καλά προετοιμασμένη.

Διάσταση μεταξύ Πινδάρου-Προεδρικού

Η πολιτική κρίση η οποία ελλοχεύει, φαίνεται να σβήνει με το ενδεχόμενο έγκρισης ενός βελτιωμένου νομοσχεδίου. Ωστόσο, το κεφάλαιο εκποιήσεις κατάφερε να φέρει για άλλη μία φορά στο προσκήνιο διάσταση μεταξύ Πινδάρου και Προεδρικού.

Η εύφλεκτη ύλη που προμήνυε έκρηξη μεταξύ κυβέρνησης και κόμματος ήταν το νομοσχέδιο όπως αρχικά παρουσιάστηκε με εμφανή κενά και παραλήψεις, ενώ η τακτική της κυβέρνησης να φέρνει στο «παρά πέντε» αμφιλεγόμενα νομοσχέδια προς έγκριση, συνοδευοντάς τα με εκβιαστικά δилήματα, ήταν η σπίθα που πυροδότησε την προστριβή, τα οποία προκάλεσαν, εκτός από την αντίδραση των άλλων κομμάτων της αντιπολίτευσης και αντιδράσεις μέσα στις τάξεις του

ιδίου του κυβερνώντος κόμματος. Εσωκομματικοί κύκλοι σημειώνουν πως οι έχοντες την εξουσία, μετά και από τα θλιβερά αποτελέσματα του κουρέματος, θα έπρεπε να είναι πιο προετοιμασμένοι, ιδιαίτερα όταν πρόκειται να φέρουν προς έγκριση τόσο σοβαρά θέματα όπως το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων ή των εκποιήσεων. Δικαιολογούν ακόμα, τις φωνές της αντιπολίτευσης σχετικά με τους ελλείψεις χειρισμούς της ηγεσίας της Κεντρικής Τράπεζας, στο θέμα της αναδιάρθρωσης δανείων. Πολιτικοί κύκλοι πάντως, εκτιμούν πως αν η πολιτική θύελλα αποφευχθεί με την έγκριση του νομοσχεδίου από τη Βουλή, αυτό δεν θα οφείλεται στις πολιτικές του Προεδρικού αλλά στις σκληρές διαπραγματεύσεις της Πινδάρου.

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
FREDERICK**

Για ποιοτική εκπαίδευση

**ΣΧΟΛΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
& ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΠΤΥΧΙΑ

- Πτυχίο Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών
- Πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων

Ειδικότητες:

- > Λογιστική
- > Μάρκετινγκ
- > Οικονομικά
- > Χρηματοοικονομικά
- > Οργάνωση και Διοίκηση

• Πτυχίο Ναυτιλιακών Σπουδών

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ (Master & PhD)

- Μάστερ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
- Μάστερ στη Διοίκηση Επιχειρήσεων (εξ αποστάσεως)
- Μάστερ στο Διεθνές Εμπόριο και τη Ναυτιλιακή Διοίκηση
- Μάστερ στη Διοίκηση Υπηρεσιών και Μονάδων Υγείας
- Μάστερ στο Engineering Management

> Κατεύθυνση: Διοίκηση Υδρογονανθράκων και Ενέργειας

> Γενική κατεύθυνση Engineering Management

- Διδακτορικό Δίπλωμα στη Διοίκηση

δες τα γεγονότα

Στο Πανεπιστήμιο Frederick, όταν λέμε ότι παρέχουμε υψηλού επιπέδου σπουδές, το υποστηρίζουμε με διεθνείς διακρίσεις και βραβεία, με έργα και αποδείξεις.

Σπούδασε Business Administration ή Accounting & Finance στη Λευκωσία ή στη Λεμεσό και κέρδισε τις μέγιστες δυνατές απολαγές από τις επαγγελματικές εξετάσεις AIA, ACCA, και ICAEW**

Επίλεξε το Τμήμα Ναυτιλιακών Σπουδών, του οποίου 98% των αποφοίτων εργοδοτείται σε μόνιμη βάση σε εταιρείες διεθνούς εμβέλειας στη ναυτιλιακή βιομηχανία, για να σπουδάσεις στο μοναδικό αξιολογημένο Πτυχίο στα Ναυτιλιακά ή στο νέο καινοτόμο Μάστερ στο Διεθνές Εμπόριο και Ναυτιλιακή Διοίκηση.

Εμπλούτισε τις γνώσεις σου με μεταπτυχιακές σπουδές στη Διοίκηση, επιλέγοντας το νέο ευέλικτο και καινοτόμο πρόγραμμα MBA, που παρέχει τη δυνατότητα φοίτησης εξ αποστάσεως, ή μοναδικά εξειδικευμένα προγράμματα διοίκησης, όπως το MSc in Engineering Management και MSc in Health Management.

Σπούδασε σε ένα ιδανικό περιβάλλον, με 17% των φοιτητών & αποφοίτων της Σχολής να λαμβάνουν υποτροφία από την ΕΕ για σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση στο εξωτερικό.

**Πτυχίο Λογιστικής και Χρηματοοικονομικών (9/14 ACCA, 8/15 ICAEW, 12/16 AIA)
Πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων με εξειδίκευση στη Λογιστική (8/14 ACCA, 12/16 AIA)

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Τηλ.: 22 394 394, Email: info@frederick.ac.cy | ΛΕΜΕΟΣ: Τηλ.: 25 730 975, Email: info_lim@frederick.ac.cy

www.frederick.ac.cy Frederick University Cyprus FrederickUniversity

Για πού σαλπάρουν οι πολιτικοί μας ταγοί

Λίγο κρασί, λίγο θάλασσα... λίγο στην Κύπρο και λίγο στην Ελλάδα επέλεξε να αποδράσει η πλειοψηφία των ηγετών

Του **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ**

Η κρίση αλλά και οι αυξημένες υποχρεώσεις, ελέω νομοσχεδίου για τις εκποιήσεις, δεν φαίνεται να αποτέλεσαν ανασταλτικό παράγοντα για τους πολιτικούς ταγούς του τόπου και

τις καλοκαιρινές διακοπές τους. Έστω και λίγες μέρες οι περισσότεροι εξ αυτών απέδρασαν από την καθημερινότητα, κάνοντας έτσι ένα μικρό διάλειμμα από τη ρουτίνα της καθημερινότητάς τους. Κάποιοι φαίνεται να επέλεξαν για ανάπαυλα τον Ιούλιο,

αφίνοντας όμως πίσω ένα μικρό κομμάτι για τον κατεξοχόν μήνα των καλοκαιρινών διακοπών, που είναι ο Αύγουστος. Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο του προφίλ διακοπών των πολιτικών μας είναι η ποικιλία. Να μεν ψηφίζουν και υποστηρίζουν το σλόγκαν «Μένω

Εντός», το οποίο το συνδυάζουν και με ένα μικρό σε χρόνο πέραςμα από κάποιο νησί του Αιγαίου αλλά και του Ιονίου. Βεβαίως, υπάρχουν και κάποιοι εκ των πολιτικών που είναι αθεράπευτα εραστές του εσωτερικού τουρισμού και τις εξορμήσεις στην ηπει-

ρωτική ή νησιωτική Ελλάδα τις αφήνουν για μετά την καλοκαιρινή περίοδο, εάν οι υποχρεώσεις τους το επιτρέπουν. Η «Κ», λοιπόν, ρώτησε και έμαθε το πού, πόσο και με ποιον πήγαν διακοπές οι πολιτικοί άρχοντες του τόπου.

ΠτΔ: Λίγο θάλασσα, λίγο βουνό

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης έχοντας κατά νου ότι τον αναμένει δύσκολος Σεπτέμβριος (Εθνικό Συμβούλιο, Συνομιλίες, Γενική Συνέλευση ΟΗΕ) ξεκίνησε ήδη και συνεχίζει τις καλοκαιρινές διακοπές του. Αμέσως μετά που και οι συνομιλίες στο Κυπριακό πήγαν διακοπές, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μετά συζήγου επέλεξαν να κάνουν αρχή στις καλοκαιρινές αποδράσεις του από το Ιόνιο Πέ-

λαγος. Την περασμένη Τρίτη ο Νίκος αφίχθη στο νησί των Φαιάκων, την Κέρκυρα, όπου εκτός του μαγευτικού τοπίου ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απόλαυσε δεόντως την τοπική κουζίνα και ιδιαίτερα την παστιτσάδα (κόκορας ή μοσχάρι γεμισμένο με σκόρδο, μαιντανό και αλατοπίπερο), σοφρίτο (λεπτές φέτες τηγανιτό μοσχάρι με άσπρη σάλτσα) και μπουρδέτο (ψάρι με κόκκινη σάλτσα). Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επέστρεψε στην Κύπρο το προπερασμένο Σάββατο και συνέχισε την καλοκαιρινή ανάπαυλα στην προεδρική κατοικία στο Τρόδος.

Γ. Ομήρου: Δαγκωτό Κάτω Πάφος

Ο πρόεδρος της Βουλής και πρόεδρος της ΕΔΕΚ Γιαννάκης Ομήρου φέτος έχει ένα επιπλέον λόγο να παραμείνει εντός. Ο νομοτεχνικός έλεγχος του νομοσχεδίου για τις εκποιήσεις στην Επιτροπή Οικονομικών και η ανάγκη ψηφισίς του δεν επέτρεψαν στον πρόεδρο του Σώματος να απομακρυνθεί από την Κύπρο, ασχέτως του ότι είναι φανατικός επισκέπτης του τόπου καταγωγής του, που είναι η Πάφος. Οι πληροφορίες της «Κ» λένε ότι ο κ. Ομήρου

ξεκουράζεται στο πατρικό του στην Πάφο. Ο Πάφιος πολιτικός δεν αποχωρίζεται την πόλη του, αλλά και μια συνήθεια χρόνων, να συναθροίζεται με στενούς του φίλους σε γνωστές μπουραρίες. Τελευταία, λένε οι πληροφορίες, τόπος μάζωξης ήταν το στέκι του Τέλη. Είναι γνωστό στους παφίτικους κύκλους ότι αγαπημένο στέκι για τον πρόεδρο της ΕΔΕΚ ήταν το Red Lions, μπουραρία στην Κάτω Πάφο, η οποία ωστόσο έκλεισε.

Α. Νεοφύτου: Σταθερά στην Αργάκα

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ δεν διαφέρει ποσώς από τους υπόλοιπους Πάφίους πολιτικούς, οι οποίοι έχουν ως πρώτο προορισμό καλοκαιρινό τον τόπο τους. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, έτσι και φέτος ο κ. Νεοφύτου έχει μετακομίσει οικογενειακά στο πατρικό του στην Αργάκα. Παρά ταύτα και όποτε παραστεί ανάγκη, ένεκα κοινοβουλευτικών υποχρεώσεων, έρ-

χεται Λευκωσία και μετά επιστρέφει στο χωριό του. Από το περιβάλλον του προέδρου του Συναγερμού θεωρείται απίθανο κάποιο ταξίδι εκτός Κύπρου. Μάλιστα, την επόμενη εβδομάδα, όπως μας ελέχθη, ετοιμάζεται για τα γενέθλια του γιου του Περικλή που θα τα γιορτάσει στην Αργάκα. Μέχρι ώρας είναι άγνωστο το πότε θα επιστρέψει στην πρωτεύουσα.

Περδίκης: Κ. Πύργος και πάσης Κύπρου

Ο βουλευτής και γενικός γραμματέας των Οικολόγων Γιώργος Περδίκης είναι φανατικός επισκέπτης του Κάτω Πύργου, τόπου καταγωγής της μητέρας του. Κάθε καλοκαίρι ο κ. Περδίκης ένα μέρος των διακοπών του τα κάνει στον Κάτω Πύργο. Ειδικά για το φετινό καλοκαίρι και λόγω αυξημένων υποχρεώσεων, επισκέπτεται την περιοχή συχνότερα, πάντα όμως για όσες μέρες του επιτρέπει το βαρύ πρόγραμμά του.

Χριστοδουλίδης: «Σβάρνα την Κύπρο»

Για τον εκ Πάφου Κυβερνητικό Εκπρόσωπο και στενό συνεργάτη του Προέδρου το φετινό καλοκαίρι είναι ένας συγκερασμός διακοπών, όταν οι υποχρεώσεις του το επιτρέπουν. Υπό το πρίσμα αυτό ο Νίκος Χριστοδουλίδης είναι με το ένα πόδι στη Λευκωσία και το άλλο ανά την Κύπρο. Ξεκίνησε από τη γενέτειρά του, Πάφο, συνέχισε με Πρωταρά και θα επιστρέψει, όπως μαθαίνουμε, σε Πάφο. Και επειδή δεν προβλέπεται κάποιο ταξίδι εκτός, ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, ως είθισται, θα επισκεφθεί και τη Λεμεσό, απ' όπου κατ'άγεται η σύζυγός του.

Α. Κυπριανού: Από τη Σκιάθο στις Αρόδες

Ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, λένε πηγές από την Εξεκία Παπαϊωάννου, πήγε τις διακοπές του και μάλιστα αυτές είχαν και ποικιλία. Ξεκίνησε από εντός, με τρεις μέρες στο εξοχικό του στις Αρόδες την προπερασμένη εβδομάδα και συνέχισε την περασμένη εντός Κύπρου. Ο Άντρος Κυπριανού εμφανίζεται λάτρης του νησιού του Παπαδιαμάντη, όπου και φέτος το τίμησε για μία εβδομάδα. Στην Σκιάθο ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ ξεκουράζεται κάθε καλοκαίρι τα τελευταία τρία χρόνια.

Ν. Παπαδόπουλος: Διακοπές «εκποιήθηκαν»

Το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις έφερε τα πάνω κάτω στις καλοκαιρινές διακοπές του προέδρου του ΔΗΚΟ και προέδρου της Επιτροπής Οικονομικών, Νικόλα Παπαδόπουλου. Όσοις ρωτήσαμε από το στενό του περιβάλλον ουδείς γνώριζε να μας πει με βεβαιότητα αν ο κ. Παπαδόπουλος θα καταφέρει αυτό το καλοκαίρι να αποδράσει έστω και για μερικές ημέρες. Το κατά

πόσο θα πάει διακοπές θα εξαρτηθεί από το νομοσχέδιο, το οποίο βρίσκεται ενώπιον της Επιτροπής, της οποίας είναι πρόεδρος. Ο αρχικός προγραμματισμός, λένε οι πληροφορίες μας, ήταν για ολιγοήμερες διακοπές οικογενειακά στον Πρωταρά πριν από μία εβδομάδα. Πάντως, όπως μάθαμε, φίλοι και στενοί του συνεργάτες τον αναμένουν στον Πρωταρά.

Οι υπουργοί αρμενίζουν σε άγνωστα μέρη

Τα μέλη του Υπουργικού φαίνεται ότι έχουν την πολυτέλεια για διακοπές με ποιότητα. Ο Γιώργος Λακοτύπης επέλεξε κάποιο νησί της Ελλάδας, ενώ ο Μάριος Δημητριά-

δης οι πληροφορίες τον φέρουν να μεταβαίνει στο Λονδίνο. Για τα υπόλοιπα μέλη του κυβερνητικού σχήματος οι προσπάθειες εντοπισμού τους δεν απέδωσαν.

Καταθετικό Προνόμιο ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΣΤΗΣ

"Ανταποδίδουμε την εμπιστοσύνη που μας δείχνετε και σας ευχαριστούμε"

Δυνατότητα ανάληψης 25% του κεφαλαίου ή μηνιαία καταβολή τόκου

Προνομιακά επιτόκια

Δωρεάν ασφάλιση προσωπικών ατυχημάτων

Allianz

Διασπορά ασφαλισμένων καταθέσεων στα 18 Σ.Π.Ι.

1. Ελάχιστο ποσό κατάθεσης €10.000 με μέγιστο €5 εκ., σε προθεσμιακή κατάθεση 3, 6 ή 12 μηνών.
2. Δωρεάν ασφαλιστική κάλυψη ατυχημάτων ανάλογα με το ποσό της κατάθεσης και τη χρονική διάρκεια.
3. Δυνατότητα προσθήκης επιπλέον δικαιούχων ή/και ποσού ανά πάσα στιγμή.
4. Προσφέρεται από τα 18 Συνεργατικά Πιστωτικά Ιδρύματα που συμμετέχουν ως ανεξάρτητες Νομικές οντότητες στο Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων και την Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα (18x€100.000).

ΚΕΝΤΡΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΩΝ ΠΙΣΤΩΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ
www.218.csbp.com.cy

Περισότερες πληροφορίες στα κατά τόπους κεντρικά της Σ.Π.Ι. τμήματα και των Συνεργατικών Πιστωτικών Ιδρυμάτων. Η Τράπεζα διαφέρει το δικαίωμα να αποσύρει το προϊόν κατά την απόλυτη κρίση της.

Θύμωσε ο Αβέρωφ, θύμωσε και ο Μπαράκ!

Ο Άβε στο στοίχειο του

Εξαιρετικό ενδιαφέρον παρουσιάζει το παίγνιο που εκτυλίσσεται στο παρασκήνιο των διαβουλεύσεων και συζητήσεων για το περιλάλητο πλέον νομοσχέδιο για τις εκποιτήσεις. Είναι γνωστό ότι ο εξ Αργάκας ορμημένος πρόεδρος του ΔΗΣΥ την καταβρίσκει όταν το παιχνίδι είναι αναγκαίο να παιχτεί behind the scenes για να μην καταρρεύσει η στέγη του Θεάτρου, (στην Κύπρο το πάθαμε κι αυτό, ευτυχώς χωρίς θύματα). Όταν λοιπόν είδε ότι η αποστολή που ανέλαβαν εκ μέρους του Προεδρικού οι δύο υπουργοί Χάρης και Σωκράτης εξελίχθηκε σε mission impossible, ο Φούλης σήκωσε τα μανίκια, παραμέρισε τις κοινότητες και μπήκε στο αγαπημένο του γήπεδο, αυτό των παρασκηνίων.

Πρώτα η κυβέρνηση

Από την κίνηση, αυτή του Αβέρωφ Νεοφύτου, θα επωφεληθούν πολλοί ή να το θέσω πιο χυδαία θα σωθούν πολλοί που είχαν την εντύπωση ότι μπορούν σε ένα τέτοιο παιχνίδι να μπουν μπλοφάροντας και να βγουν αβρόχοι ποσίν. Οι πρώτοι που διαωζώνονται είναι οι κυβερνώντες που απηφώντας τους κινδύνους πήγαν ξηπόλυτοι στ' αγγούρια, θέλοντας να περάσουν ένα τόσο εύφλεκτο νομοσχέδιο μέσα από μία Βουλή που έπαιρνε φωτιά.

Μετά ο Νικόλας

Η δεύτερη διάσωση Αβέρωφ είναι πριγκιπική, διότι και ο Νικόλας με το έγγραφο του «Προβληματισμοί σε σχέση με τον Περί Μεταβίβασης και Υποθηκείωσης Ακινήτων (τροποποιητικό) Νόμο του 2014» θα πήγαινε επίσης ξηπόλυτος στ' αγγούρια και θα φορτωνόταν και τη ρεσταίον εκείνου που ανατίναξε το νομοσχέδιο στον αέρα και μαζί του και την κυπριακή οικονομία. Διότι Νικόλα μου ποια τρόικα θα δεχότανε να περάσει νόμος που να ισχύει μόνο για νέα δάνεια και για αναδιάρθρωμένα δάνεια (μετά από συμφωνία με τον δανειζόμενο); Και ποια Βουλή θα περνούσε όλα ή μερικά από τα εδάφια-μπλόφες του σχετικού εγγράφου. Τώρα κάνει αυτό που ο Άβε θα σε συμβουλεύσει και θα βγει με πόντους από το παιχνίδι και θα έχει να λες ότι είσαι και ο ρυθμιστής. Όσο για τους άλλους, ΑΚΕΛ και ΕΔΕΚ, μαθαίνω ότι το πινάκιο των προτάσεων του Πάφου έχει και γι' αυτούς παραχωρήσεις. Κι όλοι θα κάνουν save face και θα ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς ας κουρευόμαστε...

Οδηγίες προς ναυτιλλομένους...

Σουλτάνος και τηλεφώνημα

Δεν πήγε καλά, απ' ό,τι φαίνεται η 45λεπτη συνομιλία Ομπάμα - Ερντογάν την περασμένη Δευτέρα. Ο Πρόεδρος των ΗΠΑ πήρε τηλεφώνημα τον νεοκλεγέντα Πρόεδρο της Τουρκίας για να τον συχαρεί. Ήταν και μια καλή ευκαιρία, όπως το έβλεπε ο κ. Ομπάμα, για να μιλήσει ξανά με τον ηγέτη της Τουρκίας επειδή από μια περίοδο μεγάλου ψυχρότητας. Η κατάσταση στη Γάζα, στο Ιράκ, στη Συρία, στο Ιράν ήταν τα θέματα που ήθελε να κουβεντιάσει ο Αμερικανός Πρόεδρος. Και απ' ό,τι μου είπε άνθρωπος που είχε γνώση του σημειώματος που έκαναν οι Αμερικανοί μετά το τηλεφώνημα, οι δύο άνδρες κατάφεραν να μιλήσουν για τα καυτά θέματα του Ιράκ και της Γάζας. Το πρόβλημα, όμως, προέκυψε όταν ο «σουλτάνος», όπως χαρακτηρίζεται πλέον στην Ε.Ε. ο κ. Ερντογάν τα έβαλε ανοικτά με την Ουάσινγκτον.

Εκνευρίστηκε ο Ομπάμα

Άφησε που λέτε φίλοι μου τις διπλωματικές αβρόττες -όσες του απέμειναν- κατά μέρος ο Ρετζέπ και επετέθη στον Μπαράκ! Επέκρινε τον πλανητάρχη, λέγοντας ότι φταίει η αμερικανική πολιτική που έχει πάρει τόσο αέρα το Ισραήλ και δεν άφησε τίποτα όρθιο στη Γάζα. Η πηγή της στήλης, πολύ διπλωματικά, μου είπε ότι από εκείνο το σημείο, όταν άρχισαν δηλαδή «τα γαλλικά» για τη Γάζα, η συνομιλία Ερντογάν-Ομπάμα πήρε την κατιούσα προς την αποτυχία. Υποψιάζομαι ότι ο φίλος που με ενημέρωσε το έθεσε πολύ κομπάκι και ότι ο εκνευρισμός του Αμερικανού Προέδρου ήταν εκδηλος ακόμα και κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης τηλεφωνικής συνομιλίας. Τώρα, αν αναρωτιέστε, εσείς ή και φίλοι σας, για το αν οι δύο Πρόεδροι συζητήσαν το Κυπριακό, θα σας έλεγα να αφήσετε τις αυταπάτες. Εδώ εκατοντάδες σκοτώνονται καθημερινά

στην περιοχή μας και περιμένει κανείς ότι οι διεθνείς παίκτες θα μιλούν για το πολιτικό πρόβλημα της Κύπρου, που στο κάτω-κάτω της γραφής θα έπρεπε, αν δεν είμαστε τόσο στενοκέφαλοι, να το είχαμε λύσει εδώ και δεκαετίες;

Συνωστίζονται οι δελφίνοι

Μια και αναφέρθηκε στη Τουρκία και τον «σουλτάνο», φίλος της στήλης που παρακολουθεί τα τεκταινόμενα με ενημέρωση για το μεγάλο παιχνίδι που παίζεται στην Άγκυρα μετά την εκλογή Ερντογάν στην προεδρία. Εμείς οι αφελείς νομιζαμε (έτσι μας έλεγαν και οι Αμερικανοί) ότι ο Ερντογάν, σύντομα μετά την εκλογή του, θα ασχολιόταν με το Κυπριακό. Αφέλεια, αν σκεφτεί κανείς ότι η ηγεσία του κυβερνώντος κόμματος της Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης άρχισε ήδη αιματηρό αγώνα για το ποιος θα επι-

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Αβέρωφ Νεοφύτου

Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ Αβέρωφ Νεοφύτου, ο οποίος λόγω των παρασκηνιακών κινήσεων του άλλαξε προς το καλύτερο το κλίμα ώστε να εξευθεθεί συναίνεση στο ζήτημα του νομοσχεδίου για τις εκποιτήσεις.

κρατήσει στη μετά Ερντογάν εποχή. Ήδη οι δελφίνοι κάνουν ουρά, με τα ονόματα του Αχμέτ Νταβούτογλου και του Μπουλέντ Αρίτς να ακούγονται ως αυτά των εκλεκτών του νέου «σουλτάνου», τόσο για την προεδρία του ΑΚΡ όσο και για την πρωθυπουργία.

Μέχρι τον Ιούνιο...

Φαίνεται, όμως, ότι και ο Αρμντουλάχ Γκιουλ δεν θα μείνει με σταυρωμένα χέρια, μέχρι να μπορέσει κι αυτός να διεκδικήσει την πρωθυπουργία της Τουρκίας στις βουλευτικές εκλογές του Ιουνίου 2015. Ήδη ακούγεται ότι ο απερχόμενος Πρόεδρος της Τουρκίας, θα ρίξει τον Αλί Μπαμπατζόν, σημαίων στέλεχος του ΑΚΡ και υπουργό, στη μεταβατική κούρσα για επικράτηση στο κυβερνών Ιούνιο. Μέχρι τότε πιστεύει κανείς ότι θα ασχοληθεί σοβαρά η Τουρκία με το Κυπριακό; Προσωπικά πολύ κλωμό το βλέπω, κι απ' ό,τι αντιλαμβάνομαι την ίδια εικόνα αρχίζουν να σχηματίζουν και στο Προεδρικό. Το δικό μας καλέ! Στη Δημοσθένη Σεβέρν...

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΑΜΕΡΩΤΑ / Γράφει ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Η δικαιοσύνη άργησε μια μέρα

Η δικαστική εξουσία, βάσει του Συντάγματος, είναι ανεξάρτητη. Ορθώς. Αν δεν διασφαλιζόταν έστω από το ύψιστο κείμενο λειτουργίας μιας χώρας, το Σύνταγμα, τότε θα είχαμε μεγαλύτερους μπλεδάδες. Είναι όμως στ' αλήθεια ανεξάρτητη η δικαστική εξουσία; Μπορεί να είναι; Οι ζωές όλων μας έχουν αλλάξει τα τελευταία χρόνια. Όλων μας. Ίσως ελαχίστοι να ζουν καλύτερα. Οι υπόλοιποι ζούμε χειρότερα. Στην καλύτερη μειώθηκαν τα εισοδήματά μας. Στη χειρότερη χάσαμε τις δουλειές μας, άλλοι έχασαν λεφτά, πολλά λεφτά. Για όλα αυτά, το 99% που τα ζει στο πετσί του δεν ευθύνεται. Ευθύνεται αυτό το 1% που συνήθως ευθύνεται για όλες τις καταστροφές. Αυτοί που έπαιρναν τις αποφάσεις, οι τραπεζίτες, οι κεντρικοί τραπεζίτες, οι σύμβουλοί τους. Αλλά και οι πολιτικοί προφανώς. Και δεν είμαι εξ' εκείνων που υποστηρίζουν ότι οι πολιτικοί δεν μπορεί να έχουν ποινικές ευθύνες για τις πράξεις τους. Αν οι πράξεις και οι αποφάσεις τους δημιουργούν ποινικά αδικήματα να δικαστούν. Τελεία.

Κανείς όμως δεν πέρασε από τις αιθουσές των δικαστηρίων. Ούτε καν απ' έξω. Και η δόλιψη, τη Δευτέρα, του γενικού εισαγγελέα ότι η ποιότητα των ερευνών δεν μπορεί να θυσιάσει σε βάρος της επίσευσης ούτε και προς ικανοποίηση των πιέσεων, επιβεβαιώνει στα δικά μου μάτια τουλάχιστον, ότι μάλλον κανείς δεν θα περάσει. Ή ότι στην καλύτερη, σε μερικά χρόνια, οι τελευταίοι τροχοί της άμαξας θα πληρώσουν τη νύφη. Για τους υπόλοιπους, τους μεγάλους, τους μπροστά τροχούς της άμαξας που μας έριξε στον γκρεμό και μας τσάκισαν, θα προλάβουν να ξεκινήσουν δίκες σε άλλες χώρες

για μερικούς, για άλλους θα εκδώσει απαγορευτικό κάποιο ομοσπονδιακό δικαστήριο της Αμερικής και άλλοι θα απαλαχτούν για άλλους λόγους.

Δεν ξέρω τι αλισβερίσια έχουν στη Γενική Εισαγγελία με τους μεγάλους. Και ούτε με νοιάζει να σας πω την αλήθεια. Αυτό που ενδιαφέρει όμως είναι το αυτονόητο. Η απόδοση της δικαιοσύνης. Και σε εύλογο χρονικό ζώμα χειρότερα. Γιατί η ποιότητα της δικαιοσύνης κρίνεται και από τον χρόνο που αυτή αποδίδεται. Ό,τι δήλωσεν γίνεται που να καθυστερεί την απόδοσή της δεν μειώνει μόνο την ποιότητα της δικαιοσύνης αλλά μειώνει ή μάλλον μας θυμίζει και την ποιότητα της κοινωνίας μας. Η λογική που μέχρι σήμερα λειτουργεί η εισαγγελία, αλλά και η κοινωνία κατ' επέκταση, πολύ φοβάμαι πως αυτή τη φορά δεν θα δουλέψει. Η λογική πως ο χρόνος είναι ο καλύτερος γιατρός θα βρει απέναντί της τη λογική του κόσμου. Ο χρόνος είναι ίσως ο καλύτερος γιατρός για θέματα που δεν μας αφορούν άμεσα. Για την

υπόθεση της Ήλιος για παράδειγμα ή για το Μαρί. Στο θέμα όμως της οικονομικής καταστροφής, που μας αφορά όλους, ο χρόνος λειτουργεί ως βροδύκαυστο φτίλι, που δεν ξέρει κανείς πότε θα εκραγεί.

Η δικαιοσύνη δεν μπορεί να λειτουργεί ανεξάρτητα από την κοινωνία. Ως ένα σημαντικό γρανάζι του συστήματος θα πρέπει να πάρει τον ρυθμό που χρειάζεται για να μην αυτοτιμωρηθεί με περαιτέρω περιθωριοποίηση. Η αλληλοεξάρτηση που υπάρχει γίνεται που να καθυστερεί την απόδοσή της είναι δεδομένη. Όποιος την αγνοεί, ηθελήμενα ή άθελα, μάλλον ζει σε ένα παράλληλο σύμπαν. Το ζητούμενο είναι να λειτουργήσει η εξάρτηση αυτή με θετικό πρόσημο για όλους. Γιατί, αν νομίζουν οι πολιτικοί και οι τραπεζίτες ότι θα σώσουν το τομάρι τους, αν δεν αποδοθεί η δικαιοσύνη, είναι βαριά νυκτωμένοι. Το μόνο που καταφέρνουν είναι να επισπεύσουν την ημερομηνία λήξης της σημερινής καριέρας τους.

Με μια κοινωνία που βράζει δεν μπορείς να κάνεις πολλά. Και σίγουρα δεν μπορείς να την αργοποιήσεις. Μιας μορφής εξλιείωση είναι να δει ανθρώπους που μας κατέστρεψαν να πληρώνουν για όσα μας έκαναν. Να δουν μεγάλους και επώνυμους με χειροπέδες στα χέρια να φεύγουν από τα δικαστήρια και να οδηγούνται στις κεντρικές φυλακές. Και δεν το γράφω για να ικανοποιήσω το λαϊκό αίσθημα. Πρωτίστως το γράφω ως θέμα ουσίας. Ως αρχή λειτουργίας μιας ουσιαστικά δομημένης κοινωνίας. Όλα τα άλλα είναι και θα παραμείνουν προφάσεις εν αμαρτίαις.

www.dmdemetriou.wordpress.com

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Ποιος θα είναι ο νέος Ηρακλής

Βουλιάζουμε, βουλιάζουμε, βουλιάζουμε στον βούρκο της διαφθοράς, της εξαθλίωσης, της απελπίσας, αλλά βόθρα από ποθενά. Οι υποσχέσεις από τους σωτήρες της Τρόικας, οι ελπίδες από τους επενδυτές των τραπεζών, ακόμη και οι μεγαλύτερες κοβέντες, από ομογενείς και άλλους ευεργέτες αποδεικνύονται μέρα με τη μέρα όνειρα απατηλά. Οι εξεπαισθημένοι νοικοκυραίοι παρακολουθούν εμβρόντητοι τους κυβερνώντες και τους αντιπροσώπους του λαού, να ερίζουν σε ακατανόητα νομικά κείμενα και το μόνο που καταλαβαίνουν είναι ότι σύντομα θα πρέπει να διαλέξουν τσαντίρι, όπως έκαναν το 1974.

Καλά που ζουν οι εξουσιαστές και άραγε πού διαμένουν οι άρχοντες; Μήπως δεν έμθαν για τη μαζική κατάθλιψη που σκεπάζει τους πολίτες αυτού του δύσμοιρου τόπου. Οι μισοί συνήψαν δάνεια και δεν μπορούν να πληρώσουν και οι άλλοι μισοί είναι εγγυητές σε προβληματικά δάνεια. Και όλοι μαζί σε κατάσταση ψυχικής αλλοφροσύνης, περιμένουν τους «δήμιους» για να τους πάρουν τα σπίατα τους και καταριούνται τους «κουμπάρους» με τα λευκά κολάρα τους τραπεζίτες που τάχα ότι σκεφτόσσαν γινόταν, όλους αυτούς που τους έριξαν στους λάκκους των λεγόντων και τώρα τους ρίχνουν από πάνω και φωτιά, για να καούν.

Η Κύπρος χρειάζεται έναν νέο Ηρακλή, ο οποίος θα καθαρίσει τον στάβλο του Αυγείου, το σαθρό σύστημα, το οποίο εδώ και δεκαετίες στοιβάζει «περιττώματα», φορτώνει σκάνδαλα, τα οποία όζουν πτωμαίη. Το νσί αναζητά έναν τιμίο

και έξυπνο άνθρωπο, ο οποίος θα τολμήσει να φέρει «ποταμούς καθάρου νερού», οι οποίοι σε μια μέρα, όχι σε λίγους μήνες, όχι σε λίγα χρόνια, όχι σε λίγες δεκαετίες, θα καθάρουν τους στάβλους της διαφθοράς. Υπάρχουν μαγικές λύσεις, υπάρχουν έξυπνες ιδέες, υπάρχουν τολμηρές προτάσεις, φτάνει να μη διέρχονται από αυτό που καλείται πολιτικό κόστος και το οποίο μεταφράζεται σε διαπλοκή.

Γενεσιουργός αιτία του κακού, όπως όλοι διαλαλούν, είναι οι απαιτητικές των τραπεζιτών, των «ερών αγελάδων» που πάντα βρίσκονταν στο απορόβλητο, ακόμη και αν διέπρατταν τα ειδικότερα εγκλήματα. Και όμως από την εποχή του χρηματιστηριακού σκανδάλου, μέχρι τη σημερινή καταστροφή, κανένας δεν μπήκε στη φυλακή και κανένας δεν έχασε ούτε ευρώ από τα πλουσιοπάροχα και εξωφρενικά μπόνους.

Μαζί με τους τραπεζίτες, τις ιδιωτικές τάχα επιχειρήσεις, ήταν η Κεντρική Τράπεζα, η οποία τάχα έλεγε και επόπτευε τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Αλλά και εδώ κλάψα. Κανένας δεν τιμωρήθηκε, κανένας δεν έχασε τη δουλειά του, κανένας δεν έχασε τις βασιλικές αποδοχές τους. Αντιθέτως φορτώθηκαν με μια κάσα χρυσάφι, φεύγουν από το πολυτελέστατο μέγαρο, για άλλες πολιτείες, για να απολαύσουν τους καρπούς των έργων τους, μέχρι να τους μεταφέρουν και αυτούς σε μια κάσα χωρίς επιστροφή.

Στις αιτίες του κακού και το γραφειοκρατικό σύστημα διοίκησης. Για δεκαετίες λέγονται πολλά, γρά-

φονται περισσότερα και όμως πάντα το μόνο που μένει είναι μια τρύπα στο νερό. Διορίστηκαν δύο καλέ «κορούδες» για Επίτροποι Μεταρρύθμισης. Αλλά έφυγαν νωρίς, για άλλες πολιτείες, χωρίς να αφήσουν ούτε και τη «σκόννη» τους, στα γραφεία που θρονιάστηκαν. Οι λύσεις είναι απλές και σίγουρα αντέχουν μόνο στη βάση του κοινού που. Και όμως όλοι χάνονται πίσω από ατέλειωτες μελέτες, πίσω από δυσνόητες θεωρίες, πίσω από την παρομηνία, ότι «οποίος δεν θέλει να πάει στον μύλο, πέντε μήνες κοσκινίζει».

Άραγε θέλει πολύ μυαλό για να σκεφτεί κάποιος, ότι θα μπορούσαν στεγαστούν όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι σε ιδιόκτητα γραφεία του Δημοσίου, αν στα τεράστια γραφεία συστεγάζονταν δύο ή και περισσότεροι υπάλληλοι. Θα μπορούσε σε μια μέρα, να υπάρξει εξοικονόμηση εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ, αν συνυπολογίσει κανείς τα έξοδα συντήρησης, κλιματισμού και τα άλλα κουτσουδούλια, των εννοικιαζόμενων γραφείων. Και το καλύτερο, θα μπορούσε να αλλάξει και το αρχιτεκτονικό σύστημα των γραφείων, ώστε να κάθονται όλοι μαζί και ο ένας να βλέπει τον άλλο. Με αυτό τον τρόπο, θα μειώνονταν οι εσωτερικές διαμάχες και το κυριότερο, θα αυξανόταν η παραγωγικότητα.

Τι να πα κάποιος για τη μηχανογράφηση της δημόσιας υπηρεσίας, η οποία κατόπιν του μεγαλύτερου και το πιο πολυδάπανο φιάσκο. Κάποτε η Πολιτεία θα αγγίξει τον πάτο αν η υπάλληλος ακόμη Κύπριοι σε αυτό τον τόπο, σίγουρα θα βρεθεί ο νέος Ηρακλής.

Λέοντες και κλαίοντες...

Του ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ

Το πρώτο δεκαήμερο του Αυγούστου βρέθηκα στην Ιταλία. Πέρασα μερικές μέρες στην κομόπολη που γεννήθηκε η Μπετίνα, στην ορεινή Πάρμα και τρία βράδια στο νησί Έλμπα, στο αρχιπέλαγος ανάμεσα στην Τοσκάνη και την Κορσική.

Στην Έλμπα εξορίστηκε για πρώτη φορά ο Ναπολέων, δεν έβαλε μυαλό και απ' εκεί ξεκίνησε για να συναντήσει το Βατερλό του. Το νησί είναι κατάφυτο, όπως και όλη η κεντρική Ιταλία. Οι πλαγιές, οι λόφοι, οι βουνοκορφές του είναι γεμάτες πεύκα. Τα δέντρα φθάνουν μέχρι τις παραλίες. Και δεν καιγονται κάθε καλοκαίρι. Καπνίζουν κι εκεί οι άνθρωποι, αλλά δεν πετούν τα τσιγάρα από το παράθυρο του αυτοκινήτου δίπλα στα δάση, όπως κάνουν καλή ώρα αλλού. Κι εκεί οι αγρότες καθαρίζουν τα χωράφια από τα χόρτα, αλλά δεν ανάβουν τις φωτιές, όταν φυσάει ο άνεμος. Κι εκεί οι άνθρωποι θέλουν ανάπτυξη, θέλουν να βγάλουν –και βγάζουν– πολλά χρήματα, αλλά δεν καινε τα δάση για να χτίσουν τη νύχτα αυθαίρετα. Οι ελάχιστα πυρκαγιές φουντώνουν από ατύχημα κι όχι από δόλο.

Στην Έλμπα, ο τουρισμός είναι η κύρια πηγή εισοδήματος για τους κατοίκους. Κάτι ανάλογο με τη σημερινή Κύπρο, που έχασε εν μια νυκτί την αίγλη του κρηματοπιστωτικού κέντρου, κυρίως από δική της υπαιτιότητα. Το νησί είναι πολύ όμορφο, όπως και το δικό μας. Οι παραλίες πολλές, οργανωμένες και πεντακάθαρες. Ακριβώς το αντίθετο από τις δικές μας. Τα αυτοκίνητα μένουν σε ειδικούς χώρους, ή σταθμίζουν κατά μήκος του δρόμου, αρκετά μακριά από την άμμο ή τα λευκά βότσαλα. Δεν υπάρχει περίπτωση να μπει αυτοκίνητο ή μηχανή στην αμμουδιά. Δεν υπάρχει περίπτωση να ανοίξει η οικογένεια τέντα στο τζιπ, να βγάλει πλαστικές καρέκλες, τραπέζια και τη φουκού για να ψήσει σουβλά δίπλα στο νερό. Και βέβαια, ουδείς διανοείται να αφήσει πίσω του σκουπίδια, άδεια μπουκάλια, σακούλες και αποφάγια. Εκτός των άλλων, θεωρείται και αντιασθητικό. Σε έναν τόπο που η αισθητική έχει μεγάλη σημασία.

Οι τιμές στα εστιατόρια είναι τσιμηπημένες, όπως και στην Κύπρο. Το μενού, όμως, είναι πλούσιο και οι γεύσεις ραφινάτες. Κάτι σπάνιο στο δικό μας το νησί, ειδικά στα παραθαλάσσια μέρη. Οι ιδιοκτήτες, το προσωπικό, σέβονται τους πελάτες τους. Δεν κοιτούν μόνο πώς θα τα πάρουν σήμερα, αλλά το πώς θα φέρουν τους ίδιους ανθρώπους ξανά στο μαγαζί τους και αύριο. Είναι επαγγελματίες, ένα άθλημα για το οποίο οι δικοί μας έχουν να μάθουν πολλά ακόμα. Σε πολλά εστιατόρια, στις τουριστικές περιοχές, σε σεββίζουν λες και κάνουν αγγαρεία. Λες και σου κάνουν χάρη που σου αλαφρώνουν την τσέπη. Σου πετάνε ένα φαγητό, που συχνά ούτε καν τρώγεται. Κι αν πεις κουβέντα, ζιτάνε και τα ρέστα.

Μπαίνοντας την Τετάρτη στο γραφείο, με ρώτησε ο Αποστόλης πώς πέρασα. Όταν του είπα «πολύ ωραία» και κατάλαβε πως το εννοούσα, αστεϊούμενος, μου είπε πως θα έπρεπε να μείνω εκεί. Και προς στιγμήν, τη λέω την αμαρτία μου, η ιδέα δεν ήταν διόλου δυσάρεστη. Έφυγα από την Κύπρο στις 2 Αυγούστου, ενώ οι πολιτικοί μας σκοτώνονταν, με το κατακαλόκαιρο, για το νομοσχέδιο των εκπομπών. Την ίδια κατάσταση συνάντησα κι όταν επέστρεψα στις 12 του ίδιου μήνα. Τρόπος του λέγειν το «σκοτώνονταν», αφού στην πραγματικότητα, το έχουμε καταλάβει πια, οι φωνές, οι διαμαρτυρίες, η φραστική επανάσταση, είναι μέρος της θεατρικής παράστασης που παίζεται με όλα τα σημαντικά μνημονιακά νομοσχέδια.

Το ΑΚΕΛ και η ΕΔΕΚ κατακεραυνώνουν τους πάντες από την αρχή. Είναι λέοντες, εξοστρακίζουν, αναθεματίζουν, την Τρόικα και στήνουν στον τοίχο την κυβέρνηση που, όπως λένε, υπηρετεί τους δανειστές με φόβητρο τη χρεοκοπία. Το ΔΗΚΟ, στη Νικόλα εποχή, αρχικά φωνασκει, απειλεί θεούς και δαίμονες, προτείνει επαναδιαπραγματεύσεις που δεν μπορούν να γίνουν... Και στο τέλος, μετά από «εντατικό παρασκήνιο», μετά από «κλειστές» του Νικόλα με τον Αβέρωφ, έπειτα από «τροποποιήσεις και βελτιώσεις», ψηφίζει με βαριά καρδιά. Ή, για ακόμα μεγαλύτερο σοσπένς, οι ΔΗΚΟϊκοί βουλευτές καταψηφίζουν το «τροϊκανό» νομοσχέδιο στην πρώτη ψηφοφορία και ανακρούουν πρύμνη στη δεύτερη. Κλαίοντες, μαζί με τους συναδέλφους του ΔΗΣΥ, γιατί ο τόπος δεν έχει άλλη επιλογή. Η παράσταση, με θέμα τις εκπομπές, είναι ήδη σε εξέλιξη και ο θίασος, σε κρεσέντο, μας πάει με μαεστρία από το δράμα στο happy end.

adilinis@gmail.com

Προσωπικός θρίαμβος και κρίσιμες αποφάσεις

Του ΙΩΑΝΝΗ Ν. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗ

Οι τουρκικές προεδρικές εκλογές της 10ης Αυγούστου ανέδειξαν νικήτη τον πρωθυπουργό κ. Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν από τον α' γύρο, με ποσοστό 51,96%. Αν και το τελικό αποτέλεσμα υπολείπεται των προβλέψεων των δημοσκοπήσεων, οι οποίες εκτιμούσαν το ποσοστό μεταξύ 55 και 60%, η εκλογή του δεν παύει να αποτελεί ιστορική προσωπική επιτυχία του Τούρκου πρωθυπουργού και ψήφο εμπιστοσύνης στις τουλάχιστον αμφιλεγόμενες επιλογές της κυβερνητικής του πολιτικής τον τελευταίο χρόνο. Συγκρίνοντας την εκλογική επίδοση των κομμάτων στις δημοτικές εκλογές του Μαρτίου με αυτήν των υποψηφίων τους στις προεδρικές εκλογές, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) διατήρησε αλώβητη την εκλογική του βάση των περίπου είκοσι εκατ. ψηφοφόρων, η οποία ήταν αρκετή για την εκλογή του κ. Ερντογάν από τον α' γύρο λόγω της μειωμένης υποστήριξης των ψηφοφόρων της αντιπολιτεύσεως. Η επιλογή του κ. Εκμελεντίν Ιχσάνογλου ως κοινού υποψηφίου των δύο μεγαλύτερων κομμάτων της αντιπολιτεύσεως, του Ρεπουμπλικανικού Λαϊκού Κόμματος (CHP) και του Κόμματος Εθνικής Δράσεως (MHP), αποδείχθηκε εκλογικά ατυχής. Τα αποτελέσματα επαλήθευσαν τις εκτιμήσεις ότι ο κ. Ιχσάνογλου όχι μόνον θα αποτύχανε να προσελκύσει ψηφοφόρους του ΑΚΡ, αλλά ακόμη και να συσπειρώσει την εκλογική βάση των δύο κομμάτων. Με το 38,33% των ψήφων ο κ. Ιχσάνογλου συγκέντρωσε περίπου πέντε εκατ. ψήφους λιγότερες από το άθροισμα της επιδόσεως των δύο κομμάτων στις δημοτικές εκλογές Μαρτίου. Πολλοί από τους κοσμικούς ψηφοφόρους του CHP που δυσανασχετούσαν με το «ισλαμίζον» προφίλ του κ. Ιχσάνογλου προτίμησαν να αποσύνουν από τις εκλογές, ενώ πολλοί ψηφοφόροι του MHP που δυσφορούσαν με τα «αριστοκρατικά» στοιχεία της προσωπικότητας του υποψηφίου ψήφισαν τελικά υπέρ του κ. Ερντογάν. Αποτυγχάνοντας να προσελκύσει συντηρητικούς

ψηφοφόρους και μειώνοντας την εκλογική συσπείρωση των δύο κομμάτων, η επιλογή κοινού υποψηφίου για τις προεδρικές εκλογές μάλλον διευκόλυνε την εκλογή Ερντογάν από τον α' γύρο. Τέλος, το ποσοστό 9,71% που συγκέντρωσε ο τρίτος υποψήφιος του φιλοκουρδικού Κόμματος Δημοκρατίας των Λαών (HDP) κ. Σελαχαντίν Ντεμίρτας αποτελεί σαφή επιτυχία, καθώς υπογράμμισε τη διεισδυτικότητα της υποψηφιότητας του πέραν των ορίων της κουρδικής μειονότητας, καθώς και ότι είναι εφικτή η υπέρβαση του ορίου του 10% για την εκπροσώπηση του κόμματος στην τουρκική Βουλή. Το πρώτο κρίσιμο μετεκλογικό ερώτημα αποτελεί η επιλογή του διαδόχου του κ. Ερντογάν στην πρωθυπουργία. Η ισχυρή στήριξη του εκλογικού σώματος προς τον πρόσωπο του κ. Ερντογάν καθιστά πιθανότερη την επιλογή ενός υποψηφίου από τον στενό πυρήνα των επιτελών του Τούρκου πρωθυπουργού. Κατά τούτο, η πιθανότητα επιλογής του απερχομένου προέδρου κ. Αμπντουλάχ Γκιουλ (μέχρι τις χθεσινές του δηλώσεις τουλάχιστον) ή ακόμη και αυτή του αντιπροέδρου της κυβερνήσεως κ. Αλί Μπαμπατσάν, του θεωρούμενου αρχιτέκτονα του οικονομικού «θαύματος» της Τουρκίας κατά την περίοδο 2002-2009, είναι μάλλον απομακρυσμένη. Αντιθέτως, πιθανότεροι υποψήφιοι θεωρούνται οι εκ των αντιπροέδρων και υπουργών των κυβερνήσεων Ερντογάν και θεωρούμενοι πλέον «έμπιστοι» και «ελεγχόμενοι» κ. Μεχμέτ Αλί Σαχίν, Μπουλέντ Αρίντς, Μπιναλί Γιλντιρίμ και Αχμέτ Νταβούτογλου. Η διεξαγωγή της τελευταίας προεκλογικής ομιλίας του κ. Ερντογάν στο Ικόνιο, εκλογικής περιφέρειας του κ. Νταβούτογλου, κατά το τέλος της οποίας ο υπουργός Εξωτερικών εμφανίστηκε στο βήμα μαζί με τον ομιλητή, ίσως να μην είναι τυχαία.

Ο δρ Ιωάννης Ν. Γρηγοριάδης είναι επίκουρος καθηγητής του Τμήματος Πολιτικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Μπιλκεντ και επιστημονικός συνεργάτης του ELIAMEP.

Για τη «διάλυση» του ΑΤΙ

Του Δρα ΓΙΩΡΓΟΥ Δ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗ

Με την ευκαιρία που ο νυν υπουργός Παιδείας δρ Καδής αναφέρθηκε δημόσια για πρώτη φορά για το «λάθος» της απόφασης για τη διάλυση του Ανώτερου Τεχνολογικού Ινστιτούτου (ΑΤΙ), θα ήταν καλά να το ακούσουν και να προβληματιστούν όχι μόνο όλοι όσοι συνεχίζουν να νοιάζονται για το κενό που δημιουργήθηκε στην εκπαιδευτική/επαγγελματική πυραμίδα των τεχνικών υπηρεσιών, αλλά και, πιθανώς, και οι υπουργοί Εργασίας που επέτρεψαν ή συναίνεσαν στη διάλυσή του. (Ως γνωστό στους επαίοντες, το ΑΤΙ για λόγους καθαρά πολιτικούς αντί να είχε ενταχθεί κατά την ιδρύσή του, το 1968, στο Υπουργείο Παιδείας είχε «εκχωρηθεί» στο άλλο, πλησιέστερο Υπουργείο για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού, αυτό του Υπουργείου Εργασίας. Όμως, η «λεπτομέρεια» αυτή κρύβει μια άλλης επεξηγηματικής αναφοράς).

Ας επανέλθουμε στην ουσία του θέματος: γιατί αφέρθηκε η οδηγία για τη διάλυση; Πρώτος λόγος για μας ήταν ότι δεν ήθελαν οι προγραμματιστές τη δημιουργία του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου, ΤΕΠΙΑΚ, να φανεί ότι αυτό το νέο ίδρυμα θα αποτελούσε μια αναβαθμισμένη εκδοχή του ΑΤΙ. Ενώ σε άλλες χώρες πλείστα πανεπιστημιακά ιδρύματα ήταν το φυσικό αποτέλεσμα μιας εξελικτικής ανοδικής πορείας «κολλεγίων», στην περίπτωση της Κύπρου θεωρήθηκε από τους εμπλεκόμενους στην ίδρυση του ΤΕΠΙΑΚ ότι αυτό θα υποβάθμιζε την «εκκόνα» αυτού του νέου πανεπιστημιακού ιδρύματος. Συναφώς, η ιδέα/πρόταση όπως το ΤΕΠΙΑΚ ενσωματώσει στα προγράμματά του, εκτός από εκείνα που οδηγούν στην απόκτηση ενός καθαρά πανεπιστημιακού τεχνικού πτυχίου, και άλλα στο επίπεδο του Ανώτερου Τεχνικού (αυτά που πρόσφερε το ΑΤΙ), είχε απορριφθεί για λόγους περιφρούρησης του «γοήτρου» ενός νέου πανεπιστημιακού ιδρύματος, μιας και με αυτό τον τρόπο η κοινωνία το εκλάβει ως «κατώτερο» επιπέδου. Ούτε η άλλη πρόταση/εισήγηση έγινε με προθυμία δεκτή για τη δυνατότητα του ΤΕΠΙΑΚ να δέχεται εκείνους από τους αποφοίτους του ΑΤΙ που θα ήθελαν να συμπληρώσουν την επαγγελματική τους αναβάθμιση, εγγράφοντας τους στο τρίτο έτος του αντίστοιχου τετραετούς πτυχιακού προγράμματος. Σημειώνεται ότι τέτοιες διευθετήσεις λειτουργούσαν με επιτυχία στα αμερικανικά πανεπιστήμια για όσους αποφοίτους των Κοινωνικών Κολλεγίων (Community Colleges) επέλεξαν τη σχετική επαγγελματική τους αναβάθμιση. Παρόμοια διευθέτηση δινόταν ήδη και στους αποφοίτους του ΑΤΙ τόσο στα αμερικανικά όσο και στα βρετανικά πανεπιστήμια.

Επομένως, σε ένα τέτοιο μάλλον αρνητικό περιβάλλον, και χωρίς ουσιαστικές προοπτικές για τους αποφοίτους του, το ΑΤΙ οδηγήθηκε στη διάλυσή του, με τον ισχυρισμό της τότε υπουργού Εργασίας, ότι «επιτέλεσε τον προορισμό» του.

Ένας άλλος παράγοντας που συνεπικουρούσε στη απόφαση για διάλυση του ΑΤΙ ήταν η φήμη/«κατηγορία» που απέκτησε σε μερικούς κύκλους ότι «το επίπεδο του ήταν περισσότερο υψηλό από ό,τι χρειαζόταν ο τόπος για την κατάρτιση Ανώτερων Τεχνικών» αναφερόμενοι, ως ένδειξη, στο γεγονός ότι τόσο πολλοί συνεχίζαν σπουδές για απόκτηση πτυχίου αντί να μένουν να δουλέψουν στην Κύπρο. Και επομένως ήταν καιρός να αντικατασταθεί το ΑΤΙ από ένα νέο Ίδρυμα που να προσφέρει «χαμηλότερο επίπεδο προγράμματα κατάρτισης», κάτι περίπου όπως τα Μεταλυκειακά Ινστιτούτα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. (Αλλά και αυτό το θέμα κρήνη χωριστής επεξηγηματικής αναφοράς σε κάποιο κατάλληλο σημείο στο μέλλον).

Αυτά σαν πρώτη εμπλοκή στη σχετική συζήτηση για το «λάθος» της απόφασης για τη διάλυση του ΑΤΙ που άνοιξε πρόσφατα ο Υπουργός Παιδείας.

Ο δρ Γιώργος Δ. Χριστοδουλίδης είναι ιδρυτικός διευθυντής του ΑΤΙ. christodoulides.g@cytanet.com.cy

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Λίγη ανθρωπιά

Η ταβέρνα της δύο βήματα από τη θάλασσα. Με πράσινες τέντες και αγιόκλημα και μπόλικες γλάστρες με βασιλικούς. Με καρό τραπέζομάντλα και ξύλινες καρέκλες και με μια θέα που σου έκοβε την ανάσα. Στο δρόμο προς τον Κάτω Πύργο λίγο έξω από τα Κόκκινα, συγκεκριμένα στη Μανουσούρα. «Εδώ σεββίζουμε φρέσκο ψάρι» έγραφε η ταμπέλα, σταματήσαμε με το αμάξι, δεν είδαμε κανένα άλλο πελάτη, είχε ήδη πάει απόγευμα, κοντά στην ώρα που ο ήλιος θα γινόταν ολοκόκκινος και ταυτόχρονα από την άλλη πλευρά του βουνού ετοιμαζόταν να εμφανιστεί το πιο στοργικό φεγγάρι του χρόνου. Κατέβασα το τζάμι, μία γυναίκα κοντά στη πηνήτα εμφανίστηκε με μαύρη βερμούδα και τα μαλλιά πιασμένα, είστε ανοικτοί τη ρώ-

τησα, και βέβαια μου απάντησε. Διαλέξαμε ένα τραπέζι πλάι στη θάλασσα, να βλέπουμε απέναντι-απέναντι ήλιο και φεγγάρι. Εκείνη μας ενημέρωσε πως τα μπαρμπούνια της ήταν ολόφρεσκα, πρότεινε και σαλάτα χωριάτικη με τα λαχανικά του κήπου της και μια παγωμένη μύρα που ταιριάζει στη ζέση του Αυγούστου. Δεν φέραμε αντίρρηση, καζέυαμε τη θέα και χαϊρόμαστε που ανακαλύψαμε αυτό το κρυμμένο ταβερνάκι. «Ολόκληρη η Κύπρος έτσι έπρεπε να 'ναι» είπα στον φίλο μου, «γεμάτη από ταβερνάκια που τα ραντίζει το κύμα».

Η κ. Τούλα, αυτό ήτανε το όνομά της, κατέφθασε με τις σαλάτες και τα ψάρια και τις παγωμένες μύρες. Άδειασε τον δίσκο στο τραπέζι και ύστερα μας έπιασε την κουβέντα για το πώς βρεθήκαμε από τα μέρη της. Πρόσφυγας από τον Άγιο

Ανδρόνικο της Γαλουσσας η ίδια, «ο άντρας μου είναι από εδώ» μας εξήγησε και ύστερα μας είπε πως μετά τον πόλεμο πήγε για ένα διάστημα στην Αγγλία, αργότερα επέστρεψε εδώ στη Μανουσούρα, βρήκανε αυτό το μέρος, ανοίξανε το ταβερνάκι, ο γιος της χτίστηκε, εκείνος βοήθησε να το φτιάξουνε. Οι γονείς της έμειναν εγκλωβισμένοι στη Γαλουσσα, όταν πέθαναν δεν της επιτράπηκε να πάει για να τους θάψει, «δεν έχω ιδέα που είναι θαμμένοι» μας είπε και ράγισε η φωνή της. Και ύστερα μας μίλησε για τα παιδιά της, τρεις γιοι, ο ένας έφυγε για Αγγλία, ο άλλος ετοιμάζεται να τον ακολουθήσει. «Δεν ήτανε έτσι η Κύπρος», είπε μετά και δεν εννοούσε τους Τούρκους ούτε τον πόλεμο, εννοούσε όλα όσα επακολούθησαν, εκείνα δηλαδή που μας έφεραν μέχρι εδώ. «Κάποτε φεύγαμε γιατί ήτανε ο πόλεμος, τώρα ποιος είναι

ο εχθρός», ρώτησε με παράπονο και έφυγε πάλι για την κουζίνα, για να φέρει ακόμη δύο μύρες.

Εμφανίστηκε ξανά κρατώντας ένα πιάτο γεμάτο με σούκα «αυτά από το μαγαζί» μας είπε και ξαναπέρασε θέση όρθια πλάι στο απέναντι τραπέζι. «Τις προάλλες έτρωγε εδώ ένας από τους προέδρους των κομμάτων μας» είπε λέγοντας μάλιστα και το όνομά του. «Πήρα μια καρέκλα και κάθισα πλάι του και άρχισα να τον ρωτώ, να μου εξηγήσει, γιατί καταντήσαμε έτσι, γιατί φεύγουνε τα παιδιά μας, γιατί όλοι ξενιτεύονται για ένα κομμάτι ψωμί, γι' αυτά δεν φταίει ο πόλεμος, άλλοι φταίνε, αλλά κανείς δεν λέει ποιος φταίει και η ζωή περνά και τα πέντε μου εγγόνια δεν έχουνε πια μέλλον σ' αυτή τη χώρα που έθαψα εγώ τους γονείς μου». Έτσι του τα είπα, χωρίς αναπνοή, «ένα κεράκι»

απάντηση βέβαια δεν πήρε αλλά και τι απάντησε να έπαυε. «Φάτε σούκα, μόλις τώρα τα έκοψα» επέμεινε, κόνοντας την κουβέντα και φτιάχνοντας ταυτόχρονα το ένα σκουλαρίκι της. «Εγώ δεν είμαι κάποιο κόμματος», είπε αφοσιωμένα το σκουλαρίκι «ούτε με ενδιαφέρει τα κόμματα», υπογράμμισε. «Εμένα εκείνο που με ενδιαφέρει είναι η ανθρωπιά. Όποιος από όλους αυτούς μου αποδείξει πως έχει λίγη ανθρωπιά εκείνον θα πιστέψω. Αλλά δεν βλέπω σε κανένα τους ανθρωπιά, σε κανέναν. Εγώ όμως πιστεύω μόνο στην ανθρωπιά» κατέληξε. Και λίγο πριν φύγουμε μας χάρισε από ένα μικρό γλαστράκι με βασιλικό για να έχουμε είτε τη μυρωδιά του να μας θυμίζει το αυγουσιτιάτικο αυτό απόγευμα...

elenixenou11@gmail.com

Η ηθική της παρακμής

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ**

Διανύουμε την ηθική της παρακμής. Μέσα σε τούτα τα πλαίσια, κεντρική θέση κατέχει η απαξίωση της ανθρώπινης ύπαρξης, η περιφρόνηση των βασικότερων προϋποθέσεων για επιβίωση του ανθρώπινου όντος. στον τόπο μας. Οι αλλαγές που επήλθαν στον τόπο μας αποδιοργάνωσαν, όχι μόνο το κοινωνικό γίγνεσθαι αλλά και την οικογενειακή σύμπνοια, την εκπαιδευτική παράδοση και την επαγγελματική συνείδηση. Οι συγκρουσιακές καταστάσεις μεταξύ των πολιτειακών και κοινωνικών φορέων, των κομματικών και παραταξιακών ηγεσιών, δημοσυργούν δίνες που παρασύρουν κάθε ηθική αξία και πράξη, κάθε αισιόδοξη διάθεση, και, επιπλέον, κάθε αντίσταση ενεργητικής δύναμης για δημιουργία και ανάπτυξη. Καταστάσεις όμως που ΔΕΝ μας πτοούν.

Στον χώρο που ζούμε ενυπάρχουν μόνο διαδικασίες επιβολής φόρων, καταναγκασμών και υποταγής στο τραπεζικό σύστημα, με αποτέλεσμα να ελλοχεύει ο κίνδυνος της πλήρους πτώχευσης.

Οι επαίντες και οι ειδήμονες ποσώς προβληματίζονται για την πτώχευση του ήθους, την υποδούλωση της βούλησης, της έκπτωσης των αρχών και της μη επίλυσης του εθνικού μας προβλήματος.

Αυτά είναι φιλά γράμματα όπως αυτά που τυπώνονται στις τραπεζικές συναλλαγές και στα ασφαλιστήρια για να μην είναι σε θέση οι πολίτες να τα διαβάσουν, με αποτέλεσμα να παγιώνονται στις διατυπώσεις και να μην βρίσκουν ποτέ το δικαίό τους σε μια πιθανή ανάγκη ή διαφωνία.

Ο τόπος μας ζει ένα δράμα. Η κοινωνία μας κατάντησε ψευτική και κίβδηλη. Πουθενά δεν υπάρχει η παραμικρή ένδειξη εμπιστοσύνης, προόδου, ανέλιξης, κριτήριο αξιολόγησης, φυσιολογικής και τιμίας ζωής.

Βρισκόμαστε σε μια συνεχή πάλιν ανάμεσα στις δυνάμεις που αναζητούν την εξάρθρωση κάθε ηθικής από τη μία και από την άλλη στην αντιδραστική εγκλεισμού και ισοπέδωσης της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

Αυτή η κατάσταση μόνο ανησυχία εγκυμονεί. Αυτή η εικόνα μόνο κατάθλιψη μπορεί να προκαλέσει.

Ως εκ τούτου, επιβάλλεται τις μέρες αυτές που διανύουμε κρατώντας δεκανίκια, ο σχηματισμός και η προβολή μιας νέας συνείδησης, μιας νέας ηθικής προοπτικής η οποία να βασίζεται στη μεταμόρφωση της δουλείας που έχουμε περιέλθει σε κυριότητα του εαυτού μας, της ιστορίας και της παράδοσής μας. Μπορεί να με την εμφάνιση αυτής της νέας συνείδησης ως βασική έννοια κυρίαρχη θα επιφέρει μία νέα εποχή σωστής κοινωνικής οργάνωσης, μιας νέας πολιτικής συγκρότησης και μιας νέας ηθικής, που θα επικεντρώνεται στον άνθρωπο ως οντότητα και ως μορφή ολοκληρωμένη, η οποία θα είναι σε θέση να ξαναβρεί τον χαμένο εαυτό τους, τη χαμένη υπόληψή τους και την κυριότητά τους σε θέματα που άπτονται της ψυχικής της τους ισορροπίας και της ηθικής τους υπόστασης.

Σε όλη αυτή τη διαδικασία μεταμόρφωσης αξιών και αρχών, σημαντικός παράγοντας καθίσταται ο ρόλος εκάστου εξ ημών.

Θα πρέπει ν' αναπτύξουμε έναν μηχανισμό αντιστάσεων που θα μας δώσει την απαιτούμενη εγκαρτέρηση, υπομονή και αντοχή να διαβούμε τα δύσκολα και δύσβατα μονοπάτια. Η ανωτερότητα μας σε τέτοιες ώρες είναι η πνευματική μας διαύγεια, η αλληλεγγύη, η επαναξιολόγηση των παραδοσιακών μας αξιών. Να γίνουμε πάλι κύριοι του εαυτού μας όταν επισημάσουμε την ουσία μας και όταν επανευρούμε την καλή μας συνείδηση, ως συνέχεια μιας ιστορικής και πολιτισμικής παράδοσης.

Ο κ. Γιάννης Οικονομίδης είναι εκπαιδευτικός.

Τουρκία: Νέα εποχή, παλαιά προβλήματα

Του **ΛΑΡΚΟΥ ΛΑΡΚΟΥ**

Το ανώτατο εκλογοδικείο στην Τουρκία έκανε το τελικό απολογισμό για τις πρώτες προεδρικές εκλογές της χώρας: Ταγίπ Ερντογάν 51,79%, Εκμελεντίν Ισάνογλου 38,44% και ο Σελαχαντίν Ντεμιρτάς 9,76%. Συμμετοχή στις εκλογές 74,12% σε σύνολο 56 εκατ. ψηφοφόρων. Την επομένη ο Ερντογάν μίλησε για «ιστορική ημέρα, όλη η Τουρκία νίκησε. Κλείνει μία εποχή, αρχίζει μία νέα». Ο Ισάνογλου αφιέρωσε το ποσοστό του «σε όσους έλεγαν ότι δεν ήταν γνωστός, ένα μήνα πριν». Ο Ντεμιρτάς εκτιμά ότι η «υποψηφιότητά του διέυρνε την ελπίδα των πολιτών να καθορίζουν την πορεία της Τουρκίας». Σε κάθε περίπτωση οι εκλογές επισημοποίησαν πολιτικά και διέυρναν χρονικά τη για δέκα χρόνια ηγεμονία του ΚΑΔ και του ηγέτη του Τ. Ερντογάν. Η επόμενη ημέρα βρίσκει την Τουρκία αντιμέτωπη με τρεις, κυρίως, ενόπτες από ζητήματα:

Α. Εσωτερική ατζέντα. Αναδιάρθρωση της ηγετικής ομάδας-νέος πρωθυπουργός, νέος πρόεδρος ΚΑΔ ή ένας και για τις δύο θέσεις. Ο Τ. Ερντογάν πραγματοποιεί δημοσκοπήσεις και δίνει ερωτηματολόγιο στα βασικά στελέχη του κόμματός του γύρω από το ερώτημα ποια πρόσωπα θα μπορούσαν να αναλάβουν τις ευθύνες αυτές. Η τακτική αυτή της «εσωτερικής δημοσκοπήσης» φαίνεται να αποδίδει αποτελέσματα, γιατί απορροφά τους εσωτερικούς κραδασμούς.

Η περίπτωση Γκιουλ είναι ξεχωριστή: σε κάθε περίπτωση θα βρεθεί σε ρόλο πρωταγωνιστή. Η ιστορία του ΚΑΔ, δείχνει ότι οι συμφωνίες που κρατούν το κόμμα τους ενωμένο, τηρούνται. Διαθέτουν σε επίπεδο κορυφής έναν άγραφο κανόνα διαβούλευσης και σεβασμού σε μία ιεραρχία και παράδοση, που, σε αντίθεση με άλλα παραδείγματα, ενώνει δυνάμεις και συμβάλλει στη διατήρηση της ισχύος του. Κλειδί σε κάθε περίπτωση είναι η δεκαετής, σθεναρή συνεννόηση Ερντογάν-Γκιουλ στα κρίσιμα ζητήματα.

Στο ΡΑΚ αρχίζει η δημόσια αμφισβήτηση Κιλιντσάρογλου και οι ανοικτές πιέσεις για εκλογή νέου ηγέτη. Ήδη η

βουλευτής Άγκυρας Εμινέ Ταρχάν στις 12 Αυγούστου ζήτησε πρώτη την «αποχώρηση Κιλιντσάρογλου και της ομάδας του και το ΡΑΚ να προχωρήσει σε συνέδριο».

Β. Οι εξωτερικές εντάσεις πολλαπλασιάζονται στον χώρο των ανατολικών συνόρων της Τουρκίας: επάνοδος στη σχέση καχυποψίας με το Ισραήλ, συνεχές αδιέξοδο με την Αίγυπτο, άνοδος της πίεσης από τον ΙΣΙΛ στο Ιράκ κατά τουρκων υπηκόων, στασιμότητα στη Συρία, βελτίωση σχέσεων με Ιράν. Συνοδικά η εξωτερική πολιτική της Άγκυρας στο χώρο αυτό έχει επιβαρυνθεί ιδιαίτερα την περίοδο αυτή και εξαιτίας της εμμονής Νταβούτγλου να διαβάσει τις εξελίξεις με το δικό του «δόγμα», αλλά και της σκληρής ρητορείας Ερντογάν για κάθε θέμα που τον έβρισκε αντίθετο. Η πολιτική Νταβούτγλου, πρώτον, οδήγησε την Τουρκία σε συνεχείς αντιπαλότητες με τα γειτονικά κράτη στη Μ. Ανατολή, και, δεύτερο, αυτή η πολιτική δεν γίνεται κατανοητή από ισχυρές δυτικές πρωτεύουσες, γεγονός που εμποδίζει την Άγκυρα στην αξιοποίηση κάθε

σύμπτωσης συμφερόντων με τις ΗΠΑ όπως αυτή με το Ιράκ και το συριακό. Η Άγκυρα διά χειρός Νταβούτγλου κατάρφει να γίνεται διαρκώς μέρος της (κάθε φορά) κρίσης, αντί μέρος μιας ευρύτερης προσπάθειας για αναζήτηση λύσεων σε συνεργασία με άλλες δυνάμεις. Παλαιότερα γινόταν λόγος για «μηνδενικά προβλήματα» με τα γειτονικά κράτη, αλλά η εξωτερική πολιτική του ΚΑΔ της τελευταίας περιόδου στη Μ. Ανατολή, οδήγησε στην αντίθετη κατεύθυνση. Δύο επιπρόσθετες παρατηρήσεις: πρώτο, χρειάζεται μία ουσιαστική βελτίωση ανάλυσης από την πλευρά Ερντογάν για να ξεπεράσει την ψυχρή σχέση του με τον Μ. Ομπάμα, και δεύτερο, το μήνυμα Μπαρόζο στον Ερντογάν στις 11 Αυγούστου για να χρησιμοποιεί ένα πιο «συμφιλίωτικό τόνο» στην εσωτερική αντιπαράθεση μετά την εκλογή του στην προεδρία, θέτει επί τάπητος κάποιες από τις προκαταρκτικές προϋποθέσεις που τίθενται για την αναζωογόνηση της ευρωτουρκικής σχέσης.

Γ. Κεντρικά ζητήματα της εσωτερικής πολιτικής. Η νέα σελίδα φωτογραφίζει

τις κατευθύνσεις της εποχής που πάει μέχρι το 2023, χρονιά που θέτει το ΚΑΔ ως ορόσημο για τον εορτασμό των 100 χρόνων ανεξάρτητου κράτους—νέο σύνταγμα, κεντρικό, οικονομία. Είναι βέβαιον ότι πλέον οι συσχετισμοί είναι ευνοϊκοί σχετικά με την ετοιμασία και την έγκριση νέου συντάγματος σε αντικατάσταση του σημερινού που φέρει τη σφραγίδα Εβρέν. Σε αυτή την κατεύθυνση είναι πιθανό να ολοκληρωθεί με τον ένα ή το άλλο τρόπο η επιθυμία του Ερντογάν για σύνταγμα προεδρικού τύπου, ένα σύστημα εξουσίας πιο κοντά στο γαλλικό πρότυπο.

Το κεντρικό φαίνεται να αποτελεί ένα κορυφαίο ζήτημα στρατηγικής για την ηγεσία του ΚΑΔ—διαβούλευση σε διάφορα επίπεδα, αποχώρηση/παράδοση όπλων από το ΕΚΚ, σταδιακή μετάβαση σε συνθήκες ειρηνικής συνύπαρξης με ευθύνη στην κυβερνητική πλειοψηφία να θέσει σε εφαρμογή σχετικό νόμο που ψήφισε λίγες εβδομάδες πριν από τις εκλογές. Σε αυτή την κατεύθυνση η εμπόληση της συνεργασίας με το ιρακινό Κουρδιστάν παραμένει κλειδί στις εξελίξεις με άξονα την εξαγωγή φυσικού αερίου από το Κιρκούκ στις διεθνείς αγορές μέσω Τσεϊκάν.

Θεωρώ ότι σε αυτή την κατεύθυνση έπαιξε σημαντικό ρόλο η πειστική υποψηφιότητα Ντεμιρτάς—σχεδόν 10%. Έτσι έδειξε έναν διαφορετικό, ειρηνικό δρόμο για την επίλυση ζητημάτων που συνδέονται με την κεντρική μειονότητα σε μια διαφορετική Τουρκία. Ο Ντεμιρτάς αξιοποίησε την πρόοδο που έχει συντελεστεί στις ευρωτουρκικές σχέσεις και την συνεχή πίεση των Βρυξελλών για μεταρρυθμίσεις στη βάση των επίσημων Εκθέσεων Προόδου της τουρκικής υποψηφιότητας. Με σοβαρότητα θέσισε τα ζητήματα πάντα σε μια νέα βάση απευθυνόμενος σε ένα ευρύτερο, εθνικό ακροατήριο, όχι μόνο κεντρικό, και απέδειξε ότι μπορεί να είναι παρόν στο μέλλον σε εξελίξεις όπως η προώθηση νέων μεταρρυθμίσεων σε συνέχεια του πακέτου της 30ής Σεπτεμβρίου 2013.

Γ. Κεντρικά ζητήματα της εσωτερικής πολιτικής. Η νέα σελίδα φωτογραφίζει

Εκποιώσεις: Πέντε εργαλεία για το Νομοσχέδιο - παγίδα

Του **ΑΝΔΡΕΑ Ν. ΜΑΣΟΥΡΑ**

Το μνημονιακό νομοσχέδιο για τις εκποιώσεις όπως διαμορφώθηκε μέχρι σήμερα είναι στη βάση του αντικοινωνικό, πλήττει άμεσα τους πολίτες - οφειλέτες, ενώ την ίδια ώρα διασφαλίζει τα συμφέροντα των τραπεζών αλλά και άλλων μεγαλοεπενδυτών, αφού μέσα από τη διαδικασία εξπρές των εκποιώσεων διασφαλίζονται και νομοθετικά πλέον το 50% της αρχικής εκτιμώμενης αξίας του ακινήτου. Πέραν τούτου, υπάρχουν πολλά κενά τα οποία θέτουν σε κίνδυνο τους οφειλέτες όπως είναι, για παράδειγμα, το ζήτημα της πρώτης κατοικίας, οι νομικές διαδικασίες, ο ρόλος του Κτηματολογίου αλλά και η συζήτηση που υπεισέρχεται περί φερεγγυότητας των οφειλετών, ενώ δεν γίνεται καθόλου συζήτηση για την φερεγγυότητα—για παράδειγμα—του ίδιου του τραπεζικού συστήματος που οδήγησε τη χώρα στη σημερινή της κατάσταση.

Πιο κάτω παραθέτω πέντε εργαλεία—προτάσεις που θα πρέπει να αξιοποι-

ηθούν από τα κόμματα για αναδιάρθρωση της φιλοσοφίας του συγκεκριμένου νομοσχεδίου:

Α. Η προστασία της πρώτης κατοικίας είναι ένα από τα φλέγοντα σημεία του μνημονιακού νομοσχεδίου. Μέσα από το υφιστάμενο νομοσχέδιο, όπως αυτό διαμορφώθηκε μέχρι σήμερα, η πρώτη κατοικία όχι μόνο δεν προστατεύεται αλλά βρίσκεται εκτεθειμένη στις ορέξεις των τραπεζών. Μάλιστα, η διασύνδεση της πρώτης κατοικίας με το παράπλευρο νομοσχέδιο περί φερεγγυότητας των οφειλετών ανοίγει τον δρόμο και νομοθετικά πλέον για εκποιώσεις πρώτων κατοικιών, αφού δεν καθορίζονται καν τα κριτήρια φερεγγυότητας. Η συζήτηση για την πρώτη κατοικία θα πρέπει να ανεξαρτητοποιηθεί από την ευρύτερη συζήτηση των εκποιώσεων.

Β. Ο ρόλος του Κτηματολογίου θα πρέπει να αναβαθμιστεί και όχι να εξαφανιστεί. Δυστυχώς, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο καταργεί τον ρόλο του Κτη-

ματολογίου στη διαδικασία των εκποιώσεων. Αυτό δημιουργεί σοβαρά προβλήματα αξιοπιστίας όσο αφορά τις εκποιώσεις των ακινήτων εις βάρος των οφειλετών. Αυτό που θα πρέπει να γίνει είναι η ένταξη του Κτηματολογίου στο νομοσχέδιο ως ο επίσημος φορέας του οποίου θα λαμβάνονται υπόψη οι εκποιώσεις για σκοπούς δανείων και όχι μόνο για σκοπούς φορολογίας. Κάτι τέτοιο άλλωστε είναι και νομικά άστοχο.

Γ. Αναδιάρθρωση των δανείων πριν από τη διαδικασία εκποιώσεως: Μία διαδικασία την οποία θα πρέπει να υποχρεωθούν οι τράπεζες να ακολουθήσουν σε συνεργασία με τους οφειλέτες. Είναι σημαντικό να δωθεί ικανοποιητικός χρόνος—για παράδειγμα ένα έτος—όχι μόνο για να ενημερωθούν οι οφειλέτες για τα νομικά δικαιώματά τους αλλά και για να αναδιρθωθούν το δάνειο τους στη βάση των σημερινών οικονομικών δυνατοτήτων τους. Η εκποίηση περιουσίας θα πρέπει να αποτελέσει το

έσχατο μέτρο και όχι προτεραιότητα.

Δ. Σε περίπτωση εκποιώσεως περιουσίας θα πρέπει να διασφαλίζεται και νομοθετικά πλέον ότι παύει αυτόματα και οποιαδήποτε άλλη υποχρέωση που οφείλεται προς την τράπεζα. Το νομοσχέδιο υπό την σημερινή του μορφή δεν διασφαλίζει κάτι τέτοιο.

Ε. Τέλος, είναι σημαντικό το νομικό κομμάτι στην όλη συζήτηση. Θα πρέπει οι πολίτες - οφειλέτες να ενημερωθούν για τα δικαιώματά τους από το ίδιο το κράτος και στην περίπτωση που κάποιος δεν μπορεί να προσφύγει σε δικηγόρο για οικονομικούς λόγους να λαμβάνει τη στήριξη της ίδιας της Πολιτείας. Η προσφυγή στη δικαιοσύνη θα πρέπει να προστατεύεται με κάθε τρόπο και να μάλιστα να τερματιζόταν αυτόματα και οι τόκοι υπερημερίας σε περίπτωση έναρξης δικαστικής διαδικασίας.

Ο κ. Ανδρέας Ν. Μασούρας είναι ακαδημαϊκός - Πανεπιστήμιο Νεάπολης Πάφου.

Η ελεύθερη Αμμόχωστος αξίζει και μπορεί!

Του **ΧΡΙΣΤΑΚΗ ΤΖΙΟΒΑΝΗ**

Είναι πραγματικά δυσάρεστο να διαπιστώνει κανείς ότι μία τόσο ξεχωριστή σε πλεονεκτήματα ευλογημένη περιοχή, όπως αυτή της ελεύθερης Αμμοχώστου, αφήνεται να παρακμάζει, την ίδια ώρα που θα μπορούσε να αξιοποιηθεί ως πνευματικός δυναμικός άναπτυξης και οξυγόνωσης της οικονομίας μας. Η ανυπακοπή αύξησε της χρεοκοπίας επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με την κάθετη μείωση του κύκλου εργασιών πολλών άλλων και την καλπάζουσα άνοδο της ανεργίας, αποτελούν σαφή αρνητικά σημάδια. Είναι αυτές αποδείξεις που επιβεβαιώνουν τη φθίνουσα πορεία βασικών οικονομικών κλάδων, οι οποίοι έχουν όλες τις προϋποθέσεις, με τις κατάλληλες προσαρμογές, όχι μόνο να αναζωογονηθούν και να πρωταγωνιστήσουν στην καταπολέμηση της βαθείας κρίσης, αλλά και να δημιουργήσουν στέρεες προϋποθέσεις για

ανάκαμψη. Τόσο οι δημαρχοίμενες πόλεις όσο και η ευρύτερη ελεύθερη επαρχία της Αμμοχώστου, είναι προικισμένες με πολλά θετικά στοιχεία. Η γεωργική παραγωγή που σήμερα φθίνει και εγκαταλείπεται, εξαιτίας της μη εξασφάλισης αμειψιτικών τιμών, μπορεί κάλλιστα με την εφαρμογή ορθολογικών μέτρων να ξαναβρεί την ανταγωνιστικότητα της. Το εύφορο χώμα των Κοκκινοχωριών με την κατάλληλη φροντίδα, και καθοδήγηση των αγροτών προσφέρει εξαιρετικές δυνατότητες παραγωγής προϊόντων υψηλών προδιαγραφών σε ποιότητα και τιμές που όχι μόνο να ικανοποιούν την ντόπια αγορά, αλλά και να διεκδικούν με αξιώσεις σε ξένες αγορές. Ας μην ξεχνάμε την τεράστια φήμη που απέκτησε η κυπριακή πατάτα κυρίως στην αγορά του Ηνωμένου Βασιλείου ή τον δυναμισμό που έχει λάβει τα τελευταία χρόνια η καλλιέργεια

της φράουλας στη Δερύνεια!

Είναι απαραίτητο οι αρμόδιες υπηρεσίες του κράτους να στηρίξουν τον αγρότη της εύφορης αυτής γης, βοηθώντας τον να προχωρήσει στις απαιτούμενες καλλιέργειες, αξιοποιώντας σωστά και δημιουργικά τα διάφορα προγράμματα και κονδύλια που προσφέρει προς αυτή την κατεύθυνση η Ε.Ε. Μόνο με την αγαθότητα και εποικοδομητική συνεργασία κράτους αγροτικών οργανώσεων και γεωργών μπορεί ο νευραλγικός αυτός πρωτογενής κλάδος να διαδραματίσει τον ρόλο που του αρμόζει, προσελκύνοντας ακόμη και νέους—που σήμερα είναι άνεργοι—σε μια δραστηριότητα που απαιτεί κόπο και γνώση, όμως παράλληλα μπορεί να καταστεί προσοδοφόρα.

Ο κλάδος των κατασκευών προσφέρει επίσης πεδίο δόξης λαμπρόν για προεξέλιξη ξένων κεφαλαίων και αναζωπύρωση των επενδύσεων.

Οι αξιέπραστες σε ωραιότητα παραλίες της ελεύθερης Αμμοχώστου όχι τυχαία, έχουν καταστήσει την περιοχή αυτή στον πιο δημοφιλή τουριστικό προορισμό. Σίγουρα το ενδιαφέρον για απόκτηση εξοχικής κατοικίας από Κύπριους κοντά στις παραλίες του Πρωταρά και της Αγίας Νάπας έχει λόγω ύψους, κούρματας και μνημονίου αντοχής σημαντικό. Το ενδιαφέρον όμως από το εξωτερικό παραμένει. Ωστόσο, είναι απαραίτητες ευέλικτες προσαρμογές από τις διάφορες εμπλεκόμενες υπηρεσίες, που να αφήνουν στην άκρη σκοπιμότητες και τεχνάσματα που σκοπό έχουν την ιδιότελη εξυπηρέτηση συμφερόντων! Η έκδοση άδειας μακράς παραμονής χωρίς δικαίωμα εργασίας σε ενδιαφερόμενους ξένους επενδυτές είναι αναμφίβολα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση.

Οι αρμόδιοι πρέπει επιτέλους να αντιμετωπίσουν με τη δέουσα

προσοχή την ανάγκη βελτίωσης της λειτουργικότητας και εξωραϊσμού των υποδομών που στηρίζουν τόσο τον κατασκευαστικό κλάδο, αλλά και αναβαθμίζουν το τουριστικό προϊόν. Οι παλινδρομήσεις στη δρομολόγηση της κατασκευής έργων όπως η marina της Αγίας Νάπας, η ανάπλαση της μοναδικής σε ομορφιά περιοχής του Ποταμού Λιοπετρίου ή η δημιουργία γηπέδων γκολφ κ.ά., όχι μόνο δεν βοηθούν την αναπτυξιακή προοπτική, αλλά σπρώχνουν στο μαρμασμό ένα κομμάτι της Κύπρου που μπορεί και πρέπει να παραμείνει ο πιο δυναμικά αναπτυσσόμενος άξονας παγκυπρίας.

Αν σήμερα η χώρα μας δεν έχει γονατίσει εντελώς κάτω από το βάρος της βαθειάς ύφεσης, καθοριστική είναι η συνεισφορά του τουρισμού και του συνακόλουθου συναλλάγματος που εισρέει και στα θέρετρα της τουριστικής ελεύθερης

Αμμοχώστου. Έχει υποχρέωση η κυβέρνηση όχι μόνο να αναγνωρίσει αυτή την πραγματικότητα, αλλά και να σταθεί αρωγός, συμβάλλοντας εποικοδομητικά στην επίλυση των προβλημάτων που ταλαιώνουν τον ευαίσθητο αυτό κλάδο. Είναι καιρός για χειροπιαστά μέτρα προς επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, για ολόχρονο τουρισμό.

Αν ενεργοποιήσουμε τα δημοσυργικά μας αποθέματα και δουλέψουμε όλοι μαζί με γνώμονα τα γνήσια συμφέροντα της Κύπρου, αν η κυβέρνηση επιδείξει επιτέλους την απαιτούμενη αποφασιστικότητα και πολιτική βούληση για ριζικές τομές, μπορούμε να ελπίζουμε σε καλύτερες μέρες. Είναι στο χέρι μας!

Ο κ. Χριστάκης Τζιοβάνης είναι βουλευτής Αμμοχώστου του ΑΚΕΛ Αριστερά Νέες Δυνάμεις.

Αλισβερίσι διχως λύση προτείνει ο Ταγίπ Ερντογάν

Η νέα προεδρία της Τουρκίας ετοιμάζεται να επιστρέψει στο Κυπριακό με νέες, «δημιουργικές» και «φρέσκες ιδέες»

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Στον απόηχο των τουρκικών προεδρικών εκλογών και της νέας νίκης του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, οι Τούρκοι αναλυτές και ακαδημαϊκοί εστιάζουν την προσοχή τους στη νέα εξωτερική πολιτική της Τουρκίας. Στις πρώτες αναλύσεις υπογραμμίζεται ότι η Προεδρία Ερντογάν θα αφήσει τη σφραγίδα της στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Μετά τις 28 Αυγούστου ο νέος Πρόεδρος θα κληθεί να εστιάσει την προσοχή του σε μία σειρά σημαντικών ζητημάτων, μεταξύ αυτών και το Κυπριακό.

Καλά πληροφορημένη πηγή αναφέρει στην «Κ» ότι ο στενός κύκλος του νέου Προέδρου κατανοεί πλήρως τη σοβαρότητα του Κυπριακού και εκτιμά ότι ο κ. Ερντογάν και οι συνεργάτες του θεωρούν ότι έχει έρθει πλέον η ώρα για να αλλάξει το κατεστημένο στο Κυπριακό. Η

Το Κυπριακό εντάσσεται στα σχέδια της νέας προεδρίας του Ερντογάν, η οποία θέλει να κάνει αισθητή την παρουσία της τουρκικής διπλωματίας και της τουρκικής λίρας σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

διαίωνιση του Κυπριακού και κυρίως η απομόνωση, διπλωματική αλλά και οικονομική, του κατεχομένου τμήματος του νησιού δεν εξυπηρετεί τα σχέδια της νέας προεδρίας του Ερντογάν, η οποία θέλει να κάνει αισθητή την παρουσία της τουρκικής διπλωματίας και της τουρκικής λίρας σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

Η Άγκυρα που παρακολουθεί με έντονο προβληματισμό το αδιέξοδο στις συνομιλίες, έχει βγάλει ήδη τα δικά της συμπεράσματα. Η πηγή της «Κ» τονίζει ότι η Τουρκία επιρρίπτει μεγάλες ευθύνες στην ε/κ πλευρά για τη στασιμότητα στις συνομιλίες, καθώς Τούρκοι διπλωμάτες θεωρούν ότι ο Πρόεδρος Αναστασιάδης δεν έχει ανταποκριθεί στις προσδοκίες της Δύσης με τις οποίες φέρεται να ταυτίζεται η Άγκυρα. Λένε, μάλιστα, ότι μέχρι στιγμής ο κ. Αναστασιάδης δεν έχει την αποφασιστικότητα που επέδειξε την περίοδο του Σχεδίου Ανάν. Παράλληλα, η Άγκυρα, εκτιμά ότι μερίδιο ευθύνης για το αδιέξοδο φέρει και η τ/κ ηγεσία υπό τον Ντερβίς Έρογλου, τον οποίο φαίνεται να απασχολεί κατ' αποκλειστικότητα η διατήρηση των λεπτών πολιτικών ισορροπιών εντός της κοινότητάς του. Κύκλοι του τουρκικού ΥΠΕΞ δεν αποκλείουν το εν-

Στο πλαίσιο της νέας τουρκικής στρατηγικής, το κυπριακό φυσικό αέριο, το τέλος της απομόνωσης των Τ/κ, το άνοιγμα του Βαρωσιού και η σταδιακή ομαλοποίηση των εμπορικών σχέσεων της Τουρκίας με την ε/κ πλευρά αποτελούν τις προτεραιότητες της Άγκυρας.

δεχόμενο της αλλαγής φρουράς στην ηγεσία της τ/κ κοινότητας κατά τις επικείμενες «προεδρικές εκλογές» ωστόσο η Άγκυρα δεν επιθυμεί να αναμειχθεί άμεσα στα δρώμενα της τ/κ κοινότητας.

Οι τέσσερις στόχοι

«Εφόσον οι συνομιλίες έχουν οδηγηθεί σε αδιέξοδο και η Άγκυρα επιδιώκει την άμεση τροποποίηση του κατεστημένου στην Κύπρο, η λύση περνά μέσα από εναλλακτικές φόρμουλες», επισμαίνει στην «Κ»

η πηγή μας. Με βάση πληροφορίες από τους κύκλους του τουρκικού κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), η νέα προεδρία της Τουρκίας ετοιμάζεται να επιστρέψει στο προσκήνιο του Κυπριακού με νέες, «δημιουργικές» και «φρέσκες ιδέες». Μέσα στα πλαίσια της νέας στρατηγικής, το κυπριακό φυσικό αέριο και η επίλυση κάποιων σημαντικών προβλημάτων στο Κυπριακό, όπως το τέλος της απομόνωσης των Τουρκοκυπρίων, το άνοιγμα του Βαρω-

σιού και η σταδιακή ομαλοποίηση των εμπορικών σχέσεων της Τουρκίας με την ε/κ πλευρά, αποτελούν τις προτεραιότητες της Άγκυρας. Από τη σκοπιά της τουρκικής πλευράς, η πρόοδος σε αυτά τα πεδία μπορεί να έρθει και χωρίς τη λύση. «Η λύση δεν αποτελεί πλέον την προϋπόθεση για τη συνεργασία της Τουρκίας με την ε/κ πλευρά», τονίζει η πηγή μας, η οποία καταλήγει: «Πλασιάζει η στιγμή των out of the box προσεγγίσεων και λύσεων».

«Η Ομοσπονδία δεν είναι η μόνη φόρμουλα λύσης»

Συνέντευξη με τον Ασίμ Ακάνσοϊ με την ευκαιρία των προεδρικών στην Τουρκία και των νέων σχεδίων της προεδρίας Ερντογάν

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Χωρίς να απέχει πολύ από τις εκτιμήσεις των διπλωματών του τουρκικού ΥΠΕΞ όπως παρατίθενται στο πιο πάνω ρεπορτάζ, ο Ασίμ Ακάνσοϊ, πρώην γ.γ. του Ρεπουμπλικανικού Τουρκικού Κόμματος και εκ των στενών συνεργατών του Μ.Α. Ταλάτ όταν ο τελευταίος ηγήτο της τ/κ κοινότητας, μιλά στην «Κ» για τις εξελίξεις στην Τουρκία και πώς εκτιμά ότι η Άγκυρα θα διαχειριστεί από δω κι εμπρός το Κυπριακό. Ο Ακάνσοϊ επισμαίνει ότι η ομοσπονδιακή λύση δεν αποτελεί τη μοναδική φόρμουλα για τη λύση και επισμαίνει ότι κ. Ερντογάν γνωρίζει πολύ καλά όλα τα εναλλακτικά σχέδια για την επίλυση του Κυπριακού και δεν φαίνεται να αποκλείει κανένα από αυτά.

– Συμμερίζετε την άποψη που εν πολλοίς επικρατεί ότι οι διαπραγματεύσεις για την επίλυση του Κυπριακού έχουν μπει στην κατάψυξη;

–Ναι, συμφωνώ. Έχουμε κατανοήσει εδώ και καιρό ότι οι προσπάθειες των διαπραγματευτών δεν είναι αρκετές για ένα θετικό αποτέλεσμα. Για την επίλυση του προβλήματος χρειαζόμαστε αποτελεσματικές ηγεσίες. Οι Τ/κ μετρούν απώλειες τεσερισήμισι ετών. Δεν καταφέραμε να στείλουμε στις διαπραγματεύσεις μια αποφασιστική, τολμηρή και έμπιστη ηγεσία.

Γι' αυτό οι προτάσεις μας δεν είχαν κανένα αντίκτυπο στην ε/κ πλευρά και στη διεθνή κοινότητα. Και σαν να μην έφτανε αυτό, ο μαζικισμός της ε/κ πλευράς οδήγησε τις συνομιλίες σε αδιέξοδο. Η απλή συμμετοχή στις συνομιλίες δεν λύνει το πρόβλημα. Οι δύο ηγεσίες πρέπει να πάρουν ορισμένα ρίσκα ώστε να υπάρξει πρόοδος. Οι συνομιλίες έχουν μετατραπεί πλέον σε μία ακαδημαϊκή ενασχόληση.

– Πιστεύετε ότι όπως είναι σήμερα η κατάσταση στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων μπορεί να υπάρξει θετικό αποτέλεσμα;

– Την περίοδο Ταλάτ-Χριστόφια είχαν επιτευχθεί σημαντικές συγκλίσεις. Αυτή την περίοδο είχαμε 33 έγγραφα συγκλίσεων και δύο κοινά ανακοινωθέντα. Αυτό δείχνει ότι πραγματοποιήσαμε ένα σημαντικό άλμα. Δυστυχώς, τη συγκεκριμένη περίοδο, δεν καταφέραμε να περάσουμε στο τελευταίο στάδιο της λύσης. Μετά την αποχώρηση του κ. Ταλάτ από την ηγεσία της τ/κ πλευράς, θα έπρεπε να εστιάσουμε την προσοχή μας στα εναπομείναντα προβληματικά σημεία. Οι σημερινές ηγεσίες δεν ακολούθησαν αυτή την πορεία. Ηττήθηκαν από την ιδεολογία τους και τις λαϊκιστικές τοποθετήσεις. Μετά την περίοδο Ταλάτ – Χριστόφια δεν επιτεύχθηκε καμία σύγκλιση. Σπαταλήθηκε χρόνος σε ανούσιες κουβέντες. Το Κυπριακό μπορεί να λυθεί

Ο κ. Ερντογάν θα προσπαθήσει να δώσει τέλος στο κλίμα αβεβαιότητας, στο Κυπριακό το οποίο και κοστίζει στην Τουρκία, γι' αυτό πιστεύω ότι το Κυπριακό θα αποτελέσει προτεραιότητά του, λέει ο Ασίμ Ακάνσοϊ.

με τολμηρούς και αποφασισμένους ηγέτες. Ο ηγέτης θα πρέπει να ξέρει τι ζητά και να εμπνέει εμπιστοσύνη στην άλλη πλευρά. Επίσης, θα πρέπει να έχει κατανοήσει τη σημασία της ειρήνης. Η ειρήνη θα είναι

έργο ανθρώπων οι οποίοι την επιθυμούν και κατανοούν τη σημασία της.

– Κατά την άποψή σας, ποιος θα είναι ο αντίκτυπος στο Κυπριακό από την εκλογή του κ. Ερντογάν στην Προεδρία της Τουρκίας;

– Ο Ερντογάν είναι ένας τολμηρός ηγέτης. Καταβάλλει μεγάλες προσπάθειες για τους στόχους που θέτει. Κουράζει τους αντίπαλους του αλλά και κερδίζει οπαδούς διά της πειθούς. Με τον νέο Πρόεδρο θα εισέλθουμε σε μια νέα περίοδο στο πεδίο της εξωτερικής πολιτικής. Αναμένω μια πιο επιθετική εξωτερική πολιτική κατά την υλοποίηση της οποίας ο Ερντογάν θα παρουσιάσει την ίδια αποφασιστικότητα όπως αυτή που εφαρμόζει στο πεδίο της εσωτερικής διακυβέρνησης. Θα προσπαθήσει να δώσει τέλος στο κλίμα αβεβαιότητας, στο Κυπριακό το οποίο και κοστίζει στην Τουρκία, γι' αυτό πιστεύω ότι το Κυπριακό θα αποτελέσει προτεραιότητά του. Ωστόσο, το όραμα της Ομοσπονδίας Κύπρου δεν αποτελεί τη μοναδική φόρμουλα για την άρση της αβεβαιότητας στο Κυπριακό. Τη συγκεκριμένη περίοδο, προτεραιότητα όλων είναι η επανένωση του νησιού στις παραμέτρους του ΟΗΕ. Σε περίπτωση που οδηγηθούμε σε αδιέξοδο τότε θα αναζητήσουμε νέες μεθόδους. Θα επιχειρήσουμε να βρούμε νέες φόρμουλες σε συνεργασία με τους διεθνείς παράγοντες. Πιστεύω ότι

ο Ερντογάν θα υποστηρίξει την συγκεκριμένη προσπάθεια.

– Πιστεύεται ότι υπό τις υφιστάμενες συνθήκες, η τ/κ πλευρά έχει έτοιμο ένα εναλλακτικό σχέδιο για το Κυπριακό;

– Πιστεύω ότι η τ/κ πλευρά δεν έχει ένα εναλλακτικό σχέδιο. Έχει απλώς κάποιες επιθυμίες και κάποια οράματα. Ωστόσο, όπως ξέρετε, η πολιτική δεν είναι υπόθεση επιθυμιών και οραμάτων. Στο παρελθόν, εξαιτίας των ψευδαισθήσεων, οι Κύπριοι πλήρωσαν βαρύ αντίτιμο. Εξαιτίας αυτών των ψευδαισθήσεων το νησί μας διχοτομήθηκε. Πλέον έχει έρθει η ώρα για την επίλυση του προβλήματος με βάση τη λογική και όχι τις επιθυμίες.

– Το μεγαλύτερο κόμμα της τ/κ Αριστεράς, το ΡΤΚ, εισέρχεται σε μια νέα «προεκλογική» περίοδο αντιμετώπιζοντας μεγάλα προβλήματα. Πώς θα βγει από τη μεγάλη κρίση;

– Την παρούσα περίοδο καταβάλλουμε προσπάθειες για να ξεπεράσουμε την κρίση. Σε λίγο καιρό θα ανακοινώσουμε τον υποψήφιό μας για τις προεδρικές εκλογές. Στόχος μας είναι η ανάδειξη ενός υποψηφίου, ο οποίος θα έχει την ικανότητα να οδηγήσει την κοινότητά μας στην ειρήνη. Πιστεύω ότι το κόμμα μας έχει την απαιτούμενη εμπειρία για την επιλογή αυτού του υποψηφίου.

AMICCI

END OF SEASON
3 DAY
CLEARANCE 70%

ΑΠΟ 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2014
9:30 - 20:00

(ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΟ ΩΡΑΡΙΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ)

ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΣΑΣ ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗΝ ΚΛΗΡΩΣΗ ΜΙΑΣ Chloé ΤΣΑΝΤΑΣ

AMICCI NICOSIA, Στασικράτους 28, Λευκωσία . Τηλ: 22678898
AMICCI LIMASSOL, Μαχίτιος Plaza, Λεωφ. Μακαρίου 215, Λεμεσός . Τηλ: 25582254
AMICCI STUDIO, Μνασιάδου 11, Λευκωσία . Τηλ: 22676336

www.amicci.eu

Designer studio

END OF SEASON
3 DAY
CLEARANCE 70%

ΑΠΟ 18 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2014
9:30 - 20:00

(ΣΥΝΕΧΟΜΕΝΟ ΩΡΑΡΙΟ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΤΑΡΤΗΣ)

ΜΕ ΤΙΣ ΑΓΟΡΕΣ ΣΑΣ ΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΜΕΡΟΣ ΣΤΗ ΚΛΗΡΩΣΗ ΜΙΑΣ Chloé ΤΣΑΝΤΑΣ

DESIGNER STUDIO, Στασικράτους 14, Λευκωσία . Τηλ: 22676016

www.amicci.eu

SO EASY
 STORES

υπερ...βολικά κοντά σας!

 Join us on **facebook** at So Easy Stores

 ολόκληρο τον
Αύγουστο
 με υπερ...βολικές προσφορές!

Carlsberg Beer
 Bottle 33cl €0.99
 Can 33cl €0.99
 Can 50cl €1.29

ειδική τιμή

Hell 250ml Energy Drink €0.69
ειδική τιμή

 Μπέικον 500g
 Καπν. Στήθος Γαλοπούλας 500g
 Λούντζα 500g
 Τυρί Edam σε φέτες 500g

1+1
 δωρεάν
 (από 2 προϊόντα)

€6.99
1+1
 δωρεάν

Bic Metal 5pcs
€3.99

Shampoo Head & Shoulders 400ml
 Menthol, Hydrating smooth & silky,
 Classic clean, Citrus fresh

ειδική τιμή
€4.19

Τα μεγάλα κύματα προσφύγων που προκάλεσε η επέλαση των τζιχαντιστών τους τελευταίους μήνες είναι η μόνη αλλαγή στην καθημερινότητα των Ελλήνων που ζουν στο Β. Ιράκ (στη φωτογραφία, Ιρακίνοι που ανήκουν στην εθνότητα των Γιαζίντι καθώς εγκαταλείπουν τις εστίες τους).

«Δημήτρη, μην τολμήσεις να πας στη Μοσούλη»

Μαρτυρίες Ελλήνων που δουλεύουν εκεί όπου προελαύνουν οι τζιχαντιστές

Του **ΑΓΓΕΛΟΥ ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Στις αρχές του καλοκαιριού ο 29χρονος Δημήτρης Μαθιόπουλος, που εδώ και δύομιση χρόνια κατοικεί και δραστηριοποιείται επιχειρηματικά στην τρίτη μεγαλύτερη πόλη του αυτόνομου ιρακινού Κουρδιστάν, τη Σουλεϊμανίγια, έπρεπε να παραδώσει ένα ακόμη φορτίο με κατασκευαστικά υλικά σε έναν από τους πελάτες του στη Μοσούλη.

Στην πόλη του βορείου Ιράκ, που βρίσκεται μόλις 80 χιλιόμετρα μακριά από την πρωτεύουσα Αρμπιλ, είχε προηγηθεί εκείνα τα εικοσιτετράωρα επιδρομή από τζιχαντιστές μαχητές της οργάνωσης Ισλαμικό Κράτος (ISIS) που προελαύνοντας από τη Συρία ξεκίνησαν τον Ιούνιο την κατάληψη θέσεων στο Β. Ιράκ, εκδιώχνοντας –χωρίς σχεδόν

«Καλύτερα σε ένα αβέβαιο περιβάλλον με ελπίδα», εξηγούν οι Έλληνες που ζουν στο βόρειο Ιράκ συγκρίνοντας τις δύο χώρες...

καμία αντίσταση –χιλιάδες Ιρακινούς στρατιώτες. «Αυτό που συμβαίνει εδώ δεν έχει ιστορικό προηγούμενο», εξηγεί ο Νίκος Δούκας, επικεφαλής του γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών υποθέσεων του ΥΠΕΞ στην περιοχή και ο μόνος Έλληνας αξιωματούχος στο ιρακινό Κουρδιστάν που εξυπηρετεί με συμβουλές και καθοδήγηση τους περισσότερους από 150 Έλληνες που δραστηριοποιούνται επαγγελματικά στην περιοχή – οι περισσότεροι στους ραγδαία αναπτυσσόμενους τομείς των κατασκευών και του εμπορίου.

«Ήταν ένα θερμό επεισόδιο, χωρίς θερμότητα», συμπληρώνει ο κ. Δούκας για την πτώση της Μοσούλης, που από τη μία ημέρα στην άλλη βρέθηκε, τον Ιούνιο, στα χέρια των ακραίων ισλαμιστών, οι οποίοι την κατέλαβαν κραδαινώντας τις χαρακτηριστικές μαύρες σημαίες της οργάνωσής τους και απαιτώντας από τους χριστιανικούς πληθυσμούς να αλλαξοπιστήσουν, να αποδώσουν φόρο στο υπό ίδρυση χαλιφάτο τους ή να απομακρυνθούν με «πόντο θανάτου». Τις ίδιες ημέρες ο κ. Δούκας είχε στείλει αναλυτικό email στους περισσότερους Έλληνες που ζουν στις τρεις επαρχίες του Κουρδιστάν. «Επειδή συνεχίζω να λαμβάνω τηλεφωνήματα ανησυχίας», έγραφε στο email, «όσοι τυχόν βρίσκεστε για δουλειές στη Μοσούλη ή στο Κιρκούκ δεν έχετε κανένα λόγο να βρίσκεστε εκεί, οπότε μετακινηθείτε αμέσως στις ασφαλέστερες περιοχές εντός του Κουρδιστάν». Αντίστοιχα τηλεφωνήματα λαμβάνει μέχρι και σήμερα, δύο μήνες μετά, και η πρεσβεία της Ελλάδας στη Βαγδάτη.

«Μας ρωτάνε πώς είναι η κατάσταση, αν υπάρχει κάτι για το οποίο πρέπει να τους ενημερώσουμε και βρισκόμαστε σε συνεχή επαφή και με τις άλλες ευρωπαϊκές πρεσβείες. Η εταιρεία, στην οποία θα παρέδιδε την παραγγελία ο κ. Μαθιόπουλος, διαθέτει δικό της δίκτυο διανομής και εκατοντάδες φορτηγά στο Ιράκ, αλλά για τα δεδομένα της περιοχής θεωρείται από τους μικρούς χονδρέμπορες. Για την επιχείρηση της οικογένειας Μαθιόπουλου, όμως, που ασχολείται με κατασκευα-

στικές εργασίες και εμπόριο λιπαντικών και δομικών υλικών από την Ελλάδα, η δουλειά ήταν σημαντική. «Μην τολμήσεις να πας», ήταν η απάντησή του κ. Δούκα όταν ο Δ. Μαθιόπουλος τον κάλεσε στο τηλέφωνο για να τον ρωτήσει ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί στη Μοσούλη. Παρά τις παραινέσεις, ο κ. Μαθιόπουλος ταξίδεψε μέχρι τη Μοσούλη εκείνες τις ημέρες και παρέδωσε το φορτίο με το εμπόρευμα, χωρίς ευτυχώς να συμβεί το παραμικρό. Λίγες ημέρες αργότερα, ο ίδιος πελάτης του εξηγήσε τηλεφωνικά ότι «δεν μπορώ να παραλάβω τίποτα, γιατί η αποθήκη μου έχει απ' έξω την Αλ Κάιντα», ενώ σύντομα μετέφερε την έδρα των επιχειρήσεών του σε άλλη πόλη, εκτός σφαιρας επιρροής των τζιχαντιστών, που σύμφωνα με ανακοινώσεις του υπουργείου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ιράκ τις τελευταίες ημέρες προέβλεπαν σε σφαγές μελών της ιρακινής εθνικής μειονότητας των Γιαζίντι, θάβοντας ακόμη και ζωντανά κάποια από τα θύματά τους, συμπεριλαμβανομένων γυναικών και παιδιών.

«Χιλιάδες άνθρωποι έχουν κατακλύσει τη χριστιανική συνοικία, βλέπεις παντού αστέγους, κοιμούνται ο ένας δίπλα στον άλλον, στα παγκάκια έξω από τις καθολικές εκκλησίες, υπάρχει μεγάλη ανάγκη από ανθρωπιστική βοήθεια», λέει η 28χρονη Κατερίνα Μπαλαμώτη, η οποία μετακόμισε στο βόρειο Ιράκ από το Λονδίνο πριν από μερικούς μήνες, για να διευθύνει μια κατασκευαστική επιχείρηση και ένα κέντρο αποκατάστασης αναπήρων.

Οι περισσότεροι Έλληνες που ζουν και δραστηριοποιούνται στο Β. Ιράκ, όπως η κ. Μπαλαμώτη, με τους οποίους μίλησε η «Κ», σημείωσαν ότι αισθάνονται ασφάλεια στα όρια του Κουρδιστάν, που φρουρείται από τις κουρδικές στρατιωτικές δυνάμεις Πεσμέργκα. Τα μεγάλα κύματα προσφύγων που προκάλεσε η επέλαση των τζιχαντιστών τους τελευταίους μήνες είναι το μόνο σημάδι στην καθημερινότητά τους που τους υπενθυμίζει πως «40 χιλιόμετρα μακριά σου υπάρχουν συρράξεις και εκθροπαρίες», λέει η κ. Μπαλαμώτη.

Οικονομικό κίνητρο

Εξάλλου, οι περισσότεροι Έλληνες στο Β. Ιράκ εξηγούν ότι επέλεξαν να μεταφέρουν τις δραστηριότητές τους σε μια τέτοια θερμή περιοχή που βρίσκεται «στο μάτι του κυκλώνα» έχοντας ένα πολύ ισχυρό κίνητρο: αυτό της επαγγελματικής δραστηριοποίησής σε μια οικονομία με ετήσιους ρυθμούς ανάπτυξης που υπολογίζονται κοντά στο 10%, με μεγάλα φορολογικά κίνητρα για νέες επιχειρήσεις. «Από ένα αβέβαιο μέλλον, καλύτερα σε ένα αβέβαιο περιβάλλον με ελπίδα», εξηγεί κ. Μαθιόπουλος, συγκρίνοντας την κατάσταση στην Ελλάδα με την απόφασή του να δραστηριοποιηθεί στο εμπόλεμο Ιράκ. «Υπάρχουν ελάχιστα μέρη στον πλανήτη με τόσο θετικές προοπτικές», εξηγεί ο κ. Δούκας, που διαπιστώνει την αυξανόμενη τάση των ελληνικών επιχειρηματικών αποστολών στο Β. Ιράκ, παρά τις εξελίξεις στην περιοχή.

Η κ. Μπαλαμώτη, από την πλευρά της, αντιμετωπίζει την κατάσταση «με απόλυτη αισιοδοξία», όπως λέει. Η ίδια έκλεισε την πρώτη της εμπορική συμφωνία για κατασκευαστικές εργασίες στο μεγαλύτερο εμπορικό κέντρο του Ιράκ πριν καν φτάσει εκεί τον περασμένο Ιανουάριο. Τις τελευταίες ημέρες και μετά τις αεροπορικές επιδρομές των Αμερικανών εναντίον των τζιχαντιστών, οι κλήσεις που δέχεται στο τηλέφωνό της τόσο από Κούρδους φίλους της στην περιοχή, όσο και από την Αθήνα, είναι για να της επιστήσουν την προσοχή στις εξελίξεις. Η ίδια συνεχίζει κανονικά τις δραστηριότητές της. Παρ' όλα αυτά, παραδέχεται ότι «υπάρχει και κάποιο διαφαινόμενο κίνδυνο Β και από αέρος, και οδικό».

Αρχή με 4 υποθέσεις χειραγώγησης τιμών

Εντοπίστηκε η διαδρομή της μίζας 50 εκατ. για τη Uniastrum, καθώς και οι δύο Ρώσοι και οι τρεις Κύπριοι που τη μοιράστηκαν

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ**

Τέσσερις υποθέσεις που αφορούν χειραγώγηση τιμών και της αγοράς μέσω μετοχών απασχολούν αυτή τη στιγμή την ανακριτική ομάδα που διερευνά το σκάνδαλο για την οικονομία. Οι υποθέσεις διερευνούνται με εντολές της Νομικής Υπηρεσίας. Οι συγκεκριμένες όπως και άλλες που εμπίπτουν στην ίδια κατηγορία διερευνήθηκαν από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς και εστάλησαν στην Αστυνομία από τη Νομική Υπηρεσία. Τις εν λόγω πληροφορίες επιβεβαίωσε στην «Κ» ο ίδιος ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης, ο οποίος μας ανέφερε ότι θα εξεταστούν όλες οι πιυκές των υποθέσεων για να διαφανεί κατά πόσον προκύπτουν ποινικές ευθύνες και από ποιους.

Η μίζα της Uniastrum

Σήμα από τις ρωσικές και τις ελληνικές Αρχές αντίστοιχα αναμένουν στο μεταξύ Νομική Υπηρεσία και Αστυνομία –κατόπιν αιτημάτων δικαστικής συνδρομής– για να εξασφαλίσουν στοιχεία σχετικά με τα δύο από τα πλέον βασικά κομμάτια του παζλ των ερευνών για το οικονομικό κραχ.

Δηλαδή: 1. Για τη ρωσική τράπεζα Uniastrum και την εξαγορά της από την Τράπεζα Κύπρου. 2. Για το ζήτημα που προέκυψε με τον Μηχανισμό Έκτακτης Στήριξης και το ELA που δόθηκε στη Λαϊκή Τράπεζα.

Πιο συγκεκριμένα, σε ό,τι αφορά τη Uniastrum υπό διερεύνηση βρίσκονται πληροφορίες πως: Από 10 εκατ. ευρώ έλαβαν τρεις Κύπριοι και δύο Ρώσοι ως μίζες για την αγορά της ρωσικής Τράπεζας Uniastrum από την τράπεζα Κύπρου το 2008. Όπως φαίνεται, οι ποινικοί

Σε νέα φάση οι έρευνες για την οικονομία με το βάρος να πέφτει σε υποθέσεις της Επ. Κεφαλαιαγοράς. Θέλουν να πάνε εξωτερικό οι ανακριτές.

Πολύ σημαντική θεωρείται η αναμενόμενη από τις ιταλικές αρχές απάντηση στο αίτημα νομικής αρωγής με σκοπό τη λήψη στοιχείων για υπόθεση «κόκκινων» δανείων, η οποία τελικά την τελευταία στιγμή, δεν καταχωρήθηκε στο Δικαστήριο.

ανακριτές της Αστυνομίας που διερευνούν τα εγκλήματα που διαπράχθηκαν στην οικονομία της Κύπρου εντόπισαν τη διαδρομή της μίζας των 50 εκατ. που εμβάστηκαν σε πέντε εταιρείες, στον φορολογικό παράδεισο Μπελίτζε στην Καραϊβική.

Οι ανακριτές παράλληλα έχουν εντόπιν τους και το ζήτημα με τον ELA που δόθηκε στη Λαϊκή Τράπεζα, το οποίο θα πρέπει να ξεκαθαρίσουν με κάθε λεπτομέρεια. Υπενθυμίζεται ότι από τον Σεπτέμβριο του 2011 μέχρι τον Φεβρουάριο του 2013, η παραχώρηση επειγούσας ρευστότητας στη Λαϊκή Τράπεζα από τον μηχανισμό ELA (Emergency Liquidity Assistance) αυξήθηκε

Ο γ. εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης, κληθείς να σχολιάσει τις πιέσεις που ασκούνται από πλευράς Βουλής και τα μουντουράκια που ακούγονται για καθυστέρηση στην καταχώρηση σχετικών υποθέσεων στα δικαστήρια, τονίζει ότι, «πρόκειται για ένα δύσκολο έργο που χρειάζεται υπομονή και σοβαρότητα».

με γεωμετρική πρόοδο. Χαρακτηριστικά, από τα €490 εκατ. το 2011 έφθασε το ELA τα €9,20 δισ. στις αρχές του 2013 δηλαδή μέσα σε διάστημα 18 περίπου μηνών δημιουργήθηκε μέγα ζήτημα βιωσιμότητας της Τράπεζας.

Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι στο Αρχηγείο Αστυνομίας αναμένονται και απαντήσεις από άλλες χώρες στις οποίες εστάλησαν αιτήματα δικαστικής συνδρομής. Σημείο αναφοράς αποτελεί για τους ανακριτές και ένα ταξίδι στην Ιταλία με δεδομένο ότι τον περασμένο Μάρτιο εστάλην αίτημα νομικής αρωγής στις αρχές της χώρας με σκοπό να δοθούν στοιχεία για υπόθεση «κόκκινων» δανείων, η οποία

τελικά την τελευταία στιγμή δεν καταχωρήθηκε στο Δικαστήριο.

«Ποιοτικό αποτέλεσμα»

Ο γενικός εισαγγελέας Κώστας Κληρίδης μιλώντας στην «Κ» δεν απέφυγε να αναφερθεί σε χρονοδιαγράμματα σε σχέση με τις έρευνες. Όπως είπε, «οι έρευνες συνεχίζονται με σκοπό να υπάρξει ποιοτικό αποτέλεσμα». Κληθείς να σχολιάσει τις πιέσεις που ασκούνται από πλευράς βουλευτών αλλά και τα μουντουράκια που ακούγονται για καθυστέρηση στο θέμα των ανακρίσεων, ο γενικός εισαγγελέας είπε ότι οι ανακρίσεις είναι πολύπλοκες και κανείς δεν μπορεί να προεξοφλήσει οτιδήποτε. Ο κ. Κλη-

ρίδης απέφυγε να τοποθετηθεί ως προς το χρόνο που αναμένεται να καταχωρηθούν στα Δικαστήρια κάποιες υποθέσεις λέγοντας: «Δεν θέλω να πω οτιδήποτε σε σχέση με το θέμα αυτό αφού δεν μπορεί κανείς να προβλέψει. Πρόκειται για ένα δύσκολο έργο που επιτελείται και χρειάζεται υπομονή και σοβαρότητα».

Κρίσιμος ο Σεπτέμβριος

Αστυνομικές πηγές ανέφεραν ότι εντός του επόμενου μήνα οι έρευνες θα εντατικοποιηθούν με σκοπό να προκύψουν αποτελέσματα ενώ οι ανακριτές ασχολούνται με συγκεκριμένες ενέργειες. Οι ίδιες πηγές ανέφεραν ότι τον ερ-

χόμενο μήνα θα δοθεί ώθηση στο ανακριτικό έργο. Ήδη κατόπιν αιτήματος του γενικού εισαγγελέα η δύναμη της ανακριτικής ομάδας ενισχύθηκε και αριθμεί 30 μέλη που διαχωρίστηκαν σε ομάδες, η καθεμία εκ των οποίων ασχολείται με την εξέταση διαφορετικών ενότητων. Για τις περισσότερες υποθέσεις προκύπτει ανάγκη για λήψη μαρτυρίας από το εξωτερικό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο άναψε το πράσινο φως για την ενίσχυση της ομάδας των εμπειρογνομόνων και η Νομική Υπηρεσία κάλεσε σε διαπραγματεύσεις τον βρετανικό οίκο «AlixPartners».

Από τον περασμένο Απρίλιο στο Συνεδριακό Κέντρο όπου στεγάζονται τα γραφεία της ανακριτικής ομάδας εγκαταστάθηκε ο Βρετανός εμπειρογνομώνας Μπεν Τζόνσον, ο οποίος και καθοδηγεί το έργο της ανακριτικής ομάδας, η οποία ασχολείται με τα αίτια που οδήγησαν στην κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας. Ο κ. Τζόνσον είναι διευθυντής του λονδρέζικου Τμήματος Χρηματοοικονομικών Συμβουλευτικών Υπηρεσιών της «AlixPartners», το οποίο έχει την ευθύνη για τη διεξαγωγή ερευνών που σχετίζονται με απάτες, εταιρικές, κανονιστικές, χρηματοοικονομικές παραπλανήσεις, δωροδοκίες και διαφθορά. Στη Λευκωσία, ο κ. Τζόνσον πλαισιώνεται από ομάδα εγκεκριμένων λογιστών, ελεγκτών και στελεχών της Κεφαλαιαγοράς. Μέσα από την αξιολόγηση των τριών μηνών εργασίας κρίθηκε αναγκαία η περαιτέρω ενίσχυση της ομάδας των εμπειρογνομόνων. Σημειώνεται ότι η ομάδα των εμπειρογνομόνων επί τα λογιστικά, χρηματοοικονομικά και στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές θα είναι οκταμελής.

ΕΚΤΑΚΤΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ

Πληροφορούνται οι Μέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η «Τράπεζα»), ότι θα πραγματοποιηθεί Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Τράπεζας στα Κεντρικά Γραφεία Διοίκησης του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (Στασίουν 51, Αγία Παρασκευή, Στρόβολος, Λευκωσία), **την Πέμπτη 28 Αυγούστου 2014 και ώρα 10:00 π.μ.**

Το πλήρες κείμενο της ειδοποίησης σύγκλησης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης καθώς και όλα τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής, έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.bankofcyprus.com (επιλέξτε **Σχέσεις Επενδυτών/Αύξηση Κεφαλαίου 2014**).

Ακόμη, ειδοποιήσεις ή/και άλλα έγγραφα της Τράπεζας περιλαμβανομένων, χωρίς περιορισμό, ειδοποιήσεων σύγκλησης γενικών συνελεύσεων αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Τράπεζας www.bankofcyprus.com (επιλέξτε **Σχέσεις Επενδυτών/Ανακινήσεις**).

Περαιτέρω, η ειδοποίηση σύγκλησης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης καθώς και όλα τα συνοδευτικά έγγραφα αυτής είναι διαθέσιμα και δύναται να παραληφθούν σε έντυπη μορφή από το Τμήμα Μετόχων και Χρεογράφων της Τράπεζας, στην οδό Εύρου 4, EuroLife House, 3ος Όροφος, Στρόβολος, Λευκωσία.

Διευκρινίζεται ότι η ειδοποίηση σύγκλησης της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης και τα σχετικά συνοδευτικά έγγραφα δεν θα σταλούν ταχυδρομικώς στον κάθε Μέτοχο.

Υπενθυμίζεται ότι:

- Έντυπο Διορισμού Πληρεξουσίου πρέπει να κατατεθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Τράπεζας (ως καθορίζεται στο εν λόγω έντυπο), τουλάχιστον 48 ώρες πριν από το χρόνο που ορίστηκε για τη διεξαγωγή της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, και
- οι μέτοχοι και/ή οι πληρεξούσιοι αντιπρόσωποι τους που θα παραστούν στη Συνέλευση, θα πρέπει να προσκομίσουν την πολιτική τους ταυτότητα ή άλλο πιστοποιητικό με το οποίο θα καθίσταται δυνατή η διακρίβωση της ταυτότητάς τους.

Τράπεζα Κύπρου

**Πανεπιστήμιο
Νεάπολις
Πάφου**

Επιστημονική Κατάρτιση
Επαγγελματική Πιστοποίηση
Διεθνής Αναγνώριση

**ΣΧΟΛΗ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ &
ΓΕΩΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ**

**Τώρα Μπορείς
να Πετύχεις!**

Προπτυχιακά

- Αρχιτεκτονική
- Αρχιτεκτονική Τοπίου
- Εκτίμηση και Ανάπτυξη Ακινήτων

Μεταπτυχιακά

- Αρχιτεκτονική Τοπίου
- Real Estate
- Διαχείριση Κατασκευών

Γλώσσα διδασκαλίας
Ελληνικά ή Αγγλικά.

**Τα προγράμματα σπουδών είναι
αναγνωρισμένα από το ΚΥΣΑΤΣ.**

Λεωφόρος Δανάης 2, 8042 Πάφος, Κύπρος | Τηλ: +357 26843300 | info@nup.ac.cy | www.nup.ac.cy

Στο στόχαστρο Κύπριοι ιδιοκτήτες γης στην Ελλάδα

Εξοντωτικά πρόστιμα με τον κίνδυνο να καθούν περιουσίες

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Σε μείζον ζήτημα, που ενδεχομένως να φέρει σε δύσκολη θέση Αθήνα και Λευκωσία, μπορεί να εξελιχθεί υπόθεση ιδιωτικής φύσεως μεταξύ ελληνικού δημοσίου και Κυπρίων υπηκόων, ιδιοκτητών γης εντός της ελληνικής επικράτειας. Το όλο θέμα τείνει να λαμβάνει διπλωματικές διαστάσεις, αφού σύμφωνα με έγγραφα που έχει στην κατοχή της η «Κ», οι εν λόγω Κύπριοι έχουν ήδη αποταθεί στη διπλωματική αποστολή της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Αθήνα. Συγκεκριμένα ζητούν τη βοήθεια της πρεσβείας, προκειμένου να ξεπληξούν από τα γρανάζια της γραφειοκρατίας

Οι τέσσερις Κύπριοι ιδιοκτήτες γης απέστειλαν επιστολή στην πρεσβεία στην Αθήνα, στην οποία παραθέτουν το ιστορικό και ζητούν την παρέμβαση του Πρέσβη.

του ελληνικού δημοσίου και πιο συγκεκριμένα της Εφορίας.

Ούτε λίγο ούτε πολύ οι Κύπριοι ιδιοκτήτες παρουσιάζονται ως φοροφυγάδες για ένα ακίνητο το οποίο αγόρασαν πριν από μερικά χρόνια στην Εύβοια. Σχετικά ρεπορτάζ του ημερήσιου τύπου της Αθήνας, κάνουν λόγο για «μεγαλοσχήμενες» της Κύπρου, οι οποίοι κρύβονται πίσω από 25 offshore εταιρείες, οι οποίες έχουν αγοράσει εκτάσεις στην Κύμη Ευβοίας. Στις 25 εταιρείες συμπεριλαμβάνεται και μια εταιρεία με την επωνυμία «ΦΛΟ-ΘΕΑ ΑΤΔ», η οποία, βάσει της επιστολής των μετόχων στον Πρέσβη της Κύπρου στην Αθήνα, το 2008 αγόρασαν δύο κτήματα συνολικής έκτασης 2,500 τ.μ. στην περιοχή Πετριάων στην Εύβοια. Οι παραπονούμενοι αναφέρουν πως η ελληνική εφορία έχει επιβάλει στην εταιρεία τους «άδικα και εξοντωτικά

πρόστιμα» με κίνδυνο να χάσουν τις περιουσίες τους, που όπως υποστηρίζουν, αγόρασαν με δάνειο από τη Λαϊκή Τράπεζα. Οι τέσσερις μέτοχοι «φίλοι, οικογενειάρχες και μισθωτοί», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν, ζητούν την παρέμβαση της κυπριακής διπλωματίας προκειμένου να προστατευθούν, να αντιμετωπιστούν δίκαια και να μη μετατραπούν σε θύματα γραφειοκρατικών αγκυλώσεων και άλλων άγνωστων, όπως αναφέρουν, σκοπιμοτήτων.

Το ιστορικό

Στην επιστολή, ημερομηνίας 3 Αυγούστου 2014, οι τέσσερις Κύπριοι ιδιοκτήτες γης παραθέτουν λεπτομερώς τις ενέργειες που έκαναν, προκειμένου να αγοράσουν το συγκεκριμένο τεμάχιο γης στην Εύβοια. Όπως αναφέρουν, το 2008 μετά από οικογενειακές διακοπές στην Ελλάδα αποφάσισαν να αγοράσουν το εν λόγω ακίνητο. Κατόπιν συμβουλών που έλαβαν από κτηματομετρικό γραφείο, προχώρησαν στην σύσταση εταιρείας στην Κύπρο με φανερούς μετόχους, ενώ εξουσιοδότησαν δικηγόρο γρα-

φείο των Αθηνών ως εκπρόσωπο της εταιρείας προκειμένου να προχωρήσει η αγορά. Η εταιρεία «ΦΛΟ-ΘΕΑ» με ΑΦΜ 999552347/ ΔΟΥ Κύμης αγόρασε τα δύο κτήματα έναντι συνολικού ποσού 185 κιλιάδων ευρώ. Πρόσφατα, όπως υποστηρίζουν οι Κύπριοι ιδιοκτήτες, ειδοποιήθηκαν από τον δικηγόρο που εκπροσωπεί την εταιρεία, ότι η Εφορία έλεγξε την εταιρεία, τη συμπεριέλαβε στον πίνακα εταιρειών μεγάλου πλούτου και καλείται πλέον να πληρώσει ειδικό φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας ύψους 85 κιλιάδων ευρώ, το οποίο τοκίζεται με 2,5% μηνιαίως. Πρόστιμο, που, σύμφωνα με τους τέσσερις παραπονούμενους, πρόκειται να ξεπεράσει τη σημερινή αξία του ακινήτου.

Ερωτηματικά

Με βάση τα όσα αναφέρονται στην επιστολή προς τον Πρέσβη της Κύπρου στην Αθήνα, το πρόστιμο μαμούθ δικαιολογήθηκε από το γεγονός ότι ένας εκ των τεσσάρων ιδιοκτητών απέκτησε Αριθμό Φορολογικού Μητρώου, ένα μήνα αργότερα απ' ό,τι προβλέπει η ελληνική νομοθεσία. Την ίδια στιγμή

Η Εφορία στην Ελλάδα, μετά από δημοσιεύματα επενέβη, επιβάλλοντας ειδικό φόρο 85 κιλιάδες ευρώ, αφού θεωρήσει ότι η εταιρεία που αγόρασε το ακίνητο είναι offshore.

ωστόσο, οι ιδιοκτήτες εκφράζουν την έκπληξη τους για την ένταξη της συγκεκριμένης εταιρείας, της οποίας η αξία φτάνει το συνολικό ύψος των 185 κιλιάδων ευρώ, στον πίνακα των εταιρειών μεγάλου πλούτου. Οι τέσσερις ιδιοκτήτες γης στην Εύβοια υποστηρίζουν στην επιστολή τους ότι δεν υπάρχει καμία παρατυπία ή ουσιαστική παρανομία. Η εταιρεία σύμφωνα με τους ιδιοκτήτες είναι αδρανής, κω-

ρίς καμία δραστηριότητα η οποία να αποφέρει έσοδα. Μάλιστα, ενώ δηλώνουν την ετοιμότητά τους να δεχθούν οποιοδήποτε έλεγχο σε Κύπρο και Ελλάδα, την ίδια στιγμή δεσμεύονται πως θα δεχθούν την επιβολή κυρώσεων, σε περίπτωση ανεύρεσης τυχόν ατασθαλιών. Απευθυνόμενοι προς τον Πρέσβη της Κύπρου στην Ελλάδα, Κυρίακο Κεννενβέζο, χαρακτηρίζουν το όλο θέμα πολύ σοβαρό, που ενδεχομέ-

ως να λάβει κι άλλες διαστάσεις. Αίτημα των τεσσάρων, είναι να γίνουν διαβήματα προς τις Εφορικές Αρχές της Ελλάδας και το Υπουργείο Οικονομικών για επίλυση του όλου ζητήματος στο πλαίσιο των προνοιών του νόμου, που διέπει την αγορά ακινήτων από Κύπριους ή κυπριακές εταιρείες στην Ελλάδα.

Αγωνιώδης έκκληση

Με βάση τους ισχυρισμούς των τεσσάρων ιδιοκτητών, η εταιρεία «μπίκε στο μάτι» της ελληνικής εφορίας μετά από δημοσίευμα με τίτλο «Κυπριακές Εταιρείες Λυμαινούνται την Εύβοια». Από τότε, σύμφωνα με τους αγανακτισμένους ιδιοκτήτες, άρχισε ένας πόλεμος εξόντωσης. Καλούν τον Πρέσβη για διακριτική παρέμβαση, ενώ όπως όλα δείχνουν έχουν ήδη προχωρήσει σε ένσταση την οποία έχουν υποβάλει στην επιτροπή διατησίας του ελληνικού Υπουργείου Οικονομικών. Εντούτοις, έκπληξη προκαλούν οι δηλώσεις του εφοριακού, ο οποίος φέρεται να απέρριψε εκ των προτέρων την ένσταση. «Η ένστασή σας θα απορριφθεί, γιατί αυτή είναι η συνήθης διαδικασία, η εφορία θα δεσμεύσει και θα κατασχέσει τα ακίνητά σας, διότι οι οφειλές σας θα θεωρηθούν ληξιπρόθεσμες και μάλιστα θα τοκίζονται με 2,5% μηνιαίως» αναφέρει χαρακτηριστικά η επιστολή της εφορίας.

Κατέθεσαν ένσταση κατά της απόφασης

Πέραν των προσπαθειών των τεσσάρων ιδιοκτητών διά της διπλωματικής οδού, η δικηγόρος που εκπροσωπεί την εταιρεία «ΦΛΟΘΕΑ ΑΤΔ» έχει ήδη υποβάλει προσφυγή για ακύρωση της απόφασης, επιβολής ειδικού φόρου. Στην ένσταση απορρίπτονται οι ισχυρισμοί που φέρουν την εταιρεία ως offshore, αφού έχει ως έδρα την Κύπρο, ενώ βάσει εγγράφων που έχουν προσκομιστεί δεν ασκεί καμία απολύτως δραστηριότητα ούτε στην Ελλάδα ούτε και στην Κύπρο. Ένα επιπρόσθετο στοιχείο, το οποίο επισημαίνεται στην ένσταση, αφορά τη διπλή φορολόγηση που υφίσταται η εταιρεία, τόσο στην Κύπρο όσο και στην Ελλάδα με την επιβολή ειδικού φόρου στην Ελλάδα.

Σε περιπέτειες έχουν μπει τέσσερις Κύπριοι, οι οποίοι το 2008 αγόρασαν μια έκταση 2,500 τ.μ στην Εύβοια, οι οποίοι, εκτός των άλλων, ζητούν τη συνδρομή των διπλωματικών υπηρεσιών της Δημοκρατίας.

Η κοινότητα του Αγρού τίμησε τον δρ Φώτο Ια. Φωτιάδη

Η κοινότητα του Αγρού απέδωσε τιμές στον δρ Φώτο Ια. Φωτιάδη, μεταξύ άλλων δίνοντας το όνομά του σε οδό του χωριού, σε μία σεμνή τελετή, που πραγματοποιήθηκε το Σάββατο, 9 Αυγούστου 2014.

Ο δρόμος, ο οποίος αποτελεί έργο ανάπτυξης του χωριού και κόστισε 160 κιλιάδες ευρώ, έγινε με χρηματοδότηση του Κοινοφελούς, Επιστημονικού και Πολιτιστικού Ιδρύματος «Φώτος Φωτιάδης», στο πλαίσιο της συνεχούς προσφοράς του Ιδρύματος και άλλων εταιρειών του Ομίλου Φώτος Φωτιάδης για την υλοποίηση κοινωφελών έργων με στόχο τη βελτίωση ποιότητας ζωής της κοινότητας.

Τα εγκαίνια τέλεσε μαζί με τον δρ Φώτο Ια. Φωτιάδη, ο διαπραγματευτής για το Κυπριακό κ. Ανδρέας Μαυρογιάννης. Ο κ. Μαυρογιάννης στον χαιρετισμό του δήλωσε ιδιαίτερα συγκινημένος και ευγνώμων, καθώς κατάγεται από τον Αγρό και ο συγκεκριμένος ήταν ο δρόμος που, επειδή ήταν ακατάλληλος για αυτοκίνητα, τον περπατούσε για να πάει στο σχολείο πολλές φορές μέσα στη βροχή και τα χιόνια. Ο κ. Μαυρογιάννης επαίνεσε τον κ. Φώτο Ια. Φωτιάδη προς τον οποίο εξέφρασε τον θαυμασμό του και τις ευχαριστίες της κυπριακής πολιτείας για τις πλείστες όσες κοινωφελείς, επιστημονικές και πολιτιστικές του χειρονομίες για το καλό του τόπου.

Ονόμασε τον κ. Φωτιάδη ευπατριδη και τόνισε τις ποικίλες και πολύπλευρες πολιτιστικές και πατριωτικές του ενέργειες, καθώς και σειράς σημαντικών άρθρων και σοφών εισηγήσεων του.

Ο κοινοτάρχης κ. Μιχάλης Κωνσταντινιδής εξέφρασε την ευγνωμοσύνη της κοινότητας και του ίδιου προσωπικά για τη γενναϊότητα, πολυμορφη και πολυεπίπεδη προσφορά του κ. Φωτιάδη και του Ομίλου του σε διάφορους τομείς για τη

βελτίωση της ποιότητας ζωής της κοινότητας. «Ιδιαίτερα ευγνώμονες αισθανόμαστε, διότι ένα έργο υψηλής σημασίας για το χωριό που καθυστερούσε για δεκαετίες έγινε επιτέλους πραγματικότητα χάρις στη γενναϊότητα του Ομίλου Φώτος Φωτιάδης. Ο δρόμος αυτός είναι ιδιαίτερα μεγάλος σημασίας για τον Αγρό, διότι θα μας βοηθήσει να λύσουμε το σοβαρό κυκλοφοριακό πρόβλημα του χωριού και θα μας επιτρέψει τη μονοδρόμηση της κεν-

τρικής οδού της κοινότητας και έτσι θα αποφύγουμε τη συμφόρηση που συχνά αποφράσσει την ομαλή διέλευση της κυκλοφορίας και ταλαιπωρεί τους χρήστες του δρόμου αφάνταστα. Οι κάτοικοι και οι επισκέπτες του Αγρού θα ευγνωμονούμε τον κ. Φωτιάδη».

Ο δρ Φώτος Φωτιάδης, συγκινημένος, ευχαρίστησε τους κατοίκους του Αγρού για την ιδιαίτερη αυτή τιμή, τονίζοντας ότι το Ίδρυμα, θα συνεχίσει να προσφέρει για κοινω-

Ο δρ Φώτος Φωτιάδης (αριστερά), συγκινημένος ευχαρίστησε τους κατοίκους του Αγρού για την ιδιαίτερη τιμή, τονίζοντας ότι το Ίδρυμα θα συνεχίσει να προσφέρει για κοινωφελή έργα. Πάνω, από την τελετή της αποκάλυψης της ονομασίας του δρόμου Φώτος Ια. Φωτιάδη στον Αγρό.

φελή έργα για το καλό της Κοινότητας, ενεργώντας πάντοτε μέσα στο πλαίσιο των «50χρονων διακυβερνημένων αρχών και αξιών του Ομίλου να επιστρέφει στο κοινωνικό σύνολο όσο γίνεται περισσότερα από όσα η στήριξη και η αγάπη της κοινωνίας τον καταξιώνει». Κλείνοντας, ο δρ Φώτος Ια. Φωτιάδης ευχαρίστησε θερμά την κοινότητα Αγρού και ιδιαίτερα τον πρόεδρο και το κοινοτικό της συμβούλιο και συνεχάρη όλους όσοι συνέβαλαν

στην υλοποίηση του έργου. Ευχήθηκε, τέλος, στους κατοίκους συνεχή πρόοδο και ευημερία. Η εκδήλωση ολοκληρώθηκε με επίσκεψη των παρευρισκομένων στο Μουσείο «Σόλων Φραγκουλιδής».

Την τελετή της αποκάλυψης της ονομασίας του δρόμου Φώτος Ια. Φωτιάδη ακολούθησε μία λαϊκή εκδήλωση με την αναπαράσταση του κυπριακού γάμου, την οποία παρακολούθησαν εκατοντάδες κάτοικοι από τις γύρω κοινότητες.

Κυριακή 17 Αυγούστου 2014

Πολεμούσε μόνος για 4 μέρες στο αεροδρόμιο

Η ιστορία του Κρητικού καταδρομέα Μανόλη Μπικιάκη που ήρθε με τα Noratlas το '74

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Το όνομα Εμμανουήλ Μπικιάκης είναι γνωστό στην Κύπρο και την Κρήτη. Γνωστή είναι και η προσωπική του ιστορία όταν το καλοκαίρι του 1974, κατάφερε να ανακόψει την προέλαση των Τούρκων εισβολέων σε περιοχή του Αγίου Δομετίου. Ο Κρητικός καταδρομέας, ο οποίος κλήθηκε να υπερασπιστεί με άλλους 318 καταδρομείς της Α' Μοίρας τα εδάφη της Κύπρου, παραμένει σήμερα άγνωστος στην πατρίδα του. Ο Μανόλης, όπως τον αποκαλούν μέχρι σήμερα οι δικό του άνθρωποι στο χωριό Αμύγδαλο Ηρακλείου, έπραξε στο ακέραιο το καθήκον του απέναντι στην πατρίδα και στην Κύπρο και κατάφερε να βγει ζωντανός από την κόλαση του πολέμου. Ωστόσο, οι ηρωικές του πράξεις, όπως και άλλων εκατοντάδων που πολέμησαν εκείνο το καλοκαίρι, δεν αναγνωρίστηκαν ποτέ. Ο ίδιος, όπως μας εκμυστηρεύτηκε ο μικρότερός του αδελφός, Μιχαήλ Μπικιάκης, ουδέποτε επέδωξε την επίσημη αναγνώριση. Φλέρταρε ουκ ολίγες φορές με τον θάνατο και βγήκε νικητής. Εντούτοις, χρόνια μετά, η μοίρα του έπαιξε παράξενο παιχνίδι. Ο Κρητικός, που το καλοκαίρι του '74 αφήρησε

τα πάντα, έμελλε να φύγει από την ζωή 20 χρόνια αργότερα, ως ένα από τα πολλά θύματα ενός άλλου ανελέητου πολέμου: Αυτού της ασφάλτου.

Η ιστορία του Μπικιάκη

Λοκατζής της Α' Μοίρας Καταδρομών στο Μάλεμε της Κρήτης, ο Μπικιάκης έφθασε στην Κύπρο με ένα από τα 13 Noratlas τα ξημερώματα της 22ης Ιουλίου 1974. Οι δυνάμεις του Αττίλα είχαν φθάσει στα προάστια της Λευκωσίας από την πλευρά του Αγίου Δομετίου. Ο πρασινοσκούφης Μπικιάκης, μαζί με τον επίσης Κρητικό σύντροφό του, Μπικανάκη λαμβάνουν διαταγή να υπερασπιστούν την περιοχή αριστερά της αντιπροσωπίας της «Fotd». Σύμφωνα με μαρτυρίες οι δύο Κρητικοί καταδρομείς είχαν στη διάθεσή τους 8 βλήματα Πυροβόλα Άνευ Οπισθοδρομής (ΠΑΟ), τα οποία, όπως αποδείχθηκε εκ των υστέρων, έπληξαν ανεπανόρθωτα τους Τούρκους εισβολείς. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι Μπικιάκης και Μπικανάκης είχαν απέναντί τους έξι τουρκικά άμαξα M-48-A2 και πίσω τους ένα τουρκικό Τάγμα Πεζικού. Η δύσκολη και άνιση μάχη δεν επέτρεψε στον Μπικιάκη να λιποψυχήσει και

Ο Μανόλης Μπικιάκης με ένα ΠΑΟ και οκτώ αντιαρματικά βλήματα κατάφερε να ανακόψει μόνος του την προέλαση των τουρκικών δυνάμεων. Για τέσσερις μέρες οι σύντροφοί του τον θεωρούσαν νεκρό.

Στην Κρήτη ο Μανόλης Μπικιάκης θεωρείται από τις ηρωικές φυσιογνωμίες που αγωνίστηκαν για την υπεράσπιση της Κύπρου. Κάτι που ποτέ δεν αναγνώρισε το επίσημο ελληνικό κράτος.

παρέμεινε στη θέση του. Ωστόσο είχε ως αποτέλεσμα οι δύο Κρητικοί Καταδρομείς να χάσουν επαφή. Από εκείνη τη στιγμή ο Μπικιάκης θεωρείτο νεκρός για τη Μοίρα, μιας και ο σύντροφός του που επέστρεψε στη βάση του, ανέφερε της απώλειά του. Εντούτοις, ο Μπικιάκης, κάθε άλλο παρά νεκρός ήταν. Ο Κρητικός καταδρομέας παρέμεινε στην θέση του για τέσσερις μέρες και αν οι Τούρκοι δεν προχώρησαν την επέ-

λασή τους από την πλευρά του αεροδρομίου, σε μεγάλο βαθμό οφείλεται και στον ίδιο. Μόνος ο Μπικιάκης κατάφερε να εγκλωβίσει και καταστρέψει τα έξι τουρκικά άρματα, με το ΠΑΟ που είχε στη διάθεσή του. Τη χαρακτηρισική βολή αυτή τη φορά κατά των Τούρκων στρατιωτών την έδωσαν τα δύο τελευταία αντιαρματικά βλήματα. Με δύο βολές κατά της σχολής Γρηγορίου επέφερε ανεπανόρθωτο πλήγμα κατά των Τούρκων στρατιωτών.

Όλοι τον είχαν για νεκρό

Στην Α' Μοίρα κανείς δεν πίστευε ότι ο Μπικιάκης μπορούσε να βγει ζωντανός και νικητής από τη συγκεκριμένη μάχη. Την ίδια εντύπωση είχε και η οικογένειά του στην Κρήτη. Άλλωστε, η έλλειψη επικοινωνίας τέσσερις μήνες μετά την αναχώρηση από το Μάλεμε δεν άφηνε πολλές ελπίδες στους οικείους του. Ωστόσο, ο Κρη-

τικός καταδρομέας κατάφερε να επιζήσει και να επιστρέψει στην οικογένειά του μίνες μετά το τέλος των εκθροισματικών. Ο αδελφός του, Μιχαήλ, μας επεσήμανε πως ήταν λίγες οι κουβέντες του για το μαύρο καλοκαίρι του '74 και τα όσα έζησε. Ο ίδιος, φαίνεται να απέφευγε να επαναφέρει στην μνήμη του τις εφιαλτικές στιγμές που έζησε τους τέσσερις εκείνους μήνες. Οι εφιάλτες όπως μας εκμυστηρεύτηκε ο αδερφός του, τον κυνηγούσαν στον ύπνο του, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που ξυπνούσε μέσα στα μαύρα μεσάνυχτα. Άλλωστε, ο Μπικιάκης δεν ήταν ο μοναδικός που συνέχιζε τη ζωή του, κουβαλώντας τις εφιαλτικές αναμνήσεις του πολέμου. Μέχρι σήμερα η οικογένειά του εκφράζει το παράπονό της, ότι, παρά τα όσα προσέφερε ο Μανόλης, το επίσημο ελληνικό κράτος ουδέποτε τα αναγνώρισε επίσημα. Και παρά τις δύσκολες μάχες που έδωσε και επέζησε τον μαύρο Ιούλη του

'74, το νήμα της ζωής του Μανόλη Μπικιάκη κόπηκε εν καιρώ ειρήνης είκοσι χρόνια μετά. Ποτέ δεν ζήτησε και ποτέ δεν του δόθηκαν τιμές, μας είπε ο αδελφός του, ο οποίος ζει πλέον στο Λονδίνο. Αυτό ωστόσο, δεν ισχύει και για τον απλό κόσμο της Κρήτης, ο οποίος τον τίμησε ως ήρωα. Ο αδελφός του, έδωσε το όνομά στον ένα του γιο, ο οποίος επέλεξε να τιμήσει το βαρύ όνομα του θείου του, φορώντας τον πράσινο μπερέ στο Μάλεμε της Κρήτης.

Ο Μπικιάκης είναι ένας από τους πολλούς ήρωες που πολέμησαν το 1974. Σαν την δική του ιστορία υπάρχουν πολλές που μέχρι σήμερα παραμένουν άγνωστες. Κάποιες καλά κρυμμένες στις ψυχές όσων κατάφεραν να επιζήσουν και κάποιες άλλες που αφήθηκαν στο σκοτάδι για να κρύψουν πιθανόν τις ενοχές όσων δεν προσέφεραν όσα μπορούσαν να προσφέρουν το καλοκαίρι του 1974.

ΑΡΘΡΟ / Του ΘΑΝΟΥ Π. ΝΤΟΚΟΥ

Σεράγεβο 1914, Ντονέτσκ 2014;

Η κλιμάκωση των κυρώσεων από πλευράς Ε.Ε. και ΗΠΑ μετά την κατάρριψη της πύλης MH17 και η αναμενόμενη αντίδραση της Ρωσίας απειλούν πλέον με εκτροχιασμό τις σχέσεις των δύο πλευρών. Η πιθανότητα στρατιωτικής σύγκρουσης παραμένει εξαιρετικά χαμηλή, αλλά τα σενάρια περί νέου Ψυχρού Πολέμου δεν ακούγονται πια τόσο εξωπραγματικά. Είναι πλέον σαφές ότι η εξελισσόμενη κρίση στην Ουκρανία χαρακτηρίστηκε από εσφαλμένες εκτιμήσεις και άστοχες επιλογές τόσο από την Ευρώπη όσο και από τη Ρωσία, αν και όχι υποχρεωτικά στον ίδιο βαθμό. Η

Δύση υποτίμησε τη ρωσική αντίδραση, αλλά και ο Πούτιν φαίνεται να συνειδητοποιεί ότι η σχέση κόστους/οφέλους για τη Μόσχα θα είναι πολύ λιγότερο ευνοϊκή από την αρχικά αναμενόμενη. Η Ρωσία δεν ευθύνεται άμεσα για την κατάρριψη του αεροσκάφους -όπως όλα δείχνουν, από φιλορώσους αυτονομιστές λόγω λανθασμένων εκτιμήσεων- αλλά φέρει έμμεση ευθύνη για τη μεταβίβαση εξελιγμένων οπλικών συστημάτων και για την άρνησή της να αναγνώρισει το μέρος της ευθύνης που της αναλογεί, ενώ και οι δύο πλευρές δεν κατάφεραν να αξιοποιήσουν αυτό το τραγικό συμβάν για την εύρεση

μιας διπλωματικής λύσης στην ουκρανική κρίση.

Το κόστος ουσιαστικών οικονομικών κυρώσεων δεν θα είναι ευκαταφρόνητο για μια Ευρώπη που προσπαθεί να εξέλθει από την κρίση, ενώ η ενεργειακή εξάρτηση από τη Ρωσία δεν είναι κάτι που μπορεί να μεταβληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Το πολιτικό κόστος αφορά τη δυσχέρεια διπλωματικής διευθέτησης ανοικτών ζητημάτων στη Μέση Ανατολή χωρίς ενεργό ρωσική εμπλοκή, αλλά και τη -σχεδόν υποχρεωτική- υπό τις τρέχουσες συνθήκες- προσέγγιση Μόσχας-Πεκίνου. Δεν θα είναι όμως χαμηλό το κόστος μιας κλιμακού-

μενς αντιπαράθεσης και για τη Ρωσία, η οικονομία της οποίας είναι ευάλωτη σε κινήσεις διεθνών κεφαλαίων και παραμένει εξαρτημένη από την εξαγωγή ενεργειακών προϊόντων και δεν θα μπορούσε να αντέξει τη μείωση της εξαγωγής φυσικού αερίου προς την Ευρώπη, ενώ κινδυνεύει να «χάσει» οριστικά την υπόλοιπη Ουκρανία.

Μια αποσταθεροποιημένη Ουκρανία αποτελεί πρόβλημα τόσο για την Ευρώπη όσο και για τη Ρωσία, ενώ για τους σκληροπυρηνικούς κύκλους στις ΗΠΑ (για τις οποίες το κόστος των κυρώσεων είναι αρκετά μικρό) αποτελεί θετική εξέλιξη η αποδυνάμωση της σχέ-

σης Βερολίνου-Μόσχας. Η Ε.Ε. θα πρέπει να συμφωνήσει το ταχύτερο δυνατό σε μια κοινή στρατηγική απέναντι στη Μόσχα που θα παίρνει αποστάσεις από ακραίες τοποθετήσεις για υπερβολικά σκληρή επιβολή της ευρωπαϊκής στάσης. Θα καθιστά, όμως, σαφές ότι περαιτέρω αποσταθεροποίηση της ανατολικής Ουκρανίας ή άλλη προσπάθεια αλλαγής συνόρων με τη χρήση βίας δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Εφόσον η Μόσχα δείξει εποικοδομητική διάθεση, το ουκρανικό ζήτημα θα μπορούσε να επιλυθεί με λογικά επίπεδα αυτονομίας για τις ρωσόφωνες περιοχές και ένα μοντέλο Αυστρίας ή Φι-

λανδίας, σύνδεσμος δηλαδή με την Ε.Ε. αλλά όχι ένταξης στο ΝΑΤΟ. Με δεδομένη τη σχέση ενεργειακής αλληλεξάρτησης και τη συγκλινόντα μακροπρόθεσμα στρατηγικά συμφέροντα Ευρώπης-Ρωσίας, υπάρχουν πολλοί λόγοι για την αποφυγή περαιτέρω κλιμακώσεως της κρίσης. Αλλά τα κάθε λογής ατυχήματα και λανθασμένες εκτιμήσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της διεθνούς πολιτικής, όπως έδειξε η έναρξη του Α' Παγκοσμίου Πολέμου πριν από 100 χρόνια.

*Ο κ. Θάνος Π. Ντόκος είναι γενικός διευθυντής στο ΕΙΑΜΕΠ.

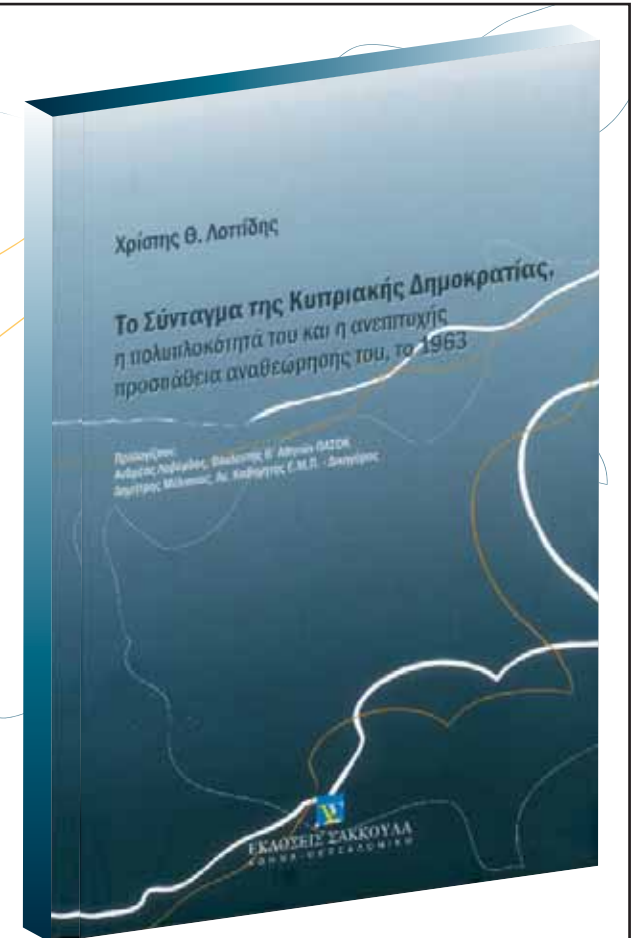
Το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας

Η πολυπλοκότητά του και η ανεπιτυχής προσπάθεια αναθεώρησής του, το 1963

Το βιβλίο διατίθεται:

Εκδόσεις Σάκκουλα: Ιπποκράτους 23, 10679 Αθήνα | Φράγκων 1, 54626 Θεσσαλονίκη

Από τα γραφεία της εφημερίδας Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, Έγκωμη, τηλέφωνο 22 472500

Το «Μαγικό βουνό»

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Το Άγιον Όρος είναι πράγματι ένα «Μαγικό βουνό» όχι κατά την περιγραφή του Τόμας Μαν, αλλά ένας ευλογημένος και ιερός τόπος που μιλάει πάντοτε στην ψυχή του Έλληνα. Δεν νομίζω ότι έχω νιώσει ποτέ όσα ένιωσα χωρίς τα ζημερώματα, ακούγοντας τις ψαλμωδίες, βλέποντας τους πολυέλιους που κοινούσαν με τέχνη και υπομονή οι νεότεροι, μυρίζοντας το λιβάνι μέσα σ' ένα σκηνικό απόλυτης και πειθαρχημένης ομορφιάς. Το Όρος είναι πηγή έμ-

Το Άγιον Όρος, εκτός από πηγή έμπνευσης και στάση περιουλολλογής, είναι και τόπος που διδάσκει την τέχνη της επιβίωσης μέσα στους αιώνες.

πνευσης και στάση περιουλολλογής για όσους το θελήσουν. Αφήνω κατά μέρος τη φυσική ομορφιά και τους λίγους, σπάνιους συνομιλητές, που αφήνουν ανεξίτηλες εντυπώσεις στον περιστασιακό επισκέπτη.

Το Άγιον Όρος είναι όμως πολλοί κόσμοι ταυτόχρονα. Ένα κομμάτι του είναι, καλώς ή κακώς, ταυτισμένο με ό,τι πιο οπισθοδρομικό έχει μοιραστεί η νεοελληνική σκέψη, από τις θεωρίες συνωμοσίας μέχρι τις πιο πρωτόγονες αντιλήψεις για τον σύγχρονο κόσμο. Βρίσκεται όμως στο Όρος ό,τι θέλεις, ό,τι ψάχνεις. Οι δικοί μας «ταλιμάν» βλέπουν και ακούνε όσα ταιριάζουν με τις προκαταλήψεις και τις θεωρίες τους. Οσοι αναζητούν μια ισορροπία με τον εαυτό τους και τον περίπλοκο κόσμο βρίσκουν βάλσαμο στα τόπια, στον όρθρο, στους περίφημους συζητητές.

Και μετά, υπάρχει και το Άγιον Όρος που διδάσκει την τέχνη της επιβίωσης μέσα στους αιώνες. Η Εκκλησία είναι ο αρχαιότερος πολιτικός οργανισμός και το Όρος ένα

ζωντανό παράδειγμα για το πώς κατάφερε να ξεπεράσει ιστορικές περιπέτειες, καταστροφές και άλλα πιο εφήμερα, όπως αλλαγές κυβερνήσεων ή και καθεστώτων. Θυμάμαι ακόμη τον φίλο που επισκέφθηκε μία από τις πιο λιτές, πρωτόγονες μονές και είδε κάπου μία φωτογραφία του Ιωάννη Μεταξά. Ρώτησε τον ηγούμενο: «Πώς και έχετε το πορτρέτο του στον τοίχο μετά τόσα χρόνια»; Ο γέροντας του απάντησε αφοπλιστικά: «Κοιτάξτε, αγαπώ με, ο Μεταξάς ευεργέτησε τη μονή μας. Και μην ξεχνάτε ότι εμείς εδώ αργούμε καμιά φορά να ανεβίσουμε τα πορτρέτα των κυβερνητών αλλά, το κυριότερο, αργούμε να τα κατεβάσουμε».

Οι ιστορίες επιβίωσης και χειρισμών των εκάστοτε ιθυνόντων περνούν από στόμα σε στόμα, από γενιά σε γενιά στους μοναχούς που συνεχίζουν, τπρούν και λειτουργούν δημιουργικά την παράδοση. Θυμάμαι ακόμη ένα γέροντα που μου εξήγησε αρχικά ότι η Μονή του μεγάλωσε την έκτασή της χάρη στην εύνοια του αρχιγραμματέα κάποιου βυζαντινού αυτοκράτορα και στη συνέχεια μου είπε: «Αυτό που δεν καταλαβαίνουν αυτοί οι νέοι πολιτικοί εκεί έξω είναι πως θα εξαφανισθούν σε λίγα χρόνια, αλλά το μοναστήρι θα είναι εδώ, θα υπάρχει αιώνες μετά τη δική τους εξαφάνιση». Η αυτοπειποίηση που δίνουν η παράδοση και η επιβίωση στις πιο αντίξοες συνθήκες είναι ακατανίκητη και προφανώς έχει γίνει σχολείο που διδάσκει αυτή τη μοναδική τέχνη.

Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι το Όρος είναι μια μοναδική κληρονομιά, την επιβίωση της οποίας οφείλουμε να προστατεύσουμε και να διασφαλίσουμε για πολλούς ακόμη αιώνες. Είναι πολύ τεταγμένο το σχολείο πάνω στο οποίο πρέπει να βαδίσουν οι σημερινοί του εκπρόσωποι, γιατί χρειάζεται να ξεχωρίζουν συνεχώς το αναγκαίο για την επιβίωση από τις μπίζνες και την παράδοση από τις απόψεις του μαύρου σκότους. Θα τα καταφέρουν, όμως, όπως τα κατάφεραν για τους αιώνες.

Εις αναζήτηση διεξόδου

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΥΡΑΝΙΔΗ**

Η χώρα περιβάλλεται από μη φίλιες δυνάμεις – όχι εχθρικές, διότι ένας χαρακτηρισμός αυτού του τύπου θα ήταν υπερβολικός. Εάν εξαιρέσει κανείς τους «τρατηγικούς» δεσμούς, που σφυρηλάτησε ο πρωθυπουργός κ. Αντώνης Σαμαράς με το Ισραήλ, και οι οποίοι τη στιγμή αυτή δεν φαίνεται ότι προσφέρουν κανένα πρακτικό πλεονέκτημα, οι σχέσεις της Ελλάδος – από την Αλβανία έως την Τουρκία – κινούνται σε ένα επίπεδο μίας πιόπτερας ή ανυπαρκτής εντάσεως. Ουδείς λόγος, φυσικά, περί στρατιωτικής απειλής, που μόνον η Τουρκία είναι σε θέση να προβάλει, αλλά περί σαφούς δυσλειτουργίας στις διεθνείς σχέσεις της χώρας, με οικονομικές και άλλες συνέπειες.

Πέραν των σταθερών δεσμών της Ελλάδος με την Δύση, κατά διαστήματα προβληματικών λόγω της τουρκικής εισβολής στην Κύπρο και της εντάσεως των ελληνοτουρκικών σχέσεων, που δύο φορές υπήρξε όντως κίνδυνος να λάβουν την μορφή θερμής αναμετρύσεως – το 1987 και το 1996 με την κρίση των Ιμίων – μόνον επί των κυβερνήσεων του κ. Κώστα Καραμανλή, επικειρήθηκε διεύρυνση της εξωτερικής πολιτικής προς τη Ρωσία του κ. Βλαντιμίρ Πούτιν και ειδικότερα στον ενεργειακό τομέα.

Διά την ιστορία και προς απόδοση δικαιοσύνης θα πρέπει να σημειωθεί ότι η συνεργασία Ελλάδος και Ρωσίας στον τομέα της ενέργειας υπήρξε μία ιδιοφυής ιδέα του Νίκου Γρηγοράδη – συμβούλου του Ιωάννη Λάτση επί πετρελαϊκών θεμάτων – και διατυπώθηκε στο σχέδιο κατασκευής του αγωγού Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολης.

Η ιδέα προεκάλεσε έντονες αντιδράσεις. Παρά ταύτα υποστηρίχθηκε συστηματικά από τις κυβερ-

νήσεις του ΠΑΣΟΚ και του κ. Κώστα Μπτσότακ. Μετά από έτη ο κ. Καραμανλής διεύρυνε το πλαίσιο της ενεργειακής συνεργασίας με την Μόσχα και επλήρωσε το τιμήμα της ανορθόδοξης επιλογής του.

Ο κ. Γιώργος Παπανδρέου που διεδέχθη τον κ. Καραμανλή αδιαφόρησε – έχοντας άλλες προτεραιότητες – και ο κ. Σαμαράς ενταφίασε το όλο θέμα – συνεργασίας της Ευρωπαϊκής Ενωσης – προεθώντας την ενεργειακή συνεργασία με τους Αζέρους και απορρίπτοντας την προσφορά της ρωσικής Συντζέ. Το πολιτικό μήνυμα της συμφωνίας με τους Αζέρους ήταν η ενεργειακή σύνδεση της Ελλάδος με το σύστημα της Τουρκίας. Κάποιοι θα σπεύσουν να υποστηρίξουν ότι είναι η αρχή της σφαιρικής αντιστοιχίας της Ελλάδος, αλλά παρέλκουν προς το παρόν οι γενετικές.

Σήμερα οι σχέσεις Ελλάδος και Ρωσίας δοκιμάζονται από το εμπάργκο της Δύσης προς την Μόσχα και τα αντίποινα του Κρεμλίνου. Ουδείς εκέφρων πολιτής θα πρότεινε ποτέ να διαταραχθούν σε επικίνδυνο σημείο οι δεσμοί της χώρας με τους Ευρωπαίους εταίρους της, που ακολουθούν εκόντες άκοντες την αμερικανική πολιτική έναντι της Ρωσίας.

Αλλά η κρίση της Ουκρανίας δημιουργεί την ανάγκη αναζήτησης διεξόδου στον κ. Πούτιν και τα «ενεργειακά» δεν έχουν ενταχθεί προς το παρόν στον κατάλογο των εμπάργκο. Η συνεργασία με την Μόσχα μπορεί να αναβιώσει στον τομέα αυτόν, εάν συνεργήσει και η Βουλγαρία, που δοκιμάζει τα αγαθά της σταδιακά ενσωματώσεως της στην Ευρώπη. Ίσως όμως ζητούμε πολλά από μία κυβέρνηση συνεργασίας, οι ηγέτες της οποίας ασχολούνται κατ' αποκλειστικότητα με τον κ. Αλέξη Τσίπρα και τον ΣΥΡΙΖΑ.

Όταν η πολιτική είναι σύγκρουση

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Αυτό τον καιρό βλέπουμε τι σημαίνει η έλλειψη αξιοπιστίας του συστήματος παγκόσμιας διακυβέρνησης. Η χαλάρωση των πολιτικών δεσμών και των γεωστρατηγικών ισορροπιών που σχηματίστηκαν μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο οδηγεί σε περιφερειακές συγκρούσεις, οι οποίες ενώ μπορεί να επηρεάζονται από μεγαλύτερες δυνάμεις δεν υπάρχουν ούτε οι μηχανισμοί ούτε η βούληση για την επιβολή ειρήνης. Μετά τις αποτυχίες της στρατιωτικής τους εμπλοκής στο Ιράκ και στο Αφγανιστάν την τελευταία δεκαετία, οι ΗΠΑ εμφανίζουν τάσεις απομόνωσης. Καμία άλλη χώρα, όμως, δεν έχει τη στρατιωτική, οικονομική και τεχνολογική ισχύ της Αμερικής, η οποία παραμένει η δύναμη που μπορεί να επηρεάσει τις εξελίξεις όσο καμία άλλη.

Είναι εξαιρετικά ενδιαφέρον, λοιπόν, να γνωρίζουμε τις σκέψεις του Αμερικανού προέδρου στις στρατιωτικές δυνάμεις των ΗΠΑ να επέμβουν στο Ιράκ, μετά την αποχώρησή από εκεί το 2011. Ο Μπαράκ Ομπάμα μίλησε στους New York Times την περασμένη Παρασκευή (8 Αυγούστου) για τα φλέγοντα ζητήματα της εξωτερικής πολιτικής αλλά και για το «δυσλειτουργικό» πολιτικό σύστημα των ΗΠΑ. Οι απόψεις του, όσον αφορά την έλλειψη συνεννόησης των πολιτικών δυνάμεων και την ανάγκη για ισχυρούς δημοκρατικούς θεσμούς, ισχύουν για κάθε χώρα.

Στη συνέντευξη, ο Ομπάμα δεν δίστασε να παρομοιάσει τα προβλήματα της αμερικανικής πολιτικής σκηνής με αυτά που ευθύνονται για πολλές αιματηρές συγκρούσεις στον κόσμο. Υπογράμμισε, μάλιστα, ότι ο μεγαλύτερος εχθρός που αντιμετωπίζει η Αμερική είναι εσωτερικός. Εξήγησε ότι ενώ πολλά πάνε καλά – όπως η ανάπτυξη νέων πηγών ενέργειας, η καινοτομία και η αναπτυσσόμενη οικονομία – η χώρα δεν θα πετύχει όσα μπορεί εάν τα δύο κόμματα δεν υιοθετήσουν τη νοοτροπία που η Ουάσινγκτον ζητεί από τους σίτες, τους σουνίτες και τους Κούρδους, από τους Ισραηλινούς και τους Παλαιστινίους: να καταλάβουν ότι πρέπει να συνεργαστούν, να μην κυριαρχεί η νοοτροπία νικητών και ηττημένων. «Η πολιτική μας δυσλειτουργεί», είπε ο πρόεδρος, σημειώνοντας ότι οι τρομεροί διπλωματικοί ηγέτες της Μέσης Ανατολής «είναι μια προειδοποίηση για εμάς: οι κοινωνίες δεν μπορούν να λειτουργήσουν εάν οι πολιτικές ομάδες υιοθετούν μαζικιστικές θέσεις». Ο Ομπάμα σημείωσε ότι εκλογικά μαγευμένα, η «βαλκανιοποίηση» των μέσων ενημέρωσης και το ανε-

ξέλεγκτο πολιτικό κρήμα υπονομεύουν την ικανότητα των ΗΠΑ να αντιμετωπίσουν με εθνική ενότητα τις μεγάλες προκλήσεις. «Όλο ένα και περισσότερο, πολιτικοί επιβραβεύονται επειδή υιοθετούν τις πιο ακραίες, μαζικιστικές θέσεις», είπε. «Και αργά ή γρήγορα, πληρώνεις το τίμημα».

Είναι αξιοσημείωτο ότι ενώ οι ΗΠΑ πάντα λειτουργούν «αφ' υψηλού», χωρίς να είναι αναγκασμένες να συμβιβάζονται με αντιπάλους, όπως συνιστούν σε άλλους λαούς να κάνουν, ο Ομπάμα πιστεύει ότι η χώρα του κινδυνεύει από το ίδιο πρόβλημα που μαστίζει τόσες περιοχές του πλανήτη – τις απαιτήσεις ακραίων ομάδων. Πέρα από τις εθνικές, θρησκευτικές, πολιτισμικές και πολιτικές διαφορές που διχάζουν λαούς, ίσως η μεγαλύτερη διαφορά βρίσκεται αλλού – μεταξύ αυτών που μπορούν να συνυπάρχουν με άλλους και αυτών που θέλουν να επιβάλουν τη δική τους βούληση σε όλους. Η μόνη λύση γι' αυτό το πρόβλημα είναι ισχυροί κρατικοί θεσμοί, οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν την ισονομία, την ισορροπία, τη συνύπαρξη.

Το Ισλαμικό Κράτος, με την ακραία βαναυσότητά του, πραγματοποιεί αυτό που κάθε «ασυμβίβαστος» θέλει – να εξαφανιστεί ο άλλος. Τη νοοτροπία αυτή τη

συναντάμε σε όλο τον κόσμο, αλλά στη Μέση Ανατολή βρίσκεται συνεχώς σε έξαρση. Η απουσία φυσικών συνόρων μεταξύ λαών σημαίνει πάντα ότι η ισχυρότερη ομάδα μιας εποχής υποτάσσει τις άλλες. Σήμερα, όμως, τα πράγματα είναι ακόμη πιο επικίνδυνα. Μειονότητες – όπως οι χριστιανοί και οι γιαζιντί του Ιράκ – έμαθαν να υπομένουν και να επιζώνουν για καλύτερες μέρες. Ωσπου, ξαφνικά, μέσα στον 21ο αιώνα, αντιμετώπιζε τον θάνατο, οι άνθρωποι αυτοί είχαν μία μόνο επιλογή – τη φυγή. Μέσα σε λίγες μέρες, δύο από τις αρχαιότερες κοινωνίες του κόσμου εγκατέλειψαν τις εστίες τους. Οι ΗΠΑ και άλλες δυτικές χώρες βρήκαν ευκαιρία για έναν «καλό πόλεμο», μετά την καταστροφική εισβολή των ΗΠΑ και Βρετανίας στον Ιράκ το 2003. Αρκετά να μάθουν το «μάθημα» της Λιβύης, όπως το ονομάζει ο Ομπάμα. Ενώ το ΝΑΤΟ πέτυχε τον στόχο του – την ανατροπή του δικτάτορα Καντάφι – δεν έγινε καμία κίνηση να θεσπιστούν θεσμοί που θα εξασφάλιζαν τη σταθερότητα στη χώρα. Οσο οι διεθνείς οργανισμοί δεν μπορούν να επιβάλουν θεσμούς που εξασφαλίζουν την ενότητα και τη σταθερότητα, η ανθρωπότητα θα περιμένει από τους ισχυρότερους να δράσουν – είτε για καλό είτε για κακό.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ουσιώδη σε αποσιώπηση

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Συμπτώματα απειλητικής παρακμής αποθημένα στο περιθώριο των ενδιαφερόντων μας.

σθεί στις καταλήψεις, στις «πορείες», στην παραισθησιογόνο υπερδιέγερση της «μάχης» με τους υπαλλήλους που πληρώνει η κοινωνία για να εξασφαλίζουν την έννομη τάξη («μπάτσους, γουρούνια, δολοφόνους»), το ελληνόπουλο θα πάρει τη βαριεποούλα να συντριβεί μαρμάρινης γλυπτής διακοσμήσεις σε κεντρικά δημόσια κτήρια, με τυφλό πρωτογονισμό που τρομάζει.

Ενα ακόμη τέτοιο παράδειγμα κοινωνικής παρακμής, στο περιθώριο (εντελώς) των ενδιαφερόντων της ελλαδικής κοινωνίας, θέλει να επισημάνει η σημερινή επιφυλλίδα. Ασχέτο με τα δύο προηγούμενα, άλλου χώρου και άλλου πεδίου, αλλά εξίσου νοσογόνο, γράδαρι (μετράει, κρίνει, αποκαλύπτει) τη δυναμική της παρακμής στην κοινωνία μας. Πρόκειται για τον τρόπο εκλογής των επισκόπων στην Εκκλησία της Ελλάδος. Πόσοι Έλληνες γνωρίζουν, έστω σαν πληροφωρία, ότι στο εξαιρετικά επίπολο με κοσμικά κριτήρια (ανέσεων, πριγκιπικές αιγίλνς και κλιδής, οικονομικές εξασφάλισης, εξουσία επί πληθους εξαρτημένων) αξίωμα του επίσκοπου ανέρχονται κληρικοί χωρίς την παραμικρή κρίση, την παραμικρή αξιολόγηση. Μόνο με βάση τα τυπικά τους προ-

ναλλαγή, οι εκβιασμοί, η νομιμοποιημένη αναξιοκρατία, η αυτονοπητή ιντριγκα. Οργισμένα προεκλογικά οι τηλεφωνικές «συνεννοήσεις», τα παζαρέματα, οι υποσχέσεις, οι «δώρα». Διαμορφώνονται «στρατιόπεδα», κλίκες, πλεονάζει η συκοφαντία, ισχύει με ωμότητα η αρχή «ο θάνατός σου ζωή μου». Μέσα από αυτά τη θρηριομαχία «παίζεται», παράλληλα, και η κορυφαία διεκδίκηση: ο αρχιεπισκοπικός θρόνος, σε έγκαιρη, μακροχρόνια προοπτική.

Αποτέλεσμα: μητροπολιτική εκλογή κερδίζουν όσοι «κινούνται», δηλαδή όσοι καλλιεργούν γνωριμίες, τριγυρνάνε στα συνοδικά γραφεία και στις μητροπόλεις, ξέρουν να «πλασάρουνται», προσφέρονται για οποδοί σε κλίκες. Η δραματικότερη συνέπεια από αυτό το καρκνικό σύμπταμα παρακμής της ελληνικής κοινωνίας είναι η βεβαιότητα που οικοδομείται ότι ακόμα και μέσα στην εκκλησία η ανθρωπότητα είναι εν διαγωγία. Οσοι είναι ικανοί και άξιοι για επίσκοποι, κρύβονται, πρέπει να ψάξεις για να τους βρεις. Στον αφορ πλέους ευδίκριτοι οι φελλοί. Και οι εξαιρέσεις σπάνιες.

Προτού σπείρει στον θρόνο των Αθηνών ο σημερινός Αρχιεπίσκοπος διακρίνεται με έμφαση και επιμονή ότι «το πρώτο και μεγαλύτερο πρόβλημα στην ελλαδική εκκλησία σήμερα είναι ο τρόπος εκλογής των επισκόπων». Είχε δειπνήσει εκτεθεί, αλλά στο Ελλαδικό εκκλήσιον σήμερα είναι το είπα – ξείπα. Εστιά χρόνια τώρα, έχει φορτώσει στο επισκοπικό σώμα με τις εκλογές που ενορχιστρώννει τόση μετριότητα, μικρότητα και ανικανότητα, που συνδέει πια οριστικά το όνομά του με την κατάφωρη παρακμή.

Μια πτυχή του παρακμιακού φαινομένου είναι και η αδικαιοσύνη αυτονόητη αρχιεπισκοπική αυθαρεσία και απολυταρχία στους κόλπους της ελλαδικής εκκλησίας: Γιατί τρέμουν οι μητροπολίτες τον εκάστοτε αρχιεπίσκοπο, γιατί τους επιβάλλει, ακόμα και με νεύματα, τι να ψηφίσουν και τι να καταψηφίσουν; Είναι παιδιόθεν εθισμένοι στη βοσκματώδη δουλοπρέπεια; Έχουν συμφωνήσει μαζί του αμοιβαίοτητα εξυπηρετήσεων; Τους «κρατάει» ή τον «κρατάνε» γνωρίζοντας πεπραγμένα κανά να εκβιάζουν υποταγή ή συναλλαγή;

Αντικοινωνικό μένος, μαγία βανδάλων, θεσμιοποιημένη αναξιοκρατία στον χώρο του «ιερού». Τι περισσότερο να μας πεισει για την παρακμή;

Το αίνιγμα της Αμφίπολης πλησιάζει στη λύση του

Εικασίες και πραγματικότητα για το ταφικό μνημείο που βρέθηκε στον Τύμβο Καστά

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Στο περίφημο ταφικό μνημείο που βρέθηκε στην Αμφίπολη Σερρών, στον Τύμβο Καστά, ο αιγιματικός νεκρός που εξάπτε εδώ και λίγες ημέρες τη φαντασία όλων, κρατάει ακόμη μυστική την ταυτότητά του, για την οποία πάντως εικολογούν όλοι οι υπόλοιποι.

Άλλοι μετά λόγου γνώσεως, άλλοι με υπερβάλλοντα ζήλο και βιαστικό ενθουσιασμό. Η πληγωμένη μας εθνική υπερφάνεια θα τονώνταν ασφαλώς από ακόμη μια σημαντική ανακάλυψη που θα θύμιζε, ίσως, εκείνη του 1977 και τη σκαπάνη του Μανόλη Ανδρόνικου. Αλλά, όπως είπε ο πρωθυπουργός που έφτασε έως τις Σέρρες, η ανασκαφή θα συνεχιστεί «με ρυθμούς που υπαγορεύει τόσο το εύρημα όσο, βέβαια, και η επιστημονική δεοντολογία», συστήνοντας: «Υπομονή λίγες μέρες».

Μοναδικό εύρημα

Είναι σαφές πια σε όλους ότι πρόκειται για ένα μοναδικό εύρημα που ενισχύεται από την παρουσία του μνημείου του Λέοντος της Αμφίπολης, ο οποίος συνδέεται με τον ταφικό περίβολο του τύμβου

Καστά. Μια σημαντική αρχαιολογική ανακάλυψη λόγω του μεγέθους του περιβόλου, που φθάνει τα 498 μέτρα και χρονολογείται στο τελευταίο τέταρτο του 4ου αι. π.Χ. (μεταξύ 325 - 300 π.Χ.), εντυπωσίασε με τον όγκο και την αρχιτεκτονική του ευρήματος, ακόμη και τους ίδιους τους ανασκαφείς. Όπως και τα δύο αγάλματα Σφιγγών, που βρέθηκαν ακέφαλα με κομμένα τα φτερά, στο υπέρθυρο της πύλης του τάφου και με ίχνη κόκκινου χρώματος στα πόδια.

Σύμφωνα με την προϊσταμένη της ΚΗ' Εφορείας κ. Κατερίνα Περιστέρη και τον αρχιτέκτονα κ. Μιχάλη Λεφαντζή, οι δύο Σφιγγες στην είσοδο του τάφου προέρχονται από το ίδιο εργαστήριο με τον Λέοντα της Αμφίπολης, ο οποίος κοσμούσε την κορυφή του λόφου Καστά. Όσο για τον περίβολο που σχηματίζει κύκλο, έχει απίστευτη γεωμετρική ακρίβεια και η χρονολόγησή του συμπίπτει με σπουδαία ιστορικά γεγονότα που διαδραματίστηκαν στην περιοχή.

Το μνημείο, ακριβό και εντυπωσιακό, φτιαγμένο από μάρμαρο Θάσου, εικάζεται ότι ανήκει σε σημαίνοντα αξιωματούχο από τους

Το μέγεθος του ταφικού περιβόλου, που φθάνει τα 498 μέτρα και χρονολογείται μεταξύ 325 - 300 π.Χ., εντυπωσίασε ακόμη και τους ίδιους τους ανασκαφείς.

Συμπολεμιστές του Μ. Αλεξάνδρου;

Η πιο κοντινή θεωρία στο μυστικό του τύμβου φαίνεται να αφορά τους συμπολεμιστές του Μ. Αλεξάνδρου, στρατηγούς και ναυάρχους. Όπως τον κρητικής καταγωγής Νέαρκο, που υπήρξε ο επικεφαλής του στόλου του, ή τον ναύαρχο Λαομέδοντα. «Είναι η πρώτη γενιά που επιστρέφει το 320 π.Χ. στη Μακεδονία, έχει οικονομική άνεση αλλά και τη δυνατότητα μιας τέτοιας κατασκευής. Στο τέλος του 4ου αι. π.Χ., η στρόφιγγα με τα χρήματα από την Ανατολή κλείνει γιατί δημιουργούνται πια τα αυτόνομα κράτη», τονίζουν στην «Κ» σημαίνοντες αρχαιολόγοι. Δεν αποκλείουν, τέλος, το μνημείο να είναι πολυάνδρειο. Για όλα αυτά θα αποφανθούν οι ειδικοί. «Χρειάζεται να μείνουμε για λίγο μόνο από δω και πέρα για να δουλέψουμε πραγματικά», ζητούν οι ανασκαφείς. Ας τους αφήσουμε. Η πολλή δημοσιότητα, εξάλλου, διευκολύνει τις υπερβολές. Παρότι τα κανάλια βρίθουν από ρεπορτάζ, με σαφείς υπαινυγμούς ότι πρόκειται για τον τάφο του Μεγάλου Αλεξάνδρου, ας θυμόμαστε ότι το ίδιο προνόμιο διεκδικούν χώρες από την Ινδία και το Ουζμπεκιστάν ως το Ιράν και την Αίγυπτο. Αλλάστε, στην Αλεξάνδρεια υπήρχε το μασωλείο του που έγινε γνωστό ως «Σώμα» ή «Σήμα», που επισκέφθηκαν προσωπικότητες της Ιστορίας, όπως ο Ιούλιος Καίσαρας και ο αυτοκράτορας Αύγουστος.

Βετεράνους του Μ. Αλεξάνδρου. Αρχαιολόγοι τονίζουν πως «είναι μοναδικό στα Βαλκάνια», άλλοι πάλι, ότι «δεν θυμίζει μακεδονικούς τάφους της περιοχής».

Τι κρύβει στο εσωτερικό του ο τύμβος της Αμφίπολης θα φανεί σε 15 με 20 ημέρες διαβεβαιώνουν από το ΥΠΠΟΑ, «κι εφόσον οι ανασκαφείς κατεβάσουν τη στάθμη

στο επίπεδο του δαπέδου». Τότε θα μάθουμε αν είναι συλημένος ο τάφος, όπως μαρτυρούν οι ακέφαλες Σφιγγες με τα σπασμένα φτερά, ισχυρίζονται ειδικοί σε θέματα μακεδονικής αρχιτεκτονικής. «Μόνο αν έχει καταρρεύσει η οροφή πριν μπουν τυμβωρύχοι δεν θα έχει συληθεί ο τάφος».

Τις πρώτες ανασκαφικές έρευνες στην περιοχή είχε διενεργήσει ο αρχαιολόγος Δημήτρης Λαζαρίδης κατά τη δεκαετία του '60. Μετά τον θάνατό του, το 1985, συνέχισε η Χάιδω Κουκούλη, ενώ από το 2009 ανέλαβε η ΚΗ' Εφορεία. Η κ. Κ. Περιστέρη συνέχισε αρχικά την έρευνα στο ίδιο επίπεδο, ενώ το 2012 κατευθύνθηκε χαμηλότερα, εντοπίζοντας τον περίβολο. Όσο για το αρχικό ύψος της τούμπας, υπολογίζεται ότι έφτανε τα 30 μέτρα!

Προσδοκίες

«Πρέπει να είναι συλημένο κατά 90% από τυμβωρύχους των ρω-

μαϊκών χρόνων» πιθανολογούν κάποιοι αρχαιολόγοι για το εντυπωσιακό εύρημα, ενώ απορρίπτουν την πιθανότητα να πρόκειται για τον τάφο του Μ. Αλεξάνδρου, τον οποίο η πλειονότητα της αρχαιολογικής κοινότητας θεωρεί ότι βρίσκεται στην Αλεξάνδρεια.

Όμως και την ερμηνεία ότι εδώ έχει ταφεί η Ρωξάνη, την οποία ο Κάσσανδρος θανάτωσε το 311 π.Χ. στην Αμφίπολη, όπως και ο γιος του στρατηλάτη, Αλέξανδρος Δ', δεν τη θεωρούν πολύ πιθανή.

Επισημαίνουν δε ότι ο Λέοντας της Αμφίπολης, που έστεκε στην κορυφή του τύμβου, υποδεικνύει ανδρική ταφή. Όσο για τον τάφο του γιου και νόμιμου διεκδικητή της εξουσίας του Μ. Αλεξάνδρου, δεν αμφισβητείται ότι βρίσκεται στις Αιγές, δίπλα στο παππού του, του Φιλίππου Β'. Θα πρέπει να βρεθούν πολύ ισχυρά στοιχεία (επιγραφή) και βέβαια ταφή εφήβου για να ανατραπούν όλα αυτά.

Με τα σχολικά που δεν χρειάζεσαι δώσε χαρά σε άλλα παιδιά!

Δώσε την ευκαιρία σε όλα τα παιδιά να πάνε στο σχολείο με χαμόγελο

Εσύ, που με τη νέα χρονιά θα αποκτήσεις καινούργια σχολικά είδη και καινούργια σχολικά ρούχα μπορείς να κάνεις κάτι σπουδαίο! Μάζεψε αυτά που δεν χρειάζεσαι και δώσε τα σε άλλα παιδιά!

Ο Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός Κλάδος Λευκωσίας μαζεύει σχολικά είδη

(τσάντες, κασετίνες, μολύβια, χάρακες κλπ) και σχολικά είδη ρουχισμού (μπλουζάκια, πουκάμισα, παντελόνια) σε πολύ καλή κατάσταση ή ακόμα και καινούργια.

Τα σημεία συλλογής είναι:

Υπεραγορές AlphaMega, Έγκωμη τηλ.: 22 793799

Ακρόπολη τηλ.: 22 442727

Paperworks - Philippides τηλ.: 22 879222, Λεωφόρος Κένεντυ.

Από Δευτέρα 18 Αυγούστου μέχρι Σάββατο 6 Σεπτεμβρίου

Χορηγοί επικοινωνίας:

Κυπριακός Ερυθρός Σταυρός Κλάδος Λευκωσίας

Μάχη εντυπώσεων στη συγκυβέρνηση

Σε εξέλιξη υπόγειος ανταγωνισμός Ν.Δ. - ΠΑΣΟΚ για την κατοχύρωση των θετικών νέων από τον κυβερνητικό συνασπισμό

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ποικίλους σκοπέλους, οι οποίοι θα δοκιμάσουν την κυβερνητική σύμπνοια και συνοχή στο χρονικό διάστημα που ξεκινάει μετά τη σύνοψη ανάπαυλα του Δεκαπενταύγουστου, έχουν να ξεπεράσουν οι κ. Αντώνης Σαμαράς και Ευάγγελος Βενιζέλος. Ο πρωθυπουργός και ο αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, πρέπει, αρχικά, να διαχειριστούν τις τεράστιες αντιδράσεις που έχουν συσσωρευθεί στο εσωτερικό των κομμάτων τους για τον Ενιαίο Φόρο Ιδιοκτησίας Ακινήτων (ΕΝΦΙΑ). Ήδη, στο εσωτερικό της Ν.Δ. υπάρχουν φωνές για συνολική αλλαγή του νόμου, ενώ από το ΠΑΣΟΚ τονίζουν ότι ο ΕΝΦΙΑ χαρακτηρίζεται από γενικά λανθασμένη στρατηγική

«Πονοκέφαλο» και στους δύο προκαλούν οι τεράστιες αντιδράσεις που έχουν συσσωρευθεί στο εσωτερικό των κομμάτων τους για τον ΕΝΦΙΑ.

και φιλοσοφία. Στο ζήτημα υπάρχει μια υπόγεια ένταση ανάμεσα στους βουλευτές της Ν.Δ. και τη Χαρ. Τρικούπη. Από την πλευρά της Ν.Δ. πιστεύουν ότι ο ΕΝΦΙΑ είναι μια αποτυχημένη εκδοχή του «χαρατσιού» του κ. Βενιζέλου. Από το περιβάλλον του προέδρου του ΠΑΣΟΚ επισμαίνεται ότι το Ενιαίο Τέλος Ακινήτων που επεβλήθη μέσω του λογαριασμού της ΔΕΗ, είναι μακράν δικαιότερο του ΕΝΦΙΑ, καθώς υπόχρεο ήταν μόνον οι ιδιοκτήτες ηλεκτροδοτούμενων ακινήτων. Το υπουργείο Οικονομικών βρίσκεται στο επίκεντρο αυτών των συζητήσεων και ο κ. Γκ. Χαροδούβελος αποτελεί, ευλόγως, πρόσωπο-κλειδί για τον τρόπο ολοκλήρωσης της πολιτικής κρίσης που ξέσπασε με αφορμή τον φόρο.

Πέρα, πάντως, από τις μεταξύ τους διαφορές στη Ν.Δ. και το ΠΑ-

Οι δύο κυβερνητικοί εταίροι, Αντώνης Σαμαράς και Ευάγγελος Βενιζέλος, καλούνται να διαχειριστούν τους τριγμούς που προκάλεσε η υπόθεση με τον ΕΝΦΙΑ.

ΣΟΚ συμφωνούν ότι στο υπουργείο Οικονομικών έχουν σημειωθεί και άλλες αστοχίες. Το ίδιο έγινε εμφανές στην περίπτωση της γενικής γραμματέως Εσόδων Κατερίνας Σαββαΐδου, η οποία έκανε αρχικά δεκτική γνωμοδότηση του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, περί επέκτασης των φορολογικών ελέγχων και στην οικία των φορολογουμένων, με απλή άδεια από τον εισαγγελέα. Η κίνηση αποδοκιμάστηκε και από το Μέγαρο Μαξίμου στην πράξη, όπως φάνηκε από την παρέμβαση του υπουργού Δικαιοσύνης Χαρ. Αθανασίου, ο οποίος έκρινε ότι για την ερμηνεία του οικιακού ασύλου είναι αρκετές οι διατάξεις του Συντάγματος.

Αυτές τις ημέρες βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαπραγματεύσεις σε ενδοκυβερνητικό επίπεδο όχι μόνο για τον ΕΝΦΙΑ, αλλά και για τον

νέο νόμο που θα ρυθμίσει τα λεγόμενα «κόκκινα» δάνεια του υπουργείου Ανάπτυξης. Το νομοσχέδιο συνηστά, επίσης, αντικείμενο σκληρής ενδοκομματικής διαπραγματεύσεως και αναμένεται να συζητηθεί πολύ μετά τη σημερινή του δημοσίευση από την «Κ».

Το ρωσικό εμπόργκο

Πεδίο ανταγωνισμού μεταξύ των δύο κομμάτων, λόγω του ιδιαίτερα σημαντικού χαρακτήρα που έχει προϊόντων. Είναι ενδεικτικό ότι από τη Χαρ. Τρικούπη τονίζεται εντόνως η κομματική ταυτότητα των πρωτοβουλιών των υπουργών που τις λαμβάνουν.

Εν ολίγοις, ο υπόγειος ανταγωνισμός μεταξύ Ν.Δ. και ΠΑΣΟΚ αφορά περισσότερο την κατοχύρωση της πρωτοκαθεδρίας στο εσωτερικό του κυβερνητικού συνασπισμού και λιγότερο την ουσία των αποφάσεων οι οποίες απομένει να ληφθούν. Αλλωστε τόσο στο μέτωπο του ΕΝΦΙΑ, όσο και στο αγροτικό, τόσο ο κ. Σαμαράς, όσο και ο κ. Βενιζέλος έχουν να αντιμετωπίσουν τη σύμπνοια των βουλευτών τους ως προς την ανάγκη αλλαγών στον νόμο στην πρώτη περίπτωση και ενίσχυσης των αγροτών στη δεύτερη.

Ωστόσο υπάρχουν και σημεία συμφωνίας, όπως αποδεικνύεται από την κατ' αρχάς συγκλήση που υπάρχει ανάμεσα στα δύο κόμματα του κυβερνητικού συνασπισμού για κατάθεση του αντιταξιστικού νομοσχεδίου ως τα τέλη του Αυγού-

στου. Το συγκεκριμένο νομοσχέδιο αποτέλεσε για αρκετό καιρό σημείο τριβής ανάμεσα στο Μαξίμου και τη Χαρ. Τρικούπη, ωστόσο μετά πολυήμερες διαπραγματεύσεις βρέθηκε ένα σημείο μίνιμουμ συμφωνίας επί ενός νομοθετήματος το οποίο θεωρείται από το ΠΑΣΟΚ ως στοιχείο διάκρισης από τη Ν.Δ.

Από τη Χαρ. Τρικούπη θα περουν περαιτέρω προς αυτήν την κατεύθυνση, με σκοπό την ανάδειξη της «πατρότητας» των ιδεών που αφορούν τη διαχείριση του χρέους και τη σταδιακή αποχώρηση του ΔΝΤ από την τρόικα της παρακολούθησης υλοποίησης του ελληνικού προγράμματος. Το θέμα αναμένεται να αναδειχθεί ο κ. Βενιζέλος και στις 3 Σεπτεμβρίου, ημέρα κατά την οποία ο κ. Σαμαράς θα βρίσκεται στο Παρίσι για τη διαπραγμάτευση.

Διπλό άνοιγμα από τον ΣΥΡΙΖΑ

Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

«Να εγγραφούμε νέα μέλη, να στήσουμε νέες τοπικές οργανώσεις»: με αυτή την «οδηγία» από την Κουμουνδούρου έφυγαν για τον Δεκαπενταύγουστο τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ. Το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης έχει εισέλθει σε φάση οργανωτικής ανασυγκρότησης από τη βάση, προκειμένου, όπως επισμαίνεται στα τέλη της ηγετικής ομάδας, να διαμορφωθεί ένας κομματικός σχηματισμός και μηχανισμός που θα ανταποκρίνεται στα νέα δεδομένα, στην ενισχυμένη εκλογική επιρροή του κόμματος.

Ήδη, από την προεκλογική περίοδο για τις ευρωεκλογές και τις αυτοδιοικητικές εκλογές του περασμένου Μαΐου, κατέστη πασιφανές στην Κουμουνδούρου ότι ο κομματικός μηχανισμός, το δίκτυο τοπικών οργανώσεων του ΣΥΡΙΖΑ είναι ετεροχρονισμένο. Παρέμεινε ουσιαστικά στα δεδομένα του προ του 2012 ΣΥΡΙΖΑ. άνοιγμα: έχει ζητηθεί από τα κατά τόπους στελέχη να καταθέσουν προτάσεις για το πού εξυπηρετεί να λειτουργήσουν νέες οργανώσεις και, παράλληλα, κάνει άνοιγμα για εγγραφές νέων μελών. Το κόμμα επιδιώκει να αποκτήσει μαζικότητα στις τάξεις του και, παράλληλα, να ενισχύσει τη διεύθυνση του στις περιοχές και τις κοινωνικές ομάδες που ενώ έχουν πληγεί από την κρίση, διαπιστώνεται ότι εμφανίζουν μάλλον διστακτικότητα να ψηφίσουν ΣΥΡΙΖΑ. Το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης καταγράφει καλύτερες επιδόσεις στα μεγάλα αστικά κέντρα, ενώ η δυσκολία διεύθυνσης και προσέλκυσης ψηφοφόρων είναι μεγαλύτερη στον αγροτικό πληθυσμό και στα μεσαία στρώματα της περιφέρειας. Στην Κουμουνδούρου επενδύουν αυτές τις ημέρες στη λεγόμενη «πολιτική των καφετινών» για να προσεγγίσουν την εκλογική βάση. Τα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, ως αντιπολίτευση, μπορούν να κινηθούν με άνεση στην περιφέρεια και στις πολυπλη-

Ο κομματικός μηχανισμός, το δίκτυο τοπικών οργανώσεων του ΣΥΡΙΖΑ παραμένει ουσιαστικά στα δεδομένα του προ του 2012 ΣΥΡΙΖΑ.

θεις εκδηλώσεις με επίκεντρο τον εορτασμό του Δεκαπενταύγουστου. Όπως επισμαίνεται αρκετοί βουλευτές του κόμματος, οι συνάδελφοί τους του κυβερνητικού συνασπισμού δεν έχουν την ίδια ευχέρεια. Η επικαιρότητα, μάλιστα, αποδεικνύεται εξαιρετικά δυσμενής για τους τελευταίους, καθώς οι επισκέψεις στις εκλογικές περιφέρειές τους συμπιπτούν με τη μεγάλη δυσμενέστερη θέση καθώς δεν υπάρχει μεταπολιτευτικό προηγούμενο να αναστηθεί ένα κόμμα που συνεισφέρει με 1,2%, αλλά και ο κ. Θεοδωράκης ξέρε ότι μόνον αν το ποσοστό του υπερβεί αυτό του ΠΑΣΟΚ θα δικαιώσει τον λόγο της πολιτικής του κίνησης.

Τα αντικειμενικά αυτά δεδομένα καθορίζουν και τα εντελώς διαφορετικά σχέδια των δύο αρχηγών το επόμενο διάστημα. Ο κ. Στ. Θεοδωράκης, που υπονοεί ότι οι πολιτικές μετεγγραφές στο κόμμα του δεν έχουν ολοκληρωθεί με την «απόκτηση» του κ. Γρ. Ψαριανού και του Π. Τσιτσόπουλου, προσδίδει πολύ μεγάλη σημασία σε μια εκδήλωση που θα διοργανώσει την 21η Σεπτεμβρίου. Σε αυτήν θα παρουσιαστούν για πρώτη φορά οι 21 κεντρικές θέσεις του κόμματός του τις οποίες ήδη επεξεργάζεται η Επιτροπή Διαλόγου (μετέχουν διακεκριμένα πρόσωπα του δημόσιου βίου που είναι φίλα προσηκείμενα στο «Ποτάμι»).

Η εκδήλωση αυτή είναι πιθανόν να αποκτήσει και ευρύτερη πολιτική σημασία. Και τούτο διότι ο κ. Θεοδωράκης, απαρθμώντας πλέον με σαφήνεια τις προγραμματικές θέσεις του κόμματός του, επί της ουσίας θα κοινοποιήσει στη Ν.Δ. και τον ΣΥΡΙΖΑ τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα αποδεχόταν να συγκυβερνήσει μαζί τους. Και γι' αυτό αναμένονται με ενδιάφερον οι αντιδράσεις των κ. Σαμαρά και Τσίπρα.

Τι σχεδιάζουν ΔΗΜΑΡ και «Ποτάμι»

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Με το μυαλό τους στο ενδεχόμενο των πρόωγων εθνικών εκλογών το φθινόπωρο έφυγαν για ολιγοήμερες διακοπές οι κ. Φώτης Κουβέλης και Στ. Θεοδωράκης, καθώς αμφότεροι γνωρίζουν ότι σε μια τέτοια περίπτωση θα δώσουν την πιο κρίσιμη πολιτική τους μάχη. Ο πρόεδρος της ΔΗΜΑΡ εκκίνη βέβαια από σαφώς δυσμενέστερη θέση καθώς δεν υπάρχει μεταπολιτευτικό προηγούμενο να αναστηθεί ένα κόμμα που συνεισφέρει με 1,2%, αλλά και ο κ. Θεοδωράκης ξέρε ότι μόνον αν το ποσοστό του υπερβεί αυτό του ΠΑΣΟΚ θα δικαιώσει τον λόγο της πολιτικής του κίνησης.

Τα αντικειμενικά αυτά δεδομένα καθορίζουν και τα εντελώς διαφορετικά σχέδια των δύο αρχηγών το επόμενο διάστημα. Ο κ. Στ. Θεοδωράκης, που υπονοεί ότι οι πολιτικές μετεγγραφές στο κόμμα του δεν έχουν ολοκληρωθεί με την «απόκτηση» του κ. Γρ. Ψαριανού και του Π. Τσιτσόπουλου, προσδίδει πολύ μεγάλη σημασία σε μια εκδήλωση που θα διοργανώσει την 21η Σεπτεμβρίου. Σε αυτήν θα παρουσιαστούν για πρώτη φορά οι 21 κεντρικές θέσεις του κόμματός του τις οποίες ήδη επεξεργάζεται η Επιτροπή Διαλόγου (μετέχουν διακεκριμένα πρόσωπα του δημόσιου βίου που είναι φίλα προσηκείμενα στο «Ποτάμι»).

Η εκδήλωση αυτή είναι πιθανόν να αποκτήσει και ευρύτερη πολιτική σημασία. Και τούτο διότι ο κ. Θεοδωράκης, απαρθμώντας πλέον με σαφήνεια τις προγραμματικές θέσεις του κόμματός του, επί της ουσίας θα κοινοποιήσει στη Ν.Δ. και τον ΣΥΡΙΖΑ τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα αποδεχόταν να συγκυβερνήσει μαζί τους. Και γι' αυτό αναμένονται με ενδιάφερον οι αντιδράσεις των κ. Σαμαρά και Τσίπρα.

Ο πρόεδρος του «Ποταμιού» Σταύρος Θεοδωράκης μοίρασε στο θησείο έντυπο υλικό με τις θέσεις του κόμματός του.

Το πόσο σημαντική θεωρεί αυτήν την εκδήλωση ο κ. Θεοδωράκης φαίνεται και από την έντονη δραστηριότητα που επιδεικνύει το τελευταίο διάστημα μια δεύτερη επιτροπή που λειτουργεί υποβοηθητικά στην πρώτη. Ονομάστηκε «Διά Ταύτα» γιατί έχει στόχο να αναδείξει πρακτικές λύσεις σε μείζονα και καθημερινά προβλήματα των πολιτών και ήταν μια ιδέα του στενού συνεργάτη του κ. Θεοδωράκη, Νότη Παρασκευόπουλου (θα τον θυμάστε ίσως από την εμπλοκή του στην οργάνωση του OpenGov του Γ. Παπανδρέου).

Τι κάνει η συγκεκριμένη επιτροπή; Έχει ήδη αποστείλει επιστολές σε όλους τους υπουργούς της κυβέρνησης και οι επικεφαλής της θα αρχίσουν από την επόμενη εβδομάδα συναντήσεις με στελέχη όλων των υπουργείων, με στόχο αφενός να παρακολουθούν από κοντά την κυβερνητική δραστηριότητα και αφετέρου να διαμορφώσουν τις οριστικές θέσεις του «Ποταμιού» στα 137 προβλήματα που ανέδειξαν οι πολίτες στο πρόσφατο συνέδριο του κόμ-

Η επανεμφάνιση του Γ. Παπανδρέου

Η 3η Σεπτεμβρίου, πέρα από τον διπλό συμβολισμό που έχει λόγω της τεσσαρακονταετίας από την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ και την παράλληλη διαπραγμάτευση με την τρόικα στο Παρίσι, αποκτά και έναν πρόσθετο, όχι δευτερεύοντα, λόγο ιδιαίτερης αναφοράς. Τις ημέρες εκείνες ο κ. Γ. Παπανδρέου θα πραγματοποιεί παράλληλη εκδήλωση για τα 40 χρόνια του ΠΑΣΟΚ, εμφανώς «απέναντι» από εκείνη που διοργανώνει η Χαρ. Τρικούπη. Ο κ. Παπανδρέου ουσιαστικά παρουσιάζει την εκδήλωσή του ως έναυσμα για την έναρξη διαλόγου ανάμεσα στις «προοδευτικές δυνάμεις του τόπου», πρακτικά παρακάμπτοντας την πρόσκληση που έχει ήδη απευθύνει ο κ. Ευάγγελος Βενιζέλος στο πλαίσιο της Κεντροαριστεράς. Στο Μέγαρο Μαξίμου αντιμετωπίζουν αυτή την επάνοδό του κ. Παπανδρέου με ανησυχία, καθώς εκτιμούν ότι το φθινόπωρο το ΠΑΣΟΚ θα βρεθεί ξανά σε ενδοκομματική περιδίληση, με αποτελέσματα άγνωστα για την κυβερνητική συνοχή. Οι ανησυχίες του Μαξίμου είναι σε σημαντικό βαθμό δικαιολογημένες, καθώς στο ΠΑΣΟΚ συμφωνούν μεν στο ότι η κυβέρνηση πρέπει να μην καταρρεύσει ενώπιον κρίσιμων αποφάσεων, είναι δε απολύτως διασφαλισμένο να μην καταρρεύσει, είναι όμως απολύτως προφανές να ακολουθήσει το κόμμα προκειμένου να επιβιώσει. Στο επιπέδου του κ. Βενιζέλου είναι ιδιαίτερα ενεργή και παραγωγική η επιτροπή που ασχολείται με την παρακολούθηση του κυβερνητικού έργου. Γεγονός το οποίο θεωρείται έμπρακτη απόδειξη ότι ο κ. Βενιζέλος θέλει να αποφυγίσει την κατάρρευση της κυβέρνησης από κάποια «κακοτοπιά», όπως ο ΕΝΦΙΑ.

Σαν χαλάζι έπεσε στην Ημαθία το εμπάργκο

Για τους Έλληνες ροδακινοπαραγωγούς η Ρωσία ήταν ο σημαντικότερος εξαγωγικός προορισμός - Γιατί κατηγορούν «το κράτος»

Του απεσταλμένου μας στην ΗΜΑΘΙΑ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ

Οδηγώντας στην Εγνατία Οδό την περασμένη Δευτέρα προς τη Βέροια, όπου θα διεξαγόταν η συνάντηση των ροδακινοπαραγωγών και των συναφών επαγγελματιών για να συntonίσουν την αντίδρασή τους στο πλήγμα που θα υποστούν από το ρωσικό εμπάργκο, δεν είχα δυσκολία να καταλάβω τους λόγους για την αναταραχή που έχει κυριεύσει την περιοχή. Αριστερά και δεξιά από τον αυτοκινητόδρομο, λαμπυρίζοντες πρόσβινες στον απογευματινό ήλιο, ορθώνονταν στρατιές από ροδακινιές.

Πρόκειται για το σημαντικότερο προϊόν της περιοχής, απ' όπου προέρχεται η μισή περίπου εθνική παραγωγή ή η σχεδόν και τα 2/3 των

ελληνικών νεκταρινιών. Σύμφωνα με στοιχεία της Κοινοπραξίας των Συνεταιρισμών Ομάδων Παραγωγών Ημαθίας, 7.000 νοικοκυριά στον νομό ασχολούνται με την καλλιέργεια του ροδακίνου. Επιπλέον, 5.000 άτομα απασχολούνται ως εργάτες γης, άνω των 2.500 στη μεταποίηση του προϊόντος και περισσότεροι από 500 στα ψυγεία και τα διαλογιστήρια.

Για τους εξωστρεφείς παραγωγούς του ροδακίνου, η Ρωσία είχε τα τελευταία χρόνια, με κόπο και κρήμα, μεταβληθεί στον πιο σημαντικό εξαγωγικό προορισμό. Η ανακίνηση από τη ρωσική κυβέρνηση του εμπάργκο σε αγροτικά, κτηνοτροφικά και αλιευτικά προϊόντα από τις χώρες που υποστήριξαν τις κυρώσεις κατά της Μόσχας, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, έπεσε στην Ημαθία

σαν αιφνίδια θερινή καλαζόπτωση - σφοδρότερη και από αυτήν που έπληξε την περιοχή στις 22 Ιουλίου. Ξαφνικά, ένας κλάδος που είχε βασιλεί την ευημερία του στις προτιμήσεις των Ρώσων καταναλωτών βρέθηκε αποκομμένος από αυτούς, αναζητώντας διέξοδο - και αποδιοπομπαίους τράγους.

Στο Επιμελητήριο Ημαθίας, όπου έλαβε χώρα η συνάντηση των παραγωγών από πέντε νομούς της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας, ο κύριος στόχος κριτικής ήταν η κυβέρνηση και «το κράτος». Οι κυβερνώντες κατηγορούνταν γενικά για αδιαφορία ή, πιο ειδικά, για αβελτηρία στην καταγραφή των αποθεμάτων στα ψυγεία, η οποία είναι απαραίτητη για να καταβληθούν οι (όποιες) αποζημιώσεις. Κάποιοι πήγαιναν παραπέρα. Το

βασικό ζήτημα γ' αυτούς ήταν ότι η Αθήνα δεν είχε υψώσει το ανάστημά της στις Βρυξέλλες για να αποτρέψει τις ευρωπαϊκές κυρώσεις κατά της Μόσχας, οι οποίες οδήγησαν στο ρωσικό εμπάργκο. Εκφραζόταν ακόμα η ελπίδα ότι ο Πούτιν θα εξαιρούσε τα ροδακίνα από τη λίστα των προϊόντων που εντάσσονται στο εμπάργκο (ο Χρήστος Γιαννακάκης, πρόεδρος της Κοινοπραξίας Συνεταιρισμών Ομάδων Παραγωγών Ημαθίας, όμως, ξεκαθάρισε ότι δεν υπήρχε τέτοιο ενδεχόμενο). Ανεξαρτήτως πολιτικών πεποιθήσεων, πάντως, ήταν κοινός και διάχυτος ο φόβος απώλειας πρόσβασης στην τεράστια ρωσική αγορά.

Αντίστοιχες συζητήσεις - χωρίς ωστόσο τη διάθεση δικαιολόγησής της στάσης της Μόσχας, ιδιαίτερα

στις χώρες του πρώην σοβιετικού μπλοκ- διεξάγονται σε όλη την Ευρώπη αυτές τις μέρες. Συνολικά, οι ευρωπαϊκές εξαγωγές διατροφικών προϊόντων στη Ρωσία συνιστούν το 10% των διατροφικών εξαγωγών της Ε.Ε. - περίπου 11 δις. ευρώ ετησίως. Από αυτά, περίπου τα 5,3 δις. καλύπτονται από το εμπάργκο (εξαιρούνται, για παράδειγμα, όχι τυχαία, τα οινοπνευματώδη). Η Ρωσία αποτελεί ιδιαίτερα μεγάλη αγοραστική ευρωπαϊκών οπωροκπευτικών. Αντιθέτως, οι ρωσικές εισαγωγές αμερικανικών διατροφικών προϊόντων είναι περιορισμένες - δεν καλύπτουν ούτε το 1% των αμερικανικών εξαγωγών στις κατηγορίες αυτές.

Είναι αναμφίβολο ότι ορισμένοι κλάδοι θα πληγούν βαριά. Δεν είναι μόνο οι Έλληνες ροδακινοπαραγω-

γού, που πέρυσι έλαβαν από τη Ρωσία το 47% του συνολικού εξαγωγικού τους συναλλάγματος. Οι Πολωνοί καλλιεργητές μήλου πωλούσαν τη μισή παραγωγή στη ρωσική αγορά. Οι μισές πέσττροφες που εξήγαγαν πέρυσι οι Νορβηγοί (που δεν είναι μέλος της Ε.Ε., αλλά συμπεριλήφθηκαν στο εμπάργκο) είχαν ως προορισμό ρωσικά εστιατόρια, ιχθυοπωλεία και σούπερ μάρκετ.

Την Πέμπτη, στη συνάντηση των Ευρωπαίων εμπειρογνομένων στις Βρυξέλλες, θα γινόταν μια πρώτη αποτίμηση του κόστους του εμπάργκο. Μία πηγή αισιοδοξίας, ωστόσο, για πρόωρη κατάργηση του μέτρου είναι το γεγονός ότι, συγκριτικά, αναμένεται να πληξει περισσότερο τους Ρώσους καταναλωτές παρά τους Ευρωπαίους εξαγωγείς.

Σε ποια μέτρα προσανατολίζεται ήδη η Κομισιόν

Οι **ευρωπαϊκές** αποφάσεις για τους κλάδους που πλήττονται δυσανάλογα δεν θα ληφθούν άμεσα. Την περασμένη Δευτέρα, ο επίτροπος Γεωργίας και Αγροτικών Ανάπτυξης Ντάσιαν Τσίολος ανακοίνωσε την πρόθεσή του να λάβει τις επόμενες εβδομάδες μέτρα για τους παραγωγούς ροδακινών και νεκταρινιών «με αναδρομική ισχύ». Σε αυτά συμπεριλαμβάνεται η αύξηση της δυνατότητας απόσυρσης προϊόντων από 5% σε 10% της παραγωγής και η διάθεση πρόσθετων κονδυλίων για προώθηση των προϊόντων σε εναλλακτικές αγορές.

Ωστόσο, οι εκτιμήσεις για το μέγεθος της ζημίας που θα υποστεί ο κάθε κλάδος θα βασιστούν στα στοιχεία που θα παρέχει το κάθε κράτος-μέλος. Όπως δηλώνει στην «Κ» ο Ρότζερ Γουέιτ, εκπρόσωπος του επιτρόπου, «μια λείπουν ακόμα οι απαραίτητες πληροφορίες, δεν έχουμε πλήρη εικόνα πραγματικά για κανένα προϊόν». Ο κ. Γουέιτ πάντως εκφράζει την εκτίμηση ότι, για τις πιο επείγουσες περιπτώσεις (νωπών προϊόντων που σύντομα θα είναι ακατάλληλα για κατανάλωση), δεν αποκλείεται τα μέτρα να έχουν αποφασιστεί ως το τέλος του μήνα.

Όσον αφορά το περιεχόμενο των μέτρων αυτών, η Κομισιόν δεν προσανατολίζεται αποκλειστικά στις αποζημιώσεις. «Στον βαθμό του εφικτού, πρέπει τα κονδύλια να κατευθυνθούν και για προώθηση προϊόντων σε νέες αγορές», δηλώνει στην «Κ» ο εκπρόσωπος του επιτρόπου Γεωργίας. «Πρέπει να βρούμε τον πιο αποτελεσματικό τρόπο χρήσης των διαθέσιμων πόρων», εξηγεί, σημειώνοντας ότι η νέα ΚΑΠ παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία στην επανακατεύθυνση κονδυλίων σε έκτακτες περιπτώσεις».

Το ταμείο διαχείρισης κρίσεων της νέας ΚΑΠ, που θεσμοθετήθηκε ως απάντηση στο ζήτημα της επιδημίας e.coli στη Γερμανία το 2011, διαθέτει 423 εκατ. ευρώ για το τρέχον έτος και 433 εκατ. ευρώ για το 2015. Πέραν των ποσών αυτών, όπως λέει

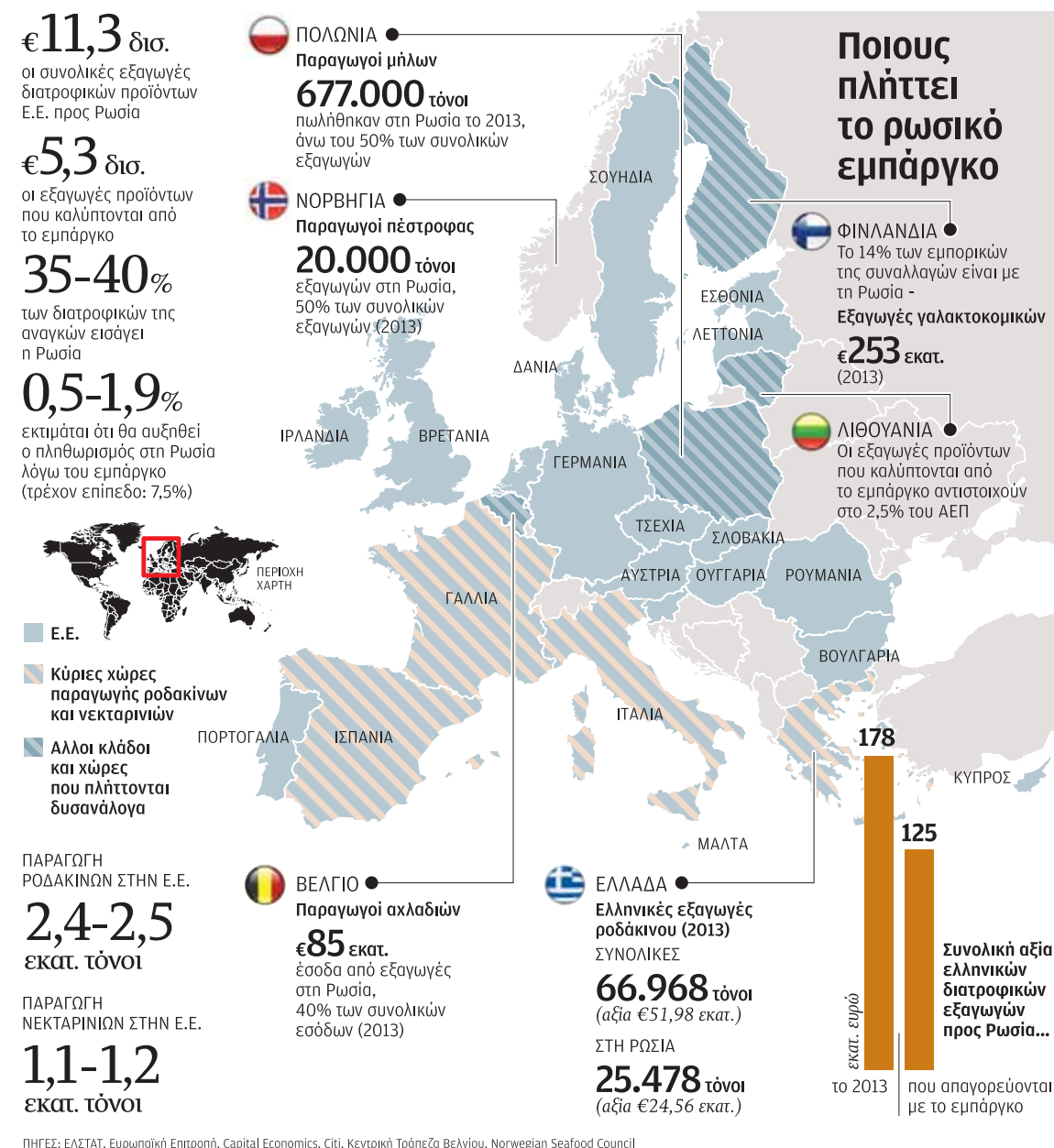
ο κ. Γουέιτ, υπάρχει η δυνατότητα μεταφοράς πόρων που προορίζονταν για άμεσες επιδοτήσεις, αλλά και χρήσης κονδυλίων του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

Τα νομικά και τα ηθικά

Πέρα από την αντιμετώπιση των συνεπειών του εμπάργκο στους Ευρωπαίους παραγωγούς του πρωτογενούς τομέα, οι κοινοτικές αρχές καλούνται να απαντήσουν στα ρωσικά μέτρα. Κοινοτικοί αξιωματούχοι δήλωσαν στην «Κ» ότι η Ε.Ε. δεν θα μπει στη λογική του tit-for-tat που θα οδηγήσει σε περαιτέρω κλιμάκωση των ευρω-ρωσικών εντάσεων. Παρ' όλα αυτά, αναζητούν τρόπους να διατηρήσουν την πίεση που υφίσταται η Μόσχα ώστε να εξευρεθεί πολιτική λύση που θα επιτρέψει και την ανάκληση του εμπάργκο.

Ηδη βρίσκονται σε επαφές με χώρες της Λατινικής Αμερικής, που αναμένεται να καλύψουν τις ελλείψεις στη ρωσική αγορά σε κτηνοτροφικά προϊόντα (Βραζιλία) και ψάρια (Χιλή). Αξιωματούχος της Κομισιόν δήλωσε στην «Κ» ότι οι Βρυξέλλες θα χρησιμοποιήσουν ηθικά επιχειρήματα για να αποτρέψουν τις χώρες αυτές από συναλλαγές που, όπως είπε, συνιστούν «πολεμική κερδοσκοπία». Μένει να φανεί πόσο η ευρωπαϊκή εκδοχή της ηθικής θα μετρήσει ενόψει των υπερκερδών που αναμένεται να αποκομίσουν οι Λατινοαμερικανοί παραγωγοί από τη ρωσική αγορά.

Μία άλλη κίνηση που συζητείται είναι η προσφυγή της Ε.Ε. στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου - κάτι που ήδη ανακίνησε η Πολωνία ότι θα πράξει μονομερώς. «Η Ε.Ε. υποστηρίζει ότι η Ρωσία κινείται παρανόμως, αλλά φυσικά και η Ρωσία μπορεί να πει το ίδιο για την Ε.Ε. Από αυτή την άποψη, έχει νόημα η προσφυγή στη διαδικασία επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ», σημειώνει στην «Κ» ο Αντώνης Τζανακόπουλος, αναπληρωτής καθηγητής Δημόσιου Διεθνούς Δικαίου στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης.

Πόσο θα πληγούν οι ίδιοι οι Ρώσοι

Το **ρωσικό** εμπάργκο, πέρα από τους Ευρωπαίους παραγωγούς, θα πλήξει σοβαρά και τους Ρώσους καταναλωτές. Η απώλεια ποικιλών, ασφαλών προϊόντων από την Ευρώπη, από ισπανικά αλλαντικά και γαλλικά τυριά έως ελληνικά φρούτα και νορβηγικό σολομό, αποτελεί ένα ακόμη βήμα στη σοβιετικοποίηση της ρωσικής κοινωνίας. Η προδοκία του Βλ. Πούτιν είναι ότι οι Ρώσοι θα υιοθετήσουν τα μέτρα στο πλαίσιο της εθνικιστικής του εκστρατείας για επίτευξη μεγαλύτερου βαθμού αυτοαρκεσίας. Η εξάρτηση από το εμπάργκο του κρασιού και άλλων οινοπνευματωδών, που αγοράζονται αρχικά από τη μεσοασία τάξη, είναι ενδεικτική των πολιτικών υπολογισμών του Κρεμλίνου. Ωστόσο, η εξάρτηση της Ρωσίας από διατροφικά προϊόντα των χωρών στις οποίες επέβαλε το εμπάργκο -54% στα κτηνοτροφικά προϊόντα, 52% στα ψάρια, 30% στα φρούτα και λαχανικά, σύμφωνα με την παλική τράπεζα UniCredit- είναι τέτοια, που οι ελλείψεις είναι αναπόφευκτες. Επιπλέον, το νέο καθεστώς απαγορεύσεων θα εντείνει τις πληθωστικές πιέσεις στη ρωσική οικονομία, όπου ο δείκτης ήδη βρίσκεται σε υψηλά επίπεδα (7,5%, σύμφωνα με τα στοιχεία του Ιουλίου). Οι εκτιμήσεις των οικονομολόγων διαφέρουν σημαντικά - η Capital Economics προβλέπει ότι το εμπάργκο θα αυξήσει τον πληθωρισμό κατά 0,5% επιπλέον, η Citi βλέπει εκτίναξη κατά 1,9%. Όλοι όμως συμφωνούν ότι θα ενισχυθούν οι ανοδικές τάσεις του πληθωρισμού, που ήδη κάλυψε λόγω της κατάρρευσης του ρουβλίου στον απόηχο της ουκρανικής κρίσης. Όλα αυτά σε μια οικονομία που αναπτύχθηκε μόλις με 1% το 2013, έναντι αρχικών προβλέψεων για 4%, που αναμένεται να αναπυκνωθεί ακόμη λιγότερο φέτος. Ισως ο κ. Πούτιν ανακαλύψει στο εγγύς μέλλον ότι οι θριαμβολογίες για την Κριμαία έχουν πολιτικό ημερομηνία λήξεως και ότι τα δυτικά προϊόντα ήταν πιο αγαπητά στους Ρώσους καταναλωτές απ' ό,τι υπολόγιζε.

Σε αναζήτηση νέων αγορών για τα ελληνικά προϊόντα βρίσκεται η κυβέρνηση

Της **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ**

Εντείνεται η ανησυχία της Αθήνας από την κλιμάκωση της μετωπικής σύγκρουσης των Ευρωπαϊκών Ενωσης (Ε.Ε.) με τη Ρωσία, καθώς, όσο περνούν οι μέρες, διαφύεται η αρχική αισιοδοξία για ευνοϊκή μεταχείριση των ελληνικών προϊόντων από τη Μόσχα, λόγω των παραδοσιακά καλών διμερών σχέσεων μεταξύ των δύο χωρών. Αρμόδιες κυβερνητικές πηγές επιβεβαιώνουν ότι η κυβέρνηση βρίσκεται σε αναζήτηση νέων αγορών για την προώθηση των ελληνικών προϊόντων που μέχρι πρόσφατα απορροφούσε η ρωσική αγορά, καθώς είναι κυρίαρχη η εκτίμηση ότι η επαναεισδοχή των ελληνικών εξαγωγών

αυτό στο οποίο μπορεί να στοιχηματίσει κανείς είναι ότι η Αθήνα σε καμία περίπτωση δεν θα επαναλάβει το λάθος του παρελθόντος να προχωρήσει σε καταβόλι αποζημιώσεων ερήμην της Ε.Ε., όπως συνέβη επί εποχής Σ. Χατζηδάκη, με αποτέλεσμα να επιβληθεί στη χώρα μας σημαντικό πρόστιμο. «Θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατόν για να αποζημιωθούν οι αγρότες, αλλά σε καμία περίπτωση χωρίς τη συμφωνημένη της Ε.Ε.», σημειώνει στην «Κ» κορυφαία κυβερνητική πηγή. Στην πρόσφατη διευρυντική κυβερνητική σύσκεψη που πραγματοποιήθηκε εκτιμήθηκε ότι το κόστος θα είναι σημαντικά μικρότερο από εκείνο που είχε αρχικώς εκτιμηθεί και δεν θα ξεπεράσει τα 50 εκατ.

ευρώ, αφού το σύνολο των περσινών εξαγωγών προϊόντων προς τη Ρωσία έφτασε στα 100 εκατ. ευρώ και μέχρι στιγμής έχουν ήδη εξαχθεί περίπου οι μισές από τις ποσότητες που είχαν συμφωνηθεί πριν από το ρωσικό εμπάργκο. Παρά ταύτα, πρόκειται για ένα σημαντικό πλήγμα, καθώς, πέραν των άλλων, σημειώνεται σε μία πεκίοδο παρατεταμένης ύφεσης, όπου η εξαγωγική δραστηριότητα έδινε διέξοδο στους παραγωγούς λόγω της μείωσης της ζήτησης στο εσωτερικό και συνέβαλε στην τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας. Ηδη λόγω της ρωσο-ουκρανικής κρίσης και της υποχώρησης του ρουβλίου τους τελευταίους μήνες, που είχαν ως αποτέλεσμα την κάμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης στη

Ρωσία, οι ελληνικές εξαγωγές προς τη χώρα υποχώρησαν το πρώτο τρίμηνο του 2014 κατά 23,9% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα του 2013, από τα 82,9 εκατ. ευρώ στα 63 εκατ. ευρώ. Όπως εκτιμήθηκε και στην πρόσφατη κυβερνητική σύσκεψη, ο υπ' αριθμόν 1 φόβος των αγροτών αλλά και των εξαγωγέων και βιομηχάνων είναι το κόστος από την πιθανή καταγγελία εμπορικών συμφωνιών με μια μεγάλη αγορά, όπως η ρωσική, των 145 εκατ. κατοίκων. Από την Αθήνα, άλλωστε, δεν πέρασε απαρατήρητη η σπουδή χωρών εκτός Ε.Ε. να κατακτήσουν τη ρωσική αγορά. Ένα δεύτερο πεδίο προβληματισμού προκαλεί η πιθανή διαταραχή στις ροές του ρωσικού αερίου, κάτι το οποίο θα προκαλούσε ένα ακόμη

σημαντικό πλήγμα και μάλιστα με ευρύτερες διαστάσεις στη χώρα μας. Όπως έγινε γνωστό, ο αρμόδιος υπουργός θα ζητήσει από τον αρμόδιο για την ενέργεια επίτροπο κ. Γκ. Ετινγκερ χάρη που δεν θα υποστούν μεγάλες επιπτώσεις, όπως η Γερμανία και η Γαλλία, για παράδειγμα, να συνδράμουν χώρες υψηλής εξάρτησης, όπως η Ελλάδα, παρέχοντας αέριο σε τιμές που πληρώνουν και οι ίδιες, προκειμένου να αποφευχθεί το υψηλό κόστος του LNG που αναμένεται να εκτιναχθεί στα ύψη. Η πρόταση θα υποβληθεί στις 20 Αυγούστου μαζί με την παράδοση στον επίτροπο Ενέργειας της έκθεσης στρες τεστ που έχει ζητήσει από τα κράτη-μέλη ενόψει πιθανής διακοπής του αερίου μέσω Ουκρανίας.

Γιατί η Ελλάδα κινείται σε ασταθές περιβάλλον

Η συγκυρία επηρεάζει πολλά ζητήματα που άπτονται των ελληνικών συμφερόντων

Του ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΦΙΛΗ*

Η αναζωπύρωση σειράς συγκρούσεων δημιουργεί νέα δεδομένα στο παγκόσμιο και περιφερειακό γίγνεσθαι. Η Ελλάδα, διερχόμενη μια πρωτοφανή και πολυεπίπεδη κρίση, έχει εξασθενήσει διαπραγματευτικά σε μία συγκυρία όπου ενδέχεται να κριθούν (προσωρινά ή οριστικά) ζητήματα που άπτονται των συμφερόντων μας.

Με τη Λιβύη που βυθίζεται στο χάος, την Αίγυπτο να οδηγείται σε μία στρατοκρατούμενη «κοσμικότητα», τη Συρία να εξαγει κρίση και τζιχαντιστές, το Ιράκ που πασχίζει να διατηρηθεί σε μία ενιαία κρατική οντότητα, το Ισραήλ να εξουδετερώνει σήραγγες της Χαμάς, υψώνοντας απροσπέλαστα τείχη σε Παλαιστίνιους και ειρηνευτική διαδικασία, υβριδικές οντότητες, στερούμενες διεθνούς αναγνώρισης, να αναδεικνύονται σε ρυθμιστές (π.χ., Κούρδοι Ιράκ) και, τέλος, την αντιπαράθεση Δύσης-Ρωσίας να κλιμακώνεται, με όλο και θύμα τις εμπορικές συναλλαγές, η οικοδόμηση ενός νέου συστήματος ασφαλείας καθίσταται επιτακτική ανάγκη, καθώς επιβεβαιώνεται η αποτυχία ανάγνωσης και αντιμετώπισης των σύγχρονων απειλών. Η μετατόπιση από την αεροπορική επιδρομή στο Ιράκ, σηματοδοτεί την αμφιταλαντευόμενη τακτική μεταξύ αποστασιοποίησης και εμπλοκής, ενώ η αυξανόμενη γεωπολιτική αστάθεια έχει αρχίσει να απηχεί αρνητικά και την παγκόσμια οικονομία, με πολλές συναλλαγές να διέπονται από μειωμένη εμπιστοσύνη και ανάλογο μέτριο της κεφαλαιακής κινητικότητας.

Ο σύνθετος περίγυρος

Στο εγγύτερο εξωτερικό, παρότι τίποτα δεν προμηνύει ευνοϊκές εξελίξεις για τα συμφέροντά μας, διαστάζουμε να διαχειριστούμε δυναμικά προβληματικές καταστάσεις, τρωτώντας στάση αναμονής. Οι σχέσεις μας με τους βόρειους εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης γείτονές μας, πλιν εξαιρέσεων, είτε βαινούμε επιδεινούμενες είτε παραμένουν παγωμένες με αρνητική προοπτική. Ταράνα και Σκόπια προτάσσουν εξίσου τον αδιέξοδο εθνικισμό, παίζοντας επικίνδυνα παιχνίδια. Ιδίως η Αλβανία προσεταιρίζεται ακόμη και εγχώρια αλυτρωτικά κινήματα σε βάρος του ελληνικού στοιχείου. Η πρόσφατη αυτοδιοικητική μεταρρύθμιση, η οποία συνενώνει τη Χειμάρα με μουσουλμανικές περιοχές, με τις οποίες δεν συνδέεται κατά το ελάχιστο (πολιτισμικά, θρησκευτικά, ούτε καν οδικά), σε συνέχηση της επιμονής αναίρεσης των συμφωνιών για την οριοθέτηση ΑΟΖ, καταδεικνύουν τη διολίσθηση των πολιτικών της

Στο Κυπριακό οι ΗΠΑ ευελπιστούν ότι μέσα από μία συμφωνία-πακέτο, που θα συμπεριλαμβάνει και την ενέργεια, θα εξομαλυνθούν μερικώς και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις.

αλβανικής κυβέρνησης έναντι μας. Και δη λίγες μέρες αφότου έλαβε καθεστώς υποψήφιας προς ένταξη χώρας στην Ε.Ε. Θα είναι, ωστόσο, λάθος αν θεωρήσουμε ότι ο μόνος δρόμος να ανακτήσουμε την επιρροή μας είναι ο ευρωπαϊκός, γιατί η κοινωνική διάρθρωση και η λειτουργία των κρατικών δομών καθιστούν αμφίβολο τον βαθμό δέσμευσης των Τιράνων στον πλήρη εξευρωπαϊσμό.

Παράλληλα, αξιοσημείωτη είναι η επανάκαμψη του γερμανικού παράγοντα στην περιοχή, ο οποίος επιθυμεί η εμπλοκή του να συνδραστεί με ομαλοποίηση των συνθηκών. Σε μία απόπειρα προώθησης ενός σταθερότερου περιβάλλοντος, όπου, μεταξύ άλλων, θα εξυπηρετούνται τα εντεινόμενα γερμανικά συμφέροντα, πρωταγωνιστικό ρόλο αναλαμβάνει το νεότερο μέλος της Ένωσης, η Κροατία. Τη στιγμή που η Ελλάδα εμφανίζεται, εν πολλοίς αδικώς, ως μέρος των προβλημάτων και όχι μέρος της λύσης, πιο «υγιείς» και με λιγότερα βαρίδια χώρες φαίνεται να αποκτούν αυξανόμενο λόγο στη ΝΑ Ευρώπη, με την Αθήνα να αδυνατεί προς το παρόν να βρει αντίδοτο στη διπλωματική της αναδίπλωση.

Το Κυπριακό

Νοτιοανατολικότερα, στην Κύπρο, η τωρινή αμερικανική ηγεσία αναζητά εναγωνίως ένα success story εξωτερικής πολιτικής, εν μέσω ραγδαίων εξελίξεων σε Μέση Ανατολή και Βόρεια Αφρική που επιβεβαιώνουν τη συρρικνωση της αμερικανικής ισχύος, τουλάχιστον όπως αυτή εκφραζόταν μέσα από την παρεμβατικότητα των προηγούμενων ετών. Θεωρώντας τη συγκυρία ιδανική για την εξεύρεση λύσης, η Ουάσινγκτον σύντομα θα

περάσει στο -επίμενο- στάδιο δημιουργίας χρονοδιαγραμμάτων για Ελληνοκυπρίου και Τουρκοκυπρίου, κατά το οποίο θα ζητηθεί από την Αθήνα και την Αγκυρα να δράσουν με παραγωγικό τρόπο. Οι ΗΠΑ ευελπιστούν ότι μέσα από μία συμφωνία-πακέτο, που θα συμπεριλαμβάνει και την ενέργεια, θα εξομαλυνθούν μερικώς και οι ελληνοτουρκικές σχέσεις. Εντούτοις, καμία εκτίμηση δεν είναι ασφαλής εξαιτίας της Τουρκίας των πολλών ανοιχτών μετώπων και του ασταθούς Ερντογάν, ο οποίος, πάντως, λογικά θα επιδιώξει να ανασύρει το χαρτί της υπευθυνότητας έναντι της συγκυριακής αντίληψης των τελευταίων ετών (ερωτηματικό με ποιους όρους).

Ρωσικός «πυρετός»

Η πρόσφατη απόφαση της Μόσχας να επιβάλει περιορισμούς στις εισαγωγές αγροτικών προϊόντων από την Ε.Ε. θα πλήξει τόσο κάποιες ευρωπαϊκές οικονομίες (δύσκολη η διαφοροποίηση των εξαγωγών εν μέσω χρονικής πίεσης και η αναζήτηση αγορών με τον πληθυσμό της Ρωσίας) όσο και τη ρωσική (αναπόφευκτη η αύξηση των εγχώριων τιμών) σε μία φάση ασθενικής ανάπτυξης της πρώτης και υφεσιακής πορείας της δεύτερης. Αν δεν επικρατήσει εγκαίρως ο οικονομικός πραγματισμός, θα επιταθεί η σύγχυση και θα υπονομευθούν εκατέρωθεν οι προσπάθειες ανάκαμψης.

Κοινό μέτωπο

Η δέσνηση των διενέξεων στο εσωτερικό πολλών κρατών δεν έχει μόνο ταξικό ή εθνικοαπελευθερωτικό χαρακτήρα, αλλά και θρησκευτικό, με τρομοκρατικές οργανώσεις να διευρύνουν τα ερεί-

σματα τους, με τη δόθεν επίκληση ακραίων εκφάνσεων του Ισλάμ. Είναι πλέον φανερό ότι τέτοιες μορφές βία δεν ελέγχεται με παραδοσιακά εργαλεία διαλόγου/διαπραγματεύσεως, όπως επίσης ότι δεν έχουν ακόμη εξευρεθεί τρόποι και μέσα ανάσχεσης της δυναμικής των εξτρεμιστών. Επακόλουθα, απαιτείται εντατικοποίηση των διπλωματικών ενεργειών προς μία νέα συνθήκη που θα αντιμετωπίζει, υπό ένα κοινό μέτωπο, τον φανατισμό και τη μισαλλοδοξία, και σε τεχνικό επίπεδο τα προσφυγικά και μεταναστευτικά ρεύματα που πολλαπλασιάζονται.

Με το ραπτό τον κίνδυνο θρυσίματος του περιφερειακού συστήματος, έστω και εξ αντανάκλασως, η χώρα μας αναδεικνύεται σε δύναμη χρήσιμο εταίρο. Η δραστηρία συμμετοχή μας στις διεργασίες ανάπτυξης ενός εκσυγχρονισμένου μοντέλου ασφαλείας, σύμφωνα με το οποίο η υπευθυνότητα και η αξιοπιστία θα ανταμείβονται ως προϋπόθεση προόδου, είναι sine qua non. Ετσι, οι χώρες που συνιστούν στον συγκερασμό των αντιπρόθεσμων, αποδέχονται και λειτουργούν εντός ενός κοινά αποδεκτού κανονιστικού πλαισίου με συγκεκριμένα κριτήρια και κύριο πρόταγμα την αποκατάσταση της τάξης που μπορούν να ενεργοποιούν κατόπιν τη «ρήτρα συμβολής». Βάσει αυτής, τα συμφέροντά τους θα ευθυγραμμίζονται και θα κατοχυρώνονται μέσα από συνθήκες εξισορρόπησης, συναντώντας την αδήριτη ανάγκη των κυριότερων δρώντων του διεθνούς συστήματος να προωθήσουν ευρύτερες συμπράξεις, περιορίζοντας τις εστιές ανάφλεξης. Πολύ περισσότερο εφόσον αποδεχόμαστε ότι η διατήρηση των εντάσεων αποτελεί τροχοπέδη για την οικονομική δραστηριότητα, περιωροποιεί σημαντικά τμήματα των τοπικών πληθυσμών και τροφοδοτεί την πόλωση, θέτοντας ανυπόβλητα προσκόμματα στην ανάπτυξη. Σε μία εποχή έντονης ρευστότητας, όπου συμμαχίες αλλάζουν, ισορροπίες ανατρέπονται, δόγματα αναθεωρούνται και νέοι συσχετισμοί διαμορφώνονται, προσφέρονται ευκαιρίες αλλά προκύπτουν και κίνδυνοι. Η Ελλάδα ασφαλώς δεν θα προκαταλάβει ούτε θα καθοδηγήσει τις εξελίξεις, εντούτοις μπορεί να καταστεί εκ νέου εποικοδομητικός συνομιλητής, ενισχύοντας την ενεργητική της παρουσία σε υπερεθνικούς οργανισμούς και διευρύνοντας ουσιαστικά τις περιφερειακές της συνέργειες, με στόχο την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης στις δυνατότητες και τις προοπτικές της.

* Ο Δρ Κωνσταντίνος Φίλης είναι Διευθυντής Ερευνών του Ινστιτούτου Διεθνών Σχέσεων.

Χωρίς Σκοπιανό ο κ. Σαμαράς στη σύνοδο ΝΑΤΟ

Αποφασίζεται η νέα δομή κατά της Ρωσίας

Του ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ

Ο νέος «Ψυχρός Πόλεμος» που κάνει απειλητικά την εμφάνισή του το τελευταίο διάστημα μέσα από την κρίση της Ουκρανίας θα βρεθεί στην κορυφή της ατζέντας στην επικείμενη σύνοδο κορυφής του ΝΑΤΟ που θα διεξαχθεί στις 4 και 5 Σεπτεμβρίου στην Ουαλλία. Είναι η πρώτη συμμετοχή του Αντώνη Σαμαρά σε ανάλογη συνάντηση όλων των ηγετών της Συμμαχίας -στην προηγούμενη σύνοδο, στο Σικάγο, που έλαβε χώρα ανάμεσα στις δύο εκλογικές αναμετρήσεις τον Μάιο του '12, η Ελλάδα εκπροσωπήθηκε από τον τότε υπηρέσαστο. Εξωτερικών, Π. Μουλυβιάτη και ο Έλληνας πρωθυπουργός θα έχει την ευκαιρία επαφών και πιθανώς σύντομων συνομιλιών με ηγέτες όπως ο Μπαράκ Ομπάμα, αλλά και ο Ταγίπ Ερντογάν, ο οποίος αναμένεται να κάνει την πρώτη του διεθνή εμφάνιση με την ιδιότητα του προέδρου. Ανάλογες επαφές μπορεί να υπάρξουν και από τους υπουργούς Εξωτερικών και Αμυνας, Ευ. Βενιζέλο και Δημ. Αβραμόπουλο, που θα συνοδεύουν τον πρωθυπουργό. Το διήμερο συμπληρώνει χρονικά με την κρίσιμη συνάντηση του οικονομικού επιτελείου της κυβέρνησης με την τριτοκλίμακα στο Παρίσι, και προηγείται της εμφάνισής του κ. Σαμαρά στη Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης, στις 6 του μηνός. Υπό αυτό το πρίσμα, οι επαφές του πρωθυπουργού θα έχουν και χρήσιμη επικοινωνιακή διάσταση.

Ουδεμία πρόσκληση

Σε ό,τι αφορά την ουσία, έπειτα από προσπάθειες της ελληνικής διπλωματίας, και παρά τις σχετικές αναφορές στην προηγούμενη σύνοδο του Σικάγου, ο κ. Σαμαράς δεν θα βρεθεί αντιμέτωπος με το «αγκάθι» της ένταξης της ΠΓΔΜ καθώς δεν θα συζητηθεί η προοπτική περαιτέρω διευρύνσεως της Συμμαχίας. Ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ, Αντερς Φογκ Ράσμουσεν, ξεκαθάρισε πρόσφατα ότι στη σύνοδο της Ουαλλίας η Συμμαχία δεν θα αποστείλει πρόσκληση σε καμία υποψήφια χώρα για ένταξη. Σε πρόσφατη συνάντησή του με τον κ. Ράσμουσεν, ο Έλληνας πρωθυπουργός επισήμανε με νόημα ότι «κάθε υποψηφιότητα αξιολογείται χωριστά». Η απόφαση ενόχλησε την ΠΓΔΜ, με τον υπ. Εξωτερικών της χώρας, Νικόλα Πόποσκι, να καταγγέλλει «κατάχρηση του δικαιώματος του βέτο ως πολιτικού μέσου εκμέρους μιας χώρας-μέλους του ΝΑΤΟ». Παραγγώρισε, όμως, ότι στη σύνοδο του Βουκουρεστίου το 2008 δεν υπήρξε βέτο της Ελλάδας, αλλά ομόφωνη απόφαση των ηγετών, οι οποίοι, με πρωτοβουλία του τότε προέδρου της Γαλλίας, Νικολά Σαρ-

κοζί, υπογράμμισαν ότι μεταξύ των προϋποθέσεων που οφείλει να πληροί μια υποψήφια χώρα είναι να έχει λύσει τις όποιες διαφορές έχει με γειτονικά της κράτη-μέλη της Συμμαχίας. Οι περισσότερες Δυτικές κυβερνήσεις που θεωρητικά τάσσονται υπέρ της ένταξης της ΠΓΔΜ στους ευρωατλαντικούς θεσμούς, αναγνωρίζουν ότι αυτή δεν είναι η καλύτερη στιγμή για να πεσοθεί η Αθήνα. Στις επαφές, στο πλαίσιο της συνόδου, η Αθήνα θα επισημάνει επίσης τα οφέλη που θα προκύψουν για τους ευρωατλαντικούς θεσμούς από την επίλυση του Κυπριακού.

Το Ουκρανικό

Η Συμμαχία, που τάχθηκε υπέρ της εδαφικής ακεραιότητας της Ουκρανίας και της διατήρησής της εντός της χώρας αντιδρώντας στην ανάπτυξη ρωσικών δυνάμεων στα σύνορα με την Ουκρανία που, σύμφωνα με εκτιμήσεις, φθάνουν τους 45.000 στρατιώτες. «Θα ενισχύσουμε τα στρατιωτικά μας γυμνάσια και θα καταρτίσουμε νέα αμυντικά σχέδια. Η ρωσική επίθεση ήταν ένας κώδωνας κινδύνου και δημιουργήσαμε μια νέα κατάσταση ασφαλείας στην Ευρώπη», σημείωσε ο γ.γ. του ΝΑΤΟ και συμπλήρωσε: «Φιλοδοξία του Πούτιν είναι να δημιουργήσει μια σφαίρα επιρροής στην περιοχή. Οι χώρες του ΝΑΤΟ πρέπει να αυξήσουν τις επενδύσεις τους στην άμυνα. Τα πέντε τελευταία χρόνια η Ρωσία αύξησε τις αμυντικές της δαπάνες κατά 50%, ενώ οι χώρες του ΝΑΤΟ τις μείωσαν κατά 20%. Πρέπει να αντιστραφεί η τάση αυτή. Η Ρωσία θεωρεί το ΝΑΤΟ αντίπαλό της. Λυτάμαι γι' αυτό, διότι Δύση και Ρωσία πρέπει να αναπτύξουμε μια γόνιμη συνεργασία. Ομως πρέπει να προσαρμοστούμε σε αυτή τη νέα κατάσταση».

Πέρα από την κρίση με τη Ρωσία, στη σύνοδο θα εξετασθεί επίσης η πορεία απόσυρσης του ΝΑΤΟ από το Αφγανιστάν και οι ευρύτερες περιφερειακές εξελίξεις, πρωτίστως η δράση των τζιχαντιστών του «Ισλαμικού Κράτους» στο Ιράκ και στη Συρία. Στο πλαίσιο αυτό το ΝΑΤΟ διεμήνυσε ότι θα υπερασπίσει την Τουρκία, εάν η χώρα απειληθεί από τους τζιχαντιστές. «Ανυποχούμε πάρα πολύ για τη δράση του αυτοαποκαλούμενου Ισλαμικού Κράτους, που δεν είναι παρά μια ομάδα τρομοκρατών, και είναι ύψιστης σημασίας να σταματήσουμε την προέλασή του», τόνισε ο Αντερς Φογκ Ράσμουσεν, και συμπλήρωσε: «Εάν κάποιος από τους συμμάχους μας, και στην περίπτωση αυτή ιδίως η Τουρκία, απειληθεί από οποιονδήποτε, δεν θα διστάσουμε να κάνουμε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για να διασφαλίσουμε την άμυνά της».

Μέσω Βερολίνου τα Δυτικά Βαλκάνια οδεύουν προς την Ε.Ε.

Η σύνοδος κορυφής που οργανώνει η κ. Άγκελα Μέρκελ και οι κινήσεις της γερμανικής πλευράς για την ονομασία της FYROM

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ

Στις 28 Αυγούστου, η Άγκελα Μέρκελ έχει προσκαλέσει τις πολιτικές ηγεσίες των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων να συμμετάσχουν σε μια σύνοδο κορυφής με θέμα την οικονομική και πολιτική κατάσταση των χωρών της περιοχής, αλλά κυρίως για την πορεία ένταξής τους στην Ε.Ε. Αυτό το τελευταίο είναι η ουσία της συνόδου για την οποία η Μέρκελ περιμένει να γίνουν οι ευρωεκλογές για να δηλώσει δημόσια, στις 6 Ιουνίου, ότι οι χώρες αυτές θα πρέπει να ενταχθούν στην Ε.Ε.

Αν και η αρνητική διάθεση της ευρωπαϊκής κοινής γνώμης απέναντι σε κάθε μορφή διευρύνσεως δεν έχει αλλάξει, ο σημαντικότερος παράγοντας για τη μεταστροφή της γερμανικής εξωτερικής πολιτικής είναι η εντεινόμενη αντιπαλότητα με τη Ρωσία. Όπως αναφέρουν διπλωματικές πηγές στο Βερολίνο, η Μόσχα παραδοσιακά ασκεί επιρροή στα Βαλκάνια και

με τις ενεργειακές συμφωνίες διαθέτει έναν πρόσθετο μοχλό πίεσης. Αυτό που επιδιώκει το Βερολίνο είναι να μην αφήσει τις χώρες να πέσουν στην αγκαλιά της Μόσχας αλλά και να επεκταίνει τη δική του επιρροή στην περιοχή.

Στο Ντουμπρόβνικ
Η Γερμανία αποτελεί ήδη τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων, πολιτικά, ωστόσο, δραστηριοποιείται για πρώτη φορά τόσο έντονα. Το πόσο μεγάλη σημασία αποδίδει στην πρωτοβουλία η καγκελάριος δείχνει το γεγονός ότι προετοιμάζεται από την Καγκελαρία και όχι από το γερμανικό υπουργείο Εξωτερικών. Επίσης, από το γεγονός ότι η κ. Μέρκελ ταξίδεψε στα μέσα Ιουλίου στο Ντουμπρόβνικ για να συμμετάσχει σε μια άτυπη σύνοδο

κορυφής των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων και όπως λένε γερμανικές πηγές, πήγε εκεί για να τους δει όλους και να τους καλέσει στο Βερολίνο, στο τέλος Αυγούστου.

Για την Ελλάδα είναι ενδιαφέρον ότι αυτή η βαλκανική κινητικότητα της κ. Μέρκελ αποτελεί το ευρύτερο πλαίσιο μέσα στο οποίο έγιναν οι δηλώσεις της για το θέμα του ονόματος της ΠΓΔΜ.

Στις κατ' ιδίαν συζητήσεις τους οι Γερμανοί δεν κρύβουν ότι πιστεύουν πως η διαμάχη για το θέμα του ονόματος έχει κρατήσει πολύ περισσότερο απ' ό,τι θα έπρεπε και ότι για γεωστρατηγικούς λόγους εκτιμούν πως η ΠΓΔΜ θα έπρεπε να ενταχθεί και στην Ε.Ε. και στο ΝΑΤΟ όσο ταχύτερα αυτό είναι δυνατόν. Λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη τους ότι η λύση που θα δοθεί σε αυτή τη διαμάχη θα πρέπει να είναι

αμοιβαία αποδεκτή ή, όπως το έθεσε η ίδια η καγκελάριος, αμοιβαία επώδυνα αποδεκτή. Από εκεί και πέρα αντιλαμβάνονται ότι οι συνθήκες δεν είναι οι καταλληλότερες για την ελληνική κυβέρνηση και τον πρωθυπουργό Αντ. Σαμαρά για κινήσεις αμφίβολης δημοτικότητας στην εξωτερική πολιτική, με δεδομένη την πίεση που ασκούν στην κυβέρνηση οι δύσκολες αποφάσεις στο οικονομικό μέτωπο.

Για τον λόγο αυτό διαβεβαιώνουν ότι δεν θα ασκηθούν πιέσεις και ότι η κυβέρνηση δεν θα βρεθεί προεπιλεγμένη. Συζητήσεις πάντως και για το θέμα του ονόματος της ΠΓΔΜ και την περαιτέρω ενταξιακή της πορεία θα γίνουν στις 28 Αυγούστου, αφού το θέμα είναι ένα από τα εμπόδια που πρέπει να ξεπεραστούν και όπως αποκάλυψε η καγκελάριος, το συζητάει η

είδη σε κάθε ευκαιρία με τον κ. Σαμαρά, αλλά και με τον Σκοπιανό πρωθυπουργό κ. Γκρούεφσκι. Στη σύνοδο έχουν προσκληθεί οι υπουργοί Οικονομικών κάθε χώρας και θα συζητηθούν συγκεκριμένα έργα στους τομείς των Υποδομών και της Ενέργειας που θα τονώσουν τις οικονομίες των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων. Και βεβαίως, θα συζητηθούν και ευρύτερα θέματα εξωτερικής πολιτικής και ευθυγράμμισης των χωρών αυτών, που επιδιώκουν την ένταξή τους στην Ε.Ε. με τις ευρωπαϊκές αποφάσεις. Ήδη από τη σύνοδο του Ντουμπρόβνικ, άλλωστε, η καγκελάριος ξεκαθάρισε ότι η ενταξιακή διαδικασία συμπεριλαμβάνει την προσπάθεια να ενταχθεί η εξωτερική πολιτική των χωρών αυτών με τις κοινές ευρωπαϊκές θέσεις.

Δύο στρατόπεδα για την πρωθυπουργία

Ο Ερντογάν στηρίζει την υποψηφιότητα Νταβούτογλου την ώρα που ο Γκιουλ δηλώνει έτοιμος να επιστρέψει στην πολιτική

Του ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Στην Αγκυρα, η διαμάχη για την ανάδειξη του νέου πρωθυπουργού της χώρας ξεκίνησε αμέσως μετά την ανάδειξη του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στο ανώτατο πολιτικό αξίωμα της Τουρκίας. Από το βράδυ της προηγούμενης Κυριακής, εντός του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) δύο στρατόπεδα δίνουν αγώνα δρόμου για την επιλογή του δικού τους υποψηφίου στο αξίωμα του πρωθυπουργού.

Τα υψηλόβαθμα και ιδρυτικά στελέχη του ΑΚΡ επιθυμούν την επιστροφή του απερχόμενου προέδρου Αμντουλάχ Γκιουλ στην ηγεσία του κόμματος. Κατά την άποψή τους, τα τελευταία χρόνια,

Τα ιδρυτικά στελέχη του ΑΚΡ βλέπουν στο πρόσωπο του απερχόμενου προέδρου τον ηγέτη που θα δώσει τέλος στην κατρακύλα της χώρας και στον αυταρχισμό.

Η κίνηση του Αμντουλάχ Γκιουλ να συναντηθεί με τους πολιτικούς συντάκτες των μεγάλων τουρκικών μέσων ενημέρωσης και να δηλώσει ότι είναι έτοιμος να επιστρέψει στην πολιτική σκηνή θορύβισε τον Ταγίπ Ερντογάν και την ομάδα των νέων στελεχών του κόμματος.

το ΑΚΡ έχει απομακρυνθεί από το κεντρικό προφίλ του και έχει πραγματοποιήσει μια επικίνδυνη στροφή προς τον αυταρχισμό. Κορυφαία στελέχη της τουρκικής κυβέρνησης, όπως ο Μπουλέντ Αρίντς, ο Αλί Μπαπατσάν, ο Τανέρ Γιλντίζ κ.ά., δεν συμφωνούν με τις πρωτοβουλίες του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στα πεδία της οικονομίας και της εσωτερικής πολιτικής. Κατά την άποψή τους, μόνο η επιστροφή του κ. Γκιουλ στην ηγεσία του ΑΚΡ και στην πρωθυπουργία μπορεί να τερματίσει την κατρακύλα της χώρας στον αυταρχισμό.

Λίγες ώρες πριν από τις προεδρικές εκλογές, μια αντιπροσωπεία των ιδρυτικών στελεχών του ΑΚΡ συναντήθηκε με τον πρόεδρο Γκιουλ. Σε αυτή τη συνάντηση τέθηκαν επί τάπητος όλα τα σενάρια

για το μέλλον της Τουρκίας. Ο κ. Γκιουλ ξεκαθάρισε ότι είναι έτοιμος να αναλάβει τα νηπία της κυβέρνησης και του ΑΚΡ αμέσως μετά την ορκωμοσία του νέου προέδρου της Τουρκίας. «Παραιτηθείτε αμέσως από τα καθήκοντά σας και παραδώστε την προεδρία της χώρας στον πρόεδρο της Μεγάλης Εθνοσυνέλευσης της Τουρκίας, Τζεμίλ Τσιτσεκ, ώστε να προλάβετε το έκτακτο συνέδριο του ΑΚΡ», ήταν το μήνυμα της αντιπροσωπείας προς τον κ. Γκιουλ.

Στάση αναμονής

Ο απερχόμενος πρόεδρος προτίμησε να αναμένει τις εξελίξεις και την επικείμενη, τελευταία συνάντησή του με τον κ. Ερντογάν προτού αποφασίσει την επόμενη κίνησή του. Παράλληλα, μόλις λίγες ώρες μετά την εκλογή του κ.

Ερντογάν, ο κ. Γκιουλ συναντήθηκε με τους πολιτικούς συντάκτες των μεγάλων τουρκικών μέσων ενημέρωσης στους οποίους δήλωσε ότι είναι έτοιμος να επιστρέψει στην πολιτική σκηνή.

Η κίνηση του κ. Γκιουλ θορύβισε τον κ. Ερντογάν και την ομάδα των νέων στελεχών του κόμματος. Η συγκεκριμένη ομάδα των νέων στελεχών του ΑΚΡ απαρτίχεται από νεαρούς, φιλόδοξους πολιτικούς, κυρίως πολιτικούς επιστήμονες-αναλυτές και οικονομολόγους, οι οποίοι διακρίνονται για τις στενές σχέσεις που διατηρούν με τον κ. Ερντογάν. Η συγκεκριμένη ομάδα έχει προτείνει στον κ. Ερντογάν την παράδοση του αξιώματος του πρωθυπουργού και της ηγεσίας του ΑΚΡ στον υπουργό Εξωτερικών, Αχμέτ Νταβούτογλου, πρόταση με την οποία

συμφωνεί και ο νέος πρόεδρος της Τουρκίας.

Την προηγούμενη Δευτέρα, στον απόηχο της βαρυσήμαντης δήλωσης του κ. Γκιουλ στους Τούρκους δημοσιογράφους, ο κ. Ερντογάν και οι υποστηρικτές του επιχείρησαν να μπλοκάρουν την επιστροφή του κ. Γκιουλ στο ΑΚΡ, ορίζοντας ως ημερομηνία διεξαγωγής του έκτακτου συνεδρίου την 27η Αυγούστου. Σύμφωνα με το τουρκικό σύνταγμα, ο απερχόμενος πρόεδρος θα πρέπει να παραμείνει στη θέση του έως τις 28 Αυγούστου. Με τη νέα απόφαση της ηγεσίας του ΑΚΡ, ο κ. Γκιουλ δεν έχει πλέον τη δυνατότητα να αναπτύξει εντός του ΑΚΡ μια δυναμική η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στη σταδιακή δημιουργία ενός νέου, κεντροδεξιού πολιτικού φορέα.

μάχη, της οποίας το αποτέλεσμα είναι απρόβλεπτο και ενδέχεται να οδηγήσει σε μεγάλες περιπέτειες την Τουρκίας», αναφέρει στην «Κ» μια τουρκική πηγή, η οποία διατηρεί στενές σχέσεις επικοινωνίας με τα κορυφαία στελέχη της τουρκικής κυβέρνησης.

Η συγκεκριμένη πηγή προσθέτει: «Το τοπίο δεν έχει ακόμη ξεκαθαρίσει. Η υποψηφιότητα του κ. Νταβούτογλου για την πρωθυπουργία είναι η επικρατέστερη. Ωστόσο θα πρέπει να αναμένουμε τις κινήσεις του κ. Γκιουλ και των υποστηρικτών του. Με τα σημερινά δεδομένα, η ομάδα του κ. Γκιουλ έχει τη δυνατότητα να αναπτύξει εντός του ΑΚΡ μια δυναμική η οποία ενδέχεται να οδηγήσει στη σταδιακή δημιουργία ενός νέου, κεντροδεξιού πολιτικού φορέα».

Τρεις διαφορετικές χώρες η Τουρκία

Την περασμένη Κυριακή, λίγες ώρες μετά την ιστορική του νίκη στον πρώτο γύρο των προεδρικών εκλογών, ο κ. Ερντογάν απύθνητο μήνυμα ενόπτιας σε όλους τους Τούρκους αναλυτές συμπεραίνουν ότι πίσω από τη συγκεκριμένη στρατηγική κρύβεται το γεγονός ότι: ενώ ο κ. Ερντογάν κατόρθωσε να εξασφαλίσει την υποστήριξη του 52% των ψηφοφόρων, εντούτοις, δεν κατόρθωσε να εξασφαλίσει τα ποσοστά που χρειάζεται η παράταξή του για να προχωρήσει στην αλλαγή του συντάγματος. «Δεν πρόκειται για μια απόλυτη νίκη. Το όραμα του προεδρικού συστήματος απομακρύνεται όλο και περισσότερο», τονίζει τουρκική πηγή της «Κ». Αναλύοντας τη νέα νίκη του κ. Ερντογάν, μια άλλη πηγή της «Κ» αναφέρει ότι: «Από τις 10 Αυγούστου και μετά μπορούμε να κάνουμε λόγο για τη δημιουργία τριών ξεχωριστών χωρών στο εσωτερικό της Τουρκίας: Η χώρα των δυτικών παραλίων, η οποία ελέγχεται από την αντιπολίτευση, η χώρα της ενδοχώρας, η οποία ελέγχεται από την κυβέρνηση, και η χώρα της νοτιοδυτικής Τουρκίας, η οποία ελέγχεται από το κούρδικό αυτονομιστικό κίνημα». Την ίδια στιγμή, τα αποτελέσματα των προεδρικών εκλογών αναμένεται να προκαλέσουν σαρωτικές αλλαγές στην τουρκική αντιπολίτευση. Η ήττα στον πρώτο γύρο των εκλογών δρομολογεί αλλαγές οι οποίες αφορούν τις ηγετικές δομές της αντιπολίτευσης. Ταυτόχρονα, ο πρώτος γύρος των εκλογών έδειξε ότι οι Κούρδοι θα είναι ο νέος ρυθμιστικός παράγοντας στο τουρκικό πολιτικό πεδίο. Με το 9% που εξασφάλισε ο Σελαχάτιν Ντεμίρτας, το κούρδικό κίνημα έχει πλέον τη δυνατότητα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στο τουρκικό πολιτικό προσκήνιο.

Βέλη κατά Ομπάμα και από Χίλαρι

Ο Αμερικανός πρόεδρος Μπαράκ Ομπάμα έπιασε το μπαστούνι του γκολφ κι έπαιξε ένα ακόμη παιχνίδι στο Μάρθας Βίνγιορντ, το κοσμολογικό θέρετρο της Μασαχουσέτης, στο οποίο περνάει τις διακοπές του. Αυτή ήταν η αντίδρασή του στις επικρίσεις που δέχεται εσχάτως από ιδεολογικούς αντιπάλους αλλά και πρώην ομοϊδεάτες για τους χειρισμούς του στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής. Συνολικά το 60% της αμερικανικής κοινής γνώμης αποδοκιμάζει τις επιδόσεις του στη διπλωματία.

Στο κοσμολογικό θέρετρο Μάρθας Βίνγιορντ της Μασαχουσέτης περνάει τις διακοπές του ο Αμερικανός πρόεδρος κλείνοντας τα αυτιά στους επικριτές του.

Στο Ιράκ οι εξτρεμιστές καταδιώκουν χριστιανούς και γιέζιντι. Στη Συρία το Ισλαμικό Κράτος προελαύνει στην επαρχία του Αλέπο. Στη Γάζα οι διπλωματικές προσπάθειες του Τζον Κέρι δεν έχουν αποφέρει καρπούς, ενώ οι σχέσεις Ουάσιγκτον-Τελ Αβίβ έχουν πληγεί ανεπανόρθωτα. Στο Αφγανιστάν ο αριθμός των αμάχων που σκοτώθηκε φέτος αυξήθηκε σε σχέση με πέρυσι, τη στιγμή που η αμερικανική επιχείρηση, που εγκαταστάθηκε το 2001, πλησιάζει προς το τέλος της. Ο γ.γ. του ΝΑΤΟ πρόβλεψε αυτήν την εβδομάδα ότι υπάρχει «μεγάλη πιθανότητα» ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία.

Σε διακοπές

Τα γεράκια της Ουάσιγκτον καταγορούν τον Ομπάμα ότι το σημερινό χάος στο Ιράκ δεν θα είχε επικρατήσει, αν είχε διατηρήσει αμερικανικά στρατεύματα στη χώρα. Η απόφασή του να εγκαταλείψει αεροπορικές επιδρομές εναντίον των σουνιτών στο βορειο Ιράκ, με στόχο την πρόσπιση των μειονοτήτων, δεν έκαμψε τις αντιδράσεις εκείνων που θέωρησαν ανάρμοστη τη συνέχιση των διακοπών του τη στιγμή που πληθαίνουν οι εστίες έντασης σε όλο τον κόσμο. Τα βέλη

εναντίον του Αμερικανού προέδρου, όμως, αυτήν την εβδομάδα προήλθαν και από μία απρόβλεπτη κατεύθυνση. Σε συνέντευξή της στο περιοδικό Atlantic, η Χίλαρι Κλίντον, πρώην υπουργός Εξωτερικών στην πρώτη του κυβέρνηση και δυναμική διάδοχός του, τον κατηγορήσε για υπερβολικά ηπιότητα στο ζήτημα του Ιράκ και θύμισε ότι η ίδια είχε ταχθεί υπέρ του εξοπλισμού και της εκπαίδευσης των μετριοπαθών στοιχείων στους κόλπους της συριακής αντιπολίτευσης. «Δεν είναι δυνατόν το οργανωτικό δόγμα μιας μεγάλης χώρας να είναι 'μην κάνεις βλακείες'», ανέφερε χαρακτηριστικά η Κλίντον. Ο πρώην στενός συνεργάτης και σύμβουλος του Ομπάμα, Ντέιβιντ Αξελροντ, έσπευσε να της απαντήσει στο Twitter: «Για να το αποσαφηνίσουμε: Η στρατηγική 'Μην κάνεις βλακείες' αφορά επιλογές όπως η εισβολή στο

Ιράκ, που ήταν μία τραγικά κακή απόφαση». Επρόκειτο για μία έμμεση αιχμή κατά της Χίλαρι, η οποία ως γεροστιαστής είχε ψυφίσει υπέρ της εισβολής στο Ιράκ. Όπως είναι άλλωστε γνωστό, η στάση της αυτή στη διάρκεια της προεδρίας Μπους της στοίχισε το χρίσμα των Δημοκρατικών το 2008 και ενίσχυσε την εκστρατεία του Ομπάμα.

Την Τετάρτη η Χ. Κλίντον τηλεφώνησε στον Αμερικανό πρόεδρο σε μια προσπάθεια αποκατάστασης των σχέσεών τους, ενώ το ίδιο βράδυ οι δυο τους επρόκειτο να δειπνήσουν μαζί στο Μάρθας Βίνγιορντ.

Αν και ο Ομπάμα προσπάθησε να διατρανώσει την αδιαφορία του για τις διακομματικές επιθέσεις που δέχεται, σε συνέντευξη Τύπου, όταν κλήθηκε να δώσει απαντήσεις στους επικριτές του, φάνηκε να χάνει την ψυχραιμία του και αποκήρυξε μετά βδελυγμίας τις αιτιάσεις. Σύμφωνα, μάλιστα, με αυτόπτες μάρτυρες χαρακτηρίσε «περιττώματα αλόγου» (horseshit) τους ισχυρισμούς ότι η Ουάσιγκτον θα μπορούσε να εξοπλίσει εγκαίρως τους αντάρτες στη Συρία για να αποτρέψει την ενίσχυση των ακραίων στοιχείων στη χώρα. Ο Λευκός Οίκος πάντως δεν επιβεβαίωσε τη χρήση ανάρμοστων γλώσσας στις σχετικές ερωτήσεις.

Παράλληλα, σε συνέντευξή του στον Τόμας Φρίντμαν των Τάιμς της Νέας Υόρκης ο Ομπάμα περιέγραψε το όραμα του για έναν «μετα-αυτοκρατορικό», όσο το δυνατόν λιγότερο παρεμβατικό, ρόλο των ΗΠΑ στον κόσμο. «Δεν μπορούμε να κάνουμε εμείς πράγματα για άλλες χώρες που είναι απρόθυμες να κάνουν οι ίδιες», εξήγησε.

ΕΝΙΑ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ

Δοκιμάζουν τις αντοχές του Πούτιν

«Φοβό» τους Ρώσους και δώρα φέροντας». Κάπως έτσι θα μπορούσαν να συνοψισθούν οι ακραία απορριπτικές αντιδράσεις του Κιέβου και της Δύσης στην προσφορά ρωσικής ανθρωπιστικής βοήθειας προς τους ρωσόφωνους της Ανατολικής Ουκρανίας που πολιορκούνται από τον ουκρανικό στρατό. Η έντονη απροθυμία του Κιέβου να επιτρέψει τη διέλευση τριών εντυπωσιακών αυτοκινητοπομπών -280 νταλίκες, φορτωμένες με 2.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας- από τα ουκρανικά σύνορα ανέβασε και πάλι την ένταση στο κατακόρυφο, επαναφέροντας τα σενάρια ρωσικής στρατιωτικής επέμβασης.

Η απροθυμία του Κιέβου να επιτρέψει τη διέλευση σε 280 νταλίκες, φορτωμένες με 2.000 τόνους ανθρωπιστικής βοήθειας ανέβασε και πάλι την ένταση.

Δεν υπάρχει αμφιβολία πως οι πολιορκούμενες περιοχές -και ιδίως οι πόλεις Ντονέτσκ και Λουγκάνσκ, με πληθυσμό ένα εκατομμύριο και 500.000 κατοίκους αντίστοιχα- αντιμετωπίζουν σοβαρή ανθρωπιστική κρίση. Για τους εγκλωβισμένους αμάχους της περιοχής, το πόσιμο νερό, οι ηλεκτρικές γεννήτριες, τα φάρμακα και τα τρόφιμα που μετέφερε η ρωσική αυτοκινητοπομπή θα αποτελούσαν αισθητή ανακούφιση.

Η ουκρανική κυβέρνηση στηρίζει τις ενστάσεις της στην υποψία πως η ανθρωπιστική βοήθεια δεν ήταν παρά Δούρειος Ίππος του Βλαντιμίρ Πούτιν. Ότι, με απλά λόγια, θα έκρυβε μέσα στην τεράστια αυτοκινητοπομπή όπλα και στρατιώτες, οι οποίοι στην συνέχεια θα κινούνταν στις πολιορκημένες πόλεις δημιουργώντας νέα, ευνοϊκότερα για τους φιλορώσους αμάχους της περιοχής, το πόσιμο νερό, οι ηλεκτρικές γεννήτριες, τα φάρμακα και τα τρόφιμα που μετέφερε η ρωσική αυτοκινητοπομπή θα αποτελούσαν αισθητή ανακούφιση.

χρώμα, τονίζοντας τον ειρηνικό χαρακτήρα της αποστολής.

Μπορεί να εικάσει κανείς ότι άλλοι ήταν οι λόγοι για την αρνητική στάση της ουκρανικής κυβέρνησης και των ξένων συμβούλων της. Πρώτα απ' όλα, το γεγονός ότι η διανομή της ανθρωπιστικής βοήθειας, έστω υπό την εποπτεία του Διεθνούς Ερυθρού Σταυρού, προϋποθέτει κατάπαυση του πυρός, κάτι που θα προσφέρει πολύτιμο χρόνο για την ανασύνταξη των πολιορκημένων αυτονομιστών. Επειτα, η είσοδος μιας κατάλευκης αυτοκινητοπομπής με ρωσικές σημαίες στα αστικά κέντρα της Ανατολικής Ουκρανίας, υπό τις επευφημίες χιλιάδων συγκεντρωμένων ρωσόφωνων, θα αποτελούσε τεράστια επικοινωνιακή επιτυχία της Ρωσίας στην προσπάθειά της να διεκδικήσει τον ρόλο του «ειρηνοποιού» στον ουκρανικό εμφύλιο.

Κάτι τέτοιο, βέβαια, είναι το τελευ-

ταίο πράγμα που θα ήθελαν να δουν ο πρόεδρος της Ουκρανίας, Πέτρο Ποροσένκο, και οι Δυτικοί σύμμαχοί του. Από τις αρχές του περασμένου μήνα, όταν ο ουκρανικός στρατός ανακατέλαβε το προπύργιο των αυτονομιστών Σλαβιάνσκ και άρχισε να σφίγγει τον κλοιό γύρω από τους εξεγερμένους, οι φόβοι για ρωσική στρατιωτική επέμβαση υπό το κάλυμμα της «ειρηνιστικής δύναμης» δεν έπαψαν να ενισχύονται. Την εβδομάδα που πέρασε, το ΝΑΤΟ κατέγγυε ότι 25.000 Ρώσοι στρατιώτες έχουν συγκεντρωθεί εκ νέου κοντά στα ουκρανικά σύνορα, ενώ το Κιέβο ανέβασε τον αριθμό αυτό σε 40.000.

Μέχρι στιγμής, ο Βλαντιμίρ Πούτιν φαίνεται ότι εννοεί να πράξει το παν για να αποφύγει την ανοιχτή επέμβαση. Πιθανότητα εκτιμά πως είναι οι ΗΠΑ που τον σπρώχνουν σ' αυτό τον δρόμο, ώστε να επιβάλουν στη συνέχεια συντριπτικές κυρώσεις που θα βγάλουν τη Ρωσία έξω από το παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα και κυρίως θα σπάσουν τη γέφυρα ενεργειακής και οικονομικής συνεργασίας Μόσχας-Βερολίνου. (Πάντως, η Άγκελα Μέρκελ διεμήνυσε ότι είναι αποφασισμένη να διατηρήσει ανοιχτούς όλους τους διαύλους συνεργασίας με τη Ρωσία, σε πείσμα των διαφορών.)

Ωστόσο τα περιθώρια διαλλακτικότητας της ρωσικής ηγεσίας δεν είναι απεριόριστα. Ενδεχόμενη άλωση του Ντονέτσκ και του Λουγκάνσκ από τον ουκρανικό στρατό μέσα από ένα λουτρό αίματος σε βάρος των ρωσόφωνων, χωρίς καμία αντίδραση από το Κρεμλίνο, θα αποτελούσε μεγάλο πλήγμα για το ρωσικό γόπτρο και προσωπικά για τον Βλαντιμίρ Πούτιν. Το αμέσως προεχές διάστημα θα δείξει αν βρισκόμαστε στα πρόθυρα ενός τελικού συμβιβασμού ή μιας ανεξέλεγκτης κλιμακώσης.

Π.Γ.Π.

Στα πρόθυρα τριχοτόμησης βρίσκεται πλέον το Ιράκ

Επέλαση τζιχαντιστών, βομβαρδισμοί από ΗΠΑ, σύμπλευση Ουάσιγκτον - Τεχεράνης

Του ΠΕΤΡΟΥ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Ο Τόμας Φρίντμαν των New York Times απέσπασε, την εβδομάδα που πέρασε, μια εφ' όλης της ύλης συνέντευξη με τον Μπαράκ Ομπάμα για θέματα εξωτερικής πολιτικής. Ο διακεκριμένος δημοσιογράφος βρήκε τον συνομιλητή του εμφανώς γκριζαρισμένο, γεγονός που απέδωσε εν μέρει στις σκοτούρες από τα πολλαπλά μέτωπα της Μέσης Ανατολής. Δεδομένου ότι ο Αμερικανός πρόεδρος δεν έχει επιδείξει μέχρι στιγμής ιδιαίτερο ζήλο για να σταματήσει τις θηριωδίες του Ισραήλ στη Γάζα, δικαιούται να εικάσει κανείς ότι ο βασικός παράγοντας που του χαλάει τον ύπνο δεν είναι άλλος από το Ιράκ.

Είναι πασιγνώστο ότι ο πρώτος μαύρος πρόεδρος της Αμερικής εξελέγη με σημαία την εναντιώση του στον πόλεμο του Ιράκ και ότι, συνεπώς προς τις υποσχέσεις του, απέσυρε τις αμερικανικές δυνάμεις από τη χώρα το 2011. Εδώ και ένα δεκαήμερο, όμως, αναγκάζεται να εξαπολύσει εκ νέου αεροπορικές επιδρομές στο βόρειο Ιράκ, προκειμένου να αναχαιτίσει την επέλαση του «Ισλαμικού Κράτους στο Ιράκ και τη Συρία», της οργάνωσης των φανατικών τζιχαντιστών που έχει εκποήσει, εδώ και δύο μήνες, την Αλ Κάιντα από την πρώτη θέση των φαντασμάτων που στοιχειώνουν την αμερικανική υπερδύναμη. Η αμερικανική εμπλοκή ενισχύθηκε με την εσπευσμένη

αποστολή όπλων και 130 Αμερικανών στρατιωτικών συμβούλων στους Κούρδους του βορείου Ιράκ, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τους τζιχαντιστές.

Δικαιολογώντας την απόφασή του, ο Μπαράκ Ομπάμα επικαλέστηκε τις σφαγές και τη μαζική εκτόπιση θρησκευτικών μειονοτήτων, κυρίως χριστιανών και Γαζίντι. Πέρα από το υπαρκτό ανθρωπιστικό πρόβλημα, καθοριστικό ρόλο στην αναγκαστική αλλαγή πλεύσης της Ουάσιγκτον διαδραμάτισε η υπαρκτή απειλή να αλωθεί το Αρμπιλ, η πρωτεύουσα της αυτόνομης περιοχής των Κούρδων, από το «Ισλαμικό Κράτος». Ευρωπαίος επιχειρηματίας που βρίσκεται στο Αρμπιλ μάς έλεγε ότι το μέτωπο των επιχειρήσεων είχε φτάσει σε απόσταση μόλις 30 χιλιομέτρων από την πόλη, αναγκάζοντας εκπροσώπους ξένων πετρελαϊκών και κατασκευαστικών εταιρειών να εγκαταλείψουν πανικόβλητοι το ιρακινό Κουρδιστάν. Στέλεχος των «πεςμεργκά», των κούρδικων δυνάμεων ασφαλείας, εξέφραζε την κατάπληξη του για τον όγκο και την ποιότητα του εξοπλισμού των τζιχαντιστών, οι οποίοι, μετά την κατάληψη της Μοσούλης, διαθέτουν πλέον τεθωρακισμένα οχήματα και πυροβολικό - αμερικανικής κατασκευής όπλα, τα οποία εγκατέλειψαν, στην άτακτη φυγή τους, οι δυνάμεις του ιρακινού στρατού.

Σε αντίθεση με την εικόνα που δίνουν πολλά διεθνή και εγχώρια

Η υπαρκτή απειλή να αλωθεί το Αρμπιλ, η πρωτεύουσα της αυτόνομης περιοχής των Κούρδων, από το «Ισλαμικό Κράτος», δρομολόγησε την αλλαγή πλεύσης των Ηνωμένων Πολιτειών.

μέσα ενημέρωσης, οι πιθανότητες άλωσης της Βαγδάτης από το «Ισλαμικό Κράτος» είναι μηδαμινές. Η σουνιτική οργάνωση, η οποία επώαστηκε στη Συρία, εξοπλισμένη και χρηματοδοτούμενη από Αραβες συμμάχους των ΗΠΑ με στόχο την ανατροπή του καθεστώτος Ασάντ, περισσότερο λειτουργεί ως καταλύτης αλυσιδωτών εξελίξεων που απειλούν να διαλύσουν το Ιράκ. Ηδη η επέλασή τους έδωσε τη δυνατότητα στους Κούρδους να καταλάβουν το Κιρκούκ και τα πετρέλαιά του και να γίνουν ντε φάκτο ανεξάρτητο κράτος. Προκάλεσε την πτώση του σιίτη πρωθυπουργού του Ιράκ Νούρι αλ Μαλίκι και την αντικατάστασή του από τον επίσης σιίτη Χάντερ αλ Αμπάντι, με τη στήριξη Ηνωμένων Πολιτειών

και... Ιράν - άλλη μια εντυπωσιακή ένδειξη προσέγγισης των δύο μέχρη χθες ασυμφιλίωτων εκθρών.

Τέλος, η υποστήριξη της άτυπης, ανίερης συμμαχίας «Ισλαμικού Κράτους» - μπαθιστών από την πλειονότητα των σουνιτικών φυλών ολοκλήρωσε την εικόνα της ντε φάκτο τριχοτόμησης του Ιράκ σε σιιτικό, σουνιτικό και κούρδικό τμήμα, με μια αδύναμη κεντρική κυβέρνηση στη μεικτή «μπαρζαχί» περιοχή της Βαγδάτης. Κάτι που, αν τελικά οριστικοποιηθεί, δεν θα απέχει πολύ από την πρόταση που είχε διατυπώσει ήδη το 2006, με άρθρο του στους New York Times, ο σημερινός αντιπρόεδρος των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν, για την τελική λύση του ιρακινού προβλήματος κατά το πρότυπο της Βοσνίας.

Το Κόσοβο εξαγεί...τζιχαντιστές

Επιχείρηση εξάρθρωσης πυρήνων

Του ΣΤΑΥΡΟΥ ΤΖΙΜΑ

Η σκηνή στο βίντεο που προβλήθηκε από τα ηλεκτρονικά ΜΜΕ του Κόσοβου -και όλου του κόσμου- ήταν τόσο σκληρή, που ανάγκασε την πρόεδρο της Δημοκρατίας Ατιφέτα Γιαχιάκα να παρέμβει και να δηλώσει ότι «δεν θα επιτραπεί να γίνει το Κόσοβο πηγή εξτρεμισμού και καταφύγιο εγκληματιών που ενθαρρύνουν το μίσος και τον τρόμο...». Στο βίντεο εμφανίζεται ένας Αλβανός του Κόσοβου, ονόματι Λάβντριν Μουχατζερία, να αποκεφαλίζει εν ψυχρώ έναν άνθρωπο στη Συρία και να δηλώνει περήφανος για την πράξη του!

Η εικόνα προκάλεσε σοκ και η πρόεδρος Γιαχιάκα συγκάλωσε σύσκεψη με τους επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας, με αντικείμενο τις απειλές για το Κόσοβο από τον ισλαμικό εξτρεμισμό. Εκεί τόνισε την ανάγκη λήψης επιπλέον μέτρων -έχει ψηφιστεί ήδη νόμος που προβλέπει ποινές φυλάκισης 15 χρόνων για συμμετοχή σε παραστρατιωτικές οργανώσεις ή σε ένοπλες συγκρούσεις στο εξωτερικό- ώστε «να εμποδιστεί η εξαγωγή από το Κόσοβο εξτρεμιστών ανά τον κόσμο».

Σε αυτό το πλαίσιο, στις αρχές της εβδομάδας οι αστυνομικές αρχές του Κόσοβου εξαπέλυσαν επιχείρηση εξάρθρωσης πυρήνων τζιχαντιστών σε έξι πόλεις και συνέλαβαν 40 άτομα για τα οποία έχουν υπόνοιες ότι συνδέονται με τρομοκρατικές οργανώσεις και συμμετείχαν σε μάχες στην φλεγόμενη Μέση Ανατολή. Οπως ανακοινώθηκε μάλιστα από την αστυνομία, κατασχέθηκαν σε σπίτια και τζαμιά όπλα, εκρηκτικά και «ενοχοποιητικό υλικό».

Ο Μουχατζερία κατάγεται από το χωριό Κάτοσανεκ και έγινε ευρέως γνωστός από τη φωτογραφία που διακίνησε ο ίδιος, στην οποία εικονίζεται να καίει το αλβανικό διαβατήριό του, ένδειξη ότι παύει να έχει εθνικότητα και πλέον είναι μόνο μαχητής του Αλλάχ. Φέρεται μάλιστα να είναι και ο αρχηγός των Αλβανών από τα Δυτικά Βαλκάνια που πολεμούν στη Συρία, αλλά και το Ιράκ, μέσα από τις γραμμές εξτρεμιστικών ισλαμιστικών οργανώσεων. Πόσοι είναι αυτοί;

Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης στην Πρίστινα, επικαλούμενα στοιχεία των αρχών, μιλούν για περισσότερους από 200 Κόσοβάρους, ενώ υπολογίζεται ότι ξεπερνούν τους 3.000 οι Αλβανοί και Βόσνιοι μουσουλμάνοι από τα Δυτικά Βαλκάνια που πολεμούν για τις οργανώσεις «Ισλαμικό Κράτος» στο Ιράκ και «Αλ Νουστρά» στη Συρία. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι 16 Αλβανοκοσοβάρους έχουν σκοτωθεί στις συγκρούσεις. Ένας άλλος Αλβανός από το Κόσοβο, ονόματι Μπλέριμ Ντεμίρι, εξαπέλυσε επίθεση αυτοκτονίας τον Απρίλιο του 2014 στο Ιράκ σκοτώνοντας 52 Ιρακινούς στρα-

τιώτες. Εκείνο που εκ πρώτης όψεως εντυπωσιάζει στην περίπτωση του Κοσόβου είναι η διείσδυση και απήκηση του ουαχαβίτικου ισλαμιστικού εξτρεμισμού σε μια κοινωνία που θεωρείται η πλέον φιλοαμερικανική και φιλοδυτική στον πλανήτη και που δεν εκφράζεται βεβαίως μόνο με τη στρατολόγηση τζιχαντιστών πολεμιστών, καθώς δεν πάει πολύς καιρός που στην Πρίστινα οργανώθηκε από ακραίους κύκλους η γνωστή ως «διαδήλωση της μαντίλας».

Το Κόσοβο χρωστάει την ανεξαρτησία του και οι Αλβανοί πολίτες του την «απελευθέρωση από τον πράξη του!»

Η εικόνα προκάλεσε σοκ και η πρόεδρος Γιαχιάκα συγκάλωσε σύσκεψη με τους επικεφαλής των υπηρεσιών ασφαλείας, με αντικείμενο τις απειλές για το Κόσοβο από τον ισλαμικό εξτρεμισμό.

Περισσότεροι από 200 Κοσοβάρους πολεμούν για τις οργανώσεις «Ισλαμικό Κράτος» στο Ιράκ και «Αλ Νουστρά» στη Συρία.

ράς Κοσοβάρων στην Πρίστινα η κεντρική λεωφόρος ονομάζεται Μπιλ Κλίντον, ενώ μια από τις μεγαλύτερες πλατείες της πόλης φέρει το όνομα της Μαντλίν Ολμπράιτ, υπουργού Εξωτερικών των ΗΠΑ στον «απελευθερωτικό πόλεμο».

Τι άλλαξε λοιπόν και «ους έθρεψαν το μάννα» οι Δυτικοί τους βλέπουν να στρέφονται όλο και περισσότεροι εξ αυτών κατά του «ευεργέτου»;

Δεκαπέντε χρόνια μετά την εκδίωξη των Σέρβων με τη βοήθεια των βομβαρδιστικών του ΝΑΤΟ, οι Αλβανοί αρχίζουν τώρα να συνέρχονται από το μεθυσίς της απελευθέρωσης, το οποίο συντηρούσε, επί μεγάλο διάστημα μετά τον πόλεμο, ο πακτωλός των χρημάτων από τη διεθνή κοινότητα και βρίσκονται ενώπιος ενωπίω με τη σκληρή πραγματικότητα: οι έξωθεν κρουνοί του χρήματος στερεύουν, αξιόλογη παραγωγική βάση δεν υπάρχει, η ανεργία ξεπερνάει το 50%, τα εμβάσματα από την εμμεγρήσια λιγοστεύουν, η διαφθορά πνίγει την οικονομία και τον κρατικό μηχανισμό, η φτώχεια θερίζει.

Όλα αυτά δημιουργούν ένα πρώτης τάξεως «θερμικό κλίμα» για τη ριζοσπαστικοποίηση του Ισλάμ στα πλεθυσμένα λαϊκά στρώματα στα οποία απευθυνόταν από τα τζαμιά οι φανατικοί ουαχαβίτες ιμάμηδες. Η πολιτική και πνευματική τάξη αποδοκμάζει το φαινόμενο, όμως πολλοί φτωχοί άνθρωποι δείχνουν ανοχή ή και καταπόνηση.

«Δυπάμια που ο γιος μου πήγε να πολεμήσει. Να σκοτώνει τουλάχιστον Σέρβους...» δήλωσε αφοπλιστικά ένας πατέρας που το παιδί του έφυγε για τη Συρία.

Πολιτική ήττα Νετανιάχου στη Λωρίδα της Γάζας

Μακρύ φθινόπωρο αναμένει τον Ισραηλινό πρωθυπουργό Μπέντζαμιν (Μπίμιν) Νετανιάχου, ο οποίος βρίσκεται αντιμέτωπος με την αποδοκιμασία της διεθνούς κοινότητας για τον πόλεμο που διεξήγαγε το Ισραήλ στη Λωρίδα της Γάζας.

Η ανθρωπιστική κρίση στη Γάζα, με τις χιλιάδες κυρίως αμάχους νεκρούς, την απόλυτη καταστροφή των υποδομών κοινής ωφέλειας, και η αναζωπύρωση της μαχητικότητας της οργάνωσης Χαμάς δημιουργούν νέα προβλήματα στον Ισραηλινό πρωθυπουργό.

Αυστηρά μηνύματα

Η δυτική οργή για την επιθετική στάση του Ισραήλ εκφράστηκε μέσω αυστηρών μηνυμάτων του Λευκού Οίκου προς το πρωθυπουργικό γραφείο στην Ιερουσαλήμ, αλλά και από επίσημα ευρωπαϊκά χείλη. Στη Βρετανία, η φιλική προς το Ισραήλ στάση της κυβέρνησης Κάμερον οδήγησε σε παραίτηση τη μουσουλ-

Η ατελέσφορη πολιτική του Ισραήλ και η εμμονή του πρωθυπουργού Μπέντζαμιν Νετανιάχου με τη Γάζα δημιουργούν πολλούς κινδύνους.

μάννα υφυπουργό των Συντηρητικών, Σαγίντα Ουάρσι, ενώ στη Γαλλία την οργάνωση Εβραϊκή Λίγκα Αυτοπροστασίας (LDJ) απα-

γόρευσε η Δικαιοσύνη, λόγω της βίαιης αντιμουσουλμανικής της ρητορικής.

Η εγκληματική δραστηριότητα της Τσαχάλ (ισραηλινός στρατός) στη Γάζα έδωσε, στο μεταξύ, νέα ώθηση στον βαθιά ριζωμένο ευρωπαϊκό αντισημιτισμό, τροφοδοτώντας ακραία και ναζιστικά κόμματα με νέα ρητορική μίσους, με επικέντρο την ταύτιση του συνόλου των Ισραηλινών με τις ενέργειες της κυβέρνησης και του στρατού τους.

Χαμένη αξιοπιστία

Η πραγματική πολιτική ήττα του Νετανιάχου χρονολογείται, πάντως, την περασμένη άνοιξη και τη συμφωνία για σύσταση κυβέρνησης εθνικής ενότητας μεταξύ της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης και της Χαμάς, όπως εξήγησε στην πρόσφατη αρθρογραφία του ο δημοσιογράφος Ούρι Αβνέρι.

Η εξέλιξη αυτή κλόνισε την αξιοπιστία του «Μπίμιν», οπλιζοντας τους μεγάλους του αντι-

πάλους στην ισραηλινή δεξιά με νέα επιχειρήματα. Δεν είναι τυχαίο που ο πρώην υπουργός Εξωτερικών και ηγέτης του ακροδεξιού «Γιζραέλ Μπεϊτενέου», Αβίγκντορ Λίμπερμαν, εγκαίνιασε την εποχή εκείνη εκστρατεία εξουτελισμού του καθώς τον παρουσιάζει ως «μετριοπαθή και αραβόφιλο». Ανάλογη αμφισβήτηση δέχεται ο Νετανιάχου από το νεοπαγές ακροδεξιό, σιωνιστικό «Χαμπαγίτ Χαγιεχουντί» (Εβραϊκό Σπίτι) του Ναφτάλι Μπένετ, αλλά και από οργανώσεις εποίκων - η σημαντικότερη δεξαμενή ψήφων για το Λικούτς.

Η ατελέσφορη πολιτική του Ισραήλ και η εμμονή του Νετανιάχου με τη Γάζα δημιουργούν και άλλους κινδύνους. Φρούδες αποδεικνύονται έτσι οι μεγάλες ελπίδες του, με πρωταρχική από αυτές τον βομβαρδισμό του Ιράν και των πυρηνικών του εγκαταστάσεων, αλλά και οι φιλοδοξίες του για διαμόρφωση ευνοϊκής πολιτικής συγκυρίας στον ταραγμένο Λίβανο.

Ταραχές στις ΗΠΑ για τον θάνατο 18χρονου

Νέος γύρος συγκρούσεων μεταξύ αστυνομίας και Αφροαμερικανών κατοίκων του προαστίου του Σεν Λούις του Μίζουρι, Φέργκιουσον, σημειώθηκε τα δημερνώματα της Τετάρτης, παρά τις εκκλήσεις του προέδρου Μπαράκ Ομπάμα για ηρεμία.

Το περασμένο Σάββατο, αστυνομικός του Φέργκιουσον πυροβόλησε και σκότωσε τον 18χρονο Μάικλ Μπράουν, ο οποίος σταμάτησε σε αστυνομικό έλεγχο. Τα δημερνώματα της Δευτέρας, εξο-

γισμένοι κάτοικοι του προαστίου συνεπλάκησαν με την αστυνομία, εκτιμώντας ότι η ηγεσία της καλύπτει τον δράστη-αστυνομικό. Η συνέχιση των επεισοδίων οδήγησε τον πρόεδρο Ομπάμα να εκδώσει ανακοίνωση, στην οποία δεσμεύθηκε για ενδελεχή έρευνα του περιστατικού από τις ομοσπονδιακές υπηρεσίες και όχι από αυτές της πολιτείας του Μίζουρι. Την οργή των κατοίκων προκάλεσε, όμως, η απόφαση του αρχηγού της αστυνομίας του Φέργκιουσον

Από τις συγκρούσεις μεταξύ αστυνομίας και Αφροαμερικανών.

να μη δημοσιοποιήσει το όνομα του δράστη, προφασιζόμενος ότι κάτι τέτοιο θα απειλούσε τη ζωή του.

Αίσθηση έχει προκαλέσει στο μεταξύ, η χρήση πολεμικού οπλισμού από τους άνδρες και τις γυναίκες της τοπικής αστυνομίας κατά τη διάρκεια των διαδηλώσεων για τη δολοφονία του 18χρονου, κάνοντας πολλούς να σχολιάζουν αρνητικά τον παραστρατιωτικό χαρακτήρα μιας επιχειρήσεως διατήρησης της τάξης.

Μακροσκελής απολογία από τον Μουμπάρακ

Γεμάτη πάθος απολογία πραγματοποιήσε χθες ο φυλακισμένος έκπτωτος πρόεδρος της Αιγύπτου, Χόσνι Μουμπάρακ, ενώπιε της ετυμγορίας των δικαστών του, που αναμένεται στις 28 Σεπτεμβρίου.

Στη δίκη αυτή, ο Μουμπάρακ και επτά στενοί του σύμβουλοι κατηγορούνται για τη δολοφονία εκατοντάδων διαδηλωτών κατά τη διάρκεια της εξέγερσης που οδήγησε στην ανατροπή του τον Φεβρουάριο του 2011. Ο 86χρονος πρόεδρος παρέστη στην αίθουσα σε αναπνρικό αμαξίδιο και φορώντας την ειδική μπλε στολή που φορούν οι οικονομικοί

κατάδικοι. Ο Μουμπάρακ έχει ήδη καταδικασθεί για υποθέσεις διαφθοράς.

Στη μακροσκελή απολογία του, ο Μουμπάρακ προειδοποίησε ότι αυτός ίσως να είναι ο τελευταίος του δημόσιος λόγος, υπογραμμίζοντας, ωστόσο, ότι η συνειδησή του είναι καθαρή, καθώς πέρασε τη ζωή του στην υπηρεσία της Αιγύπτου.

Η απολογία του πρώην προέδρου επικεντρώθηκε έτσι στα επιτεύγματα της 30χρονης δικτατορίας του, αλλά και στη συνωμοσία που ο Μουμπάρακ πιστεύει ότι βρίσκεται πίσω από την ανατροπή του.

Ο μεγαλόκαρδος Ρόμπιν Γουίλιαμς

Ντροπαλό παιδί που μεγάλωσε στα προάστια του Ντιτρόιτ, σπουδαίος κωμικός με καταθλιπτική ζωή και τραγικό τέλος

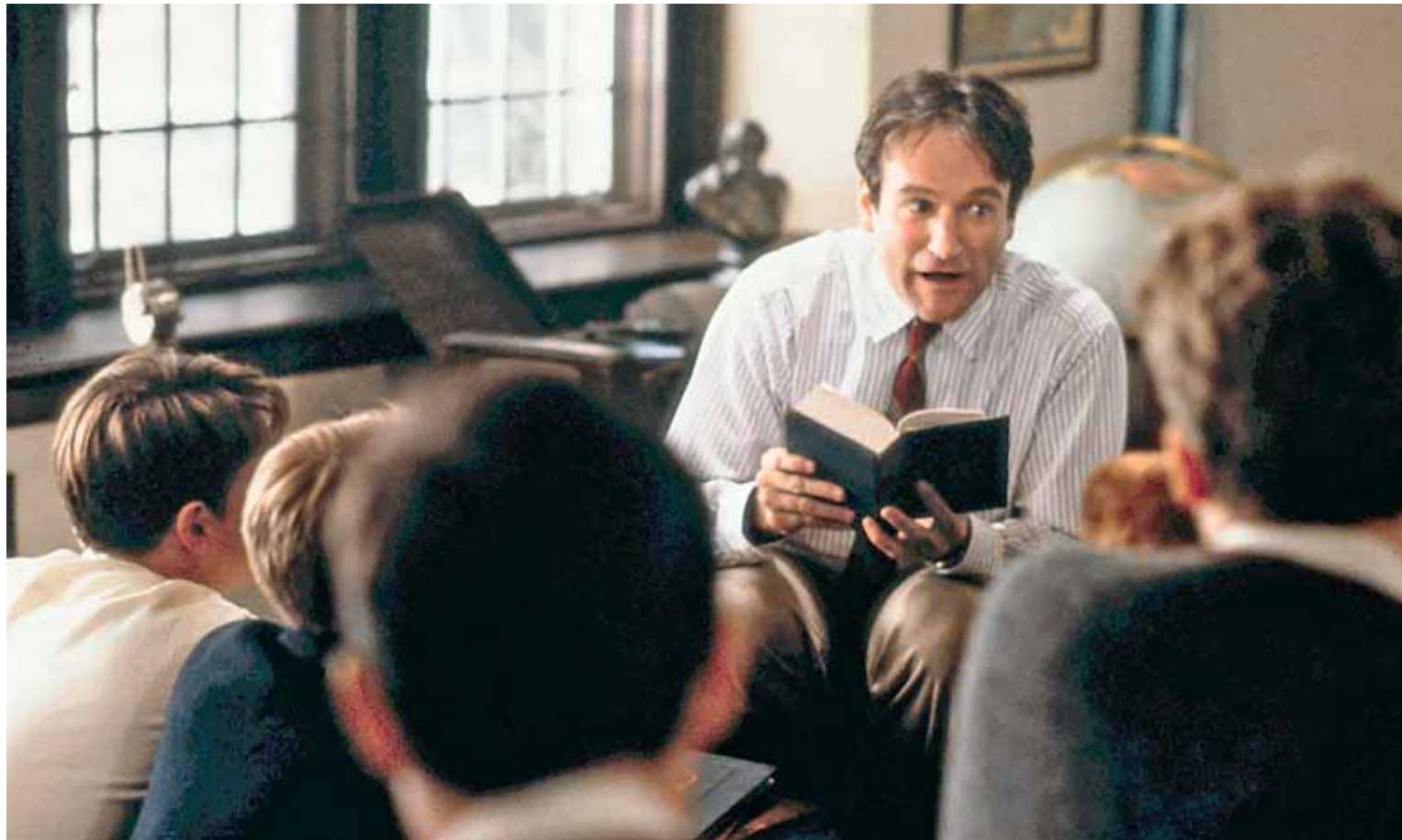
Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

«Ο άνθρωπος που μου έμαθε το "άδραξε την ημέρα" αυτοκτόνησε»... Το tweet, ένα από τα εκατοντάδες χιλιάδες που πλημμύρισαν το Διαδίκτυο με το που μαθεύτηκε ο ξαφνικός θάνατος του Ρόμπιν Γουίλιαμς, απηχούσε την έκπληξη και την αμηχανία ενός λάτρη του «Κύκλου των χαμένων ποιητών», φιλμ που σημάδεψε όσο λίγα τη γενιά του '80. Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς, ο ιδεαλιστής φιλόλογος Τζον Κίτινγκ της ταινίας του Πίτερ Γουίαρ, ο οποίος άναψε φλόγες στις καρδιές των θεατών, από την περασμένη Τρίτη δεν μένει πια εδώ.

Στις σύντομες βιογραφίες του στο Διαδίκτυο φέρεται ως ένα ντροπαλό παιδί που μεγάλωσε στα προάστια του Ντιτρόιτ με την τηλεόραση να παίζει τον ρόλο του πιο κοντινού του φίλου. Η ώριμη ζωή του, όταν πια είχε βρει τον δρόμο του ως καλλιτέχνης, περιγράφεται ως καταθλιπτική. Παρ' όλα αυτά, ο Ρόμπιν Γουίλιαμς έσπαζε διαρκώς πλάκα αναφερόμενος στον εθισμό του στο αλκοόλ και στις διάφορες ουσίες. Το χιούμορ δεν τον εγκατέλειψε ποτέ. Χαρακτηριστική είναι η διάσημη ατάκα του για την κωμωδία, που για να την υπερηφάνισεις «πρέπει να υποκρίνεσαι τον αισιόδοξο», όπως και μια δήλωσή του στο φεστιβάλ του Σαν Φρανσίσκο το 2007 λίγο μετά την ολοκλήρωση ενός προγράμματος απεξάρτησης του από το αλκοόλ: «Είναι ωραίο να σε τιμούν σ' ένα φεστιβάλ που έχει ως κορμό μια διάσημη φίρμα βότκας».

Εύπλαστο υλικό

Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς έπαιξε με άνεση σε δράματα, σε περιπέτειες φαντασίας, σε καρτουνιστικές ταινίες, σε θρίλερ, σε κωμωδίες. Αγα-

Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς στον ρόλο του καθηγητή Τζον Κίτινγκ στον «Κύκλο των χαμένων ποιητών» του Πίτερ Γουίαρ.

Επαιξε με άνεση όλα τα είδη, αγαπούσε όμως ιδιαίτερα την κωμωδία, την οποία εμπλούτισε με μια αδιόρατη θλιψη κάνοντάς την ξεχωριστή.

πούσε ιδιαίτερα την κωμωδία, την οποία εμπλούτισε με μια αδιόρατη θλιψη κάνοντάς την ξεχωριστή. Ήταν σπουδαίος κωμικός, ίσως ο καλύτερος διάδοχος του Τζέρι Λιούις. Οι κωμικοί του ρόλοι είχαν την αθωότητα του παιδιού, αλλά και την αφοπλιστική τραγικότητα ενός ενήλικα που συνειδητοποιεί πως ο κόσμος δεν είναι φτιαγμένος για ευαίσθητους και μεγαλόκαρδους ανθρώπους.

Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς ήταν μεγαλόκαρδος ηθοποιός, από εύπλαστο

υλικό που του επέτρεπε ακόμη και την πλήρη μεταμόρφωσή του («Η κυρία Νταμπφάιρ»). Είχε και το δικό του προσωπικό στυλ, τον τρελό ρυθμό με τον οποίο έβγαιναν οι λέξεις από το στόμα του.

Η αγάπη του και η τριβή του με τη stand up κωμωδία του διδάσκει πως ο αυτοσεξασμός είναι το καλύτερο εργαλείο: επιτρέπει στον ηθοποιό να κάνει θαύματα στη σκηνή μπροστά σε ζωντανό κοινό ή μπροστά στον άψυχο κινηματογραφικό φακό. «Σου δίνεται μόνο

μια μικρή σπίθα τρέλας και δεν πρέπει να τη χάσεις», είχε πει σε μια συνέντευξή του.

Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς αγαπούσε τη «πιο απαιτητική κοινή». Το τελευταίο του tweet, την 1η Αυγούστου, ήταν για την αγαπημένη του κόρη που έγινε 25 ετών.

Πέντε ταινίες

• **Καλημέρα Βιετνάμ (Good Mornig Vietnam, 1987)**. Μέρες ραδιοφώνου στη Σαϊγκόν του 1965. Ο σμηνίτης

Κρόναουερ, διάσημος μεταξύ των Αμερικανών στρατιωτών κάρη στο πρωινό του ραδιοφωνικό σόου που μεταδίδεται από τον σταθμό της βάσης, συνειδητοποιεί ότι η πραγματικότητα του πολέμου απέχει πολύ από τα ραδιοφωνικά του καλαμπούρια. Σύντομα θα γίνει βραχνάς των ανωτέρων του. Γυρίστηκε από τον Μπάρι Λέβινσον.

• **Ο κύκλος των χαμένων ποιητών (Dead Poets Society, 1989)**. Ένας ιδεαλιστής καθηγητής της Λογοτεχνίας αποτρέπει πρόσκαιρα ένα προμελετημένο «έγκλημα» και γίνεται ήρωας. Εμπνέει τους μαθητές του να «αδράξουν τη μέρα» και ανοίγει ένα παράθυρο για να μπει φως σ' ένα συντηρητικό κολλέγιο όπου το ένστικτο καταπιέζεται και η ελεύθερη σκέψη ευνοείται. Γυρίστηκε από τον Πίτερ Γουίαρ.

• **Ο βασιλιάς της μοναξιάς (The Fisher King, 1991)**. Ένας ρακένδυτος πρώην πανεπιστημιακός, ιστορικός ειδικευμένος στον Μεσαίωνα, και ένας επιτυχημένος παραγωγός του ραδιοφώνου αναζητούν το... Άγιο Δισκοπότηρο στους δρόμους της σύγχρονης Νέας Υόρκης. Γυρίστηκε από τον Τέρι Γκίλιαν.

• **Κυρία Νταμπφάιρ (Mrs Doubtfire, 1993)**. Ένας άνεργος ηθοποιός με διαλυμένο γάμο μεταμφιέζεται σε... ηλικιωμένη Σκωτσέζα γκυβερνάντα για να βλέπει τα παιδιά του. Γυρίστηκε από τον Κρις Κολόμπους.

• **Ο ξεχωριστός Γουίλ Χάντινγκ (Good Will Hunting, 1997)**. Ένας διανοούμενος, που έχει ζήσει έντονα τη δεκαετία του '60, βοηθάει ένα νεαρό να ακολουθήσει τον ρόλο της καρδιάς του. Ο νεαρός έχει υψηλό δείκτη ευφυΐας και αδιαφορεί για τη δилημματα: επιτυχία και χρήμα ή ζωή με αληθινές αξίες. Ο Ρόμπιν Γουίλιαμς κέρδισε Όσκαρ β' ρόλου. Γυρίστηκε από τον Γκας Βαν Σαντ. dbouras@kathimerini.gr

Τι μαθαίνει η Μπάρμπι στα κορίτσια

Το παιχνίδι με την πιο διάσημη κούκλα περιορίζει τους επαγγελματικούς ορίζοντες

Της ΑΣΠΑΣΙΑΣ ΔΑΣΚΑΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ισως η Μπάρμπι να μπορεί να «γίνει τα πάντα» όπως προτείνει το αμερικανικό διαφημιστικό ολόγραμμα της κούκλας, όμως κάτι τέτοιο δεν φαίνεται να ισχύει και για τα κορίτσια που παίζουν μαζί της. Μία έρευνα ψυχολόγων από το πανεπιστήμιο του Ορεγκόν και το πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας στη Σάντα Κρουζ, προτείνει ότι το παιχνίδι με την Μπάρμπι περιορίζει τις επιλογές καριέρας που ένα κορίτσι πιστεύει ότι έχει.

«Σκεφτήκαμε ότι η Μπάρμπι, ως μία κούκλα με έντονα σεξουαλικά χαρακτηριστικά, όπως το αφύσικο, σεξουαλικό σώμα της, την ενήλικη εμφάνισή της και την ιστορία του ενήλικα που κουβαλάει, θα μπορούσε να έχει κάποιο αντίκτυπο στις επιλογές καριέρας των κοριτσιών», λέει στην «Κ» η Ορόρα Σέρμαν, καθηγήτρια ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο του Ορεγκόν και επικεφαλής της παραπάνω έρευνας. «Παλιότερες έρευνες μας είχαν υποψιάσει, γιατί έδειχναν ότι η επαφή με αντικείμενα με σεξουαλικά χαρακτηριστικά έχει ως αποτέλεσμα τη χαμηλότερη ακαδημαϊκή πρόοδο και την ανάπτυξη χαμηλότερης εκτίμησης κάποιου για το σώμα του», προσθέτει.

Το φαινόμενο Μπάρμπι

«Φτιαγμένη από γυναικά, η Μπάρμπι διαφημίστηκε ως το έφηβο μοντέλο που καθορούσε τις μητέρες, περνώντας το μήνυμα ότι θα διδάξει τα κορίτσια την καθωσπρέπει εικόνα», γράφει σε σκόλο

της στους New York Times η Ρόμπιν Γκέρμπερ, συγγραφέας του βιβλίου «Barbie and Ruth», στο οποίο διηγείται πώς οι δύο αυτές γυναικείες κούκλες και η δημιουργός της, άλλαξαν για πάντα την αμερικανική αγορά και τον πολιτισμό.

Η Μπάρμπι, χρησιμοποιώντας ως πρότυπο τη γερμανική κούκλα «Bild Lilli», έκανε την εμφάνισή της στην αμερικανική αγορά στα τέλη της δεκαετίας του '50. «Η Bild Lilli βασίστηκε σε ένα σεξουαλικά ελευθεριάζοντα χαρακτήρα κόμικ και λειτουργήσε ως ανδρικό σεξουαλικό παιχνίδι», γράφει η Γκέρμπερ.

Παρά τον πρότερο βίο της η Μπάρμπι μέσα σε λίγα χρόνια κατέκλυσε την παγκόσμια αγορά παιχνιδιών, έχοντας 150 διαφορετικά επαγγέλματα στο βιογραφικό της. Και ενώ τα τελευταία χρόνια έχει αρχίσει να γίνεται συζήτηση και να υπάρχει αυξανόμενη ανησυχία σχετικά με τα μηνύματα που περνούν τέτοιες κούκλες στα παιδιά, οι πωλήσεις δεν φαίνεται να επηρεάζονται. Σήμερα, πωλούνται παγκοσμίως δύο με τρεις κούκλες το δευτερόλεπτο, ενώ έρευνες δείχνουν ότι το 99% των παιδιών στις ΗΠΑ έχουν στην κατοχή τους τουλάχιστον δύο Μπάρμπι.

Το αφύσικο σώμα της

Από τις πρώτες έρευνες που έκρουσαν τον κώδωνα του κινδύνου ήταν μία αγγλική έρευνα του 2006 από τις Χέλιγκα Ντίτμαρ και Σούζαν Ιβ από το πανεπιστήμιο του Σάσεξ και της Έμα Χάλιγουελ από το πανεπιστήμιο της Δυτικής Αγγλίας. Στην έρευνα αυτή, στην

Κυρία Πατάτα εναντίον Μπάρμπι: Όσα κορίτσια έπαιζαν με την Κυρία Πατάτα έδιναν στον εαυτό τους και στα αγόρια ίδιο αριθμό επαγγελματικών επιλογών, αντίθετα με όσα κορίτσια έπαιζαν με την Μπάρμπι που έδιναν πολύ λιγότερες επιλογές στον εαυτό τους από ό,τι στα αγόρια.

οποία συμμετείχαν κορίτσια ηλικίας 5-8 ετών, φάνηκε ότι τα παιδιά που διάβασαν μία ιστορία εικονογραφημένη με φωτογραφίες της Μπάρμπι, δήλωναν λιγότερο ικανοποιημένα με το σώμα τους, σε σύγκριση με τα κορίτσια που διάβασαν την ίδια ιστορία χωρίς εικόνες. «Τα κορίτσια που έρχονται σε επαφή με την Μπάρμπι σε νεαρή ηλικία, είναι πιθανό να αναπτύξουν χαμηλότερη αυτοεκτίμηση και εντονότερη επιθυμία για ένα πιο αδύνατο σώμα», αναφέρει η συγκεκριμένη έρευνα.

Επίσης, η Αμερικανική Ψυχολογική Εταιρεία σημειώνει ότι οι κοινωνικές πιέσεις που συνδέονται με την εμφάνιση -ειδικά την αδύνατη και σέξι εμφάνιση- μπορούν να οδηγήσουν σε κατάθλιψη, χα-

μηλή αυτοεκτίμηση και διατροφικές διαταραχές, με όλα αυτά να επηρεάζουν αρνητικά τις επιλογές των κοριτσιών στο παρόν και στο μέλλον.

Παλιότερη έρευνα του πανεπιστημίου Γέιλ υπολόγισε ότι για να αποκτήσει η μέση Αμερικανίδα το σωματότυπο της Μπάρμπι, πρέπει να είναι κατά 60 εκατοστά ψηλότερη, να έχει κατά 7,6 εκατοστά μακρύτερο λαιμό, 10 εκατοστά μεγαλύτερη περιφέρεια στήθους και 15 εκατοστά λεπτότερη μέση. Άλλη έρευνα του Κεντρικού Πανεπιστημιακού Νοσοκομείου της Φινλανδίας υπολόγισε ότι αν η Μπάρμπι ήταν γυναίκα θα είχε 17 με 22% λιγότερο σωματικό λίπος από αυτό που απαιτείται για να έχει εμμηνόρροια.

Σεξιστικά στερεότυπα και επιλογές καριέρας

Η αυτο-αντικειμενοποίηση, δηλαδή η μεγάλη προσοχή στην εξωτερική εμφάνιση, εις βάρος των ικανοτήτων ή των συναισθημάτων, σύμφωνα με την επιστημονική βιβλιογραφία, έχει επίσης συσχετιστεί με ανεπαρκή απόδοση σε εργασίες με νοητικές απαιτήσεις. Αντιστοίχα, «θελήσαμε να διερευνήσουμε αν το παιχνίδι με την κούκλα Μπάρμπι ανοίγει ή κλείνει τους επαγγελματικούς ορίζοντες των κοριτσιών», λέει η δρ Σέρμαν, η οποία μαζί με τη συνάδελφό της

Εϊλιν Ζούμπριγκεν, καθηγήτρια στο τμήμα Ψυχολογίας του πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας στη Σάντα Κρουζ, διεξήγαγαν μία πειραματική έρευνα που δημοσιεύθηκε τον περασμένο Μάρτιο στο επιστημονικό περιοδικό Sex Roles.

Στο πείραμά τους, στο οποίο συμμετείχαν 37 κορίτσια ηλικίας 4-7 ετών από μία περιοχή της βορειοδυτικής ακτής των ΗΠΑ, ζητήθηκε από τις συμμετέχουσες να παίξουν με μία κούκλα για πέντε λεπτά και στη συνέχεια να απαντήσουν σε δύο ερωτήσεις. Στο κάθε κορίτσι δόθηκε τυχαία μία κούκλα, είτε η Μοδάτν Μπάρμπι, είτε η Μπάρμπι Γιατρός, είτε η Κυρία Πατάτα, χωρίς το παιδί να γνωρίζει για την ύπαρξη των υπόλοιπων παιχνιδιών.

«Η Κυρία Πατάτα επιλέχθηκε επειδή έχει κάποια κοινά με την Μπάρμπι χωρίς όμως να διαθέτει σεξουαλικά χαρακτηριστικά. Είναι φτιαγμένη από το ίδιο πλαστικό υλικό, είναι επίσης μία κούκλα θηλυκού γένους, έχει περίπου το ίδιο ύψος -προφανώς έχει διαφορετικό σχήμα- και βάρος. Τέλος, το είδος του παιχνιδιού στο οποίο μπορεί ένα παιδί να εμπλακεί με την Κυρία Πατάτα, δεν είναι ακριβώς το ίδιο με αυτό της Μπάρμπι, αλλά χαρακτηρίζονται από κοινές θεματολογίες», λέει η δρ Σέρμαν.

Μετά το παιχνίδι, οι ερευνητές έδειξαν στα παιδιά έντεκα φωτογραφίες χώρων εργασίας, στις οποίες δεν απεικονίζονταν άνθρωποι,

και ζητήθηκε από τα κορίτσια να απαντήσουν στην ερώτηση «Θα μπορούσες εσύ να κάνεις αυτή τη δουλειά όταν μεγαλώσεις;» και «Θα μπορούσε ένα αγόρι να κάνει αυτή τη δουλειά όταν μεγαλώσει;».

Οι φωτογραφίες απεικόνιζαν πέντε χώρους εργασίας, οι οποίοι σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Υπηρεσίας Εργασίας των ΗΠΑ, είναι ανδροκρατούμενοι (όπου εργάζεται ο γιατρός, ο πιλότος, ο αστυνομικός, ο οικοδόμος και ο πυροσβέστης), πέντε οι οποίοι είναι γυναικοκρατούμενοι (όπου εργάζεται ο δάσκαλος, ο βιβλιοθηκάριος, ο νοσηλεύτης, ο αεροσυνοδός και ο νηπιγωγός) και έναν ουδέτερο (όπου εργάζεται ο σερβιτόρος).

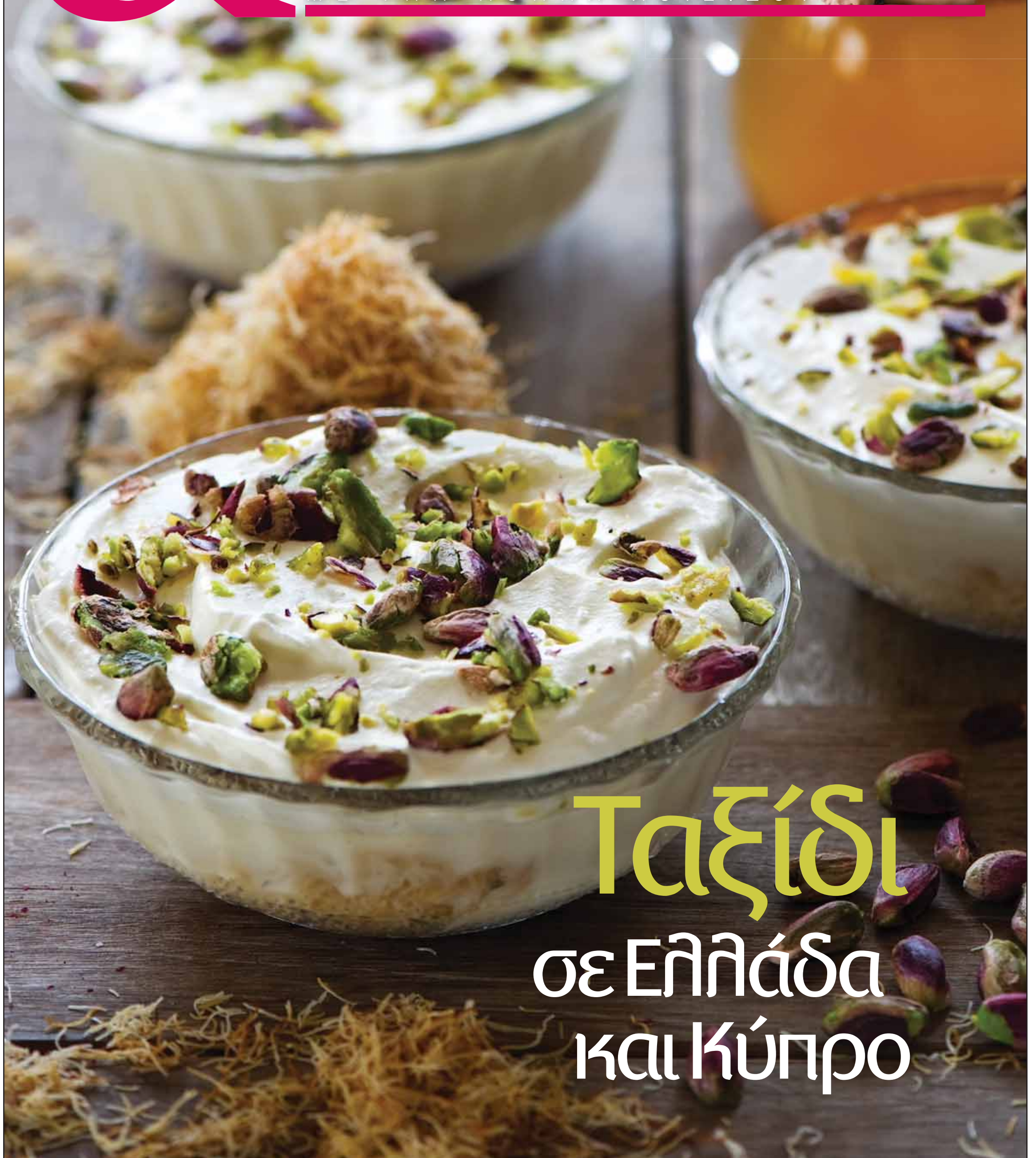
Οι διαφορές στις απαντήσεις ήταν σοκαριστικές. «Αυτό που παρατηρήσαμε ήταν ότι ενώ τα κορίτσια που έπαιζαν με την Κυρία Πατάτα, έδιναν τόσο στον εαυτό τους όσο και στα αγόρια τον ίδιο αριθμό μελλοντικών επαγγελματικών επιλογών, τα κορίτσια που έπαιζαν με την Μπάρμπι έδιναν πολύ λιγότερες επιλογές καριέρας στον εαυτό τους από ό,τι τα αγόρια», λέει η δρ Σέρμαν. Προς έκπληξη των ερευνητών, είτε τα κορίτσια έπαιζαν με τη Μοδάτν Μπάρμπι, είτε με την Μπάρμπι Γιατρός, δεν έκανε καμία διαφορά στις σχεδόν 25% λιγότερες επιλογές καριέρας που έδιναν στον εαυτό τους σε σύγκριση με τα αγόρια, αποκλείοντας από τη λίστα των επιλογών τους όχι μόνο ανδροκρατούμενα, αλλά και γυναικοκρατούμενα επαγγέλματα.

«Τα παιδιά μαθαίνουν από κάθε τι με το οποίο έρχονται σε επαφή. Είναι πολύ σημαντικό να αναλογιστούμε τι είδους παιχνίδια βρίσκονται στη διάθεσή τους», λέει η δρ Σέρμαν, η οποία σε καμία περίπτωση δεν προτείνει την απαγόρευση, αλλά την ποιότητα παιχνιδιών. «Συχνά παγιδευόμαστε στην ιδέα ότι το παιχνίδι είναι ξεχωριστό από τη μάθηση, όμως δεν είναι».

ΤΕΥΧΟΣ 29 | ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2014

ΕΥΚΟΛΑ & ΧΡΟΝΙΚΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ

Ταξίδι σε Ελλάδα και Κύπρο

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας

Χ.Α.Κ.
2,14%Χ.Α.
6,43%Dow Jones
0,49%Nasdaq
1,22%Nikkei
3,68%Dax
1,39%FTSE 100
1,36%ΔΙΕΘΝΗ
Πρόταση
εξαγοράς
611 εκατ. δολ.
έλαβε
η Chiquita.
Σελ. 10Πετρέλαιο
-0,99%€/δ
-0,15%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΜΑΡΙΝΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

Αέρα πολυτέλειας φέρνουν τα ακίνητα

Η οικιστική ανάπτυξη προσδίδει κύρος και ποιότητα στη Μαρίνα Λεμεσού, καθώς ξένοι και εγχώριοι αγοραστές συνεχίζουν να δείχνουν εμπιστοσύνη στα ακίνητα που αποτελούν σημαντικό μέρος του φιλόδοξου έργου. **Σελ. 6**

ΕΚΠΟΙΗΣΕΙΣ

Καυτό φθινόπωρο χωρίς τον νόμο

«Ημερολογιακό» ζήτημα προκύπτει από μία πιθανή καταψήφιση του νομοσχεδίου για τις εκποιήσεις, αφού αρχίζει πλέον σειρά προγραμματισμένων εξελίξεων των οποίων η έκβαση θα κριθεί από το νομοσχέδιο. **Σελ. 5**

ΕΛΛΑΔΑ

Επιτόπια επίσκεψη στο αρχηγείο του ESM

Η «Κ» επισκέφθηκε το αρχηγείο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας στο Λουξεμβούργο και κατέγραψε τις άγνωστες ιστορίες των ανθρώπων που, βοήθησαν στο ελληνικό «κούρεμα». **Σελ. 8**

Real Estate

Σε άνοδο οι επενδύσεις στα ευρωπαϊκά ακίνητα

Εμφανής άνοδος των επενδύσεων στην ευρωπαϊκή αγορά επαγγελματικών ακινήτων καταγράφηκε το πρώτο εξάμηνο. **Σελ. 12**

Σώζονται από την κακή σοδειά...

Οι άσχημες σοδειές της κεντρικής Ευρώπης μπορεί να αποδειχτούν σωτήριες για τους αγρότες που αντιμετωπίζουν την πτώση των τιμών των εμπορευμάτων, καθώς το ρωσικό εμπόριο στα τρόφιμα και η υποχώρηση του ΑΕΠ της Γερμανίας δείχνουν πως η πορεία της ευρωπαϊκής οικονομίας δεν θα είναι εύκολη τους επόμενους μήνες. Η φτωχή σοδειά στα δημητριακά συγκρατεί πλέον τις τιμές στα futures των εμπορευμάτων της κατηγορίας. Η πίεση που ήδη ασκείται στις τιμές στην Ευρώπη, καθώς και το γεγονός ότι Γαλλία και Γερμανία βλέπουν τις οικονομίες τους να ανεβάζουν το χειρόφρενο, προμηνύουν επιπλέον δράση από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η οποία θα πρέπει να κινηθεί στο τέλος του καλοκαιριού για να σπρώξει τις οικονομίες της Ευρωζώνης. Οι πολιτικές εντάσεις μεταξύ Ε.Ε. και Ρωσίας, ωστόσο, αυξάνουν επικίνδυνα το πολιτικό ρίσκο.

Αναταράξεις από Ρωσία, λόγω κρίσης και ρουβλίου

Αυξημένο πολιτικό ρίσκο για επενδυτές Πιέσεις από υποτίμηση και κυρώσεις

Ενώ την περασμένη εβδομάδα η προσοχή στράφηκε προς τις άμεσες επιπτώσεις που θα έχει στην Κύπρο το νέο ρωσικό εμπόριο στα τρόφιμα, βαθύτερες αναταράξεις δημιουργούνται για την Κύπρο λόγω του αυξημένου πολιτικού ρίσκου, αλλά και της συνεχιζόμενης υποτίμησης του ρουβλίου. Το ρωσικό νόμισμα βρίσκεται υψηλότερα από τον «πάτο»

του Μαρτίου, αλλά εξακολουθεί να τυχάνει διαπραγματεύσεως περίπου 10% χαμηλότερα από τον Σεπτέμβριο του 2013. Η αναμενόμενη συνέχιση των υποτιμήσεων καθιστά την Κύπρο ελκυστική επιλογή—για καταθέσεις και επενδύσεις—την ώρα όμως που η πολιτική αβεβαιότητα προκαλεί κλυδωνισμούς στην εμπιστοσύνη των ρώσων επενδυτών. **Σελ. 3**

Αναταράξεις στον ΚΟΤ από τις προθέσεις για αλλαγές

Οι σκέψεις για δημιουργία ενός πιο αποδοτικού πλαισίου στον τουρισμό, στο πλαίσιο μιας ευρύτερης προσπάθειας για στρατηγική βελτίωση του τουριστικού προϊόντος και για προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης σε μία βιομηχανία που παραπαίει εδώ και δεκαπέντε χρόνια, έχουν προκαλέσει πολλές αντιδράσεις. Οι εμπλεκόμενοι—υπάλλοι του οργανισμού, ξενοδόχοι, μέλη του Δ.Σ. και πολιτικοί—σκολιάζουν ποικιλοτρόπως τους σχεδιασμούς, ενώ επικείται σύντομα και η έναρξη πολιτικού διαλόγου για το θέμα. Τα στοιχεία, πάντως, δείχνουν πως το τουριστικό προϊόν υποχωρεί και πως πρέπει να γίνει κάτι το δραματικό για να σωθεί ο κλάδος. **Σελ. 4**

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Ξέρεις, ρε, ποιος είμαι εγώ;

Είμαι ο άρχοντας. Είμαι ο μάστρος. Είμαι ο λόγος που υπάρχουν. Εγώ σε επιλέγω, κι εσύ με υποδέχεσαι. Εγώ αποφασίζω αν θα φάνε τα παιδιά σου. Εσύ κρωστάς σε εμένα. Κι ως μιν το αντιλαμβάνομαι.

Σε μια κοινωνία όπου η δουλοπρέπεια («ούσου να περάσουμε») αποτελούσε μέχρι και την προηγούμενη γενιά όρο ζωής, η ταυτότητα του καταναλωτή είναι χαμένη. Αυτή ήταν και η απελπισία του Επιτρόπου Αρμόδιου για την προστασία Καταναλωτή, Νέβεν Μίμτσιτσα, ο οποίος επέμνε κατά την επίσκεψή του στην Κύπρο πως «η κουλτούρα καταναλωτή είναι ελλιπής» στον τόπο μας. Η λογική πως ο γιος ή η κόρη μας «θα μπει στο δημόσιο» ή θα αναλάβει τις «δουλειές του παπά», δεν είναι άσχετη με τη διάθεση που δείχνουμε όταν αγοράζουμε.

Η κυπριακή οικονομία πάσχει διότι, πέραν των άλλων, είμαστε γεμάτοι από μονοπώλια, από καρτέλ και από προστατευμένες αγορές. Το καρτέλ στις τράπεζες είναι πλέον καλά κατανοητό, ιδίως από την στιγμή που τα «τζάκια» αναγκάστηκαν να φύγουν από το κόλπο, και μαζί τους βγήκαν στη φόρα τα άπλυτα των φίλων και γνωστών που φορτώνονταν δάνεια για να πληρώνουν τα δάνεια που πήραν με «φιλικούς» όρους για να υλοποιήσουν πρότζεκτ που ήταν εξαρχής καταδικασμένα.

Και στην υπόλοιπη αγορά, όμως, η εικόνα δεν είναι καλύτερη. Στα αυτοκίνητα, η εκάστοτε αντιπροσωπεία έχει μονοπώλιο στο service, υπό την αιγίδα της ακύρωσης της εγγύησης. Έτσι, οι εισαγωγείς (καινούργιων) αυτοκινήτων αναγκάζουν τους πελάτες τους να πληρώνουν υψηλά τέλη συντήρησης για μία εξυπηρέτηση που συχνά είναι χειρότερη από εκείνη ενός ιδιώτη. Κι αυτό, σε αντίθεση με άλλες οικονομίες, όπου εγγεγραμμένοι μηχανικοί έχουν το δικαίωμα από τον κατασκευαστή να προσφέρουν οι ίδιοι τις υπηρεσίες.

Στα φαρμακεία, έχουμε ακόμα κανονισμούς που θέλουν τον ιδιοκτήτη να έχει σχετικό πτυχίο: Όχι το άτομο που εξυπηρετεί τον πελάτη ασθενή, αλλά τον ιδιοκτήτη. Πράγμα παράλογο που προστατεύει λίγους εις βάρος πολλών.

Αρχιτέκτονες, δικηγόροι και πολιτικοί μηχανικοί προστατεύονται από τον ανταγωνισμό από το εξωτερικό. Η κατάσταση στο γάλα αποτελεί ένα ακόμα καρτέλ το οποίο η Επιτροπή Προστασίας του Καταναλωτή, μια εντοπίζει και μια όχι. Εν τω μεταξύ, κανένας δεν δείχνει τον εκνευρισμό που δικαιούμαστε. Η κατάσταση στο γάλα αποτελεί ένα ακόμα καρτέλ το οποίο η Επιτροπή Προστασίας του Καταναλωτή, μια εντοπίζει και μια όχι.

Το ξενοδοχείο που χρεώνει για διαδίκτυο είναι απελπισμένο. Εκτός αν είναι πνίσιδες. Ούτως ή άλλως, δεν ξανάρχομαι.

λιτικοί μηχανικοί προστατεύονται από τον ανταγωνισμό από το εξωτερικό. Η κατάσταση στο γάλα αποτελεί ένα ακόμα καρτέλ το οποίο η Επιτροπή Προστασίας του Καταναλωτή, μια εντοπίζει και μια όχι.

Εν τω μεταξύ, κανένας δεν δείχνει τον εκνευρισμό που δικαιούμαστε. Η ποιότητα της εξυπηρέτησης πελατών αποτελεί ντροπή για τον τόπο σε πολλές επιχειρήσεις: στις τηλεπικοινωνίες, στα αεροδρόμια, στο λιανικό εμπόριο, στις συγκοινωνίες και στην τηλεόραση, η κατάσταση είναι τραγική. Η εξυπηρέτηση πελατών είναι αργή (μήνες!), ο πελάτης αντιμετωπίζει αδιαφορία έως και σαρκασμό αντί για εξυπηρέτηση, και η ποιότητα του τελικού αποτε-

λέματος είναι συνήθως απογοητευτική.

Στις υπηρεσίες, τα πράγματα δεν είναι και καλύτερα. Στα εστιατόρια η εικόνα είναι δράμα. Τα ξενοδοχεία της Κύπρου, στην πλειοψηφία τους, δεν προσφέρουν διαδίκτυο στα δωμάτια, ενώ εκείνα που προσφέρουν, θέλουν να πληρώσεις. Ακούστε, αν χρειάζεστε κρέωση του διαδικτύου για να βγείτε από πάνω, τότε απλώς λέτε στον πελάτη πως συμβαίνει ένα εκ των δύο: Είτε είστε εξαιρετικά πνίσιδες, οπότε δεν ξανάρχομαι, είτε είστε απελπισμένοι, οπότε φοβάμαι να ξανάρθω.

Όσο οι καταναλωτές δεν τιμωρούν τις επιχειρήσεις, αυτή η εικόνα θα συνεχίζεται. Αυτή η στήλη είχε γράψει στο παρελθόν—με ονόματα εταιρειών—τραγικές, τριτοκοσμικές καταστάσεις. Η κατάσταση, όσο πάει, γίνεται χειρότερη. Όταν μια εταιρεία την ακούει, ρωτά να μάθει γιατί σου έσπασε τα νύερα, ζητά συγγνώμη και μετά συμπεριφέρεται με τον ίδιο τρόπο (ξέρετε ποιοι είστε), τότε απλώς μας δουλεύει.

Ευτυχώς πλέον υπάρχει η επιλογή του διαδικτύου, η οποία επιτρέπει τους καταναλωτές να παρακάμψουν

τους πωλητές, τουλάχιστον στο λιανικό εμπόριο κι αυτό είναι μια σημαντική ανόσωση. Ρούχα, εξαρτήματα, τηλεφωνα, ηλεκτρονικά είδη, ακόμα και αναλώσιμα είναι πλέον διαθέσιμα. Άστε τα καταστήματα να ψάχνουν εκείνα πως να μας φέρουν πίσω, αντί να τους επιβραβεύουμε για την τραγική τους συμπεριφορά.

Την ίδια στιγμή, υπάρχει τις πιο πολλές φορές και μια άλλη επιλογή, την οποία όμως, κάτω από το βάρος της συνήθειας, ο Κύπριος καταναλωτής δεν επιλέγει. Οι υπηρεσίες είναι πλέον ανοικτές. Τα λευκά είδη και τα ημιδιαρκή είναι πλέον διαθέσιμα από άλλους. Και ο καταναλωτής μπορεί να τιμωρήσει την συμπεριφορά που αντιμετωπίζει, παίρνοντας τα λεφτά του αλλού. Αν γινόταν αυτό πιο μαζικά στην Κύπρο, τότε οι επιχειρήσεις θα είχαν πίεση να μας συμπεριφέρονται καλύτερα.

Όσο για την Επιτροπή Προστασίας του Ανταγωνισμού, τα λόγια είναι λίγα. Περιμένουμε ακόμα να φέξει για τα καύσιμα και το γάλα. Περιμένουμε για τις υπηρεσίες πιστωτικών καρτών, όπου μας ξεζουμίζουν οι ισχυρές πλάτες της JCC. Περιμένουμε για τα αυτοκίνητα και την τακτική

συντήρηση. Περιμένουμε για την τηλεφωνία. Περιμένουμε για το ψωμί, για τα ταξί και για την τηλεόραση.

Παραμιλητόντως, στο ποδόσφαιρο στην τηλεόραση, ένα από SNIP δείχνει πως υπάρχει σειρά μονοπωλίων. Φαντάζεστε ομοιοπαθία να λείπει πως θα βάλει cytanvision επειδή είναι πιο φτηνή (λέμε τώρα) από την Primetel, ή αλλιώς, αποεπίσημα ή ανorthωσιότητα να βάζει Primetel επειδή είναι φθηνότερη από τη cytanvision; Πρόκειται για πολλές αγορές με μονοπώλια, για τα οποία η ΕΠΑ όφειλε να είχε εκφέρει άποψη πριν από το γεγονός.

Σε κάθε περίπτωση, μοναδική επιλογή είναι ο καταναλωτής να πει στην ΚΟΠ, στο γκαράζ του εισαγωγέα, στον πωλητή του τηλεφώνου, πως έχει επιλογές. Και το διαδίκτυο είναι εκεί (ακούτε ΚΟΠ tv) και το λιανικό είναι καλό, και τα λεφτά μας περνούν εκεί μια χαρά.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει ένα σοβαρό ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι, μακριά από τους πολιτικούς.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολίαστε στο www.kathimerini.com.cy

www.pwc.com.cy

Για να κατακτήσεις το αύριο, ξεκίνα από σήμερα

pwc

ΑΡΘΡΟ / Της ΕΜΙΛΙΑΣ ΜΙΝΤΗ

Χρεοκοπημένες δεσμεύσεις

Δυστυχώς όσο και αν η κυβέρνηση προσπαθεί να πείσει για τις δεσμεύσεις της ή έστω τις καλές της προθέσεις, δεν το επιτυγχάνει. Και δεν μπορεί να μας πείσει – όπως και τα πλείστα κόμματα – γιατί μία σειρά πολιτικών αποφάσεων μας αποδεικνύουν ότι οι πολίτες συνεχίζουν να είναι ο τελευταίος τροχός της αμαξής σε αυτό που λέγεται κράτος και κοινωνία και ότι λαμβάνουν την πρώτη θέση στην ατζέντα, μόνο όταν είναι περίοδος εκλογών οπότε παρέχονται απλόχερα εξυπηρετήσεις και κυρίως... υποσχέσεις.

Δυστυχώς, αυτή είναι η κοινωνία μας και σήμερα που βρισκόμαστε μπροστά από το ενδεχόμενο μαζικών εκποιήσεων – γιατί έτσι απαιτεί η Τρόικα όπως μας λένε – παρακολουθούμε με κομμένη την ανάσα τις εξελίξεις και περιμένουμε πότε θα πάρουμε σειρά. Πώς μπορεί λοιπόν οι πολίτες να εμπιστευτούν την κυβέρνηση και τα κόμματα όταν κάθε φορά που πρέπει να ληφθούν πραγματικά σοβαρές αποφάσεις ο καθένας παίζει το παιχνίδι του;

Διερωτώμαστε πραγματικά, προς τι όλος αυτός ο ντόρος, προς τι η άρον-άρον ψήφιση του νομοσχεδίου για τις εκποιήσεις χωρίς το πλαίσιο ή το πολυνομοσχέδιο για την αφεργγούτητα; Την Τρίτη, ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ είπε ότι πρέπει να γίνει δουλειά όλες αυτές τις μέρες για να καταθεί εν μέρει το πλαίσιο (νομοθετήματα) προκειμένου να προστατευθεί η κοινωνική συνοχή και να μπορεί να γίνει αποδεκτό από τα κοινοβουλευτικά κόμματα το νομοσχέδιο.

Για να καταλάβουμε, δεν υπάρχουν νομικοί και τεχνοκράτες που να μπορούν να δουλέψουν επισταμένα ακόμα και νυχθημέρον επί του πλαισίου και να κατατεθούν τα νομοσχέδια ως πακέτο; Αφού η κυβέρνηση γνώριζε τα εκβιαστικά διλήμματα της Τρόικας, γιατί δεν μερίμνησε πιο πριν και σαν έτοιμη από καιρό να καταθέσει στη Βουλή το νομοσχέδιο; Και τώρα; Ποιος θα δουλέψει επί του πολυνομοσχεδίου; Έχουν περάσει τόσες εβδομάδες και δεν ήρθε τίποτα και τώρα ως διά μαγείας το πρόβλημα θα λυθεί; Και θα βρουν και συνιστάμενες χωρίς

το ολοκληρωμένο πλαίσιο; Μα ποιον κοροϊδεύουν; Αν θέλουν να θέσουν ενόπιον των ευθυνών τους όσους μπορούν και δεν πληρώνουν και κυρίως τους 20-30 μεγαλοφειλέτες που πήραν ένα σωρό εκατομμύρια και μάλιστα με ευνοϊκούς όρους ως το πράξουν και πρώτοι από όλους οι πολίτες θα τους χειροκροτήσουν, γιατί ο λαός που πλήρωσε το τίμημα της κρίσης, διψά για δικαιοσύνη.

Είναι τόσα πολλά τα εγκλήματα των τραπεζών σε αυτό τον τόπο και η καταλήστευση του κόσμου που κανείς δεν αποδέχεται να θυσιαστεί εκ νέου. Και ως κάνει μαθήματα η διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας ότι η οικονομία θέλει υγιείς τράπεζες.

Εμείς θα λέγαμε ότι πρόκειται για ακρείστες συστάσεις... Και η Κεντρική έχει τις δικές της ευθύνες. Περιμένε καλά-καλά να φτάσουν τα πράγματα μέχρις εδώ για να ξεκινήσει να μιλά και για αναδιαρθρώσεις. Ε, και; Μας ψήφισαν και Χρηματοοικονομικό Επιτροπο να επιλύει τις διαφορές. Υπενθυμίζουμε ότι υπάρχει κώδικας της Κεντρικής ως προς τις αναδιαρθρώσεις και δεν εφαρμόζεται.

Τελικά, ποιος ελέγχει τις τράπεζες; Η Κεντρική, η κυβέρνηση, τα κόμματα, οι επιχειρηματίες, οι ξένοι; Ας μας απαντήσουν επιτέλους έστω για μία φορά ειλικρινά. Ξαν λαός έχουμε δώσει πολλά σε αυτό τον τόπο και σίγουρα θα κληθούμε να δώσουμε περισσότερα.

Αυτό που ονομάζεται Τρόικα και κυρίως εξάρτηση από ξένους, νιώθουμε ότι δεν τελειώνει εδώ. Το τέλος του δρόμου βρίσκεται κάπου αλλού. Και μόνο αυτοί που διαφεντεύουν τις ζωές μας γνωρίζουν.

Ούτως ή άλλως, ακόμα και αν η κύρια κατοικία προστατευθεί και δούμε έστω και για μία φορά πολιτική συναινεση σε θέσεις αρχών και ειλικρινείς διακηρύξεις(!!), η εμπιστοσύνη μας έχει τόσο κλονιστεί από τα εκταναόμενα των τελευταίων ετών και κυρίως τον τρόπο που φτάσαμε μέχρις εδώ, (βλέπε συγκάλυψη, πολιτικές συμμαχίες, ΜΜΕ), που ως πολίτες νιώθουμε ότι η χώρα μας πρωτίστως έχει χρεοκοπήσει πολιτικά και ηθικά.

ΔΗΚΤΗΣ

Απορία...

Μέτροσε κανείς πόσα υποστατικά έχουν άδειες του ΚΟΤ παράτυπα, αφού δεν πληρούν τα κριτήρια; Ούτε από επάρχους, ούτε από πυροβελτική, ούτε από πολεοδομία, ούτε μεγάφωνα, ούτε τίποτε. Αλλά ο ΚΟΤ μια χαρά δίνει άδειες, νοούμενου πως το μενού περιέχει κωπιακό καφέ, όχι εσπρέσο, αφού υπάρχει κι αυτός ο περιορισμός. Εδώ να δείτε τι πάτη γίνεται, και με το αζημίωτο...

• • • • •

Ξεκάθαρα

Και, για να μην έχουμε παρεξηγήσεις, η εικόνα είναι απλή: Όλα καλά στον ΚΟΤ, ο οποίος έχει λειτουργήσει τα τελευταία χρόνια όπως έπρεπε για να υλοποιήσει άψογα τη στρατηγική (ναι, υπάρχει) και να αποφύγουμε την υποβάθμιση του τουριστικού προϊόντος μας και την απώλεια τουριστών προς τον ανταγωνισμό μας, δεν χρειάζεται καμία μεταρρύθμιση. Πόσω μάλλον ριζική... Μια χαρά.

• • • • •

Καθυστέρηση

Πάνε που λέτε οι βουλευτές να συζητήσουν το νομοσχέδιο που αφορά στις εκποιήσεις, το οποίο όπως και ο ίδιοι λένε, είναι κρίσιμη κοινωνικής σημασίας. Δεν κατάφεραν ωστόσο να πάνε (ούτε κι αυτή τη φορά) στην ώρα τους, δείχνοντας πόσο σοβαρά παίρνουν τη δουλειά τους. Το ακαδημαϊκό... τριαντάλεπτο τιμήθηκε δεόντως.

• • • • •

Η σάτζιπ

Η εικόνα που παρουσιάζει ο υψηλός προσεκλεγμένος στη συζήτηση, όχι μόνο οι βουλευτές, δηλαδή να νοιάζονται περισσότερο για τις δωρεάν πίτες της σάτζιπ – οι οποίες παρεμπιπτόντως ήταν γευστικότερες – και τα παξιμαδάκια για τον καφέ, παρά για ένα νομοσχέδιο που κρίνει το μέλλον μιας ολόκληρης οικονομίας, ήταν τουλάχιστον απογοητευτική. Για την ιστορία, οι πίτες ήταν κερασμένες από την κ. Γιωρκιτζή.

• • • • •

Το κολάν του Ρομπέν

Εντελώς τυχαίο, αλλά η κωλοτομπα άρχισε να διαφαιίνεται μετά την κλεισιμένη των θυρών κοινή συνεδρία της Επιτροπής Οικονομικών και Εσωτερικών της Βουλής. Η σοβαρή προειδοποίηση του υπουργού Οικονομικών ότι σε περίπτωση που δεν περάσει το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις και δεν εκταμιευθεί η δόση, θα υπάρξουν αρνητικά επακόλουθα πέρα από τα δημοσιονομικά, άρχισε τον χορό, με το κόμμα της αντιπολίτευσης να αρχίζει να διαριείται. Το σχόλιο Χάσιου για «τσουναμί επιπτώσεων», έκλεισε τον κύκλο, αφού φάνηκε πως τα κολάν του Ρομπέν των Δασών του έπεσαν στενά και τον έσφιγγαν αφόρητα, τον (επίδοξο) πρόεδρο.

• • • • •

Σφιγγει με...

Η αλλαγή

Ο ίδιος πολιτικός, κατά τη διάρκεια της ανοικτής συνεδρίας ήταν πέρα για πέρα αρνητικός για το νομοσχέδιο. Μετά την κλεισιμένη, όμως, χαμήλωσε τους τόνους, ζητώντας από την κυβέρνηση να εισακούσει τους προβληματισμούς του κόμματος για να βρεθεί μια λύση.

• • • • •

Το βάθος

Αυτά όμως δεν είναι τίποτε. Το χειρότερο είναι πως η αρμόδια επιτροπή κάλεσε τους πάντες να μιλήσουν, να πουν ο καθένας τον πόνο του. Εν τω μεταξύ, οι βουλευτές έδειξαν κατά τη διάρκεια της συζήτησης πόσο αδιάβαστοι είναι. Εκτός αν απλώς λαϊκίζουν.

• • • • •

Η ΛΕΞΗ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Υποτίμηση

Η πτώση στην αξία ενός νομίσματος έναντι των υπολοίπων σε ένα σύστημα ελεύθερα διαμορφούμενης τιμής συναλλάγματος. Η υποτίμηση της αξίας ενός νομίσματος καθιστά τις εισαγωγές πιο ακριβές και τις εξαγωγές πιο φθηνές, με αποτέλεσμα να υποχωρούν οι μεν και να πληθαίνουν οι δε. Με αυτό τον τρόπο υποβοηθείται η εξάλειψη του ελλείμματος στο ισοζύγιο πληρωμών.

ΜΑΡΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ

Καθηγητής Διοίκησης και Οικονομικών
Cyprus Institute of Marketing / The Cyprus Business School

ΑΝΑΛΥΣΗ / GLOBAL INTELLIGENCE

Εγκλωβισμένες σε φαύλο κύκλο

Είναι σαφές ότι το 2014 δεν θα είναι η χρονιά της οικονομικής ανάκαμψης στην Ιταλία. Όταν ο κ. Ματέο Ρέντσι έγινε πρωθυπουργός, τον προηγουμένως Φεβρουάριο, υποσχέθηκε να εισαγάγει μια μεταρρύθμιση τον μήνα ώστε να αναζωογονήσει τη στάσιμη ιταλική οικονομία. Σύντομα διαπίστωσε αυτό που είχαν διαπιστώσει και οι προκάτοχοί του: το πολιτικό σύστημα της Ιταλίας είναι τόσο κατακερματισμένο και τα κατεστημένα συμφέροντα διαφόρων ομάδων (από πολιτικά κόμματα μέχρι εργατικά σωματεία και λόμπι επιχειρήσεων) τόσο ισχυρά ώστε είναι αδύνατο να εφαρμοστεί ένα τόσο φιλόδοξο πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων.

Ούτε στη Γαλλία η οικονομία θα αναπτυχθεί σημαντικά το 2014. Η θητεία του προέδρου Φρανσουά Ολάντ πλησιάζει στο μέσον της και έχει καταφέρει να εισαγάγει ελάχιστες μεταρρυθμίσεις. Στα τέλη του 2013 ο κ. Ολάντ συνειδητοποίησε ότι με αυξηθεί φόρων και περιορισμένες περικοπές δαπανών δεν θα καταφέρει να αποφύγει την εκδήλωση σοβαρών επιπτώσεων στο γενναίοδορο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας και στον υπερμεγέθη δημόσιο τομέα. Τον Ιανουάριο ανακοίνωσε σχέδια μείωσης της φορολογίας των επιχειρήσεων που προσλαμβάνουν νέους εργαζόμενους και περικοπές δαπανών ώστε να μειώσει το δημοσιονομικό έλλειμμα. Η ιταλική οικονομία δεν έχει αναπτυχθεί καθόλου τα τελευ-

ταία τρία χρόνια με εξαίρεση ένα τρίμηνο, ενώ το γαλλικό ΑΕΠ προβλέπεται ότι θα αυξηθεί κατά 1%, πρόβλεψη που φαντάζει υπερβολικά αισιόδοξη. Για τη Γαλλία και την Ιταλία η απουσία ανάπτυξης σημαίνει ότι ελλείμματα και κρέπ θα μειωθούν δυσκολότερα και ότι η επίτευξη πολιτικής συναινεσης θα είναι επίσης δυσκολότερη. Σε μια

Γαλλία και Ιταλία έχουν πιαστεί στην παγίδα των ασθενικών κυβερνήσεων, της αυξανόμενης κοινωνικής αναταραχής και της μειωμένης οικονομικής δραστηριότητας.

εποχή που μειώνεται η ανεργία στην Ισπανία, την Ιρλανδία και την Πορτογαλία, στη Γαλλία βρίσκεται στο 10,2% και στην Ιταλία στο 12,3%. Υψηλότερη ανεργία σημαίνει ασθενέστερη εσωτερική ζήτηση, μικρότερη προσφορά και ζήτηση πιστώσεων και λιγότερα φορολογικά έσοδα. Με άλλα λόγια, Γαλλία και Ιταλία έχουν παγιδευτεί σε φαύλο κύκλο ασθενικών κυβερνήσεων, αυξανόμενης κοινωνικής αναταραχής και μειωμένης οικονομικής δραστηριότητας.

Η κατάσταση έχει αλλάξει ση-

μαντικά από τα τέλη του 2011, όταν η απόδοση των κρατικών ομολόγων της Ιταλίας έφτασε σε επίπεδο ρεκόρ και οι αγορές και οι πολιτικοί άρχισαν ν' αναρωτιούνται αν θα καταρρεύσει η Ευρωζώνη. Όμως, όπως υποστηρίζουμε από την αρχή της κρίσης, τα προβλήματα της Ευρώπης δεν είναι μόνο οικονομικά, είναι κατεχόκη πολιτικά, καθώς μειώνεται η υποστήριξη του λαού προς τις κυβερνώσες ελίτ και καθώς τα κράτη-μέλη αποτυγχάνουν να καταλήξουν σε συναινεση σχετικά με την κατεύθυνση που θα πρέπει να πάρει η Ε.Ε.

Παρίσι και Ρώμη υπερασπίζονται μια εκδοχή της Ε.Ε. όπου επιτρέπεται ευελιξία όσον αφορά τα δημοσιονομικά όρια, όπου το ευρώ εξασθενεί και όπου οι Βρυξέλλες χρηματοδοτούν μεγάλα αναπτυξιακά προγράμματα με στόχο τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην περιφέρεια. Η συζήτηση σχετικά με αυτά τα μέτρα θα κυριαρχήσει στην Ευρώπη τους τελευταίους μήνες του 2014 και στη διάρκεια του 2015, αλλά δεν θα πρέπει ν' αναμένεται σημαντική πρόοδος.

Η Γερμανία είναι πρόθυμη ν' ανεχτεί ορισμένες από αυτές τις προτάσεις, αλλά μόνο μέχρι ενός σημείου. Τα τελευταία χρόνια, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε τα υπερβολικά ελλείμματα, αλλά τώρα το πρόβλημα είναι πως Γαλλία και Ιταλία απαιτούν την ρητή αναθεώρηση των δημοσιονομικών κανό-

νων, κάτι που η Γερμανία δεν μπορεί ν' αποδεχτεί. Μπορεί το Βερολίνο να επέτρεφε στην ΕΚΤ να υιοθετήσει τη γαλλοιταλική πρόταση περί ποσοτικής χαλάρωσης, αλλά αντιλαμβανόμενο ότι το μέτρο μπορεί να είναι αμφιλεγόμενο στο εσωτερικό της χώρας, τόσο πολιτικά όσο και θεσμικά, προσπαθεί να το καθυστερήσει όσο είναι δυνατόν. Μπορούμε να περιμένουμε ότι η Γερμανία θ' αποδεχτεί ορισμένες από τις προτάσεις της Γαλλίας και της Ιταλίας, ωστόσο πλήρης αναθεώρηση του θεσμικού πλαισίου της Ε.Ε. και της πολιτικής της φαίνεται απίθανη δεδομένου του πολιτικού κατακερματισμού.

Γαλλία και Ιταλία δεν πρόκειται να εγκαταλείψουν σύντομα την Ευρωζώνη. Ο φόβος του αγνώστου και η βαθιά ιδεολογική πεποίθηση των κεντροαριστερών κυβερνήσεων ότι πρέπει να διαφυλαχθεί η Ε.Ε. θα αποτρέψουν μια τέτοια απόφαση. Ωστόσο θα ενταθεί ο πολιτικός κατακερματισμός και η λήψη αποφάσεων θα είναι δυσκολότερη. Ο κίνδυνος είναι η κοινωνική αναταραχή στη Γαλλία και στην Ιταλία να γίνει τόσο έντονη ώστε οι κυβερνήσεις τους να προχωρήσουν στη λήψη αποφάσεων τόσο δραστηκών, που σε αυτό το στάδιο της κρίσης όπου βρισκόμαστε σήμερα φαντάζουν απίθανες.

* Το άρθρο δημοσιεύθηκε στο ημερήσιο δελτίο για τους συνδρομητές του Stratfor Global Intelligence.

Deloitte.

Οδηγός χρηματοδότησης έργων από Ευρωπαϊκά Προγράμματα

Η Deloitte έχει δημοσιεύσει πρόσφατα σε Αγγλική έκδοση ένα σύντομο και περιεκτικό οδηγό χρηματοδότησης έργων.

Ο οδηγός περιέχει χρήσιμες πληροφορίες για τη διεκδίκηση χορηγιών που διαθέτουν τα ανταγωνιστικά Ευρωπαϊκά Προγράμματα κατά την Προγραμματική Περίοδο 2014-2020.

Για να ενημερωθείτε έγκαιρα για τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, μπορείτε να μας ακολουθήσετε στο [@DeloitteEU_CY](https://twitter.com/DeloitteEU_CY) ή επικοινωνήστε με τη Μονάδα Grants & Incentives στην ηλεκτρονική διεύθυνση Grants_IncentivesCY@deloitte.com ή στα τηλέφωνα 25868623 / 25868611.

Η «ρωσική απειλή» για την οικονομία

Η ένταση που κλιμακώνεται, αλλά και οι αμοιβαίες κυρώσεις μεταξύ Μόσχας και Δύσης φοβίζουν την Κύπρο

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Η.Ε.Ε. έχει «ξεπεράσει» τις ΗΠΑ στις κυρώσεις που επιβάλλει κατά της Ρωσίας, δημιουργώντας μεγάλες πιέσεις και στην κυπριακή οικονομία. Η ανησυχία για τις εξαγωγές εσπεριδοειδών αποτελεί το μικρότερο από τα μακροσκοπικά προβλήματα, αφού αποτελεί μόλις το 0,8% των κυπριακών εξαγωγών. Ωστόσο, κι αυτό πρέπει να τύχει διαχείρισης, αφού οι συγκεκριμένες εξαγωγές αποτελούν το 40% των εξαγωγών

Η υποτίμηση του ρουβλίου και το αυξημένο πολιτικό ρίσκο επηρεάζουν τις οικονομικές σχέσεις με την «αρκούδα».

εσπεριδοειδών κι έτσι απειλείται άμεσα ο κλάδος – και επομένως πολλά νοικοκυριά.

Την ίδια στιγμή, οι κυρώσεις αποτελούν ουσιαστικό πλήγμα για την οικονομία της Ρωσίας, παρά τις αρχικά χλιαρές αντιδράσεις από πλευράς των Ρώσων, οι οποίοι αφήνουν να νοηθεί πως οι κυρώσεις είναι «χωρίς δόντια» και πως σε κάθε περίπτωση «προωθούν την αυτόνομη» της χώρας. Όπως πάντα, η αυτόνομη συνεπάγεται και υποχώρηση της ποιότητας ζωής, κάτι που τελικά θα μεταφραστεί και σε πολιτικές πιέσεις αφού η παντοδυναμία Πούτιν εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητά του να «παραδίδει» ανάπτυξη και καλύτερες συνθήκες για τους πολίτες. Το πιο βαθύ «δάγκωμα» των κυρώσεων αφορά στον χρηματοπιστωτικό τομέα, με επίκεντρο τη Sberbank που πλέον χάνει στην πρόσβα-

Ο φόβος της επιδείνωσης του «οικονομικού πολέμου» μεταξύ Ρωσίας και Ε.Ε. αποθαρρύνει τους επενδυτές, οι οποίοι αντιλαμβάνονται πως τα χρήματά τους μπορεί να εγκλωβιστούν κάτω από μία επέκταση του εμπόργκου, στην Κύπρο (ή αλλού στην Ε.Ε.), με ακόμα χειρότερες προοπτικές να βρίσκονται δυνπτικά στο τραπέζι, σε μεταγενέστερο στάδιο.

σή της στις αγορές, σε ένα χρονικό σημείο κατά το οποίο δύσκολα μπορεί να αντικαταστήσει τη συγκεκριμένη χρηματοδότηση μέσα από στρόφη προς την Κεντρική Τράπεζα της χώρας ή προς την Ασία. Εξάλλου, τα αποθέματα της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας, μόλις που καλύπτουν το εξωτερικό χρέος των επιχειρήσεων, χωρίς να υπολογίζονται οι τράπεζες.

Εν τω μεταξύ, τα ξένα κεφάλαια εντός της χώρας είναι ιδιαίτερα υψηλά, ακόμα κι αν λάβει κανείς τα συγκριτικά μεγέθη της Ρωσίας. Ξένοι επενδυτές κατέχουν ενεργητικά της τάξης των 165 δισ. ευρώ, με τον μεγαλύτερο όγκο από αυτά τα ποσά να αφορούν σε δανεισμό που ωριμάζει μέσα στο επόμενο δωδεκάμηνο. Οι ρωσικές τράπεζες είτε θα πιεστούν για να πληρώσουν ξένους εν μέσω εμπόργκου είτε θα αναγκαστούν να προχωρήσουν σε στάση πληρωμών,

ουσιαστικά αποκόπτοντας τη χώρα από ξένες χρηματοδοτήσεις στο μέλλον, και βάζοντας τη Ρωσία σε μία πτωτική πορεία, η οποία θα είναι μεν ρηκή, δεν θα έχει όμως τρόπο αντιστροφής.

Εκτός από τις τράπεζες και οι ρωσικές επιχειρήσεις είναι εκτεθειμένες, με χρέη της τάξης των 325 δισ. ευρώ προς ξένους επενδυτές. Κι εκεί, το κυριότερο μέρος του δανεισμού, λήγει εντός των επόμενων 12 μηνών.

Ήδη, η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας αύξησε εκ νέου το βασικό της επιτόκιο κατά 2,5 εκατοστιαίες μονάδες, στο 8%. Στόχος είναι να αποφευχθεί η περαιτέρω υποχώρηση του ρουβλίου, το οποίο βρίσκεται σήμερα 10,7% χαμηλότερα σε σχέση με τον Σεπτέμβριο, παρόλο που είναι, ακόμα 5,2% υψηλότερα από τον πάτο του Μαρτίου. Σε εκείνο το χρονικό σημείο (Μάρτιο), η Banka Rosii είχε

αυξήσει τα επιτόκια στο 7%, ανακοινώνοντας πως η κίνηση θα ήταν «προσωρινή», σε μία προσπάθεια να σταματήσει τη φυγή κεφαλαίων από το νόμισμα της χώρας. Η «Κ» είχε γράψει, τότε πως «λίγοι αναλυτές δέκνουν να πείθονται από τη σχετική ανακοίνωση».

Οι αντακτές του ρωσικού νομίσματος δεν υπόσχονται πολλά. Εν τω μεταξύ, πέρα από τις άμεσες επενδύσεις (π.χ. σε τραπεζικά ομόλογα), ο ξένοι επενδυτές ασκούν επιπλέον πιέσεις στο ρουβλί.

Το 2013, οι καθαρές εκροές κεφαλαίων ήταν 44 δισ. ευρώ, με τις εκτιμήσεις για φέτος να τις θέτουν «τουλάχιστον» στα 80 δισ. ευρώ. Καθώς το χρηματιστήριο της χώρας συνεχίζει να πέζει, (υποχώρησε 16% από τον Ιανουάριο), η τάση αυτή δεν αναμένεται να αντιστραφεί.

Οι φορολογικές αυξήσεις που εξε-

τάζει (ήδη) η ρωσική κυβέρνηση, σε μία προσπάθεια να συγκρατήσει το ισοζύγιο στον προϋπολογισμό, μόνο δυσμενώς θα επηρεάσουν την τάση στο ρουβλί. Εν τω μεταξύ, και η νέα αύξηση των επιτοκίων, ασκεί επιπλέον πιέσεις και στο ΑΕΠ της χώρας, ενώ και οι πληθωριστικές τάσεις εντός της χώρας, πλέον εντείνονται, κάτι που σαφώς αποθαρρύνει ακόμα περισσότερο τους επενδυτές, οι οποίοι μετά τη δραματική αύξηση του πολιτικού ρίσκου, βλέπουν και τα θεμελιώδη οικονομικά στοιχεία να υποχωρούν. Παρά την κάποια παροδική υποχώρηση του πληθωρισμού στις αρχές του έτους, (στο 6,2% από 7,4% που ήταν τον Ιούνιο του 2013), τον φετινό Ιούνιο ο πληθωρισμός αυξήθηκε εκ νέου στο 7,8%.

Πονά και η Κύπρος

Η Κύπρος δεν μπορεί να αδιαφορεί για την κατάσταση της ρωσικής οικονομίας, ιδίως σε μία περίοδο κατά την οποία η Ευρωζώνη δέχεται τις δικές της πιέσεις. Οι μεγάλες οικονομίες της ηπείρου, ήδη καταγράφουν υποχώρηση του ΑΕΠ, με τη Γερμανία να βρίσκεται, στο β' τρίμηνο, στο -0,2%. Μέχρι τις αρχές του έτους, η υποτίμηση του ρωσικού νομίσματος το καθιστούσε κάπως ελκυστικό, αφού με λίγα ευρώ αγοράζε κανείς πολλά ρούβλια. Πλέον, όμως, αυτό που είναι ξεκάθαρο είναι πως το ρούβλι θα συνεχίσει να δέχεται ισχυρές πιέσεις υποτίμησης – έτσι η αγορά ρουβλίων σήμερα αποτελεί μια πολύ επικίνδυνη επένδυση.

Αυτή η εικόνα μεταφράζεται σε μεγάλο αντικίνητρο για τα ρωσικά κεφάλαια που βρίσκονται στην Κύπρο, τα οποία δεν έχουν λόγο να «παναπατριστούν» και να χάσουν την αξία τους. Αντίθετα, η λογική οικονομικά επιλογή είναι να μετατραπούν σε ευρώ και να μεταφερθούν στο εξωτερικό – π.χ. στην Κύπρο.

Η οικονομική λογική, ωστόσο, υπόκειται στις πολιτικές πραγματικότητες. Ο φόβος της επιδείνωσης του «οικονομικού πολέμου» μεταξύ Ρωσίας και Ε.Ε. αποθαρρύνει τους επενδυτές, οι οποίοι αντιλαμβάνονται πως τα χρήματά τους μπορεί να εγκλωβιστούν κάτω από μία επέκταση του εμπόργκου, στην Κύπρο (ή αλλού στην Ε.Ε.), με ακόμα χειρότερες προοπτικές να βρίσκονται δυνπτικά στο τραπέζι, σε μεταγενέστερο στάδιο.

Είναι λογικό, επομένως, να εκτιμά κανείς πως τα ρωσικά κεφάλαια που χρησιμοποιούν την Κύπρο, πολύ πιθανόν να αρχίσουν να την αποφεύγουν, ενώ και η τάση προς την «αυτόνομη» που ακολουθεί η ρωσική κυβέρνηση, εντείνει την αμεσότητα του κινδύνου για το de-offshoring. Πέρα από τις πολιτικές ανησυχίες που προκαλούν ρωγμές στη χρηματοπιστωτική σχέση, και ο τουρισμός ήδη δέχεται σοβαρό πλήγμα. Παρά το γεγονός ότι οι αφίξεις Ρώσων παραμένουν υψηλές (και αυξάνονται), η τάση δέχεται μεγάλες πιέσεις και ο ρυθμός αύξησης έχει μειωθεί. Ο κυπριακός τουρισμός βρίσκεται σήμερα σε ένα όριο: έχοντας ελκύσει τους ολιγάρχους και λοιπούς μεγιστάνες, άρχισε να ελκύει και τουρίστες από την αστική τάξη της Ρωσίας. Με αυτό τον τρόπο δημιουργείται η «κριτική μάζα» Ρώσων, που επιτρέπει και τις εξειδικευμένες υπηρεσίες, οι οποίες μεταφράζονται σε αυξημένα κατά κεφαλήν εισοδήματα από τους τουρίστες. Αυτή ακριβώς η τάξη Ρώσων σήμερα δέχεται ισχυρά πλήγματα.

Γενικότερα, η Κύπρος καθίσταται πιο ακριβός προορισμός, όχι μόνο για τουρίστες, αλλά και για επενδυτές, κάτι που στο παρόν στάδιο είναι δευτερεύον, αφού το μεγαλύτερο ζήτημα είναι το πολιτικό ρίσκο. Εξάλλου, σε μεγάλο βαθμό οι ρωσικές επενδύσεις στην Κύπρο δεν είναι σε ρούβλια.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ προτείνει

→ Σεπτέμβριος 2014

ΘΕΑΤΡΟ
Οιαυτό

Πολιτιστική
Προσφορά Συνοργατικού
Ταμειετηρίου Λεμεσού

→ 26 & 27
1st Cyprus Jazz
& World Music
Showcase

→ 6 **σάββατο (20.00)**

4 Rock Festival Κράτα

ρε φίλε γερά! Έναρξη σεζόν με τις καλύτερες ροκ μπάντες της Λεμεσού στην Πλατεία Ηρώων. Το Συνοργατικό Ταμειετήριο Λεμεσού και το Κανάλι 6 διοργανώνουν το 4ο Rock Festival Συνοργατικού Ταμειετηρίου Λεμεσού. **Είσοδος Ελεύθερη**

→ 10 **τετάρτη** Φιλαρμονική

Ορχήστρα Μέσα Γειτονιάς με τον

Δημήτρη Μπάση Η Φιλαρμονική

Ορχήστρα του Δήμου Μέσα Γειτονιάς ζωντανεύει αγαπημένα τραγούδια με τη φωνή του Δημήτρη Μπάση. **Εισιτήρια: € 12 - 10**

→ 12 **παρασκευή** Χορωδία Ήχος

Η χορωδία αποτελείται από φοιτητές πανεπιστημίων του Βερολίνου, διάφορων εθνικοτήτων. Παρουσιάζει χορωδιακή μουσική της εποχής του ρομαντισμού, γκόσπελ και γνωστές άριες από τον κόσμο της όπερας και του ορατορίου. Διεύθυνση: Στέλιος Χατζήκωρης. **Εισιτήρια: € 10 - 6**

→ 15 **δευτέρα** Raskin

& Fleischmann Οι δύο μουσικοί ασχολούνται με τη σύγχρονη μουσική και έχουν επιλεγεί από το Υπουργείο Εξωτερικών της Αυστρίας ως Πρέσβεις του προγράμματος «New Austrian Sound of Music» 2014-2015. Διοργάνωση: Πρεσβεία Αυστρίας. **Εισιτήρια: € 15 - 10**

→ 17, 18* **τετάρτη & πέμπτη**

Ομήρου Ιλιάδα Η επική παράσταση σε σκηνοθεσία Στάθη Λιβαθινού και μετάφραση Δημήτρη Μαρωνίτη. 15 ηθοποιοί αφηγούνται την ιστορία του πιο βίαιου πολέμου και μετατρέπουν το εμπνευσμένο αυτό κείμενο σε μια σειρά από ποιητικές εικόνες, με μια σύγχρονη θεματική. **Εισιτήρια: € 10 - 5**

→ 20 **σάββατο (08.00)**

TEDx Limassol Μια διεθνής διοργάνωση που φιλοδοξεί να συμβάλει στην τοποθέτηση της Λεμεσού στο επίκεντρο των επιστημονικών, τεχνολογικών αναζητήσεων, της καινοτομίας και της δημιουργικότητας. Για συμμετοχή: www.tedxlimassol.com

TEDx Limassol
independently organized TED event

* Διεθνές Φεστιβάλ Κύπρια 2014

→ 22* **δευτέρα**

Μια Ζωή στην Κόλαση

Ο Γιώργος Χριστιανάκης αναμετράται με την ποίηση του Ρεμπώ σε μια παράσταση ζωντανής μουσικής, λόγου και προβολών. **Εισιτήρια: € 10 - 5**

→ 24 **τετάρτη**

The Curious Incident of the Dog in the Night-Time

NT Live Ο δεκαπεντάχρονος Christopher προσπαθεί να λύσει το μυστήριο του θανάτου του σκύλου Wellington. Ελληνικοί & αγγλικοί υπότιτλοι. Διάρκεια: 150'. **13+ Εισιτήρια: € 10 - 7**

→ 25 **πέμπτη** A Haircut

Story Στο ντοκιμαντέρ της Δανάης Στυλιανού, από ιστορίες αναδύονται μέσα από τη μαύρη τρύπα των τραπεζών. Ελληνικοί & αγγλικοί υπότιτλοι. Διάρκεια: 75'. **Εισιτήρια: € 8 - 5**

→ 26, 27 **παρασκευή & σάββατο**

1st Cyprus Jazz and World Music Showcase

Μέσα από διάφορους σχηματισμούς, οι κύπριοι μουσικοί δημιουργούν παρουσιάσεις αυθεντικές και πρωτότυπες συνθέσεις τους. **Εισιτήρια: € 6 (€ 10 για τις 2 μέρες)**

→ 29* **δευτέρα**

Η Βασίλισσα τζ' οι

Μαϊσσοές Ένα κυπριακό

λαϊκό παραμύθι μεταμορφώνεται

σε μια ευφάνταστη χορο-θεατρική

παράσταση. Σκηνοθεσία: Γιολάντα Χριστοδούλου. **Εισιτήρια: € 10 - 5**

→ 30 **τρίτη**

Nani Bregvadze

Η βραβευμένη ηθοποιός και τραγουδίστρια ερμηνεύει τραγούδια από τη Γεωργία και τη Ρωσία, συνοδευόμενη από την κόρη της Eka Mamaladze και την εγγονή της Natalia Kutateladze, επίσης τραγουδίστριες. **Είσοδος: € 20 - 15**

www.rialto.com.cy

Η μειωμένη τιμή ισχύει για υποστηρικτές, μαθητές, φοιτητές και ανέργους

Δυνατές αναταράξεις στον Κυπριακό Οργανισμό Τουρισμού

Σωρεία αντιδράσεων προκάλεσε το δημοσίευμα της «Κ» για τις αλλαγές στον Οργανισμό

Των **ΕΜΙΛΙΟΥ ΜΙΝΤΗ**
και **ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

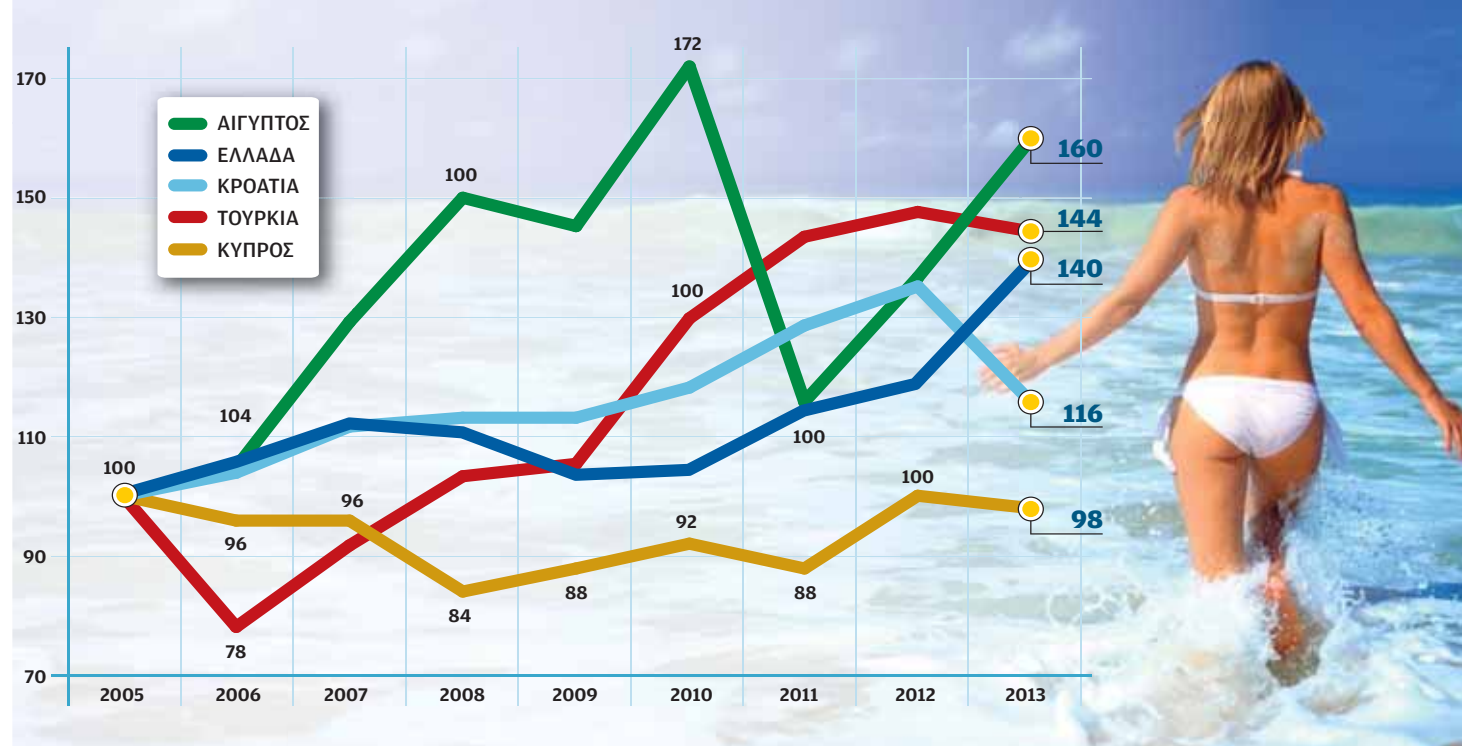
Αναταράξεις σε όλες τις βαθμίδες και τους κύκλους του τουρισμού προκάλεσε το αποκλυπτικό δημοσίευμα της «Κ» την περασμένη Κυριακή για το ενδεχόμενο ξηλώματος του ΚΟΤ σύμφωνα με τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης για μεταφορά των αρμοδιοτήτων του Οργανισμού σε μία άλλη οντότητα που θα ασχολείται αποκλειστικά και μόνο με τους τομείς της στρατηγικής ανάπτυξης, αφήνοντας

Πενταετής αναμονή για νομοτεχνικό έλεγχο του θεσμικού πλαισίου, το οποίο ρυθμίζει την παραχώρηση αδειών και άλλων διευκολύνσεων. Δεν έγινε ακόμα κατορθωτό να ψηφιστεί σε νόμο...

στον οργανισμό μόνο τον ρόλο της προώθησης και προβολής (μάρκετινγκ). Η «Κ» αποκάλυψε επίσης ότι η προσοχή της κυβέρνησης στρέφεται ακόμα και στη ενδεχόμενη δημιουργία Υφυπουργείου, για το οποίο επικείται έναρξη διαλόγου με τα πολιτικά κόμματα κοντά στο φθινόπωρο. Κύκλος επαφών θα προηγηθεί και με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς στον τουρισμό, αλλά και σε άλλους τομείς. Παράλληλα με τον πανικό και τις αντιδράσεις που καταγράφηκαν, πολλά άλλα προβλήματα που ταλανίζουν τον τομέα του τουρισμού βγήκαν στην επιφάνεια. Προβλήματα όπως η καλωστεργία από πλευράς όλων των εμπλεκόμενων τμημάτων του Δημοσίου, τα οποία συμβάλλουν αρνητικά στην αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος.

Χαρακτηριστική είναι η δήλωση των Συντεχνιών του ΚΟΤ ότι το ρυθμιστικό πλαίσιο μέσα στο οποίο θα παραχωρούνται άδειες και για «boutique hotels» μεταξύ άλλων, καθώς και άλλες παρεχόμενες διευκολύνσεις, βρίσκεται από το 2009 ενώπιον της Γενικής Εισαγγελίας, η οποία δεν έχει ολοκληρώσει ακόμα τον απαραίτητο έλεγχο για τον εκσυγχρονισμό του θεσμικού πλαισίου ώστε το νομοσχέδιο να προωθηθεί στη Βουλή και να ψηφιστεί σε Νόμο. Να υπενθυμίσουμε ότι στο ρεπορτάζ της περασμένης Κυριακής εγέρθηκαν έντονα τα ζητήματα που αφορούν τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου και των διαδικασιών ώστε να υπάρχει περισσότερη ευελιξία. Καταγράφηκαν επίσης οι προβληματισμοί που ακούγονται από όλες τις πλευρές ότι ο τουρισμός τα τελευταία δεκαετίες χρόνια ακολουθεί πτωχική πορεία, ενώ όπως όλα δείχνουν ακόμα και σήμερα αναζητούνται τρόποι για απεξάρτηση της Κύπρου από παραδοσιακές τουριστικές αγορές όπως η Αγγλία και η Ρωσία. Παράλληλα, η προσπάθεια για επέκταση της τουριστικής σεζόν, μία προσπάθεια που, τουλάχιστον στα λόγια, χρονολογείται, έχει μέχρι σήμερα επιδείξει μόνο «ενθαρρυντικά» αποτελέσματα, χωρίς ωστόσο να καταγράφεται

Αύξηση του τουρισμού στην Κύπρο και ανταγωνίστριες χώρες (2005=100)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Το ενδεχόμενο ξηλώματος του ΚΟΤ προκάλεσε ποικίλες αντιδράσεις από τους εμπλεκόμενους φορείς του τουρισμού, οι οποίοι εκτιμούν ωστόσο ότι ο τουρισμός αποτελεί το συγκριτικό μας πλεονέκτημα και σίγουρα θα πρέπει να βρεθούν τρόποι βελτίωσης του προϊόντος μας.

κάτι που να αλλάζει τη γενικότερη εικόνα του τουρισμού.

Είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση θέλει να επιφέρει ριζικές αλλαγές στον ΚΟΤ σε ό,τι αφορά στην οργάνωση, τον τρόπο λειτουργίας αλλά και την αφαίρεση πολλών αρμοδιοτήτων του, αφού σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του κυβερνητικού στρατοπέδου πολλές από τις διαδικασίες είναι πεπαλαιωμένες και πρέπει να βελτιωθούν, προκειμένου να μπορεί ο Οργανισμός να λειτουργεί πιο αποδοτικά.

Το δημοσίευμα για ενδεχόμενο ξηλώμα του ΚΟΤ προκάλεσε κύμα αντιδράσεων από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς του τουρισμού (ΚΟΤ, Συντεχνίες, ΠΑΣΥΣΕ), οι οποίοι εκτιμούν ότι ο τουρισμός αποτελεί το συγκριτικό μας πλεονέκτημα και σίγουρα θα πρέπει να βρεθούν τρόποι βελτίωσης του προϊόντος μας.

Όπως φαίνεται από τα σχετικά στοιχεία, η Κύπρος αδυνατεί να ανταποκριθεί, εδώ και χρόνια, στις προκλήσεις της διεθνούς αγοράς, την ώρα που οι ανταγωνιστές μας επεκτείνουν, τόσο τις αφίσες όσο και τα έσοδά τους από τον τουρισμό. Ελλάδα, Ισπανία, Πορτογαλία και Τουρκία έχουν αυξήσει σημαντικά τις αφίσες τους από το 2005 και μετά, ενώ ακόμα και η Ελλάδα, με τα πολλά προβλήματα που αντιμετωπίζει, δείχνει πως παραμένει εξαιρετικά ανταγωνιστική σε σχέση με την Κύπρο. Παράλληλα, η Αίγυπτος, όπου καταγράφεται κατάρρευση των αφίσων τους τελευταίους 24 μήνες, η οποία αποδίδεται στο υψηλό πολιτικό ρίσκο της χώρας, διατηρεί θετική αύξηση αφίσων σε σχέση με το 2005. Όλα αυτά, σε αντίθεση με την Κύπρο, η οποία δείχνει στρατηγικές αδυναμίες, στις οποίες εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να θεωρηθεί αμέτοχος ο ΚΟΤ.

Σημειώνεται πως τα στοιχεία με σύγκριση το 2005, δείχνουν μια σταθερά πτωχική πορεία, η οποία δεν αλλάζει, εάν σημείο σύγκρισης θεωρηθεί το 2000.

Η θέση του Δ.Σ.

Μιλώντας στην «Κ» ο πρόεδρος του Δ.Σ. του ΚΟΤ, Άγγελος Λοΐζου,

ξηκαθάρισε ότι μέχρι στιγμής δεν έχει τεθεί οποιοσδήποτε σχεδιασμός ενώπιον του Συμβουλίου, προσθέτοντας ωστόσο πως πάντοτε είναι έτοιμοι να ακούσουν και να συζητήσουν απόψεις και εισιγώσεις. Είπε ακόμα ότι στη διάρκεια των πέντε-έξι μηνών που μεσολάβησε από τον διορισμό του νέου Δ.Σ. τέθηκαν άλλες προτεραιότητες με την προσοχή να στρέφεται κυρίως σε άλλα ζητήματα όπως είναι για παράδειγμα η πτωχική πορεία του τουρισμού τα τελευταία δεκατέσσερα χρόνια.

Στις προτεραιότητες του Συμβουλίου, όπως μας ανέφερε ο κ. Λοΐζου τέθηκαν επίσης ζητήματα που αφορούν την εποχικότητα, τα προβλήματα που προκύπτουν με τους οργανωτές ταξιδιών αλλά και το ζήτημα της προσιμότητας από διάφορες χώρες και όχι μόνο από τις παραδοσιακές αγορές της Κύπρου.

Για το μάρκετινγκ, είπε πως είναι από τα θέματα που απασχολεί το Συμβούλιο κυρίως σε ό,τι αφορά την προώθηση του τουριστικού μας προϊόντος, το οποίο θα συμβάλει και στο πρόβλημα της αντιμετώπισης της εποχικότητας και της προσβασιμότητας. «Δώσαμε έμφαση σε άλλα ζητήματα και όχι στο κατά πόσον ο Οργανισμός θα μετατραπεί σε κάτι άλλο», διευκρίνισε, επαναλαμβάνοντας ότι το Δ.Σ. έχει απόψεις, εξεργήσεις, ενώ για τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης είπε πως δεν έχει φτάσει κοντά τους κάποια μελέτη σε επισημοποιημένη βάση για να μπορούν να καταθέσουν απόψεις. Σε ό,τι αφορά τις αλλαγές που επικεντρώνονται στον ΚΟΤ, είπε πως για να γίνουν όλες αυτές οι αλλαγές χρειάζεται μια σωστή μελέτη, εξέταση των νομοθεσιών και πως εμπλέκονται όλοι οι φορείς του τουρισμού σε αυτή τη διαδικασία, όμως, παράλληλα με όλα αυτά θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και η ιστορία του ΚΟΤ.

Τέλος, επισήμανε ότι αναμφίβολα ο κάθε Οργανισμός θα πρέπει καθημερινά να αναθεωρεί τις διαδικασίες και να επανεξετάζει τρόπους ώστε να βελτιώνεται και να γίνεται πιο ανταγωνιστικός.

Εντός του Δ.Σ., πάντως, υπάρχει

σαφές ρεύμα συμφωνίας με τα σχόλια της Καθημερινής, όπως προκύπτει από πολλά σχόλια που μας έγιναν. Άλλο ερώτημα είναι και γιατί ο οργανισμός δεν προχωρεί με κανονικούς, όπως δικαιούται, όπου καθυστερούν οι νομοθετικές διαδικασίες.

Βλέπουν σκοπιμότητες

Οι όλοι σχεδιασμοί της κυβέρνησης προκάλεσαν και την αντίδραση των Συντεχνιών των εργαζομένων του ΚΟΤ (ΕΥΚΟΤ και ΣΗΔΗΚΕΚ-ΠΕΟ ΚΟΤ) οι οποίες με σχετικό ανακοινωθέν αναφέρουν ότι το Δ.Σ. δεν συναίεσε ή/και μελέτησε το ενδεχόμενο περιορισμού των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του Οργανισμού ή ακόμα και συρρικνώσή του. Τονίζοντας τη σημασία του τουρισμού εν μέσω οικονομικής κρίσης, καταγγέλλουν πως, «οποιοδήποτε πειραματισμό που σκοπό έχουν να εξυπηρετήσουν όσους δεν θέλουν να τους ασκείται εποπτεία, ενδεχομένως να αποβούν καταστροφικοί στις προσπάθειες αναζωογόνησης της οικονομίας του τόπου». Προσθέτουν ακόμα ότι είναι λανθασμένη και άδικη η «στοχοποίηση» του Οργανισμού και αναφέρονται στο παράδειγμα των διαδικασιών για δημιουργία «boutique hotels», λέγοντας πως ο Οργανισμός έχει ετοιμάσει και προωθήσει το ρυθμιστικό πλαίσιο στη Γενική Εισαγγελία αλλά μετά από σωρεία επιστολών δεν κατέστη ακόμη δυνατή η εκ μέρους της Γενικής Εισαγγελίας ολοκλήρωση του ελέγχου του εν λόγω Νομοσχεδίου και η προώθηση της ψήφισής του σε Νόμο.

Μεταξύ άλλων, οι Συντεχνίες στη μακροσκελή ανακοίνωσή τους καταγγέλλουν ακόμα ότι μερίδα επιχειρηματιών δεν αποδέχθηκε τις λειτουργικές προδιαγραφές που έχει ετοιμάσει ο Οργανισμός και υποστηρίζουν επίσης ότι ο ΚΟΤ έχει αποδεδειγμένα επιτελέσει μεγάλο και σημαντικό έργο στη διασφάλιση της ποιότητας των προσφερομένων τουριστικών υπηρεσιών.

Για το προσωπικό στο Λογιστήριο σημειώνουν ότι με την εφαρμογή της μελέτης αναδιοργάνωσης

θα μείνουν μόνο 13 άτομα, ενώ σε σχέση με τους σχεδιασμούς της κυβέρνησης για κατάργηση του ρυθμιστικού, κανονιστικού και ελεγκτικού ρόλου του ΚΟΤ αφήνουν σαφείς αιχμές προς τους τουριστικούς φορείς ότι θέλουν να απαλλαγούν από τους απαραίτητους ελέγχους και εποπτεία.

Οι Συντεχνίες αναφέρονται επίσης σε αποφάσεις του προηγούμενου Δ.Σ. και την έγκριση όρων εντολής για προκήρυξη διαγωνισμού μελέτης αναδιοργάνωσης του ΚΟΤ, το πόρισμα της οποίας βρίσκεται ενώπιον του σημερινού Δ.Σ. το οποίο ζήτησε να υλοποιηθεί τάχιστα.

Καταλήγοντας, σημειώνουν ότι ο Οργανισμός βρίσκεται στο στάδιο υλοποίησης της μελέτης αυτής η οποία σε καμία περίπτωση εισιγείται αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο που διέπει τον Οργανισμό.

Πεπαλαιωμένο πλαίσιο

Την πάγια θέση του ΠΑΣΥΣΕ ότι θα πρέπει ο ΚΟΤ να επικεντρωθεί στο καθαρό κομμάτι του τουρισμού, εξέφρασε και ο πρόεδρος του ΠΑΣΥΣΕ κ. Χάρης Λοΐζιδης, επισπαινοντας παράλληλα ότι θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί το πεπαλαιωμένο -όπως το χαρακτήρισε- θεσμικό πλαίσιο. Αυτό είναι που καθορίζει πολλά διαδικαστικά ζητήματα των οποίων οι απαιτήσεις δεν έχουν άμεση σχέση με την ποιότητα του προϊόντος και συζητείται εδώ και τρία χρόνια και ακόμα δεν έχει γίνει τίποτα, πρόσθεσε, σημειώνοντας πως όλοι οι φορείς του τουριστικού τομέα συμφωνούν ότι πρέπει να εκσυγχρονιστεί το θεσμικό πλαίσιο. Ο κ. Λοΐζιδης μας ανέφερε με τη σειρά του ότι ο ΠΑΣΥΣΕ είναι έτοιμος να συζητήσει οποιαδήποτε πρόταση και να καταθέσει τις δικές του θέσεις και απόψεις. Σημείωσε ακόμα ότι ο ΠΑΣΥΣΕ συμμετέχει στη Επιτροπή που συστάθηκε από τον πρόεδρο του Δ.Σ. του ΚΟΤ, η οποία συνεδριάζει κάθε μήνα και εξετάζει τις προοπτικές του τουρισμού, τις αφίσες, τις τουριστικές αγορές αλλά και τα προβλήματα και τις προκλήσεις που καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει ο τουρισμός.

Μικρή πτώση από Ρωσία

Στο μεταξύ, την ίδια στιγμή που όλοι μιλούν για αναβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος η ανάγκη για στροφή σε νέες αγορές μεγαλώνει και γίνεται ολοένα και πιο επιτακτική. Αν και τα τελευταία χρόνια η ρωσική αγορά αποτελούσε ουσιαστικά τον αιμόδοτο του κυπριακού τουρισμού, μετά το ρωσικό εμπάργκο προ ημερών, παρατηρείται κάποια σχετική μείωση στις κρατήσεις από τη ρωσική αγορά για τους μήνες Σεπτέμβριο και Οκτώβριο. Να σημειώσουμε ότι οι αρμόδιοι τουριστικοί φορείς ξεκαθαρίζουν ότι μέχρι στιγμής δεν δικαιολογείται ο οποιοσδήποτε πανικός αλλά όπως σημειώνουν εμφαντικά καταγράφεται μια πτωχική τάση, η οποία ενδεχομένως να επηρεάσει αρνητικά ως προς την εποχικότητα.

Αξίζει να αναφέρουμε πως σταδιακά γίνεται καθολική η θέση ότι η Κύπρος θα πρέπει να στραφεί και σε άλλες αγορές πέραν των παραδοσιακών όπως είναι η Αγγλία και η Ρωσία. Διευκρινίζεται ωστόσο ότι το κλείσιμο οργανωτών ταξιδιών στη Ρωσία, δεν σχετίζεται με τη μικρή πτώση που έχει παρατηρηθεί. Αντιθέτως η Κύπρος δεν έχει επηρεαστεί σε σχέση με την Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, αξίζει να σημειωθεί πως η Ρωσία είναι πλέον μία από τις πιο σημαντικές πηγές τουριστών για την Κύπρο. Ενώ πριν από 4 χρόνια αποτελούσε το 14% της αγοράς, φέτος αποτελεί το 28%, μετά από την πτώση σε σχέση με πέρυσι, η οποία σχετίζεται με τις πολιτικές εξελίξεις στην Ουκρανία και τη «σχεδιασμένη» από την Ε.Ε. αποτυχία τουριστικών πρακτόρων.

Η αξιολόγηση δείχνει και ΚΟΤ

Η πτωχική πορεία του τουριστικού προϊόντος τα τελευταία 14 χρόνια δεν καταγράφεται μόνο μέσα από την αδυναμία της Κύπρου να καταγράψει αύξηση αφίσων ανάλογη με εκείνη των ανταγωνιστών μας, τόσο σε σχέση με το 2000 όσο και σε σχέση με το 2005. Η ανταγωνιστικότητα του προϊόντος καταγράφεται και μέσα από τις μετρήσεις του WEF, το οποίο δείχνει πως η Κύπρος, από το 2007 μέχρι το 2013 έχει υποχωρήσει σε πολλούς από τους δείκτες ανταγωνιστικότητας. Στη συνολική αξιολόγηση, η Κύπρος υποχώρησε από την 20ή στην 29η θέση, με τη βαθμολογία της στο 5,35 (με μέγιστο το 7) να σημειώνεται απόλυτη μείωση κατά περίπου 5%.

Όσον αφορά στην ανταγωνιστικότητα επί της τιμής, κάτι που σχετίζεται με το ρυθμιστικό κλίμα, η Κύπρος κατέγραψε μεγάλη πτώση, από την 72η στην 102η θέση. Τόσο μεγάλη υποχώρηση δεν κατέγραψαν άλλες χώρες που αντιμετωπίζουν αντίστοιχα διαρθρωτικά δεδομένα με την Κύπρο ως προς την τιμή (εργασιακές συνθήκες, ισχυρές συντεχνίες, κοινωνικά προαταία, ύψος μισθών κτλ.), γεγονός που σημαίνει πως η υποχώρηση αποδίδεται στις αεροπορικές συνδέσεις και στο ρυθμιστικό πλαίσιο. Όσον αφορά στις εθνικές πολιτικές, τόσο κανόνες και το ρυθμιστικό πλαίσιο, κάτι που επίσης αφορά άμεσα στον ΚΟΤ, η Κύπρος κατατάσσεται 88η, έναντι της επίσης προβληματικής 49ης θέσης που κατέλαβε το 2007.

Σημειώνεται πως το δίκτυο αεροπορικών συνδέσεων της Κύπρου την κατατάσσει 50ή στη σχετική κατηγορία, ενώ συνολικά ο τομέας των αεροπορικών συνδέσεων βρίσκεται την Κύπρο στην 36η θέση. Επομένως, ενώ η συγκεκριμένη κατηγορία αποτελεί πρόβλημα για την ανταγωνιστικότητα της Κύπρου, άλλα προβλήματα επηρεάζουν κρίσιμα την αξιολόγηση της χώρας. Πρόβλημα αποτελεί, επίσης, το κόστος καυσίμων, όπου η Κύπρος κατατάσσεται 106η.

Πηγές: Καθημερινή, Cystat, SEME, World Bank, WEF, Eurostat

Αδιάλειπτη συνδεσιμότητα και εντυπωσιακές ταχύτητες μέσω του δικτύου οπτικών ινών της MTN Business

- Αποκλειστική σύνδεση με τη συντομότερη δυνατή δικτύωση • Κάλυψη σε όλες τις αστικές περιοχές της Κύπρου • Μεγάλο εύρος ταχυτήτων έως τα 1000 Mbps (1Gbps)
- Σταθερά υψηλές αποδόσεις σε φωνή, βίντεο και δεδομένα • Απόλυτη διαθεσιμότητα δικτύου • Ενισχυμένη ασφάλεια

Τηλέφωνο επικοινωνίας: 131 (Γραμμή Εξυπηρέτησης Εταιρικών Πελατών)
E-mail: mtnbusiness@mtn.com.cy
www.mtnbusiness.com.cy

Πρόβλημα... ημερολογίου με τις εκποιήσεις

Το «καυτό» φθινόπωρο δημιουργεί μεγάλους κινδύνους για την οικονομία, αν προκληθεί πολιτική κρίση

Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Αρκετός λόγος γίνεται το τελευταίο διάστημα σχετικά με την πιθανότητα να μην ψηφιστεί από τη Βουλή το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις. Η καταψήφιση του νομοσχεδίου –ασκέτως πάντα των τροπολογιών που θα γίνουν– η οποία πλέον φαίνεται πως θα αποφευχθεί, θα μπορούσε να επιρράσει σειρά από σημαντικά ζητήματα και το «ημερολόγιο» του φθινοπώρου, το οποίο περιλαμβάνει την «έκδοση» ομολόγου από την Τράπεζα Κύπρου, αλλά και το νέο ομολόγο για το δημόσιο χρέος.

Ομολόγο και πάτωμα

Εάν και εφόσον εγκριθεί από τους μετόχους της Τράπεζας Κύπρου η αύξηση κεφαλαίου, ύψους 1 δισ. ευρώ στις 28 Αυγούστου, η τράπεζα σκοπεύει να προχωρήσει σταδιακά στην αξιοποίηση της κεφαλαιακής της επάρκειας για να απελευθερώσει μέρος του ΕΛΑ. Σε συνδυασμό και με τη σχεδιαζόμενη «έκδοση» του καλυμμένου ομολόγου που σήμερα είναι δεσμευμένο έναντι του ΕΛΑ, ύψους άλλου ενός δισεκατομμυρίου ευρώ, η τράπεζα σκοπεύει να επανέλθει στο πάτωμα του ΧΑΚ, υλοποιώντας έτσι τον σχεδιασμό για «επιστροφή στην ομαλότητα».

Οι επενδυτές στο νέο κεφάλαιο της Τράπεζας Κύπρου έκαναν τους υπολογισμούς τους με βάση την υπόθεση πως η τράπεζα θα μπορούσε να αντιμετωπίσει τα ΜΕΔ. Από τη στιγμή, όμως, που οι προσφορές που έγιναν είναι δεσμευτικές, αυτό δεν μπορεί να αλλάξει ουσιαστικά και οι επενδυτές θα μείνουν στην τράπεζα.

Η ουσιαστική αλλαγή θα έχει να κάνει με την προσφορά του καλυμμένου ομολόγου στην αγορά, η οποία θα βρεθεί στον αέρα. Έτσι, θα βρεθεί στο κενό η άμεση μείωση του ΕΛΑ κατά περισσότερο από 1 δισ. ευρώ.

Ταυτόχρονα, η τράπεζα θα αδυνατεί να ενισχύσει την προσπάθειά της να προχωρήσει σε ολοκλήρωση της εγχώριας πιστωτικής συρρίκνωσης και να παραχωρήσει δάνεια. Πέρα από τις πιέσεις στην ρευστότητά της, η τράπεζα θα πρέπει να αυξήσει και τις προβλέψεις της, αφού η ανάκτηση σε περίπτωση αποτυχίας (LGD) θα υπολογίζεται πολύ υψηλότερα.

Επιπλέον, η επιστροφή στο ΧΑΚ θα καταστεί ιδιαίτερα δύσκολη, με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην εγγραφή της τράπεζας στο London Stock Exchange. Η Κύπρου θα βρεθεί προ στάσης στον σχεδιασμό της, ενώ και νέα μείωση των καταθέσεων, δεν πρέπει να αποκλείεται. Η ανάπτυξη της οικονομίας και η ανεργία θα επηρεαστούν άμεσα.

ΜΕΔ και στρες τεστ

Μετά από ένα άγριο πόλεμο σχολίων και φημολογίας για «επικείμενο κούρεμα» στον Συνεργατισμό, ο οποίος προήλθε από συγκεκριμένους κύκλους που επιχειρούσαν να πείσουν καταθέτες των συνεργατικών να μεταφέρουν τις καταθέσεις τους αλλού, ο συνεργατισμός έχει πλέον σταθεροποιηθεί.

Εν όψει, ωστόσο των στρες τεστ, ο Συνεργατισμός αντιμετωπίζει το ενδεχόμενο να βρεθεί κάτω από τα κατώτατα όρια που επιτρέπει η ΕΒΑ στο αρνητικό σενάριο. Εκτιμήσεις της «Κ» θέλουν τις ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης του Συνεργατισμού μετά το στρες τεστ να κινούνται γύρω στα 250 με 275 εκατ. ευρώ, ένα ποσό που μπορεί με άνεση να παραχωρηθεί από τη χρηματοδότηση του Μνημονίου. Αυτός είναι, σύμφωνα με πληροφορίες από αρμόδια πηγή εκτός Κύπρου, και ο σχεδιασμός της Τρόικας.

Χωρίς το νομοσχέδιο για τις εκποιήσεις, ωστόσο, ο Συνεργατισμός

Η καταψήφιση του κρίσιμου νομοσχεδίου περί εκποιήσεων, η οποία πλέον φαίνεται πως θα αποφευχθεί, θα μπορούσε να επηρεάσει σημαντικά και το «ημερολόγιο» των επόμενων μηνών, με αρνητικές επιπτώσεις στα μέτωπα της οικονομίας.

θα αντιμετωπίσει ένα πολύ μεγαλύτερο πρόβλημα: Το νομοσχέδιο θα επηρεάσει τους υπολογισμούς των σεναρίων στο στρες τεστ, όπως έγραψε η «Κ» και πριν από δεκαπέντε ημέρες. Χωρίς το νομοσχέδιο, οι υπολογισμοί θα θεωρηθούν πως είναι αδύνατη η άσκηση πιέσεων για εξυπηρέτηση των δανείων που δεν εξυπηρετούνται από φερέγγυους δανειζόμενους, ενώ και η πιθανότητα εκποιήσεων για τους άλλους, θα θεωρείται μηδενική. Έτσι, η λογιζόμενη αξία των ΜΕΔ θα μηδενιστεί. (Φαίνεται πως σε αυτό το σημείο αναφερόταν η διοικήτρια της Κεντρικής

όταν σχολίασε πως «θα μηδενιστεί η αξία των ΜΕΔ» χωρίς το νομοσχέδιο).

Η μείωση της λογιστικής αξίας των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων του συνεργατισμού θα αυξήσει το ποσό της απαιτούμενης ανακεφαλαιοποίησης, από το απόλυτα αναμενόμενο και διαχειρίσιμο ποσό στο οποίο βρίσκεται σήμερα, σε πολύ υψηλότερα επίπεδα. Η «Κ» αδυνατεί να υπολογίσει αυτή τη δυναμική αύξηση, ελλείψει στοιχείων. Ωστόσο, είναι προφανές πως η αύξηση θα είναι σοβαρή και ενδεχομένως να «φάει» το «μαξιλαράκι» του 1 δισ. ευρώ από το Μνημόνιο, δημιουργώντας έτσι πιέσεις και στα δημόσια οικονομικά. Επιπλέον, θα πρέπει να αναμένεται και εκροή καταθέσεων, κάτι που θα ενισχύσει τις πιέσεις.

Τράπεζα Κύπρου, πιστωτική επέκταση, συνεργατισμός και νέο ομολόγο θα δεχτούν μεγάλες πιέσεις, αν δεν τα βρουν τα κόμματα.

Υποβαθμίσεις και ομολόγο

Αρκετός λόγος γίνεται για το «μαξιλαράκι» των 700 εκατ. ευρώ που έχει η κυβέρνηση. Ωστόσο, με την καταψήφιση του νομοσχεδίου (ασκέτως πάντα των τροπολογιών που θα

γίνουν), θα πρέπει να αναμένεται αντιστροφή της τάσης για βελτίωση της αξιολόγησης της Κύπρου, και κατά πάσα πιθανότητα νέο κύμα υποβαθμίσεων.

Κάτι τέτοιο θα καθιστούσε αδύνατη την νέα έκδοση ομολόγων στη διεθνή αγορά, τουλάχιστον με υποφερτό επιτόκιο. Γι' αυτό και κρίνονται ως ελλιπούς σοβαρότητας οι αναφορές πολιτικών κομμάτων στην πιθανότητα η κυβέρνηση να αντλήσει νέο δανεισμό από την αγορά για να αντικαταστήσει τη δόση που δεν θα παραχωρηθεί σε περίπτωση καταψήφισης. Ο σχεδιασμός του Υπουργείου Οικονομικών, αυτή τη στιγμή, στρέφεται προς την έκδοση νέου ομολόγου, πιθανώς άλλου ενός δισ. ευρώ, αργότερα φέτος. Ενδεικτική ημερομηνία (χωρίς να έχουν ληφθεί οι οποιεσδήποτε αποφάσεις) είναι ο Νοέμβριος. Κάτι τέτοιο θα επέτρεπε την ομαλοποίηση του προφίλ ωριμάσεως, την αποφυγή απότομων μεγάλων πληρωμών αλλά και την αναχρηματοδότηση βραχυπρόθεσμου δανεισμού που σήμερα απαιτεί συνεχή διαχείριση. Επιπλέον, θα ενισχύσει και την ικανότητα του κράτους να διαχειριστεί επιπλέον ανάγκες, πέρα από το Μνημόνιο (π.χ. ρευστότητα στις τράπεζες).

Κάτι τέτοιο, κάτω από συνθήκες υποβαθμίσεων και με δεδομένη την άρνηση του Ευρογρουπ να παραχωρήσει τη δόση, θα είναι παντελώς αδύνατο.

Διακίνηση κεφαλαίων

Με βάση τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν, κυρίως στην Τράπεζα Κύπρου, η οποία βασίζεται στην αύξηση κεφαλαίου και στη συνέχεια στην έκδοση του ομολόγου για να μπει σε πορεία «ομαλής λειτουργίας», δύσκολη θα είναι η αύξηση των ξένων επενδύσεων, τόσο άμεσων όσο και καρτοφυλακίου.

Το γεγονός ότι η μεγαλύτερη ξένη επένδυση στην ιστορία του τόπου – το 1 δισ. στην Τράπεζα Κύπρου, αναμένεται (αν δεν συμβεί κάτι απρόοπτο) να ολοκληρωθεί, δεν πρέπει να παρασύρει τις εντυπώσεις. Τα προβλήματα που θα δημιουργηθούν στο τραπεζικό σύστημα, σε συνδυασμό και με τις υποβαθμίσεις, θα μπλοκάρουν τις ξένες επενδύσεις, συμπεριλαμβανομένου και του δημόσιου χρέους. Οι επενδυτές σήμερα παρακολουθούν προσεκτικά τις εξελίξεις και επιχειρούν να υπολογίσουν το πολιτικό ρίσκο.

Την ίδια ώρα, το σύστημα δοκιμάζει τις τάσεις των καταθέσεων, οι οποίες, παρά την προσωρινή αύξηση λόγω βραχυπρόθεσμων καταθέσεων σε δολάρια, δοκιμάζουν ακόμα τον πάτο των 4,1-4,3 δισ. ευρώ που καταγράφει τον Μάρτιο και Απρίλιο που πέρασαν. Μία έξοδος καταθέσεων, μαζί με αυξημένες πιέσεις στην Τράπεζα Κύπρου θα βάλουν στον πάγο την παύση των περιορισμών στη διακίνηση κεφαλαίων, οι οποίοι ακόμα υφίστανται κυρίως για ξένους καταθέτες.

Τίποτε από τα πιο πάνω δεν σιγουρεύει υπέρ των «μαζικών εκποιήσεων», αφού, όπως γράφτηκε κατά τη διάρκεια της εβδομάδας στην ηλεκτρονική έκδοση της «Κ», τα αντιστοχία της Τρόικας στις θέσεις των κομμάτων δεν δείχνουν πως τα εμπόδια για συμφωνία είναι ανυπερβλήτα. Σημασία έχει περισσότερο να βρεθεί (αν θέλουν) μια ισορροπία μεταξύ της ανάγκης για ψήφιση του νόμου από τη μία, και των ανησυχιών που προκαλούνται από την άλλη. Σημειώνεται, επίσης, πως το ζήτημα της κοινωνικής προστασίας αφορά στο νομοσχέδιο για την αφερεγγυότητα και κρίνεται ως εσκεμμένα παραπλανητική η όλη συζήτηση που κάνουν τα κόμματα στο σύνολό τους.

#bytesummer

Πληκτρολόγησε #bytesummer και πάρε γεύση!

f t in

www.byte.com.cy

byte

PARTNERS | Y&R

Τα απλά πράγματα στη ζωή έχουν πάντα περισσότερα να πουν. Απολαύστε τα!

Καλό καλοκαίρι.

11-22 Αυγούστου πάμε διακοπές.

www.partnersyr.com

Πολυτέλεια και απλότητα στη Μαρίνα Λεμεσού

Κύρος και ποιότητα δίνει στο μεγαλεπήβολο έργο η οικιστική ανάπτυξη, η οποία παραμένει σε υψηλά επίπεδα

Του ΜΑΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ

Με τη συμπλήρωση του 80% της Μαρίνας Λεμεσού, του μεγαλύτερου μέχρι στιγμής αναπτυξιακού έργου στην Κύπρο, την άφιξη των πρώτων ιδιοκτητών διαμερισμάτων και τον ελλιμενισμό των πρώτων σκαφών, όπως επίσης και τις σημαντικές πωλήσεις ακινήτων, σε συνδυασμό με το άνοιγμα καφεσιτατορίων και τη λειτουργία δεκάδων καταστημάτων να βρίσκεται προ των πυλών, το μεγαλεπήβολο έργο βρίσκεται πλέον σε πλήρη εξέλιξη. Ιδιαίτερη σημασία δίνεται τόσο στην οικιστική όσο και στην εμπορική ανάπτυξη του έργου, το οποίο έχει τη δυνατότητα να απευθύνεται σε όλα τα βάλαντια. Από τη δημιουργία μιας υψηλού επιπέδου κτηματαγοράς και τον ελλιμενισμό πλούσιων ιδιοκτητών, μέχρι τα καφεσιτατόρια, που προσφέρουν ευρεία γκάμα επιλογών και απευθύνονται σε καταναλωτές όλων των οικονομικών δυνατοτήτων, η Μαρίνα Λεμεσού εξακολουθεί να προσελκύει επισκέπτες πέραν κάθε προσδοκίας κατά τους πρώτους δύο μήνες λειτουργίας της.

Περισσότερο από θετική ήταν η αρχή που σημείωσε η Μαρίνα, η οποία όπως κατέδειξαν τα στοιχεία συνεχίστηκε και αργότερα, καθώς οι επισκέψεις σταθεροποιήθηκαν στις 4.000 ημερησίως. Βέβαια, το Σαββατοκύριακο του Κατακλιισμού, η ημερήσια κίνηση άγγιξε τους 20.000 επισκέπτες, προκαλώντας χαμόγελα στους εμπνευστές του έργου, αλλά το γεγονός ότι δύο μήνες αργότερα επικρατεί σταθεροποίηση εκτιμάται ως ιδιαίτερα θετικό. Εκτός του ότι η κίνηση στα εστιατόρια και τα καταστήματα ξεπέρασε κατά πολύ τις προσδοκίες, αφήνοντας ικανοποιημένους τους δημιουργούς του έργου, φαίνεται ότι η Μαρίνα κατάφερε να αγκαλιαστεί τόσο από τους Λεμεσιανούς όσο και από τους κατοίκους των υπολοίπων πόλεων. Παρόλο που πρόκειται για ένα έργο ελλιμενισμού με παράλληλη οικιστική ανάπτυξη, εντούτοις σκοπός του είναι να προσφέρει ξεγνοιαστές στιγμές σε όλους τους Κύπριους και τους ξένους. Σημαντική επιτυχία θεωρείται για τη Μαρίνα η προσέλκυση τουρισμού στη Λεμεσό από επισκέπτες που έρχονται αποκλειστικά για να θαυμάσουν το έργο, απολαμβάνοντας ταυτόχρονα τις υπηρεσίες που προσφέρονται.

Κομβικό σημείο τα ακίνητα

Αναπόσπαστο κομμάτι της Μαρίνας αποτελεί η οικιστική ανάπτυξη, η οποία προσδίδει ιδιαίτερο κύρος και αξία στο έργο. Παρά τα

Η Μαρίνα Λεμεσού κέρδισε τους θαλάσσιους ταξιδιώτες μεγάλης οικονομικής επιφάνειας. Πάνω από 145 σκάφη όλων των μεγεθών βρίσκονται σήμερα στη Λεμεσό, ενώ έκαναν και την εμφάνισή τους τα πρώτα σούπερ γιοτ σε Μαρίνα της Κύπρου (75 μέτρων και 88,5 μέτρων).

γεγονότα του Μαρτίου του 2013, η Μαρίνα Λεμεσού, λόγω του ξεχωριστού προϊόντος που προσφέρει, δεν σταμάτησε να καταγράφει σημαντικές πωλήσεις ακινήτων, καθώς στο εξάμηνο που ακολούθησε μετά το Eurogroup οι πωλήσεις έφτασαν τα 40 εκατ. ευρώ. Μπορεί να διαφοροποιήθηκαν τα χρονοδιαγράμματα για την κατασκευή του έργου, ωστόσο οι πωλήσεις ακινήτων δεν φαίνεται να επηρεάστηκαν σημαντικά από τη δυσμενή οικονομική κατάσταση στην Κύπρο. Οι εγχώριοι και οι ξένοι αγοραστές, από Ρωσία, αραβικές αλλά και ευρωπαϊκές χώρες συνεχίζουν να δείχνουν εμπιστοσύνη στις εταιρείες που ασχολούνται με την ανάπτυξη της, μιας και το 70% των διαμερισμάτων και το 30% των επαύλων έχει ήδη διατεθεί. Το εν λόγω επίτευγμα καθιερώνει τη Μαρίνα Λεμεσού ως ένα από τα πιο ελκυστικά και ξεχωριστά έργα στην Ευρώπη, με τις πωλήσεις να υπολογίζονται συνολικά στα 145 εκατ. ευρώ. Αξιόλογη ζήτηση συνεχίζει να υπάρχει στον τομέα των επαύλων, καθώς στο τέλος της χρονιάς αναμένεται να παραδοθούν οι πρώτες 39 πολυτελείς επαύσεις της Peninsula Villas,

Ο όμιλος με τα περισσότερα καφεσιτατόρια στη Μαρίνα τονίζει ότι είχε προβεί προηγουμένως σε εκτενή μελέτη για να μπορέσει να εντάξει αποτελεσματικά τους χώρους αναψυχής στο κλίμα του έργου.

οι οποίες διαθέτουν δική τους θέση ελλιμενισμού και απευθείας πρόσβαση στην παραλία, ενώ ήδη μία από τις επαύσεις είναι έτοιμη και διαθέσιμη για επισκέψεις. Παράλληλα, έχουν διατεθεί οι δύο μεγαλύτερες επαύσεις και από την Island Villas, αξίας 15 εκατ. ευρώ η καθεμία, που περιλαμβάνουν ιδιωτικές θέσεις ελλιμενισμού για σκάφη μέχρι 60 μέτρα. Ευχάριστα είναι τα νέα και για τα διαμερίσματα που υπάρχουν στη Μαρίνα Λεμεσού. Από τα συνολικά 162 διαμερίσματα, τα 94 ανήκουν στο Nereids Residences, εκ των οποίων έχει πωληθεί το 60%, τα 13 ανήκουν στο Thetis

Residences, εκ των οποίων έχει διατεθεί το 80%, 14 ανήκουν στο Dionii, από τα οποία έχει πωληθεί το 90%, και 44% στο Castle, τα οποία προς τον παρόν δεν διατίθενται προς πώληση.

Η Μαρίνα Λεμεσού κέρδισε και τους θαλάσσιους ταξιδιώτες μεγάλης οικονομικής επιφάνειας, καθώς στο εξάμηνο που ακολούθησε μετά το Eurogroup οι πωλήσεις έφτασαν τα 40 εκατ. ευρώ. Μπορεί να διαφοροποιήθηκαν τα χρονοδιαγράμματα για την κατασκευή του έργου, ωστόσο οι πωλήσεις ακινήτων δεν φαίνεται να επηρεάστηκαν σημαντικά από τη δυσμενή οικονομική κατάσταση στην Κύπρο. Οι εγχώριοι και οι ξένοι αγοραστές, από Ρωσία, αραβικές αλλά και ευρωπαϊκές χώρες συνεχίζουν να δείχνουν εμπιστοσύνη στις εταιρείες που ασχολούνται με την ανάπτυξη της, μιας και το 70% των διαμερισμάτων και το 30% των επαύλων έχει ήδη διατεθεί. Το εν λόγω επίτευγμα καθιερώνει τη Μαρίνα Λεμεσού ως ένα από τα πιο ελκυστικά και ξεχωριστά έργα στην Ευρώπη, με τις πωλήσεις να υπολογίζονται συνολικά στα 145 εκατ. ευρώ. Αξιόλογη ζήτηση συνεχίζει να υπάρχει στον τομέα των επαύλων, καθώς στο τέλος της χρονιάς αναμένεται να παραδοθούν οι πρώτες 39 πολυτελείς επαύσεις της Peninsula Villas,

σφάροντας συμφέρουσες λύσεις και ευκαιρίες στον χώρο του real estate. Οι τιμές για οικιστικές αναπτύξεις ξεκινούν από 470.000 ευρώ και φτάνουν τα 8,4 εκατ. ευρώ. την ώρα που η πιο ακριβή επαύση διατέθηκε στην τιμή των 15 εκατ. ευρώ, ενώ τα σκάφη αναψυχής που μπορούν να ελλιμενιστούν ξεκινούν από οκτώ μέτρα και φτάνουν μέχρι και τα 115 μέτρα. Επομένως, ακόμα και όσον αφορά στην πολυτέλεια υπάρχουν διαφορετικές επιλογές για τους υποψήφιους αγοραστές και ιδιοκτήτες.

Ανοίγουν το ένα μετά το άλλο

Έμφαση έχει δοθεί, όχι μόνο στον τομέα των ακινήτων, αλλά και στην εμπορική ανάπτυξη της Μαρίνας, η οποία χαρακτηρίζεται από ποικιλία. Έχουν ήδη λειτουργήσει 11 εστιατόρια, καφετέριες και μπαράκια: The Yacht Club, Πιτζιάδα, Caffe Nero, Wagamama, Marina Cool Bar, Hobo Mediterraneo, KFC, Pizza Hut, Café Calma, Crystal Marina Lounge και Derlicious, ενώ εντός των επόμενων μηνών θα ακολουθήσει και εστιατόριο της Carob Mill Restaurants Ltd. Εκτός από τους χώρους αναψυχής, στη Μαρίνα Λεμεσού πρόκειται να λειτουργήσουν

40 καταστήματα, από τα οποία έχουν ανοίξει μόνο το Ship 2 Shore, το κατάστημα Alphamega Convenience των γνωστών κυπριακών υπεραγορών, τα οπτικά Nicolaidis και το γραφείο πωλήσεων της Cybarco. Σύντομα, έπονται και άλλα καταστήματα με μάρκες, είτε νεανικές είτε υψηλού γούστου, όπως τη Ralph Lauren, Iceberg, Paul Smith, Nicole Farhi, Just Cavalli, Armani, Paul Shark, Diesel και Crocs. Παράλληλα, στη Μαρίνα θα λειτουργήσει επίσης χώρος νοικίασης αυτοκινήτων (Leos Car Rentals), φαρμακείο και αρωματοπωλείο (Dora Theophilou Pharmacy and Haute Parfumerie), ενώ αντιπρόσωποι σκαφών όπως τα Ferretti, Riva, Azimut, Princess, Sunseeker, Chris-Craft, Chaparral Boats, Robalo Boats, Wim van der Valk, Pershing, Beneteau και Cranchi, θα κατακλύσουν την περιοχή. Τα εστιατόρια και οι καφετέριες που υπάρχουν στο έργο, ικανοποιούν όλα τα γούστα και ανταποκρίνονται σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, καθώς η γκάμα που έχει δημιουργηθεί προσφέρει πληθώρα επιλογών. Από την άλλη, όποιος δεν επιθυμεί να επισκεφθεί κάποιο εστιατόριο ή να ξεδέψει χρήματα, μπορεί απλώς να απολαύσει έναν περίπατο κατά μήκος της προκυμαίας με θέα τη θάλασσα. Την ίδια λογική με τα καφεσιτατόρια ακολουθεί η Μαρίνα και όσον αφορά στα καταστήματα που θα ανοίξουν, καθώς οι επωνυμίες που θα ενταχθούν στο έργο ικανοποιούν κάθε πορτοφόλι.

Πολιτιστική αναβάθμιση

Επί τάπητος έχουν θέσει οι άνθρωποι της Μαρίας και τα πολιτιστικά δρώμενα, τα οποία ομιλούμενης απουσίαζαν σε μεγάλο βαθμό από το στολίδι της Λεμεσού, μιας και προγραμματίζονται αρκετές εκδηλώσεις το επόμενο διάστημα. Το πολιτιστικό κέντρο ξεκίνησε ήδη να λειτουργεί, ενώ σταδιακά θα πραγματοποιηθούν εκθέσεις και συναυλίες, τις οποίες θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν όλοι οι παρευρισκόμενοι. Η Συμφωνική Ορχήστρα Κύπρου, η οποία φιλοξενήθηκε στη Μαρίνα για μία βραδιά, αποτελώντας μία ευχάριστη νότα, αποτελεί μόνο την αρχή σε μία σειρά εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν. Συν τους άλλους, επειδή ο σκοπός της Μαρίας δεν είναι να προσελκύει επισκέπτες μόνο κατά την καλοκαιρινή περίοδο αλλά να αποτελέσει προορισμό για όλους τους μήνες του έτους, αναμένεται να γίνουν διάφορες εκδηλώσεις στην πλατεία ή στα εστιατόρια, έτσι ώστε να κρατηθεί σε υψηλά επίπεδα το ενδιαφέρον και κατά τη χειμερινή περίοδο.

Το franchise των «φραστφουντάδικων» άλλαξε τα δεδομένα

Αναμφίβολα, η κίνηση ήταν αυξημένη από την πρώτη μέρα που άνοιξε η Μαρίνα, αλλά ευτυχώς διατηρείται σε υψηλά επίπεδα μέχρι σήμερα. Σε όλους ανεξαιρέτως τους επισκέπτες δίνεται η ευκαιρία να κάνουν διαφορετικά πράγματα και να περάσουν ευχάριστα καθ' όλη τη διάρκεια της ημέρας. Από το πρωινό καφεσιτατόριο, το Hobo Mediterraneo, το οποίο λειτουργεί όλη τη μέρα, το μεσημεριανό γεύμα στις γνωστές επωνυμίες Pizza Hut, KFC και Derlicious, μέχρι το βραδινό δείπνο στο εστιατόριο Wagamama και το TGI Fridays, οι επιλογές για τους καταναλωτές είναι αρκετές. Για όλη τη διάρκεια της μέρας προσφέρεται και το Crystal Marina Lounge Bar, ενώ για τους λάτρεις του ποιοτικού ψαριού προσφέρεται η «Πιτζιάδα».

Επειδή ακριβώς ο χώρος υποδέχεται όλο τον κόσμο χωρίς διακρίσεις, δεν παρατηρείται ομοιογένεια στους επισκέπτες της Μαρίας, την ώρα που το έργο σφύζει από ανθρώπους, που είτε το επισκέπτονται για πρώτη φορά είτε επανέρχονται συχνά, γιατί έμειναν ευχαριστημένοι την προηγούμενη φορά.

Παρόλο που ο κόσμος δεν έρχεται στη Μαρίνα Λεμεσού αποκλειστικά για ένα συγκεκριμένο χώρο, ο όμιλος PHC Franchised Restaurants,

που διαθέτει την πλειοψηφία των καφεσιτατορίων στην περιοχή, εκτιμά ότι τα εστιατόρια που καθιστούν τη Μαρίνα ελκυστικό προορισμό, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι δεν υπάρχουν άλλοι στην πόλη, είναι το Wagamama και το Hobo Mediterraneo, ένα εστιατόριο το οποίο αποτελεί πόλο έλξης για τους επισκέπτες, επειδή γνωρίζουν ότι ο γνωστός σεφ Δημήτρης Σκαρμούτσος έχει επιμεληθεί το μενού του. Αναγνωρίζοντας ότι, λόγω της ιδιαιτερότητας της Μαρίας όσον αφορά στην τοποθεσία και τους χώρους, το άνοιγμα μιας επιχείρησης διαφέρει σημαντικά από οποιοδήποτε άλλο μέρος, ο όμιλος τονίζει ότι είχε προβεί προηγουμένως σε εκτενή μελέτη για να μπορέσει να εντάξει τα οκτώ του καφεσιτατόρια στο μεγαλεπήβολο έργο της Λεμεσού.

Λαμβάνοντας σοβαρά υπόψη την τοποθεσία, τον σχεδιασμό, την κατασκευή, τη διαρρύθμιση και την ανάγκη για δημιουργία της ανάλογης ατμόσφαιρας, η PHC, η οποία εκπροσωπεί τις επωνυμίες Pizza Hut, KFC, Derlicious, Hobo Mediterraneo, Wagamama, TGI Fridays, Marina Cool Bar και Caffe Nero, επισημαίνει ότι τα εστιατόρια που έχουν χτιστεί και διαμορφωθεί ειδικά για τη Μαρίνα είναι πιο αναβαθμισμένα σε σύγκριση με τα αν-

Στα σχέδια των καφεσιτατορίων και των υπεύθυνων της Μαρίας είναι μία σειρά από αλλαγές και εκδηλώσεις που πρόκειται να γίνουν προκειμένου να διατηρηθεί ψηλά το ενδιαφέρον του κοινού και κατά τη χειμερινή περίοδο.

τίστοικα άλλων περιοχών της Κύπρου.

Παράλληλα, η εταιρεία εστιατορίων απορρίπτει και τις επικρίσεις ότι σε έναν προορισμό πολυτελείας, εντάχθηκαν φραστφουντάδικα και δευτεροκλασάτα εστιατόρια, διευκρινίζοντας ότι πρόκειται για αγαπημένες επωνυμίες, στις οποίες έγινε η κατάλληλη επεξεργασία

και διαφοροποίηση (franchise) για να συνάδουν με τη γενική ιδέα της Μαρίας Λεμεσού. «Ευτυχώς ούτε ο κόσμος, ούτε κι εμείς, συμφωνούμε με τους επικριτές ότι τοποθετήσαμε ξεκάθωρα τα φραστφουντάδικα σε έναν πολυτελή χώρο», αναφέρει η PHC, προσθέτοντας ότι κορυφαίες μάρκες εντάχθηκαν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο

έργο. Στη Μαρίνα υπάρχουν διάφορα εστιατόρια, που προσφέρουν ποικιλία επιλογών και μπορούν να καλύψουν τις επιθυμίες ανθρώπων κάθε εισοδήματος. Από τους χαμηλόμισθους, τους μικρομεσαίους, αλλά και τους εύπορους, οι πάντες μπορούν να βρουν τους τρόπους, μέσα από μία μικρή απόδραση, να μείνουν ικανοποιημένοι από τη

Μαρίνα, είτε επιλέγοντας κυπριακή, ελληνική, ιταλική και ασιατική κουζίνα, καλής ποιότητας καφέ εσπρέσο είτε κρατώντας απλά μια βόλτα παρέα με ένα φραπέ, ένα χυμό ή ένα παγωτό.

Παρά την ελαφρά μείωση της κίνησης που αναμένεται να σημειωθεί από τον Οκτώβριο και μετά, εντούτοις ο όμιλος εστιατορίων δεν θεωρεί ότι ο χώρος θα είναι μόνο εποχιακός, δηλαδή ότι θα προσελκύει επισκέπτες μόνο το καλοκαίρι, ενώ στα πλάνα είναι μία σειρά από αλλαγές που πρέπει να γίνουν προκειμένου να διατηρηθεί το κοινό και κατά τη χειμερινή περίοδο, σε συνδυασμό με την κατάθεση νέων προτάσεων και την προώθηση καινούργιων προϊόντων και προσφορών.

«Πρόκειται για ένα φιλόδοξο έργο, μία τεράστια επένδυση για τη Λεμεσό και για την Κύπρο γενικότερα, την οποία δεν θα εγκαταλείψει μελλοντικά ο κόσμος», εκτιμά η PHC. Εντούτοις, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η οποία μελλοντική μείωση της μαζικής επισκεψιμότητας της Μαρίας Λεμεσού, που διαφαίνεται ως αναπόφευκτη, πρόκειται να επηρεάσει σε όσους την απαρτίζουν να εστιάσουν περισσότερο στους επισκέπτες με μεγάλη αγοραστική δύναμη, δηλαδή στα γερά πορτοφόλια.

Η εργασιακή δέσμευση δεν είναι μόνο υπόθεση των εργοδοτών

Ελληνικό «εργαλείο» στον ευρωπαϊκό κατάλογο για ασφαλείς εργασιακούς χώρους

Της ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

«Η εργασιακή δέσμευση δεν αποτελεί άλλη μια τάση ή μόδα του σύγχρονου μάντζεμντ». Δεν είναι κάτι που κάνει τον κύκλο του και περνάει. Είναι σαφώς μια «business case». Είναι «ένας παράγοντας που έχει μετρηθεί ποσοτικά με πληθώρα διεθνών μελετών και έχει αποδειχθεί διαχρονικά η άμεση σύνδεσή του με την αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων». Είναι απόσπασμα από την εμπειρία της δρος Anastasia P. Rush, γενικής διευθύντριας Hellas EAP και προέδρου Hellenic Branch EAPA Int., με την οποία προλογίζει το αφιέρωμα στην εργασιακή δέσμευση και το απευθύνει στα στελέχη των επιχειρήσεων μέσω της ηλεκτρονικής έκδοσης Hellas EAP Briefing for Executives (www.hellaseap.gr).

Ενας μάντζερ μπορεί, όντως, να εμπνεύσει την αλλαγή σε επίπεδο εργάσιμης δέσμευσης. Αν όμως οι εργαζόμενοι δεν αποκτήσουν ενεργό ρόλο και δεν ενσωματώσουν στην καθημερινότητά τους αυτή την επιθυμία, το πιθανότερο είναι ότι δεν θα αλλάξει τίποτα.

Αξιοπίστεες λύσεις

Η Hellas EAP είναι η εταιρεία που εισήγαγε στον ελληνικό επιχειρηματικό χώρο τα Employee Assistance Programs και προσφέρει αξιοπίστεες λύσεις στα ανθρωποκεντρικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις σήμερα. Διαθέτει διεθνή εμπειρία και ένα πανελλαδικό δίκτυο εξειδικευμένων επαγγελματιών. Στις 7 Ιουλίου 2014, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εκστρατείας για Ασφαλείς και Υγιείς Χώρους Εργασίας 2014-2015, συμμετείχε σε ημερίδα που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα όπου και παρουσίασε το PRIWA (Psychosocial Risks & Impacts in the Workplace Assessment) – το πρώτο ελληνικό «εργαλείο» μέτρησης των ψυχοκοινωνικών κινδύνων και των επιπτώσεών τους στον εργασιακό χώρο.

Το «εργαλείο» κατασκευάστηκε με τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από περίπου 2.000 εργαζόμενους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα διαφόρων κλάδων και από ένα εύρος παραγόντων (οργανωσιακά κουλτούρα, εργασιακές σχέσεις, σαφήνεια υποδείξεων από την εργασία, φόρτος/ρυθμός εργασίας, υποστήριξη από τον προϊστάμενο, εργασιακές σχέσεις, σαφήνεια ρόλου κ.ά.) και των επιπτώσεών τους (στρες, πανικός, επαγγελματική εξουθένωση, παρουσιασμός, συμπτώματα κατάθλιψης, χρήση αλκοόλ/ουσιών, βία, παρενόχληση κ.ά.). Το PRIWA κατασκευάστηκε σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Αθηνών και το 2014 συμπεριλήφθη στον Ευρωπαϊκό Κατάλογο ως «εθνικό εργαλείο», στο πλαίσιο της προ-

Το «εργαλείο» PRIWA κατασκευάστηκε με τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από περίπου 2.000 εργαζόμενους του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα διαφόρων κλάδων και από ένα εύρος παραγόντων

αναφερθείσας ευρωπαϊκής εκστρατείας. Το «κενό» που υπάρχει σε σχέση με την εργασιακή δέσμευση το έχει αναδείξει πληθώρα ερευνών, οι οποίες και έχουν θορυβήσει τους εργοδότες που «συχνά παραβλέπουν το μερίδιο της ευθύνης που αναλογεί στους ίδιους τους εργαζόμενους». Κάτι που σημαίνει ότι, όσο κι αν προσπαθούν να αυξήσουν την εργασιακή δέσμευση, χωρίς την ενεργό συμμετοχή και την προσπάθεια και των ιδίων των εργαζόμενων η επίτευξη υψηλής δέσμευσης μοιάζει ανέφικτη.

Εμπνευση

«Ενας μάντζερ μπορεί, όντως, να εμπνεύσει την αλλαγή σε επίπεδο εργάσιμης δέσμευσης. Αν όμως οι εργαζόμενοι δεν αποκτήσουν ενεργό ρόλο και δεν ενσωματώσουν στην καθημερινότητά τους αυτή την επιθυμία, το

πιθανότερο είναι ότι δεν θα αλλάξει τίποτα». Έχει ήδη διαπιστωθεί ότι το μεγάλο ποσοστό αυτών που δηλώνουν εργασιακά μη δέσμευμένοι πρέπει να μην εναποθέτουν τη δημιουργία δέσμευσης αποκλειστικά σε εξωτερικούς παράγοντες, αλλά να αναπτύξουν προσωπική υπευθυνότητα και να εστιάσουν στα εσωτερικά κίνητρα, που είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τους ίδιους. «Από τη στιγμή που θα εντοπίσουν τι δίνει νόημα στην εργασία τους και το προσεγγίσουν ενεργά, οι προσπάθειες του οργανισμού τους να υποστηρίξει τις ανάγκες τους θα βρουν πρόσφορο έδαφος και θα φέρουν αποτελέσματα».

Η μελέτη

Η μελέτη επικαλείται τη Θεωρία του Αυτοπροσδιορισμού (Self-Determination Theory) η οποία και εξηγεί τόσο τις διαφορές ανάμεσα στην εσωτερική και εξωτερική υποκίνηση όσο και τις τρεις βασικές ανάγκες που κάθε άτομο επιδιώκει να καλύψει. Η πρώτη είναι η ανάγκη για αυτονομία – η αίσθηση ότι είναι υπεύθυνος και ορίζει και παρακινεί τη δική του συμπεριφορά.

Η δεύτερη είναι η ανάγκη να είναι ικανός. Και η τρίτη είναι η ανάγκη να δημιουργεί δεσμούς. «Η κάλυψη των αναγκών αυτών οδηγεί σε αυξημένη αυτο-υποκίνηση, καλή ψυχική υγεία, υψηλή αποδοτικότητα, επιμονή, ανάλυση πρωτοβουλιών και δημιουργικότητα. Σε αντίθετη

περίπτωση, παρατηρούνται αρνητικές επιπτώσεις στην απόδοση, στην κινητοποίηση και στην ευεξία των ατόμων».

Επειδή λοιπόν το «κενό» που ανέδειξαν οι πολυάριθμες σχετικές έρευνες «δεν μπορούν να το καλύψουν οι εργοδότες μόνοι τους», η μελέτη καταλήγει στο συμπέρασμα ότι τα στελέχη δεν θα πρέπει να ξεχνούν, αλλά να θυμούνται ότι:

Η εργασιακή δέσμευση είναι σημαντική τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για τους εργοδότες και έχει σημαντικά οφέλη και για τους δύο.

Ενώ είναι σημαντικό τα στελέχη και το εργασιακό περιβάλλον να παρέχουν κίνητρα και να υποστηρίζουν την εργασιακή δέσμευση, θα πρέπει και ο κάθε εργαζόμενος να επιθυμεί να επενδύσει στην προσωπική κινητοποίηση και να δώσει νόημα στην εργασία του. Τα εσωτερικά κίνητρα μπορεί να είναι περισσότερο αποτελεσματικά από τα εξωτερικά για τη δημιουργία εργασιακής δέσμευσης. Η ανοικτή επικοινωνία μπορεί να βοηθήσει στο να ανακαλύψουν οι επιχειρήσεις τι κινητοποιεί τους εργαζόμενους και τι δίνει νόημα στην εργασία τους και να συμβάλουν στην ενίσχυση των εσωτερικών κινήτρων στον εργασιακό χώρο.

Τέλος, θα ήταν ιδιαίτερα ωφέλιμο να αξιολογείται και το κατά πόσο το άτομο ταιριάζει στη δεδομένη κουλτούρα που επικρατεί στο εργασιακό περιβάλλον του.

ΕΡΓΑΣΙΑ & ΖΩΗ

Διά Βίου Μάθηση: Μικρή η συμμετοχή των εργαζομένων στην Ελλάδα

«Οι αναλφάβητοι του 21ου αιώνα δεν θα είναι εκείνοι που δεν ξέρουν γραφή και ανάγνωση, αλλά εκείνοι που δεν μπορούν να μάθουν, να ξεμάθουν και να ξαναμάθουν». Είναι η σοφή ρήση του Αλβιν Τόφλερ και ο πλέον χρήσιμος συνειρμός που προσφέρουν στον Έλληνα αναγνώστη τους οι συντάκτες του εγγράφου του «Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού» με το οποίο παρουσιάζουν το πού βρίσκεται η Διά Βίου Μάθηση (ΔΒΜ) στην Ελλάδα, σε σύγκριση με τις άλλες χώρες του ευρωπαϊκού Νότου και Βορρά (www.eiead.gr). Την τελευταία δεκαετία «η Ελλάδα έχει τα μικρότερα ποσοστά συμμετοχής, αλλά και διαχρονικά τη μικρότερη αύξηση, σε αντίθεση με την Πορτογαλία και την Ισπανία, στις οποίες η συμμετοχή σημειώνει εντυπωσιακή άνοδο».

Και δεν μιλάμε πλέον για τη σύγκριση της Ελλάδας με χώρες του ευρωπαϊκού Βορρά. Γιατί, ως προς τη συμμετοχή πληθυσμού 25-64 ετών στην εκπαιδευτική -κατάρτιση και στη διά βίου μάθηση, εκεί παρατηρείται πραγματικό χάσμα. Επιπλέον, ενώ στο σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 χωρών, τα μεγαλύτερα ποσοστά τα καταγράφουν οι εργαζόμενοι, αντίθετως στην Ελλάδα, η συμμετοχή των ανέργων μεταξύ 2003-2011 ήταν μεγαλύτερη, ενώ από το 2012 παρατηρείται ένα μικρό «αλλά αξιοσημείωτο για τα ελληνικά δεδομένα» προβάδισμα του ποσοστού εργαζομένων έναντι των ανέργων. Εννοείται ότι κατά την τελευταία δεκαετία στη Γερμανία, το μεγαλύτερο «κοινό» των δραστηριοτήτων διά βίου μάθησης είναι σταθερά οι εργαζόμενοι. Η ηλικία είναι επίσης σημαντικός παράγοντας. Και είναι αναμενόμενο οι νεότεροι να συμμετέχουν περισσότερο στην εκπαίδευση -κατάρτιση. Ωστόσο, σε χώρες με υψηλά ποσοστά στη ΔΒΜ, όπως οι σκανδιναβικές, ο πληθυσμός 35-64 ετών συμμετέχει πολύ περισσότερο από τις άλλες ηλικιακές ομάδες σε δράσεις εκπαίδευσης -κατάρτισης. «Για να μπορέσει η Ελλάδα να αυξήσει τη συμμετοχή του πληθυσμού της από 25-64 ετών στη διά βίου μάθηση, αλλά και για να επωφεληθεί από αυτήν σε όλα τα επίπεδα –ως οικονομία είτε ως κοινωνία– θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη έμφαση και να δημιουργήσει τις κατάλληλες προϋποθέσεις στην εκπαίδευση αλλά και στην κατάρτιση μεγαλύτερης ηλικίας πληθυσμού, ανεξαρτήτως φύλου και εργασιακής κατάστασης» είναι η σύσταση των εμπειρογνομόνων συντακτών της μελέτης.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το φύλο, διαπιστώνεται ότι όσο υψηλότερα είναι τα ποσοστά απασχόλησης των γυναικών, τόσο μεγαλύτερη είναι και η συμμετοχή τους σε δραστηριότητες διά βίου μάθησης. Όπως για παράδειγμα στην Πορτογαλία, που έχει τα υψηλότερα ποσοστά γυναικείας απασχόλησης, σε αντίθεση με την Ιταλία και την Ελλάδα, που την τελευταία δεκαετία έχουν τα χαμηλότερα ποσοστά.

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

«Σχέδιο δράσης» για την ψηφιακή μεταμόρφωση των επιχειρήσεων

«Η εποχή που πειραματιζόμαστε με την ψηφιοποίηση έχει τελειώσει. Σταματήστε λοιπόν τους πειραματισμούς και προχωρήστε σταθερά στην πλήρη ψηφιακή μεταμόρφωση της εταιρείας σας, αν θέλετε να παραμείνετε ανταγωνιστικοί και να είστε επιτυχημένοι». Μπορεί να ακούγεται σαν απειλητικό «τελεσίγραφο», ωστόσο η χρησιμότητα της προτροπής αυτής έχει την αξία ενός γκα-

Οι προσδοκίες των πελατών σταθερά αυξάνονται και ιθύνουν τις εταιρείες στο να βελτιώνουν την εμπειρία τους μέσα από τον κάθε διαυλο μαζί τους. Ακόμη και όταν αγοράζουν online, αναμένουν ότι θα έχουν την ίδια προβολιμότητα εμπειρία όπως στο λιανικό εμπόριο.

Οι προσδοκίες των πελατών σταθερά αυξάνονται και ιθύνουν τις εταιρείες στο να βελτιώνουν την εμπειρία τους μέσα από τον κάθε διαυλο μαζί τους.

ρου συναγεμίου που μόνο μυωπικοί ηγέτες θα μπορούσαν να αγνοήσουν. «Εστω και αν η οικονομική ανάκαμψη εξακολουθεί να προχωρεί με αργούς ρυθμούς, ωστόσο η ψηφιοποίηση δεν σταμάτησε ούτε στιγμή να παρουσιάζει μια υγιή ανάπτυξη. Για παράδειγμα, το ηλεκτρονικό εμπόριο στις ΗΠΑ και στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης αυξάνεται με διψήφιο αριθμό, ενώ ευδοκίμει και σε ολόκληρη την Ασία. Σε αυτή λοιπόν τη συγκυρία, αντί οι εταιρείες να προχωρήσουν στην ψηφιακή μεταμόρφωσή τους, αντιθέτως εξακολουθούν να πειραματίζονται και να πελαγοδρομούν.

Αυτά εντέλλεται η παγκόσμια εταιρεία McKinsey & Company, έμπειρα

άνωτερα στελέχη της οποίας προτείνουν ένα σαφές «σχέδιο δράσης» και το συνοδεύουν με τα πειστικά παραδείγματα εταιρειών που το επέχρισαν και πέτυχαν εντυπωσιακά αποτελέσματα. Παρουσιάζουν δε την κάθε πτυχή, αλλά και μια σειρά ενεργειών που απαιτούνται για την επιτυχή ψηφιακή μεταμόρφωση μιας επιχείρησης. Αφού λοιπόν μελέτησαν την κάθε μία εταιρεία ξεχωριστά, αναζητήσαν και εντόπισαν τι το «ξεχωριστό» ήταν αυτό που είχαν κάνει όλες αυτές οι εταιρείες.

Επτά «συνθήσεις»

Κατέληξαν λοιπόν στο ότι όλες τους είχαν αναπτύξει επτά συγκεκριμένες «συνθήσεις», τις οποίες και

τήρησαν απαρεγκλίτως σε όλες τις επιτυχείς ψηφιακές μεταμορφώσεις τους.

Πρώτη «συνθήση» αναφέρεται η «Παράλογη φιλοδοξία». Που σημαίνει ότι με μια ασυνήθιστη «φιλοδοξία» που θα την εκφράσει η ηγετική ομάδα μπορεί να πετύχει να «ξεσηκώσει» ολόκληρο τον οργανισμό και να τον κάνει να θέλει να βλέπει πλέον την ψηφιοποίηση όχι σαν ένα μέσον που δημιουργεί νέες δραστηριότητες, αλλά που δημιουργεί αξία για την εταιρεία. «Σε μερικές εταιρείες, τα όρια των στόχων τους τα καθορίζουν η μέτρηση της ανάπτυξης είτε του μεριδίου τους στην αγορά μέσα από τα ψηφιακά κανάλια. Άλλες πάλι πε-

ριόριζον το κόστος, με βάση το κόστος των ψηφιακών δομών στους ανταγωνιστές τους. Σε κάθε περίπτωση, εάν οι στόχοι σας δεν δημιουργήσουν μεγάλο εκνευρισμό στο μεγαλύτερο μέρος του οργανισμού σας, προφανώς δεν έχετε στοχεύσει αρκετά ψηλά».

Δεύτερη «συνθήση» αναφέρεται η «Απόκτηση νέων δεξιοτήτων». Που σημαίνει ότι τις δεξιότητες που απαιτούνται για την ψηφιακή μεταμόρφωση της εταιρείας ίσως να μην τις διαθέτετε εκ των έσω, οπότε μη τοιγκουνευτείτε να τις αποκτήσετε είτε να τις «ενοικιάσετε» από τις κατάλληλες αγορές τους.

Η τρίτη «επαναστατική συνθήση» που προβάλλεται, «πλήττει» τα μοντέλα ανθρώπινου δυναμικού που επι-

κρατούν στην εταιρεία και εντέλλεται «Περιφράξτε και κρατήστε μακριά από το "business as usual", την καλλιέργεια των ταλέντων σας». Γιατί, τα ψηφιακά ταλέντα πρέπει να διαβούν με διαφορετικό τρόπο. Έχουν τα δικά τους πλαίσια εργασίας και τον δικό τους αποκλειστικό χώρο.

Με μόνον τον στόχο για την επίτευξη της αξίας της εταιρείας, η τετάρτη «συνθήση» εντέλλεται: «Αμφισβητήστε τα πάντα». Αρχίζοντας από το status quo, το οποίο οι εκκολαπτόμενες εταιρείες πρέπει «να το προκαλούν με επιθετικότητα» και να εξετάσουν το πώς και το γιατί προσφέρονται τα προϊόντα και οι υπηρεσίες και σε ποια μερίδια της αγοράς απευθύνονται. Επίσης, να δημιουργούν –με βάση τα στοιχεία του– το προφίλ του κάθε πελάτη.

Η πέμπτη «συνθήση» που εντοπίστηκε είναι η «Ταχύτητα με πλοηγό τα data». Με το δεδομένο ότι η ταχεία λήψη των αποφάσεων αποτελεί κρίσιμο στοιχείο ενός δυναμικού ψηφιακού περιβάλλοντος.

Η έκτη «συνθήση» «Ακολουθήστε το χρέμα» έστω και αν ακούγεται παλιομοδίτικη και παραδοσιακά κερδοσκοπική, όμως παραπέμπει στον τρόπο μείωσης του επιχειρηματικού κόστους για την εταιρεία και στην απόσβεση των δαπανών για την ψηφιακή μεταμόρφωση.

Τέλος, η έβδομη «συνθήση» συνιστά –ούτε λίγο ούτε πολύ– τον «Εθισμό με τον πελάτη». Γιατί «μια υγιής προκατάληψη για τη συνεχή βελτίωση της εμπειρίας που προσφέρει στον πελάτη, αποτελεί το θεμέλιο στην κάθε ψηφιακή μεταμόρφωση. Ασφαλώς, καμία επίτευξη δεν είναι τέλεια. Ωστόσο, οι

ηγετικές ομάδες οφείλουν να δίνουν την έμφαση, ώστε το κάθε λάθος είτε κακή εμπειρία να διορθώνονται. Υπάρχουν οι κατάλληλες διαδικασίες, μέσα από τις οποίες οι εταιρείες μπορούν να αντλήσουν και να διδαχθούν την κάθε θετική και αρνητική πτυχή της αλληλεπίδρασής τους με τον πελάτη».

Προσδοκίες πελατών

Άλλωστε, οι προσδοκίες των πελατών σταθερά αυξάνονται και ιθύνουν τις εταιρείες στο να βελτιώνουν την εμπειρία τους μέσα από τον κάθε διαυλο μαζί τους. Ακόμη και όταν αγοράζουν online αναμένουν ότι θα έχουν την ίδια προβολιμότητα εμπειρία όπως στο λιανικό εμπόριο.

Και επιπλέον, «ανέχονται πλέον όλο και λιγότερο την κακή εμπειρία». Σύμφωνα με τα ευρήματα της έρευνας, το 89% των πελατών που βίωσαν μια κακή εμπειρία σε μια εταιρεία, μετέφεραν τη συνεργασία τους σε ανταγωνιστή της.

Ακόμη, το 86% δήλωσαν ότι ήταν πρόθυμοι να πληρώσουν περισσότερο προκειμένου να έχουν καλύτερη εμπειρία. Και η μελέτη τελειώνει με την επιβεβαίωση ότι «οι ηγέτες των επιτυχημένων ψηφιακών επιχειρήσεων γνωρίζουν ότι δεν αρκεί να υιοθετήσουν μία είτε δύο από αυτές τις «συνθήσεις». Γιατί οι πραγματικοί καινοτόμοι θα μάθουν το πώς να αριστεύουν και μέσα από τις επτά. Αλλά για να φτάσουν ως εκεί, αυτό που τους είναι απολύτως απαραίτητο είναι ένας ριζική διαφορετικός τρόπος για να σκέπτονται και να επιχειρούν».

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

ESM, το ευρωπαϊκό δίκτυ ασφαλείας

Η «Κ» επισκέφθηκε το αρχηγείο στο Λουξεμβούργο και κατέγραψε τις ιστορίες όσων βοήθησαν στο ελληνικό «κούρεμα»

Της απεισταμένης μας στο ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ

Το πιο καυτό θέμα αυτόν τον καιρό στις Βρυξέλλες σε σχέση με την Ελλάδα είναι πώς, πότε και αν όντως θα γίνει η ελάφρυνση του ελληνικού χρέους.

Από τον Νοέμβριο του 2012 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα προσπαθούν να βρουν την κατάλληλη φόρμουλα που θα καταφέρει να μειώσει το 174% του ΑΕΠ ελληνικό χρέος. Αυτή όμως δεν η πρώτη φορά που η Ελλάδα καλείται να μειώσει το χρέος της.

Τον Φεβρουάριο του 2012, ελληνικά ομόλογα ύψους 206 δισ. κουρεύτηκαν πάνω από 50%. Τότε αυτό είχε επιτευχθεί κυρίως με την βοήθεια λιγότερων από 13 ανθρώπων σε ένα μικρό γραφείο στο Λουξεμβούργο που σε συνεργασία με την Αθήνα κατάφεραν το μεγαλύτερο «κούρεμα» στην οικονομική ιστορία του πλανήτη. Η «Κ» επισκέφθηκε το αρχηγείο του μικρού αυτού οργανισμού και κατέγραψε τις άγνωστες ιστορίες των ανθρώπων που υφαιίνουν από τότε μέχρι σήμερα το ευρωπαϊκό δίκτυ ασφαλείας.

Οριακή προθεσμία

Παρασκευή, 17 Φεβρουαρίου 2012. Ένα μικρό γραφείο στο Λουξεμβούργο που αριθμεί μόλις 13

Η διάσημη καφετιέρα του οργανισμού. «Η αγορά της ήταν η πρώτη απόφαση που πήραμε», λέει ο Ρολφ Στράους.

Η αγωνιώδης αναμονή 13 ανθρώπων, η βλάβη στο εκτυπωτικό και πώς 15 δισ. βρέθηκαν από τη Φρανκφούρτη στην Αθήνα μέσα σε τρία λεπτά.

υπαλλήλους αναμένει με αγωνία την τελική εντολή από τον Οργανισμό Διαχείρισης Δημόσιου Χρέους στην Αθήνα μέχρι τις ξητί το απόγευμα, ώρα Ελλάδος. Εκτός από έναν δικηγόρο του γραφείου, που εκείνες τις ημέρες είναι άρρωστος και δουλεύει από το διαμέρισμά του, όλα είναι έτοιμα στο μικρό δωκάτο της Ευρώπης για το ιστορικό «κούρεμα» του ελληνικού χρέους.

Και στην Αθήνα όμως όλοι θεωρούν ότι τίποτα δεν πρόκειται να καθυστερήσει την τελική έγκριση του εμβάσματος για να ξεκινήσει η έκδοση των ομολόγων αξίας ύψους 15 δισ. που θα ισχυαν μετά το «κούρεμα», ώστε στη συνέχεια να σταλούν από τη Φρανκφούρτη στην Ελλάδα. Εκείνη ακριβώς τη στιγμή, καλεί το εκτυπωτικό μηχάνημα στο γραφείο του ΟΔΔΧΧ.

Κάθε λεπτό που περνάει χωρίς το αναμενόμενο χαρτί από την Αθήνα αυξάνει την αδρεναλίνη. Ο 47χρονος Γερμανός Ρολφ Στράους, στέλεχος σε εκείνο το γραφείο στο Λουξεμβούργο, πήρε πολύ καλά ότι, αν χανόταν η προθεσμία, θα δημιουργείτο πολύ μεγάλο πρόβλημα στην Ελλάδα, αλλά συγχρόνως θα έστελνε και ένα πολύ

άσχημο μήνυμα στις αγορές. Όμως στις 17.50 το εκτυπωτικό μηχάνημα λειτουργήσει, η υπογραφή στάλθηκε με φαξ και η τελική εντολή για το έμβασμα πέρασε.

Σε τρία λεπτά, τα 15 δισ. βρέθηκαν από τη Φρανκφούρτη στην Αθήνα, σύμφωνα με τη διήγηση του Στράους, που έζησε εκείνη την ημέρα, όπως λέει, την πιο οριακή προθεσμία της καριέρας του. «Ήταν το μεγαλύτερο «κούρεμα» χρέους από άποψη όγκου στην ιστορία. Η δυσκολία ήταν ότι έπρεπε να βρούμε κάτι που θα συμφωνούσαν και οι αγορές αλλά και τα μέλη της Ευρωζώνης», θυμάται χαρακτηριστικά. Ο Στράους είναι ο διευθυντής Οικονομικής Πολιτικής του μικρού εκείνου γραφείου στο Λουξεμβούργο, που δεν είναι άλλο από τον ευρωπαϊκό μηχανισμό στήριξης EFSF, που έπρεπε για να δημιουργηθεί να περάσει κυριολεκτικά από σαράντα κύματα, και σήμερα πια ονομάζεται ESM.

Πριν φτιαχτεί ο μηχανισμός

Τον Μάιο του 2010, η Ελλάδα γίνεται η πρώτη χώρα της Ευρωζώνης που θα χρειαστεί να λάβει δάνεια ύψους περίπου 80 δισ. από τους εταίρους της. Συντεταγμένοι μηχανισμός για το πώς θα μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο δεν υπήρχε. Οι Ευρωπαίοι καλούν τότε τον ΔΝΤ άρον άρον για να μπορέσει να συνδράμει τόσο οικονομικά όσο και με τεχνική βοήθεια στην προσπάθεια αυτή.

Όταν τελικά υπογράφεται το Μνημόνιο της Ελλάδας, όλοι πιστεύουν ότι τα χειρότερα πέρασαν. Όλοι, εκτός από τις αγορές. Τρεις μέρες μετά την υπογραφή, το ευρώ βρίσκεται σε ελεύθερη πτώση και υποτιμάται κατά 5% έναντι του δολαρίου. Τα spreads στην ευρωπαϊκή περιφέρεια αυξάνονται επικίνδυνα, με τον οίκο αξιολόγησης Moody's να προειδοποιεί για κίνδυνο μετάδοσης σε Ιρλανδία, Πορτογαλία, Ισπανία, Ιταλία και Ηνωμένο Βασίλειο. Τότε, γίνεται ξεκάθαρο πα ότι η Ελλάδα δεν είναι η «μοναδική περίπτωση» που κάποιοι πιστεύουν αλλά και ότι η Ευρωζώνη θα χρειαστεί ένα δίκτυ προστασίας για ανάλογες περιπτώσεις.

Αυτός είναι και ο σκοπός του EFSF και των εγγυήσεων ύψους 440 δισ. με τα οποία τον προκίζουν (προτού μετονομαστεί σε ESM) οι Ευρωπαίοι ηγέτες: ένα Ευρωπαϊκό ΔΝΤ που θα δείχνεται χρήματα από τις αγορές με το καλύτερο δυνατό επιτόκιο και στη συνέχεια θα δανείζει αυτά τα χρήματα στις χώρες, που εξαιτίας της κρίσης δεν είχαν πια πρόσβαση σε αυτές.

Με αυτόν τον τρόπο οι χώρες κερδίζουν χρόνο αλλά και τα καλύτερα δυνατά επιτόκια δανεισμού όσο προβαίνουν στις απαραίτητες αλλαγές στην οικονομία τους για να καταφέρουν κάποια στιγμή να ξαναβγούν στις αγορές.

Η επιλογή Ρέγκλινγκ

Ο μηχανισμός ξεκινάει να στήνεται τον Ιούνιο του 2010, όταν ο Γερμανός οικονομολόγος Κλάους Ρέγκλινγκ, που μόλις είχε γυρίσει από εξάμηνη εκπαιδευτική άδεια στο Πανεπιστήμιο της Σίγκαπουρ, λαμβάνει ένα αναπάντεχο τηλεφώνημα. Μετά επτά χρόνια ως γενικός διευθυντής της Οικονομικής Διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είχε μόλις ξεκινήσει μία συμβουλευτική εταιρεία επενδύσεων, και σίγουρα δεν περιμένει να ακούσει στο τηλέφωνο τον παλιό του γνώριμο και τότε πρόεδρο του Eurogroup Ζαν-Κλοντ Γιουνκέρ.

«Φτιάχνουμε τον μηχανισμό στήριξης για την Ευρωζώνη και σε σκέφτηκα ότι είσαι ο καταλληλότερος για να το αναλάβεις», ακούγεται από την άλλη πλευρά της γραμμής.

Ο Ρέγκλινγκ, με προύπηρεσία στο ΔΝΤ και ρόλο συμβούλου στο υπουργείο Οικονομικών του Βερολίνου στο βιογραφικό του, φαντάζει και στους υπόλοιπους υπουργούς Οικονομικών ως η καλύτερη δυνατή επιλογή.

Τον Φεβρουάριο του 2012 υπογράφεται η δημιουργία του ESM. Το μικρό γραφείο του EFSF μεταφέρεται σε ένα ολοκαίνουργιο κτίριο και τα 15 άτομα είναι σήμερα 128.

Πώς στήθηκε το αρχηγείο της διάσωσης

Τον Ιούλιο του 2010, ο Ρέγκλινγκ έχει ήδη μετακομίσει στο Λουξεμβούργο και δουλεύει στα μικρά γραφεία που του έχει παραχωρήσει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων που βρίσκεται μερικά μέτρα πιο κάτω στον ίδιο δρόμο. Η πρώτη πρόσληψη που κάνει είναι ο 47χρονος Γερμανός Ρολφ Στράους που από τον γυάλινο ουρανόζυστη της EKT στη Φρανκφούρτη βρίσκεται τώρα σε ένα γραφείο με μόλις τρεις υπολογιστές.

«Το πρώτο πράγμα που αποφασίσαμε είναι ότι χρειαζόμασταν δυνατό καφέ για να δουλεύουμε καλύτερα. Ακόμα έχουμε τη διάσημη καφετιέρα, η αγορά της οποίας ήταν η πρώτη απόφαση που πήραμε», λέει ο Στράους γελώντας.

Φεύγοντας για το Λουξεμβούργο, ο Στράους αφήνει πίσω του στη Γερμανία γυναίκα και παιδιά, καθώς το συμβόλαιο που έχει υπογράψει είναι προσωρινό.

Η αναποφασιστικότητα και η απροθυμία των Ευρωπαίων ηγετών να δράσουν αποφασιστικά έχουν πείσει ολόκληρη την ευρωπαϊκή γραφειοκρατία αλλά και τον Στράους ότι μαζί με τον Ρέγκλινγκ στήνουν έναν μηχανισμό στήριξης που όμως δεν θα χρειαστεί να ενεργοποιηθεί ποτέ.

Δεν το πίστευαν

«Όταν ξεκινήσαμε, θυμάμαι να συναντάμε επενδυτές με τον Κλάους, λέγοντάς τους, «κοιτάξτε, αυτός είναι ο μηχανισμός, αλλά πιθανότατα δεν θα ενεργοποιηθεί!», θυμάται ο Κριστόφ Φράνκε, νούμερο δύο στην ιεραρχία του οργανισμού και ένας από τους πρώτους οικονομολόγους που επιστρατεύτηκαν. «Ακόμη και ο Κλάους Ρέγκλινγκ πίστευε ότι σκοπός του EFSF ήταν απλώς να πρημίσει τις αγορές. Αυτό σκεφτόμασταν στην αρχή και ήταν προφανώς λάθος», επιβεβαιώνει ο Στράους.

Όμως οι άνθρωποι των αγορών έβλεπαν τα πράγματα πιο καθαρά. Η Γαλιδα Ανιές Μπελαϊς δουλεύει εκείνη την εποχή σε μία επενδυτική εταιρεία στο Σίτι του Λονδίνου. Η ίδια επένδυσε σε αναδυόμενες αγορές της Νοτίου Αφρικής, στην Τουρκία και στη Βραζιλία και βλέπει

Ο 47χρονος Γερμανός Ρολφ Στράους, που τότε δούλευε στην EKT στη Φρανκφούρτη, ήταν η πρώτη πρόσληψη που έκανε στον οργανισμό ο Κλάους Ρέγκλινγκ.

«Ξέραμε ότι δεν είχαμε περιθώρια αποτυχίας, αν αποτυχήναμε, θα ήταν μία τεράστια καταστροφή για μας, για την Ευρώπη και για τις χώρες σε κρίση», θυμάται ο Ρολφ Στράους.

«Ξέραμε ότι δεν είχαμε περιθώρια αποτυχίας, αν αποτυχήναμε, θα ήταν μία τεράστια καταστροφή για μας, για την Ευρώπη και για τις χώρες σε κρίση», θυμάται ο Ρολφ Στράους.

«Είμαστε αρκετοί που δουλεύουμε

εδώ γιατί πιστεύουμε στην Ευρωζώνη σχεδόν πνευματικά», λέει.

Οι πρώτοι μήνες του οργανισμού θυμίζουν περισσότερο μία μικρή start-up εταιρεία παρά ένα ευρωπαϊκό νομισματικό ταμείο που θα βάλει φρένο στην κρίση της Ευρωζώνης.

Όπως εξηγεί ο Ρολφ Στράους, το πρώτο βήμα για τον EFSF ήταν να βαθμολογηθεί από τους οίκους αξιολόγησης. Από τον Moody's και τον S&P στον Fitch Ratings, όλοι περνούν από το μικρό γραφείο στο Λουξεμβούργο για να καταλάβουν πώς λειτουργεί ο νεοσύστατος οργανισμός που με λίγα μόλις στελέχη έχει σκοπό να δανείζεται δισεκατομμύρια ευρώ. «Θέλαμε να αποκτήσουμε την υψηλότερη δυνατή αξιολόγηση, AAA», λέει ο Στράους που θυμάται χαρακτηριστικά να περνάει την πρώτη παραμονή Χριστουγέννων μέσα στο γραφείο συζητώντας με τους ειδικούς των οίκων αξιολόγησης κάθε λεπτομέρεια.

Η «πρεμιέρα» του οργανισμού δεν θα αργούσε πολύ να έρθει. Η Ιρλανδία, η δεύτερη χώρα μετά την Ελλάδα που επρόκειτο να υπογράψει μνημόνιο με την τρέχια, έχει αρχίσει να αποκλείεται και αυτή από τις αγορές. Έχει αποθέματα για να αντέξει χωρίς πρόσβαση σε ρευστότητα για περίπου τέσσερις μήνες.

Η ομάδα των 15 ατόμων του EFSF δουλεύει εκείνη την περίοδο 20 ώρες την ημέρα. «Αν κάποιος αρρώστασε, δεν θα μπορούσαμε να τον αντικαταστήσουμε, ενώ όλοι δουλεύαμε κάτω από τεράστια πίεση για να προλάβουμε», λέει ο Στράους.

Το πρώτο δάνειο

«Ξέραμε ότι δεν είχαμε περιθώρια αποτυχίας, αν αποτυχήναμε, θα ήταν μία τεράστια καταστροφή για μας, για την Ευρώπη και για τις χώρες σε κρίση», θυμάται ο Στράους, που ακόμη και σήμερα περιγράφει συναισθηματικά φορτισμένος την ανακούφιση που ένιωσε τη στιγμή που ο συνεργάτης του τηλεφώνου λέγοντας, «ΟΚ, η έκδοση είναι επιβεβαιωμένη», αναφερόμενος στην έκδοση του πρώτου ομολογιακού δανείου του νεοσύστατου οργανισμού τον Ιανουάριο του 2011.

Όμως στα μέσα του 2012 η ανάγκη να αντικατασταθεί ο EFSF με έναν μόνιμο μηχανισμό γίνεται πια ξεκάθαρη. Η Πορτογαλία είναι η τρίτη χώρα μετά την Ιρλανδία και την Ελλάδα που έχει ζητήσει και αυτή να μπει σε πρόγραμμα. Στις Βρυξέλλες βλέπουν ότι το δίκτυο ασφαλείας που πίστευαν ότι έχουν φτιάξει με τον EFSF δεν είναι αρκετό και πρέπει να αναβαθμιστεί. Έτσι, οι αρχηγοί της Ευρωζώνης υπογράφουν, τον Φεβρουάριο του 2012, τη δημιουργία του ESM. Ο ESM θα είναι μόνιμος, σε αντίθεση με τον προσωρινό EFSF, θα έχει αυξημένο εγγεγραμμένο κεφάλαιο 700 δισ., αλλά συγχρόνως θα έχει και ένα κεφάλαιο 80 δισ. για επενδύσεις. Το μικρό γραφείο μεταφέρεται σε ένα ολοκαίνουργιο κτίριο και τα αρχικά 15 άτομα του EFSF είναι σήμερα 128.

Ασιάτες, Λατινοαμερικανοί και Καναδοί επιλέγουν για τις διακοπές την Ελλάδα

Η θετική εικόνα της χώρας στο εξωτερικό προσελκύει εθνικότητες από όλο τον κόσμο

Του ΣΤΑΘΗ ΚΟΥΣΟΥΝΗ

Βραζιλιάνοι, Κορεάτες, Φιλιππινέζοι, Ινδοί, Μεξικανοί, καθώς και ταξιδιώτες από άλλες αναδυόμενες τουριστικά αγορές επιλέγουν φέτος την Ελλάδα για τις διακοπές τους. Η θετική εικόνα που εκπέμπει η Ελλάδα στο εξωτερικό προσελκύει πλέον εθνικότητες τουριστών από όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης. Μάλιστα, οι τουρίστες που έρχονται από τις μακρινές αγορές, όπως αναφέρουν στην «Κ» στελέχη από τον τουριστικό χώρο, συνήθως ξε-

Οσοι έρχονται από μακριά ξοδεύουν και περισσότερα. Σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται, εκτός από τους Κινέζους και τους Κορεάτες, οι Ινδοί, οι Βραζιλιάνοι, οι Αυστραλοί και οι Καναδοί.

δεύουν και περισσότερα χρήματα –τόσο μέσα στα ξενοδοχεία όσο και εκτός– σε σχέση με τους λεγόμενους «παραδοσιακούς».

Η Σαντορίνη είναι ένα κλασικό παράδειγμα, που αποδεικνύει του λόγου το αληθές. Σε αυτή την εξέλιξη συμβάλλει όμως και το γεγονός ότι όλο και περισσότερα καταλύματα και εστιατόρια μένουν ανοικτά τον χειμώνα στο νησί, προκειμένου να καλύψουν τη ζήτηση των κρατήσεων. Ο δήμαρχος του νησιού, Ανα-

Η Αθήνα για τους Βραζιλιάνους και τους Μεξικανούς, είθισται να αποτελεί σταθμό του ταξιδιού τους στο πλαίσιο μιας κρουαζιέρας γι' αυτό και μένουν το πολύ έως τρία βράδια. Ωστόσο προλαβαίνουν να ξοδεύσουν αρκετά χρήματα για φαγητό και ποτό μέσα στο ξενοδοχείο, αλλά και να κάνουν τις αγορές τους σε καταστήματα της Αθήνας.

στάσιος - Νικόλαος Ζώρζος, λέει ότι η Σαντορίνη αποτελεί εδώ και χρόνια πόλο έλξης για πολλούς επισκέπτες από τις ασιατικές αγορές. Και μάλιστα όχι μόνο στην αιχμή της περιόδου, αλλά καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου. Ενδεικτικά αναφέρει ότι για τη χειμερινή περίοδο 2014-15, η Σαντορίνη αναμένει αφίξεις περίπου 20.000 τουριστών από την Ασία.

Τα πρωτύτερα κατέχουν οι Κινέζοι, ωστόσο μία αγορά που εμφανίζει αυξητικές τάσεις είναι και η κορεατική. Το γεγονός οδήγησε μια κορεατική κινηματογραφική παραγωγή να επιλέξει τη Σαντορίνη ως

μία από τις περιοχές για να κάνει γυρίσματα για τη νέα ταινία της. Όπως αναφέρει ο κ. Ζώρζος, το αίτημα για την άδεια των κινηματογραφικών γυρισμάτων ήρθε από την πρεσβεία της Κορέας στην Ελλάδα και ήδη ικανοποιήθηκε από τον δήμο. Τα γυρίσματα έγιναν στο νησί από τις 22 έως τις 25 Ιουλίου. Και βέβαια δεν είναι η μοναδική φορά που η Σαντορίνη αποτέλεσε το κινηματογραφικό σκηνικό ταινιών από ασιατικές χώρες. Στις 14 Φεβρουαρίου προβλήθηκε στην Κίνα η πρεμιέρα της κινηματογραφικής παραγωγής «Πεκίνο ιστορία αγάπης», τα γυρίσματα της οποίας

έγιναν στη Σαντορίνη και την είδαν, κυριολεκτικά, εκατομμύρια Κινέζοι. Ο πρόεδρος Ξενοδόχων του νησιού, Μανώλης Καραμολέγγος, είναι ωστόσο αυτός που θα δώσει και την οικονομική διάσταση της όλης ιστορίας, λέγοντας πως όσοι έρχονται από μακριά ξοδεύουν και περισσότερα. Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται εκτός από τους Κινέζους και τους Κορεάτες, οι Ινδοί, οι Βραζιλιάνοι, οι Αυστραλοί και οι Καναδοί. Σε γενικές γραμμές, πάντως, το φαινόμενο δεν παρατηρείται μόνο στα νησιά, αλλά και στην Αθήνα. Ένα από τα ξενοδοχεία που επιλέγουν πολλοί τουρίστες

από τις αναδυόμενες αγορές (π.χ. από τη Βραζιλία) στο κέντρο της Αθήνας είναι το «Τιτάνια». Σύμφωνα με τον εμπορικό διευθυντή της μονάδας, Χρήστο Παναγά, η βραζιλιάνικη αγορά είναι μέσα στις πέντε πρώτες για το ξενοδοχείο του σε αριθμό επισκεπτών. Επίσης, υποδέχεται τουρίστες από το Μεξικό, την Ινδία, τις Φιλιππίνες και τη Νότια Αφρική.

Σταθμός η Αθήνα

Η Αθήνα για τους Βραζιλιάνους και τους Μεξικανούς είθισται να αποτελεί σταθμό του ταξιδιού τους στο πλαίσιο μιας κρουαζιέρας γι' αυτό και μένουν το πολύ έως τρία βράδια. Ωστόσο προλαβαίνουν να ξοδεύσουν αρκετά χρήματα για φαγητό και ποτό μέσα στο ξενοδοχείο, αλλά και να κάνουν τις αγορές τους σε καταστήματα της Αθήνας. Επίσης, δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση σε εκδρομές που περιλαμβάνουν τον «κλασικό γύρο» (Μυκίνες, Επίδαυρος, Ολυμπία κ.α.). Ο μεγαλύτερος όγκος των τουριστών από τη Λατινική Αμερική είναι ηλικίας άνω των 50 ετών.

Οι Ινδοί συντηθίζουν να ταξιδεύουν με την πολυμελή οικογένειά τους σε μεγάλα γκρουπ. Είναι απαιτητικοί πελάτες ως προς την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών και προτιμούν τη δική τους κουζίνα. Ενδιάμεσον όμως για τον τουρισμό στην Αθήνα παρατηρείται και από τις Φιλιππίνες. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι την περασμένη εβδομάδα επισκέφθηκαν την πρωτεύουσα 29 ταξιδιωτικοί πράκτορες από την εν λόγω χώρα, προκειμένου να ενημερωθούν και να δημιουργήσουν ταξιδιωτικά προγράμματα για τον ελληνικό προορισμό...

ΣΤΑΘΗΣ ΚΟΥΣΟΥΝΗΣ

Μάχη δισ. ευρώ για το «ελληνικό γιαούρτι» σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Σε χρυσόφορο αγορά για τους κολοσσούς της παγκόσμιας γαλακτοβιομηχανίας έχει εξελιχθεί το «ελληνικό γιαούρτι», ή κατά το ορθότροπο το γιαούρτι ελληνικού τύπου. Το γνωστό εδώ και δεκαετίες στην Ελλάδα ως «στραγγιστό» αναπτύσσεται σε ΗΠΑ και Ευρώπη με ιλιγγιώδεις ρυθμούς, δημιουργώντας μια αγορά πολλών δεσκατομμυρίων ευρώ και προκαλώντας έναν ανηλεή εμπορικό πόλεμο.

Οι αριθμοί είναι κάτι παραπάνω από αποκαλυπτικοί. Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της αμερικανικής Bernstein, το μερίδιο του γιαουρτιού ελληνικού τύπου από μόλις 1% επί των συνολικών πωλήσεων γιαουρτιού στις ΗΠΑ το 2007 ανέρχεται εν έτει 2014 σε 49%. Ο τζίρος της εν λόγω κατηγορίας γιαουρτιού στις ΗΠΑ υπολογίζεται ότι το 2013 έφτασε τα 2,66 δισ. δολάρια (1,98 δισ. ευρώ) από 35,4 εκατ. δολάρια (26,4 εκατ. ευρώ) πριν από μόλις επτά χρόνια, σύμφωνα με στοιχεία του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων του γενικού προξενείου της Ελλάδας. Το μερίδιο της κατηγορίας το 2013 ήταν 35% επί της συνολικής αγοράς γιαουρτιού.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με στοιχεία της Nielsen, ο τζίρος της αγοράς γιαουρτιού ελληνικού τύπου ανήλθε το 2013 στα 265,4 εκατ. ευρώ, από 150,7 εκατ. ευρώ το 2011, και αποτελεί το 28% της συνολικής αγοράς γιαουρτιού στη χώρα.

Διψήφιος ρυθμούς αύξησης σημειώνουν οι πωλήσεις γιαουρτιού ελληνικού τύπου και στη Γερμανία. Ο κύκλος εργασιών της συγκεκριμένης κατηγορίας έφτασε το 2012 τα 37,6 εκατ. ευρώ, από 24,2 εκατ. ευρώ το 2010 και 28,6 εκατ. ευρώ το 2011.

Σύμφωνα, εξάλλου, με έρευνα της GfK το δωδεκάμηνο Ιουλίου 2012 - Ιουνίου 2013 ο αριθμός των νοικοκυριών στη Γερμανία που αγοράζουν γιαούρτι ελληνικού τύπου αυξήθηκε κατά 37,2% έναντι του δωδεκαμήνου Ιουλίου 2011 - Ιουνίου 2012, φτάνοντας τα 7,23 εκατ.

νοικοκυριά. Πριν από περίπου δύο χρόνια, άλλωστε, η ΦΑΓΕ ίδρυσε θυγατρική στη Γερμανία για τη διανομή των προϊόντων της. Στην Ιταλία το γιαούρτι ελληνικού τύπου αποτελεί το 12,9% της συνολικής αγοράς φτάνοντας σε τζίρο τα 178 εκατ. ευρώ.

Είναι πολλά τα λεφτά, λοιπόν, με συνέπεια όλο και περισσότερες ξένες εταιρείες να εισέρχονται στην παραγωγή γιαουρτιού ελληνικού τύπου. Στις ΗΠΑ μπορεί τον δρόμο για το ελληνικό γιαούρτι να ανοίξε η ΦΑΓΕ, πλέον όμως έχει αποκτήσει πολύ ισχυρούς ανταγωνιστές, όπως την General Mills, την Danone και φυσικά την Chobani. Πλέον η Chobani στρέφεται και στην κατηγορία του παιδικού γιαουρτιού, ενώ η Danone έχει ήδη ξεκινήσει συνεργασία με τη Starbucks έτσι ώστε σε καταστήματα της αλυσίδας καφέ στις ΗΠΑ να προσφέρονται εκτός από γιαούρτι ελληνικού τύπου και τρία νέα smoothies που περιέχουν επίσης «ελληνικό γιαούρτι». Η κίνηση αυτή εκτιμάται ότι εξυπηρετεί τη στρατηγική της Danone να καθιερώσει το προϊόν ως ένα υγιεινό σνακ για όλες τις ώρες της ημέρας.

Υπό το βάρος του εντεινόμενου ανταγωνισμού που υφίσταται στις ΗΠΑ, η ΦΑΓΕ έχει προχωρήσει σε νέες επενδύσεις σε παραγωγικές μονάδες της στο Τζονστάουν της Νέας Υόρκης. Στο τέλος του τρίτου τριμήνου του 2014 εκτιμάται πως θα έχει ολοκληρωθεί η νέα επέκταση του εργοστασίου της στην περιοχή, που θα της επιτρέψει την αύξηση της παραγωγικής ικανότητας από 85.000 τόνους γιαουρτιού ετησίως σε 160.000 τόνους. Επιπλέον, η γαλακτοβιομηχανία αρχίζει να δραστηριοποιείται στις ΗΠΑ και στην παραγωγή γιαουρτιού ιδιωτικής ετικέτας.

Στο Ηνωμένο Βασίλειο κυριότεροι ανταγωνιστές της ΦΑΓΕ είναι η Danone και η Müller, ενώ μετά μια διετή δικαστική διαμάχη, που έληξε υπέρ της, κατάφερε έτσι ώστε η Chobani να μη χρησιμοποιεί στα προϊόντα της τον χαρακτηρισμό «greek yoghurt».

Το ΔΝΤ, η ελάφρυνση του χρέους και το ελληνικό συμφέρον

Της αναποκριτιάς μας στην ΟΥΑΣΙΓΚΤΟΝ ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΩΚΟΥ

Η αποχώρηση του ΔΝΤ δεν συμφέρει την Ελλάδα πριν ολοκληρωθεί η συζήτηση για την ελάφρυνση του χρέους, εκτιμούν παράγοντες που γνωρίζουν καλά το ελληνικό πρόγραμμα.

Καθώς έχει αυστηρούς όρους για τη βιωσιμότητα του χρέους προκειμένου να δανείσει τα κεφάλαιά του, το ΔΝΤ έχει ασκήσει σημαντική πίεση στους Ευρωπαίους για την αναδιάρθρωσή του. Και να μην είναι αλήθεια ότι το τελευταίο έτος έχει περιορίσει τις δημόσιες παροτρύν-

Το ερώτημα πλέον είναι αν και κατά πόσον η Ευρωζώνη είναι πολιτικά έτοιμη να κάνει το άλμα.

σεις του για το θέμα, αλλά η συμμετοχή του ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα εγγυάται ότι η ελάφρυνση του χρέους θα βρίσκεται στο τραπέζι. Εφόσον αυτή γίνει, οι ίδιες πηγές εκτιμούν ότι «πολιτικά και οικονομικά μας συμφέρει να αντικατασταθεί από τον ESM», τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας, καθώς εκτιμούν ότι ο τελευταίος θα εξασφαλίσει πιο μακροχρόνιο και πιο χαμηλότοκο δανεισμό. Η επιλογή, ωστόσο, προειδοποιούν ότι μπορεί να σκοττάψει σε εσωτερικές πολιτικές σκοπιμότητες, καθώς αυτό προϋποθέτει νέο πρόγραμμα. Διότι ένα είναι σίγουρο: οποιαδήποτε νέα βοήθεια από τους Ευρωπαίους επίσης θα έρθει με προϋποθέσεις, έστω κι αν είναι πιο χαλαρές από τις σημερινές.

Στο ΔΝΤ, πάλι, δεν υπάρχει μια ενιαία άποψη για το θέμα. Την αποχώρησή του από την Ελ-

«Το ΔΝΤ είναι σημαντικός εταίρος της Ευρωζώνης στην αντιμετώπιση της κρίσης και έτσι θα παραμείνει μέχρι να ολοκληρωθούν τα προγράμματα» δήλωσε ο επικεφαλής του ESM, Κλάους Ρέγκλινγκ.

λάδα δεν έχουν κρύψει ότι θα ήθελαν αρκετές αναπτυσσόμενες χώρες. Αντίθετα, οι Αμερικανοί εκτιμάται ότι χρησιμοποίησαν το ΔΝΤ για να πείσουν τους Ευρωπαίους να στηρίξουν την Ελλάδα στο απόγειο της κρίσης και προβληματίζονται για το αν οι συνθήκες έχουν ωριμάσει αρκετά ώστε να μη χρειάζεται. Οι Γερμανοί, από την πλευρά τους, επιμένουν στη διατήρηση της τριόγκας. Όπως γράφει η εφημερίδα Frankfurter Allgemeine, η τριόγκα θα παραμείνει στην Ελλάδα τουλάχιστον μέχρι το 2016, που τελειώνει το πρόγραμμα του ΔΝΤ. Αυτή εκτιμάται ότι είναι η απάντηση του υπουργείου Οικονομικών της χώρας στα σενάρια περί αντικατάστασης της τριόγκας με ένα πιο χαλαρό μηχανισμό. Αυτό δεν σημαίνει όμως ότι το θέμα δεν συζητείται. Όσο για τον ESM, δεν «σιγνή ιχθύος» σχετικά με τον αν είναι «πρόθυμος και ικα-

νός» να αναλάβει τη χρηματοδότηση του ΔΝΤ. Δημοσιογραφικές πληροφορίες από την Ε.Ε. φέρουν τον επικεφαλής του Κλάους Ρέγκλινγκ να δηλώνει ότι είναι έτοιμος. Επισήμως, ο κ. Ρέγκλινγκ δηλώνει ότι «το ΔΝΤ είναι σημαντικός εταίρος της Ευρωζώνης στην αντιμετώπιση της κρίσης και έτσι θα παραμείνει μέχρι να ολοκληρωθούν τα προγράμματα». Την ίδια στιγμή, όμως, αναγνωρίζει ότι «αυτό μπορεί να είναι πολύ διαφορετικό μια μέρα στο μέλλον», όπως είχε πει σε παλαιότερη συνέντευξη του στη Wall Street Journal.

Το ESM μεγαλώνει συνεχώς, προσλαμβάνοντας και Έλληνες. Σε αντίθεση με το ΔΝΤ, όμως, δεν έχει ένα ξεχωριστό τμήμα ή γραφείο για την Ελλάδα, αλλά ένα συντονιστή, την κυρία Ανιές Μπελαίς, που πρόσφατα επισκέφθηκε την Ελλάδα με τον επικεφαλής του οργανισμού, Κλάους

Ρέγκλινγκ. Καθώς αυτά τα προγράμματα είναι κεντρικά για τη λειτουργία του ESM, αντλούν πόρους απ' όλα τα τμήματα της οργάνωσης.

Σε κάθε περίπτωση, ακόμη και ότι συζητείται ένα τέτοιο ενδεχόμενο αποτελεί δραματική αλλαγή σε σχέση με την πρώτη περίοδο της ευρωπαϊκής κρίσης χρέους, όταν η Γερμανία στράφηκε στο ΔΝΤ λόγω των διαθέσιμων πόρων και της εμπειρίας του, στοιχεία που έλειπαν και τα δύο από το οπλοστάσιο της Ευρωζώνης. Πλέον η Ε.Ε. έχει δημιουργήσει νέα θεσμικά όργανα όπως είναι ο ESM για την αντιμετώπιση τέτοιου είδους κρίσεων, ο οποίος δανείζει τα κράτη εκδίδοντας ομόλογα με εξαιρετικά χαμηλά επιτόκια. Το ερώτημα πλέον είναι αν η Ευρωζώνη είναι πολιτικά έτοιμη να κάνει το άλμα, και δη για το «δύσκολο» περίπτωση της Ελλάδας.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του BARRY RITHOLTZ / BLOOMBERG

Οι σταθμοί του προέδρου που «σημάδεψε» τη Fed

Στις 11 Αυγούστου του 1987, ο Άλαν Γκρίνσπαν ανέλαβε πρόεδρος της Federal Reserve. Η επέτειος αυτή μας προσφέρει την ευκαιρία να ριζήσουμε μια βιαστική ματιά σε όσα έγιναν τις δύο δεκαετίες που ακολούθησαν. Όπως απεδείχθη ήταν μια από τις πλέον ενδιαφέρουσες και αλλόκοτες θητείες προέδρου της Fed. Το χρηματιστήριο γνώρισε ένα έτος γεμάτο ρεκόρ το 1987, όταν σημείωσε άνοδο 44% μέσα σε επτά μήνες. Οι μετοχές εκτινάχθηκαν μέσα στις πρώτες εβδομάδες μετά την ορκωμοσία του Γκρίνσπαν. Δεν είχε ακόμη προσαρμοσθεί καλά στη θέση του όταν μεσολάβησε η «Μαύρη Δευτέρα» και οι αμερικανικές αγορές έκαναν βουτιά 23% στις 19 Οκτωβρίου. Ήταν το καλωσόρισμα της Wall Street προς τον κ. Γκρίνσπαν.

Οι αντιφάσεις ανάμεσα στη φιλοσοφία του και στις πράξεις του προκάλεσαν πολλά σημαντικά γεγονότα στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του.

• Η κατάρρευση του 1987: Την ημέρα μετά τη «Μαύρη Δευτέρα», η Fed χορήγησε ρευστότητα και μείωσε τα επιτόκια στο 6,5% από το 7,5%. Η χρονιά εκείνη έκλεισε με ελαφρά άνοδο του χρηματιστηρίου. Το διδάγμα ήταν απλό. Ευκόλα επαναφέρει κανείς την ηρεμία στην αγορά ύστερα από μια μεγάλη αστάθεια. Η ιστορία έδειξε, όμως, πως το συμπέρασμα αυτό είναι εσφαλμένο.

• Η Επιτροπή Ανοικτής Αγοράς επικρίνει τον πρόεδρο για τις μειώσεις επιτοκίων. Στη διάρκεια της ύφεσης της περιόδου 1990-91, οι αγορές αντιμετώπιζαν μια σειρά από παράγοντες μακροοικονομικής φύσης: την κρίση των αποταμιεύσεων και των δανείων, τον πρώτο πόλεμο στον Κόλπο και την εκτίναξη των τιμών ενέργειας. Ο Γκρίνσπαν αποφάσισε, χωρίς συνενδρίαση του Δ.Σ. της Fed, να μειώσει τα επιτόκια. Προκάλεσε σχεδόν ανοικτή εξέγερση των στελεχών της επιτροπής που, όπως το έθεσαν τότε οι New York Times, «περιόριζαν την εξουσία του προέδρου της να μειώνει τα επιτόκια από μόνος του».

• Η θέση Γκρίνσπαν: Τον Ιούλιο του 1995 η Fed μείωσε τα επιτόκια κατά 25 μονάδες βάσης. Το περίεργο με αυτήν την κίνηση ήταν πως είχε προηγηθεί μια σειρά επτά αυξήσεων των επιτοκίων μέσα στους προηγούμενους 12 μήνες. Ακολούθησαν άλλη μία μείωση τον Δεκέμβριο και μία τον Ιανουάριο. Δεν υπήρξε καμία δικαιολογία για τις μειώσεις αυτές. Μετά τα μέσα της δεκαετίας του 1990 η οικονομία αναπτυσσόταν ικανοποιητικά και το χρηματιστήριο σημείωνε άνοδο συνολικά άνω του 34%. Το 1996 οι τιμές των μετοχών αυξήθηκαν κατά ακόμη 20% για το σύνολο του έτους. Η Wall Street αντελήφθη σωστά πως οι μειώσεις αυτές είχαν θέσει κατώτατο όριο στις τιμές των μετοχών. Δημιουργήθηκε, έτσι, η θέση Γκρίνσπαν. Στη συνέχεια ακολούθησε μια τροποποίηση της πολιτικής αυτής, ένα σχόλιο που έγινε γνωστό ως ομιλία περί του «αδικαιολόγητου ενθουσιασμού».

• Οι μειώσεις των επιτοκίων την περίοδο 2001-2002: Εν μέσω της ύφεσης του 2001 και αμέσως μετά τις τρομοκρατικές επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου, η επιτροπή ανοικτής αγοράς της Fed μείωσε τα επιτόκια σε νέα χαμηλά επίπεδα. Επί τρία έτη τα επιτόκια βρισκόταν σε επίπεδα κάτω του 2%. Αυτό ήταν κάτι χωρίς προηγούμενο και είχε βαρύτατο αντίκτυπο. Οτιδήποτε αποτιμάτο σε δολάρια έγινε ακριβότερο. Ο πληθωρισμός επιταχύνθηκε ραγδαία. Η τιμή του χρυσού παρέμεινε στάσιμη επί μια δεκαετία ενώ εκείνη του πετρελαίου αυξήθηκε από τα 20 δολάρια στα 150 δολάρια/βαρέλι. Η αγορά ακινήτων απογειώθηκε και αναπτυσσόταν ταχύτερα από ποτέ προετοιμάζοντας την αναπόφευκτη κρίση.

• Το ψεγάδι: Ο Γκρίνσπαν παραδέχθηκε τελικά ότι υπήρχε «ψεγάδι» στην ιδεολογία του περί της ελεύθερης αγοράς. Ο Άλ, όπως τον αποκαλούσαν οι διαπραγματευτές της αγοράς, παραδέχθηκε πως ήταν λάθος να επιτρέψει τη ραγδαία απορρόθμιση των αγρών κεφαλαίου καθώς και το να προβάλλει αντιρρήσεις στην επιβολή κανόνων επί της αγοράς παραγωγών και να αγνοήσει τα επισημασμένα δάνεια και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που έδιναν δάνεια χωρίς να είναι τράπεζα και βρισκόταν στην καρδιά της χρηματοπιστωτικής κρίσης. Αξίζει να σημειωθεί πως η Αμερικανίδα φιλόσοφος και συγγραφέας Άιν Ραντ, η οποία υπήρξε θεωρητική του φιλελευθερισμού και επηρέασε σημαντικά τους συντηρητικούς στην Αμερική, ενσάρκωνε το πνευματικό ιδεώδες του Γκρίνσπαν. Στο τέλος, όμως, απαρνήθηκε την ίδια τη φιλοσοφία της, καθώς στο τέλος της ζωής της ζούσε με τα κοινωνικά επιδόματα και τα κρατικά βοηθήματα.

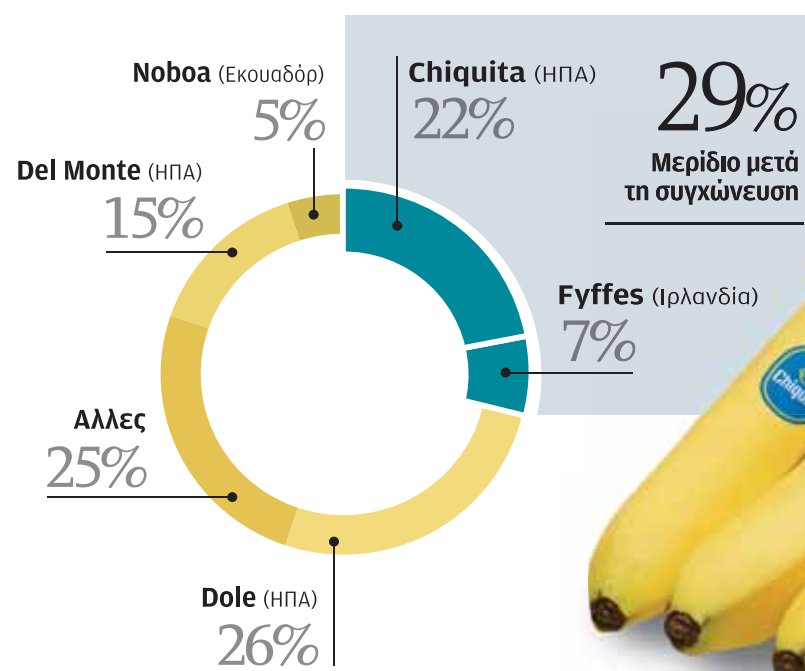
Βροχή οι προσφορές εξαγορών

Πρόταση και για Chiquita, μετά τις Kinder Morgan και Treasury Wine Estates

Μία εποικοδομητική συνεργασία

Εάν ευδοωθεί η συνεργασία της Chiquita με τη Fyffes, τότε θα αναδειχθεί η μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγής μπανάνας διεθνώς.

ΜΕΡΙΔΙΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΑΓΟΡΑΣ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟΝ ΟΓΚΟ ΕΞΑΓΩΓΩΝ (2011)

ΠΗΓΗ: AP, Banana Link

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Εντονη κινητικότητα παρατηρείται στο πεδίο των εξαγορών σε παγκόσμια κλίμακα. Από τις αρχές της εβδομάδας έγινε γνωστό ότι σχεδιάζονται τρεις συμφωνίες: η ενεργειακή Kinder Morgan πρόκειται να εξαγοράσει τα μερίδια των επενδυτών στην οικογένεια των επιχειρήσεων της, η αυστραλιανή Treasury Wine Estates, η μεγαλύτερη εισηγμένη οινοποιία διεθνώς, λαμβάνει δεύτερη προσφορά εξαγοράς και ο αμερικανικός κολοσσός στην παραγωγή μπανάνας, η γνωστή Chiquita, γίνεται στόχος εξαγοράς. Μέχρι πρότινος βρισκόταν στη θέση της αγοράστριας. Η ιστορία έχει ως εξής: η Chiquita έλαβε πρόταση 611 εκατ. δολαρίων από τη βραζιλιάνικη παρασκευαστή χυμών Cutrale σε συνεργασία με την επίσης βραζιλιάνικη εταιρεία επενδύσεων Safra Group. Η υλοποίηση μιας τέτοιας εξαγοράς προϋποθέτει πως ο αμερικανικός κολοσσός θα αποσύρει τα σχέδιά του να συγχωνευθεί με την ιρλανδική εταιρεία παραγωγής μπανάνας Fyffes. Σημειώτεον πως η Chiquita ελέγχει το 22% του παγκόσμιου όγκου πωλήσεων μπανάνας, η Dole Food το 22% και η Fyffes σχεδόν το 7%.

Οι δύο βραζιλιάνικες εταιρείες, οι οποίες διεκδικούν την Chiquita, προσφέρουν 13 δολάρια ανά μετοχή, το οποίο μεταφράζεται σε προσαύξηση 29% επί της τιμής κλεισίματος της Παρασκευής. Οι Chiquita και Fyffes είχαν καταλήξει τον Μάρτιο να συγχωνευθούν και να αναδείξουν τον μεγαλύτερο προμηθευτή μπανάνων του κόσμου σε μία συμφωνία ανταλλαγής μετοχών.

Εάν η προσπάθειά τους ευδοωθεί, τότε η αμερικανική εταιρεία θα μεταφέρει τα κεντρικά της γραφεία από τη Σαρλότ της Β. Καρολίνας στο Δουβλίνο με χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή. Σε επιστολή τους στον πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της Chiquita, Εντουαρντ Λόνεργκαν, και στην πρόεδρο του Δ.Σ. Κέρι Αντερσον, οι Safra και Cutrale ισχυρίζονται πως η δική τους προσέγγιση δεν ενέχει τους ίδιους κινδύνους

στην εφαρμογή της ούτε και την αβεβαιότητα που ενέχει μια συμφωνία με την ιρλανδική Fyffes.

Επιπλέον, οι δύο βραζιλιάνικες επιχειρήσεις επισημάναν πως η δική τους πρόταση προσφέρει υψηλότερη απόδοση στους μετόχους της Chiquita και ενδεχομένως να μπορούσε να ολοκληρωθεί πριν από την εκπονή του έτους. «Η νέα προσφορά για την Chiquita αποδεικνύει ότι η αγορά αποδίδει περισσότερη αξία σε αυτήν την προσέγγιση από την παλαιότερη με τη Fyffes», παρατηρεί, τέλος, ο Ντέιβιντ Χόλχαν των Merrim Capital στο Δουβλίνο.

Η βραζιλιάνικη Cutrale ελέγχει

άνω του ενός τρίτου της παγκόσμιας αγοράς χυμού πορτοκαλιού, αξίας 5 δισ. δολαρίων, ενώ διατηρεί και διεθνείς δραστηριότητες στην επεξεργασία μήλων, ροδακινών, λεμονιών και σόγιας. Ο επίσης βραζιλιάνικος επενδυτικός οίκος Safra διαχειρίζεται περιουσιακά στοιχεία 200 δισ. δολαρίων και άνω στην Αμερική, την Ευρώπη, την Ασία και τη Μέση Ανατολή. Τον Safra ίδρυσε ο δισκατομμυριούχος Τζόζεφ Σάφρα, του οποίου η περιουσία προέρχεται ως επί το πλείστον από την τραπεζική του αυτοκρατορία με ναυαρχίδα την τράπεζά του Banco Safra, η οποία έχει έδρα το Σάο Πάολο και του ανήκει απο-

κλειστικά. Η υπόλοιπη περιουσία του προέρχεται από τις δραστηριότητες διαχείρισης πλούτου υπό την εποπτεία της ελβετικής τράπεζας Bank Sarasin, την οποία αγόρασε. Αξίζει να σημειωθεί ότι η Cutrale αποφάσισε να καταρτίσει πρόταση για την Chiquita, αφότου αμερικανικό δικαστήριο αποφάσισε πως δεν ευσταθεί η συλλογική μήνυση χιλιάδων Κολομβιανών εις βάρος της. Η εταιρεία κατηγορήθηκε για χρηματοδότηση παραστρατιωτικών οργάνωσης, που εutherνεται για εγκλήματα πολέμου και δολοφονίες χιλιάδων ανθρώπων.

BLOOMBERG, A.P.

Οι Πορτογάλοι φορολογούμενοι πλήρωσαν 4,9 δισ. για τη διάσωση της BES

Παρά τη ρητορεία των Ευρωπαίων πολιτικών τα προηγούμενα χρόνια ότι πλέον δεν θ' αναλαμβάνουν οι φορολογούμενοι το κόστος διάσωσης προβληματικών τραπεζών, στην πρόσφατη διάσωση της πορτογαλικής τράπεζας Banco Espirito Santo οι Πορτογάλοι φορολογούμενοι επιβαρύνθηκαν με το ποσό των 4,9 δισ. ευρώ. Ένας από τους λόγους που ο λογαριασμός για τους Πορτογάλους φορολογούμενους ήταν τόσο υψηλός είναι ότι στη διάσωση της τράπεζας δεν συνεισέφεραν οι ομολογιούχοι υψηλής εξασφάλισης, διότι δεν «κουρεύτηκαν» τα ομόλογα που κατείχαν.

Ο λόγος που δεν υπέστησαν απώλειες οι ομολογιούχοι υψηλής εξασφάλισης, όπως έγινε με τους υπόλοιπους ομολογιούχους και τους μετόχους της τράπεζας, είναι ότι η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατείχε στα τέλη Ιουνίου ομόλογα υψηλής εξασφάλισης της BES καθαρού ύψους 7,4 δισ. ευρώ, σύμφωνα με το πρακτορείο ειδήσεων Reuters. Το δίλημμα που αντιμετώπισαν οι επο-

Μένει το ερώτημα γιατί η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν «κούρευσε» και τα ομόλογα υψηλής εξασφάλισης της BES ώστε να περιορίσει τις ζημιές των Πορτογάλων φορολογούμενων.

πτικές αρχές ήταν αν θα επιβάλλουν ζημιές μόνο στους Πορτογάλους φορολογούμενους ή και στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, δηλαδή στο σύνολο των φορολογούμενων της Ευρώζωνας. Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι η EKT δεν είναι μια συντηρημένη κεντρική τράπεζα υπό την έννοια ότι αν υποστεί ζημιές δεν μπορεί απλώς να τυπώσει χρήματα ώστε να τις καλύψει, αλλά

πρέπει να προχωρήσει σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου την οποία καλύπτουν τα κράτη-μέλη της Ευρώζωνας ανάλογα με το μέγεθος της κάθε οικονομίας.

Οι απαιτήσεις της EKT έναντι της BES προέρχονται από τα περιουσιακά στοιχεία που έχει τοποθετήσει η πορτογαλική τράπεζα στη Φρανκφούρτη ως ενέχυρο για την άντληση ρευστότητας. Σε αυτά περιλαμβάνονται υψηλής εξασφάλισης, ανασφάλιστα, ομόλογα που έχει εκδώσει η BES και τα οποία έχει εγγυηθεί το πορτογαλικό Δημόσιο με απόδοση το ύψος του Libor συν 12%. Τα εν λόγω ομόλογα συγκαταλέγονται στα μεγαλύτερα ομόλογα υψηλής εξασφάλισης που ακόμη δεν έχουν αποπληρωθεί και ορισμένα εξ αυτών, με ονομαστική αξία 3,5 δισ. ευρώ, ωρμιάζουν τον ερχόμενο Δεκέμβριο, Ιανουάριο και Φεβρουάριο. Το παράδοξο είναι ότι η νέα ευρωπαϊκή οδηγία που ψηφίστηκε πέρυσι και θ' αρχίσει να εφαρμόζεται στα τέλη του 2015, ακριβώς ώστε να περιορίζονται οι

ζημιές που υφίστανται οι φορολογούμενοι από τις διασώσεις τραπεζών, είναι μέσω της οποίας σε 18 μήνες σε ανάλογες περιπτώσεις με αυτή της BES ο λογαριασμός θα πηγαίνει σε όλους τους φορολογούμενους της Ευρώζωνας μέσω EKT. «Η Πορτογαλία, όπως και πολλές άλλες χώρες, δεν έχει ακόμη μεταφέρει τη σχετική νομοθεσία στο δικαίω, τότε αυτό έδωσε στις αρχές την ελευθερία να επιλέξουν ποιους ομολογιούχους θα συνεισφέρουν στη διάσωση. Σε δύο χρόνια από σήμερα δεν θα υπήρχε άλλη επιλογή από το να συνεισφέρουν και οι ομολογιούχοι υψηλής εξασφάλισης», εξηγεί στο Reuters υψηλόβαθμο στέλεχος της EKT υπό την κάλυψη της ανωνυμίας.

Οι νέοι κανόνες προκαλούν ένα ακόμη πρόβλημα, διότι ενδεχομένως να εκθέσουν την EKT στην κατηγορία ότι έχει συγκροήσει συμφερόμιον ούσα από τη μια η μοναδική εποπτική αρχή και από την άλλη δανειστής των ίδιων τραπεζών που εποπτεύει.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗΣ

Οι ΗΠΑ αρνούνται ακρόαση για το χρέος της Αργεντινής στη Χάγη

Ατυχής αποδεικνύεται η προσφυγή της Αργεντινής κατά τις αμερικανικές δικαιοσύνης στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης, καθώς οι αρχές των ΗΠΑ δεν πρόκειται να επιτρέψουν την ακρόαση της υπόθεσης. Η εξέλιξη ήταν σε μεγάλο βαθμό αναμενόμενη, καθώς το Διεθνές Δικαστήριο μπορούσε να αρχίσει ακροάσεις επί της προσφυγής μόνον αν το ζητούσαν και οι ΗΠΑ, που έτσι κι αλλιώς δεν έχουν αναγνωρίσει τη δικαιοδοσία του Διεθνούς Δικαστηρίου. Στην περίπτωση της Αργεντινής ειδικότερα, η εκπρόσωπος του αμερικανικού υπουργείου Εξω-

τερικών τόνισε πως το Διεθνές Δικαστήριο «δεν είναι το κατάλληλο βήμα για να συζητηθεί το πρόβλημα του χρέους της Αργεντινής», ενώ κάλεσε το Μπουένος Άιρες να «συμμετάσκει σε διάλογο με τους πισωγυρισμένους για να διευθετηθούν όσα θέματα έχουν απομείνει με τους ομολογιούχους».

Η κατηγορία που επέρριψε στην αμερικανική δικαιοσύνη η Αργεντινή όταν προσέφυγε στη Χάγη, ήταν πως με τις αποφάσεις της παραβιάζει την εθνική της κυριαρχία σε ό,τι αφορά την αναδιάρθρωση του χρέους της. Αναφερόταν, βέβαια,

στην απόφαση του Αμερικανού δικαστή Τόμας Γκρίτζα αφενός να δικαιώσει τα hedge funds που έχουν αρνηθεί να συμμετάσχουν στην αναδιάρθρωση του χρέους της και διεκδικούν την εις το έπακρον αποπληρωμή της ονομαστικής αξίας των ομολόγων τους, μολονότι τα έχουν αγοράσει σε πολύ χαμηλές τιμές όταν η χώρα τελούσε υπό πτώχευση και αφετέρου στην εντολή που έδωσε ο ίδιος στην Bank of New York Mellon να παγώσει τις πληρωμές των τόκων στους υπόλοιπους ομολογιούχους της, εξοθώντας προημερών τη χώρα σε μια ακόμη στάση

πληρωμών λιγότερο από 13 χρόνια μετά την πτώχευσή του 2001.

Στο μεταξύ, οι εξελίξεις αποτελούν αντικείμενο αντιπαράθεσης μεταξύ των δικαστών του Ανώτατου Δικαστηρίου της Αργεντινής. Ο Εουχένιο Ζαφαρόνι, δικαστής στο Ανώτατο Δικαστήριο της Αργεντινής, τόνισε πως το θέμα πρέπει να εξετασθεί ως περίπτωση «επιθέσεων της παγκόσμιας οικονομικής ελίτ έναντι της πολιτικής εξουσίας». Επέριψε, άλλωστε, τη μεγαλύτερη ευθύνη στο Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ επειδή αρνήθηκε να εξετάσει την έφεση του Μπουένος Άιρες κατά

της απόφασης του δικαστή Γκρίτζα, τον οποίο χαρακτήρισε μάλιστα «επαρχιακό δικαστή». Όπως τόνισε, η στάση του αμερικανικού Ανώτατου Δικαστηρίου μεταφράζεται σε ένα «δεν με ενδιαφέρει αυτή η χώρα, δεν με ενδιαφέρουν αυτά τα εκατομμύρια δολάρια».

Δεν συμμερίζεται τη θέση του ο ομολογός του Ρικάρντο Λορεντζέτι, που υποστηρίζει πως «το χρέος πρέπει να αποπληρωθεί αλλά με όρια τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και όχι με τιμήμα τη θυσία των ανθρώπων».

Υπενθυμίζεται πως τη στάση της

αμερικανικής δικαιοσύνης στο θέμα του χρέους της Αργεντινής έχουν επικρίνει όχι μόνο σειρά οικονομικών αναλυτών, μεταξύ των οποίων ο κάτοχος Νομπελ Οικονομίας και πρώην στέλεχος της Παγκόσμιας Τράπεζας, Τζόζεφ Στίγκλιτζ, αλλά και το ίδιο το ΔΝΤ και η UNCTAD, υπηρεσία των Ηνωμένων Εθνών για το Εμπόριο και την Ανάπτυξη, προειδοποιώντας ότι δημιουργείται κακό προηγούμενο και θα δυσκολεύονται εφεξής πάρα πολύ οι υπερπρωτογενείς χώρες να προχωρήσουν σε αναδιρθρώσεις του χρέους τους.

Η ξηρασία αλλάζει την αγροτική παραγωγή στην Καλιφόρνια

Οι μεταβολές επηρεάζουν από την τιμή του γάλακτος στην Κίνα μέχρι τα κεράσια που τρώνε οι Αμερικανοί

Του ALAN BJERGA/BLOOMBERG

Για περισσότερα από 70 χρόνια η οικογένεια του Φρεντ Σταρ συγκαταλέγεται μεταξύ των σημαντικότερων καλλιεργητών βαμβάκιου στην κοιλάδα Σαν Χοακίν της Καλιφόρνιας. Στη συνέχεια οι μεταβολές στις παγκόσμιες αγορές και η αύξηση της τιμής του νερού τον έπεισαν ότι θα πρέπει ν' αλλάξει καλλιέργεια.

Οπότε αντικατέστησε τα περισσότερα φυτά βαμβάκιου που καλλιεργούσε στο αγρόκτημα του κοντά στο Σάφτερ, σχεδόν 200 χιλιόμετρα βορειοδυτικά του Λος Άντζελες του βαμβάκιου με αμυγδαλιές, η καλλιέργεια των οποίων αποφέρει μεγαλύτερο κέρδος ανά στρέμμα, και παράλληλα όλο και αυξάνεται η ζήτηση για αμύγδαλα από τις ασιατικές χώρες. «Δεν γίνεται να πληρώνεις 1.000 δολάρια τα 1.233 κυβικά μέτρα νερού για να καλλιεργείς βαμβάκι» λέει ο 85χρονος κ. Σταρ, σκύβοντας να επιθεωρήσει το σύστημα στάγδην άρδευσης που έχει εγκαταστήσει στο κτήμα. Τέτοιες αλλαγές στα καλλιεργούμενα είδη αποτελούν σημάδι σαρωτικής αλλαγής που συντελείται στην Καλιφόρνια, την Πολιτεία με τη μεγαλύτερη αγροτική παραγωγή στις ΗΠΑ, εξαιτίας της ξηρασίας που ήδη διαρκεί τρία χρόνια και σύμφωνα με τους επιστήμονες αποτελεί προοίμιο ενός πιο ξηρού μέλλοντος.

Το αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών θα επηρεάσει τα πάντα από την τιμή του γάλακτος στην Κίνα μέχρι την προέλευση των κερασιών που τρώνε οι Αμερικανοί. Ηδη έχει οδηγήσει σε έξαρση τον ανταγωνισμό για το υπάρχον νερό μεταξύ αγρών και κατοίκων των πόλεων. Οι αγρότες προσαρμόστηκαν στο πολύ χαμηλό επίπεδο βροχόπτωσης, εγκαθιστώντας προηγμένα συστή-

ματα άρδευσης, χρησιμοποιώντας νερό που έχει επεξεργαστεί σε εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού, ακόμη και ανακυκλώνοντας υποπροϊόντα της επεξεργασίας ροδιών για το τσίσιμα γαλακτοφόρων αγελάδων. Ορισμένοι σταματούν να καλλιεργούν τελείως ορισμένες εκτάσεις, ξεριζώνοντας τις πορτοκαλιές που καλλιεργούσαν παλαιότερα και αφήνοντας χιλιάδες στρέμματα γης ακαλλιεργητα. «Θα υπάρχουν οριστικές αλλαγές, πιθανότατα

Οι αγρότες προσαρμόστηκαν στο πολύ χαμηλό επίπεδο βροχόπτωσης, εγκαθιστώντας προηγμένα συστήματα άρδευσης, χρησιμοποιώντας νερό από βιολογικό καθαρισμό.

διαρθρωτικής φύσεως, σε ολόκληρη την αγροτική βιομηχανία» καθώς θα μεγαλώσουν οι περιόδοι ξηρασίας, λέει ο κ. Μπομπ Στάλμαν, πρόεδρος της Αμερικανικής Ομοσπονδίας Αγροτών. «Οι αγρότες ήδη έχουν προχωρήσει σε αλλαγές. Αλλάστε, αυτό είναι που κάνουν οι αγρότες».

Νέες καλλιέργειες

Μακροπρόθεσμα οι αγρότες της Καλιφόρνιας θα σταματήσουν να καλλιεργούν φυτά που καλλιεργούνται μαζί και σε άλλα μέρη και θα στραφούν σε προϊόντα με υψηλή αξία που προσφέρουν μεγαλύτερο κέρδος ανά μονάδα νερού που χρειάζονται, εξηγεί ο κ. Ρίτσαρντ Χόβιτ, οικονομολόγος αγροκτημάτων στο

Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας. Η Πολιτεία εξακολουθεί να προσφέρει συγκριτικό πλεονέκτημα για την καλλιέργεια αμυγδαλιών, φιστικιών και αμπελιών και η γεωγραφική της θέση σημαίνει ότι πάντοτε θα είναι εύκολη η εξαγωγή οποιασδήποτε επικερδούς καλλιέργειας. Παράλληλα, αυτή η εξέλιξη θα σημάνει και τον περιορισμό των καλλιεργούμενων εκτάσεων, καθώς οι αγρότες εγκαταλείπουν τις καλλιέργειες καλαμποκιού και βαμβάκιου εξαιτίας του υψηλού κόστους του νερού. Η έκταση στην Καλιφόρνια στην οποία καλλιεργείται καλαμπόκι έχει μειωθεί κατά 34% σε σχέση με πέρυσι και η έκταση στην οποία καλλιεργείται σιτάρι έχει μειωθεί κατά 53%, σύμφωνα με το αμερικανικό υπουργείο Γεωργίας.

Αντιστοίχως, η έκταση στην οποία καλλιεργείται βαμβάκι έχει μειωθεί κατά 60% την τελευταία δεκαετία, ενώ η έκταση όπου καλλιεργούνται αμυγδαλιές έχει αυξηθεί κατά περισσότερο από 50%. Αν η Καλιφόρνια ήταν χώρα, θα κατείχε την ένατη θέση όσον αφορά την αγροτική παραγωγή παγκοσμίως, σύμφωνα με μελέτη του πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας. Μεταβολές στην παραγωγή της έχουν παγκόσμιο αντίκτυπο, εξηγεί ο κ. Νταν Σάμπερ, επίτιμος οικονομολόγος του πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας. «Είναι πραγματικά μεγάλη υπόθεση. Ορισμένες καλλιέργειες απλώς αναπτύσσονται εδώ καλύτερα από οπουδήποτε αλλού και η τοποθεσία μας δίνει πρόσβαση σε αγορές, κάτι που δεν ισχύει για άλλα μέρη». Η επιτυχία της γεωργίας στην Καλιφόρνια επιτεύχθηκε σε μεγάλο βαθμό χάρη στην πρόοδο που έχει σημειωθεί στην άρδευση, πρόοδο που επέτρεψε στους αγρότες να καλλιεργήσουν και άλλα φυτά πέρα από το σιτάρι που ευδοκίμει σε ξηρά κλίματα.

Μακροπρόθεσμα, οι αγρότες της Καλιφόρνιας θα σταματήσουν να καλλιεργούν φυτά που καλλιεργούνται μαζί και σε άλλα μέρη και θα στραφούν σε προϊόντα με υψηλή αξία που προσφέρουν μεγαλύτερο κέρδος ανά μονάδα νερού που χρειάζονται.

Μέχρι και 1,5 δισ. δολάρια οι ζημιές το 2015

Μία ακόμη χρονιά ξηρασίας είναι πιθανή το 2015, σύμφωνα με μελέτη του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας που δημοσιεύτηκε τον Ιούνιο. Οι οικονομικές ζημιές που αναμένεται να υποστούν εξαιτίας της ξηρασίας οι αγρότες της Καλιφόρνιας υπολογίζονται σε 1,5 δισ. δολάρια (1,12 δισ. ευρώ) και οι θέσεις εργασίας που αναμένεται να χαθούν σε ολόκληρη την Πολιτεία σε 17.000. Ηδη, ενώσεις αγροτών ζητούν την απελευθέρωση μεγαλύτερης ποσότητας νερού για τη γεωργία και απαιτούν από την κυβέρνηση της Πολιτείας να κατασκευάσει μεγαλύτερους αποθηκευτικούς χώρους για νερό και παράλληλα να τροποποιήσει περιβαλλοντικούς κανονισμούς που ορίζουν ότι πρέπει να μη χρησιμοποιείται ορισμένη ποσότητα νερού ώστε να μην απειληθούν προστατευόμενα είδη. Ετσι αγρότες και περιβαλλοντολόγοι και κάτοικοι των πόλεων βρίσκονται σε τροχιά σύγκρουσης. Ο κυβερνήτης της Καλιφόρνιας, κ. Τζέρι Μπράουν, ζήτησε εν όψει των εκλογών του Νοεμβρίου η κυβέρνηση να προχωρήσει στον δανεισμό ύψους 6 δισ. δολαρίων προκειμένου να επεκταθούν οι χώροι που χρησιμοποιούνται για την αποθήκευση νερού, ποσότητα που και πάλι φαίνεται ανεπαρκής στους αγρότες.

Μειώνεται το εισόδημα στην Ευρωζώνη

Αυστραλία, ΗΠΑ και Ελβετία θα διαθέτουν το 2017 το υψηλότερο ποσοστό νοικοκυριών που θα έχουν επίσημο διαθέσιμο εισόδημα μεγαλύτερο των 150.000 ευρώ, σύμφωνα με στοιχεία της εταιρείας ανάλυσης δεδομένων Euromonitor που δημοσιεύει το Bloomberg. Ακόμη πιο ενδιαφέρον είναι ότι στον σχετικό κατάλογο 25 χωρών πρώτη χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η Σουηδία στην όγδοη θέση και ότι μεταξύ 2009 και 2017 υποχώρησε

το ποσοστό των εύπορων νοικοκυριών σε Γαλλία, Ισπανία, Ιταλία δείγμα του πόσο επλήγη η οικονομία τους από τις κρίσεις. Ο πλούτος των νοικοκυριών δεν αποτελεί τον καλύτερο τρόπο ν' απεικονίσει κανείς την οικονομική κατάσταση σε μια χώρα, παρά όλα αυτά δείχνει τη γενικότερη εικόνα. Σύμφωνα λοιπόν με το Bloomberg, στον κατάλογο των 25 χωρών που έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό νοικοκυριών με εκτιμώμενο διαθέσιμο εισό-

δημα πάνω από 150.000 ευρώ τον χρόνο περιλαμβάνονται μόλις έξι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης εκ των οποίων οι τέσσερις στην Ευρωζώνη και οι δύο εκτός Ευρωζώνης. Μπορεί να υποθέσει κανείς ότι η ύπαρξη πολλών νοικοκυριών με διαθέσιμο εισόδημα πάνω από 150.000 ευρώ τον χρόνο αποτελεί δείγμα του πλούτου που υπάρχει στη χώρα, σε κάποιο βαθμό και δείγμα του τρόπου με τον οποίο κατανέμεται αυτός ο πλούτος σε

μια κοινωνία. Στην κορυφή του καταλόγου βρίσκεται η Αυστραλία, στην οποία προβλέπεται ότι το 2017 το 15,2% των νοικοκυριών της θα έχει διαθέσιμο εισόδημα πάνω από 150.000 ευρώ. Ακολουθούν ΗΠΑ με ποσοστό 13,3% και Ελβετία με ποσοστό 11,9% ενώ την πρώτη πεντάδα συμπληρώνουν οι Σιγκαπούρη (11,2%) και Χονγκ Κονγκ (10%) μετά τον αναδυόμενων οικονομικών δυνάμεων από την Ασία.

Σε μεγάλη έξαρση οι εξαγορές και συγχωνεύσεις

Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ

Μέσα στον πυρετό των προσφορών εξαγοράς, καθώς και των συγχωνεύσεων, στο διεθνές επιχειρηματικό σκηνικό του τρέχοντος έτους υποσιούνται μειζόνες συμφωνίες, όπως της General Electric με την Alstom. Άλλες προχωρούν, όπως η απόκτηση της ιταλικής χαλυβουργίας Lucchini από την ινδική JSW, και άλλες ακυρώνονται, όπως των Time Warner και Fox και των Sprint και US T-Mobile. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Reuters για το α' εξάμηνο, ο όγκος των παγκόσμιων deals ανήλθε στα υψηλότερα επίπεδα επταετίας. Συνήφθησαν 17.698 συμφωνίες αξίας 1,75 τρισ. δολαρίων έναντι του προηγούμενου ρεκόρ των 2,28 τρισ. δολαρίων, το 2007, συνολικά. Σε σύγκριση με το α' εξάμηνο του 2013 η αύξηση φτάνει το 75%. Όπως επισημαίνει χαρακτηριστικά ο Φρανκ Ακίλα, ειδικευμένος δικηγόρος συγχωνεύσεων και εξαγορών στη Sullivan & Cromwell, «σήμερα είναι στρατηγική επιταγή οι όμιλοι να υλοποιήσουν συμφωνίες, καθώς έχουν τον αναγκαίο ρευστό, αλλά και μπορούν να δανειστούν εάν χρειαστεί».

Το 2007 οι εξαγορές χρηματοδοτούνταν με φθινό χρήμα και τα χρέη διογκώνονταν. Σήμερα είναι όμιλοι υψηλής κεφαλαιοποίησης που δραστηριοποιούνται στο πεδίο, όπως η Pfizer, της οποίας η προσέγγιση της AstraZeneca δεν ευδοχώθηκε, και η General Electric, η οποία απέκτησε τον βραχίονα παραγωγής ενέργειας της Alstom. Από την άλλη πλευρά, κατά τον Economist, δύο είναι οι βασικοί λόγοι των επιχειρηματικών ναυαγίων: είτε εξαντλούν τα όρια αντοχής των ρυθμιστικών αρχών είτε εξαντλούν τα όρια των ισολογισμών τους και την αντοχή των μετόχων τους. Στην πρώτη κατηγορία ανήκει η προσέγγιση Sprint και T-Mobile, η οποία, εάν υλοποιείτο, θα μείωνε τους τηλεπικοινωνιακούς ομίλους στις ΗΠΑ από τέσσερις σε τρεις. Στη δεύτερη ανήκει η προσέγγιση της Time Warner από την 21st Century Fox: η τελευταία για να αγοράσει την Time Warner θα προσέφερε 20 δισ. δολάρια προσαύξηση, δηλαδή περισσότερα από όσα θα της εξοικονομούσε η συμφωνία. Πέραν τούτων, προετοιμάζονται ενδιαφέρουσες συμφωνίες με... αρκετό σοσπένς. Η αυστραλιανή Treasury Wines Estates, η διεθνώς μεγαλύτερη εισαγμένη οινοποιία, δέχτηκε δύο προσφορές εξαγοράς από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια.

Ο δε αμερικανικός κολοσσός της Chiquita, τέλος, ίσως βρεθεί σε δίλημμα: τον Μάρτιο συμφώνησε να συγχωνευθεί με τη μικρότερη ιρλανδική Fyffes για να οικοδομήσουν τον μεγαλύτερο όμιλο μπανάνας στον κόσμο, αλλά προσφάτως δέχτηκε πρόταση εξαγοράς από τους βραζιλιάνικους ομίλους Cutrale και Safra.

Απεργία εργαζομένων για την απόλυση του Έλληνα CEO της Market Basket

Στην αλυσίδα σούπερ μάρκετ της Μασαχουσέτης Market Basket, την οποία ίδρυσαν πριν από έναν αιώνα Έλληνες μετανάστες, οι εργαζόμενοι απεργούν και οι καταναλωτές κάνουν μποϊκοτάζ, ζητώντας την επιστροφή του διευθυνόντος συμβούλου της.

Αυτή η ιστορία θα μπορούσε να ήταν ιδανική υπόθεση εργασίας

Διαμαρτυρίες 25.000 απασχολούμενων, διακοπή παραλαβής εμπορευμάτων, άδεια ράφια στα 71 καταστήματα.

για τα χειρίδια μανάτζμεντ. Ταυτόχρονα αποδεικνύει πόσο μεγάλη είναι η αξία των διαπροσωπικών σχέσεων στις επιχειρήσεις. Ολα ξεκίνησαν τον Ιούνιο με την απόλυση του ελληνικής καταγωγής διευθύνοντος Αρθουρ Τ. Δημουλά μετά 11 χρόνια στο πηδάλιο. Η απόλυση ελήφθη από ένα δικασμένο διοικητικό συμβούλιο. Η πλευρά του Αρθουρ Τ. Δημουλά ελέγχει το 49,5% της εταιρείας και

η πλευρά του εξαδέλφου του, Αρθουρ Σ. Δημουλά, το 50,5%. Η οικογενειακή διαμάχη μετράει δεκαετίες.

Θρυαλλίδα

Ακολούθησε θύελλα αντιδράσεων μετά την απόλυση, για έναν άνθρωπο για τον οποίο οι υφιστάμενοι του «πίνουν νερό στο όνομά του». Οργανώθηκαν διαμαρτυρίες από τους 25.000 εργαζόμενους, η παραλαβή εμπορευμάτων διεκόπη και τα ράφια έμειναν άδεια στα 71 καταστήματα της Market Basket. Πάμπολλες αφίσες με τη φωτογραφία του έχουν αναρτηθεί στις πόλεις όπου υπάρχουν τα σούπερ μάρκετ της αλυσίδας, και συνθήματα είναι γραμμένα σε λεωφορεία για να γυρίσει πίσω στη θέση του. Από τους αποθηκάρχους μέχρι τους διευθυντές της εταιρείας, που απέχουν της εργασίας τους, οι ζημιές είναι μεγάλες και για τους ίδιους και για τη Market Basket. Προφανώς έχουν πολύ σοβαρό λόγο.

Το βέβαιον είναι ότι οι εργαζόμενοι δηλώνουν ικανοποιημένοι με τις αποδοχές τους και τη επιδόματα. Μία διευθύντρια καταστήματος ανέφερε ότι κερδίζει

Σε κιντοποιήσεις έχουν προχωρήσει οι εργαζόμενοι της αμερικανικής αλυσίδας σούπερ μάρκετ Market Basket, που ίδρυσαν Έλληνες μετανάστες το 1917. Δεν ζητούν υψηλότερο ημερομίσθιο, αλλά την επιστροφή του διευθύνοντος συμβούλου Αρθουρ Τ. Δημουλά. Όλοι τον εκτιμούν τόσο, ώστε να διακινδυνεύουν τη δουλειά τους.

140.000 δολάρια ετησίως και ότι τα δώρα Χριστουγέννων δίδονται και στους ημιαπασχολούμενους.

Η ουσία της αφοσίωσης των υπαλλήλων στο πρόσωπο του απολυθέντος πηγαινει, όμως, πέραν των χρημάτων. Έχει να κάνει με τους δεσμούς τους με τον Αρθουρ Τ. Δημουλά. Πάμπολλοι υπάλληλοι ανακαλούν στη μνήμη τους τις προσωπικές επαφές μαζί του, τον οποίο θεωρούν «πατέρα τους» στη δουλειά, καθώς και το ενδιαφέρον του γι' αυτούς.

Η Ρόζα Περέιρα με 28 χρόνια στη Market Basket έχασε τη μητέρα της προ τριετίας. Επιστρέφοντας μετά δεκαπενθήμερη άδεια μετ' αποδοχών, έλαβε τηλεφώνημα από τον ίδιο τον κ. Δημουλά για να μάθει πώς είναι.

Στη νέα της θέση προ ενός χρόνου και στα εγκαίρια καταστήματα, ο κ. Δημουλάς την προσέγγισε, τη συνεχάρη και ευχήθηκε συγχαρητήρια. «Είπε συγχαρητήρια για το νέο «μας», όχι το νέο «μου» κατάστημα», θυμάται. Καταναλωτές που ψωνίζουν από τα σούπερ μάρκετ Market Basket κάνουν λόγο για ευγενείς και γενναίόδωρους υπαλλήλους. Εργαζόμενοι μερικής

απασχόλησης θυμούνται τον Αρθουρ Τ. Δημουλά να γνωρίζει σημαντικές λεπτομέρειες γι' αυτούς. «Είμαι απλώς ημιαπασχολούμενη οκτώ χρόνια και θυμάμαι, όταν υπηρετούσε ο γιος μου στο Αφγανιστάν, ήρθε ο κ. Δημουλάς να με ρωτήσει τι κάνεις. Δεν με έκανε απλώς να αισθανθώ σημαντική, αλλά ότι ανήκα σε κάτι σημαντικό», λέει η ταμία Πένι Στόκι. Ο Αρθουρ Τ. Δημουλάς αντικαταστάθηκε από δύο συνδιευθύνοντες συμβούλους, ενώ στα τέλη Ιουλίου απολύθηκαν και οκτώ υπάλληλοι, επειδή πρωτοστάτησαν στις διαμαρτυρίες. Τα σούπερ μάρκετ λειτουργούν, η ζήτηση περιορίζεται, αλλά οι διαμαρτυρίες συνεχίζονται. Και αυτό παρά το ότι οι ημιαπασχολούμενοι έχασαν όλες τις ώρες τους και στους πλήρως απασχολούμενους το ωράριο μειώθηκε.

Κατά την Εμίλι Κόλινς, ερευνήτρια της Forrester Research, ο επιχειρηματικός κόσμος στις ΗΠΑ ενίοτε αγνοεί τη δύναμη που έχει η αφοσίωση των υπαλλήλων, η οποία συχνά αντανακλάται και στους καταναλωτές.

BLOOMBERG

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2014

ΣΥΝΤΟΜΑ

Η Συντονιστική Επιτροπή διερωτάται πώς μπόρεσαν το Υπουργείο Εσωτερικών και το Κτηματολόγιο εντός έξι μηνών να προχωρήσουν σε εκτιμήσεις όλων των τεμαχίων γης στην Κύπρο, περιλαμβανομένων και όλων των ιδιωτικών τεμαχίων εντός των Ζωνών Προστασίας Φύση 2000.

Λύσεις ζητά από την κυβέρνηση η Επιτροπή για τον Ακάμα

Έστω και την υστίατη ελπίζει η Συντονιστική Επιτροπή Κοινοτήτων και Ιδιοκτητών Γης Ακάμα, όπως η κυβέρνηση και οι αρμόδιοι υπουργοί Εσωτερικών και Γεωργίας «θα αναλάβουν τις ευθύνες τους και θα δώσουν λύσεις, που θα επιτρέπουν την ήπια αειφόρο ανάπτυξη στη Χερσόνησο Ακάμα αλλά και την αποζημίωση και ανταλλαγή με χαλίτικη γη στη βάση των συμφωνηθέντων και των αποφάσεων του Υπουργικού Συμβουλίου».

Η Συντονιστική Επιτροπή εκφράζει την απορία της προς το Υπουργείο Εσωτερικών και το Κτηματολόγιο «πώς μπόρεσαν εντός 6 μηνών να προχωρήσουν σε εκτιμήσεις όλων των τεμαχίων γης στην Κύπρο περιλαμβανομένου και όλων των ιδιωτικών τεμαχίων τα οποία είναι εντός των Ζωνών Προστασίας «Φύση 2000» και με ποια κριτήρια, ενώ οι ιδιοκτήτες περιμένουν από το Κτηματολόγιο εδώ και 5 χρόνια να αρχίσουν τις εκτιμήσεις για σκοπούς αποζημίωσης και ανταλλαγής χωρίς καμία ανταπόκριση».

Με βάση την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Μάιος 2009, την οποία παραθέτει η Επιτροπή, «ο υπολογισμός της αξίας της ακίνητης ιδιοκτησίας θα λαμβάνεται υπόψη ως δεδομένη η δυνατότητα ανάπτυξης της ως αυτή να διεθείκε ικανοποιητικά προσέλαση και να είχε επαρκή κατάλληλη και συνεχή υδατοπρομήθεια». Επίσης «για ιδιοκτησίες που εμπίπτουν στην περιοχή «Φύση 2000» και ουδέποτε είχαν δικαίωμα ανάπτυξης θα λογίζεται συντελεστής 10% , για ιδιοκτησίες περιλαμβανόμενες στο Κρατικό Δάσος και εμπίπτουν στην περιοχή Φύση 2000 6% και σε ιδιοκτησίες οι οποίες ήταν ενταγμένες σε Τουριστική Ζώνη και εμπίπτουν σε περιοχών προστασίας «Φύση 2000» 25%».

Η Συντονιστική Επιτροπή Κοινοτήτων και Ιδιοκτητών Γης Ακάμα εκτιμά ότι όλες οι εκτιμήσεις που έχουν γίνει από το Κτηματολόγιο «αγνοούν παντελώς την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου του Μαΐου 2009, με αποτέλεσμα όλες οι περιουσίες που είναι ενταγμένες εντός της περιοχής «Φύση 2000» ανεξάρτητα που βρίσκονται, σε ποια κοινότητα ή τοποθεσία δηλαδή εντός και εκτός του δάσους , κοντά στα χωριά ή στην παραλία να είναι με εξευτελιστικές αξίες ως να αξίζουν μηδέν με βάση του ότι είναι ενταγμένες στις Περιοχές «Φύση 2000» και χωρίς αναπτυξιακά δικαιώματα».

Στα 72 δισ. οι επενδύσεις στην Ευρώπη

Εμφανής η άνοδος το πρώτο εξάμηνο, ενώ σημαντικό ρόλο έχουν οι μεγάλες συναλλαγές

Σε υψηλό επίπεδο κυμάνθηκαν οι επενδύσεις στην ευρωπαϊκή αγορά επαγγελματικών ακινήτων, καθώς σύμφωνα με έρευνα της DTZ, κατά το δεύτερο φετινό τρίμηνο τοποθετήθηκαν συνολικά κεφάλαια ύψους 36,6 δισ. ευρώ, μια αύξηση της τάξεως του 24% σε σχέση με το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο. Συνολικά το πρώτο εξάμηνο οι επενδύσεις σε ακίνητα ανά την Ευρώπη ανέρχονται στα 72 δισ. ευρώ, μέγεθος που ξεπερνά το αντίστοιχο του 2005, αρκετά πριν από την έλευση της οικονομικής κρίσης. Η άνοδος των επενδύσεων ήταν εμφανής σε πληθώρα χωρών, αρχής γενομένης από τη Γαλλία, όπου η αύξηση του δεύτερου τριμήνου άγγιξε το 72% σε ετήσια βάση, με την πραγματοποίηση αγορών συνολικής αξίας 7,2 δισ. ευρώ.

Εμφανής ήταν η αύξηση των επενδύσεων και σε Ιρλανδία, Ιταλία και Ισπανία. Στις τρεις αυτές χώρες τοποθετήθηκαν συνολικά κεφάλαια 3,1 δισ. ευρώ, μια άνοδος της τάξεως του 19% σε ετήσια βάση.

Σχετικά σταθερή ήταν η επενδυτική δραστηριότητα στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή αγορά, εκείνη της Μεγ. Βρετανίας, με επενδύσεις 12,8 δισ. ευρώ (αύξηση 3%), ενώ στη Γερμανία τοποθετήθηκαν συνολικά 6 δισ. ευρώ, κυρίως λόγω της μεγάλης δραστηριότητας του πρώτου τριμήνου, όταν επενδύθηκαν 9,4 δισ. ευρώ.

Σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν πλέον οι συναλλαγές μεγάλης αξίας, καθώς καταγράφηκε πληθώρα συμφωνιών αξίας μεγαλύτερης των 500 εκατ. ευρώ. Οι εν λόγω συμφωνίες ανήλθαν σε συνολική

Ο όγκος των επενδύσεων στην ευρωπαϊκή αγορά ακινήτων του πρώτου εξαμήνου ξεπερνά κατά πολύ τον αντίστοιχο του 2005, δηλαδή αρκετά χρόνια πριν από την οικονομική κρίση.

αξία 6,7 δισ. ευρώ, έναντι 4,4 δισ. ευρώ το φετινό πρώτο τρίμηνο. Η πλέον δημοφιλής επιλογή των επενδυτών ήταν τα κτίρια γραφείων, τα οποία προσείλκυσαν το 43% των επενδύσεων (15,8 δισ. ευρώ), ενώ ακολούθησαν τα εμπορικά ακίνητα με μερίδιο 39,6% (11 δισ. ευρώ).

Σύμφωνα με την ανάλυση της DTZ, η αύξηση του δεύτερου τριμήνου οφείλεται κατά κύριο λόγο στους εγχώριους επενδυτές, οι οποίοι ήταν και οι πιο δραστήριοι. Η εν λόγω κατηγορία αγοραστών ήταν υπεύθυνη για το 64% των αγοραπωλησιών, με αποτέλεσμα το μερίδιο των ξένων επενδυτών να διαμορφωθεί στο 36%, αισθητά χαμηλότερα από τον μέσο όρο

των δύο προηγούμενων τριμήνων, που είχε διαμορφωθεί στο 46%. Πάντως, τα κεφάλαια από τη Βόρεια Αμερική εξακολούθησαν να κυριαρχούν στην αγορά ακινήτων της Ευρώπης, ενώ ενίσχυση κατέγραψαν και οι επενδύσεις από τη Μέση Ανατολή, σε αντίθεση με εκείνες από την Ασία, που υποχώρησαν.

Η μείωση της παρουσίας των ευρωπαϊκών τραπεζών στην αγορά ακινήτων έχει οδηγήσει στην απώλεια του μεριδίου αγοράς τους στη χρηματοδότηση ακινήτων, προς όφελος των εναλλακτικών πηγών δανειοδότησης. Στο συμπέρασμα αυτό καταλήγει πρόσφατη έρευνα της Cushman & Wakefield, όπου επισημαιο

νετα ότι, με την ολοκλήρωση του φετινού πρώτου εξαμήνου, οι ασφαλιστικοί όμιλοι και τα ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια έχουν πλέον κατακτήσει μερίδιο αγοράς της τάξεως του 40% στη χρηματοδότηση αγοραπωλησιών επαγγελματικών ακινήτων. Είναι χαρακτηριστικό ότι το αντίστοιχο μερίδιο που κατείχε η εν λόγω κατηγορία πιστωτών κατά το πρώτο τρίμηνο του 2012 δεν ξεπερνούσε το 16%. Σύμφωνα με τη σχετική έρευνα, το μερίδιο αυτό προκύπτει εξετάζοντας τις χορηγήσεις δανείων που έχουν πραγματοποιήσει οι συνολικά 182 φορείς χρηματοδότησης ακινήτων ανά την Ευρώπη.

Οι παραδοσιακοί πιστωτές, δηλαδή οι τράπεζες, συνεχίζουν να χρηματοδοτούν μόνο επιλεκτικά κάποιες επενδυτικές συμφωνίες, στην προσπάθειά τους να βελτιώσουν τους ισολογισμούς τους από τα επισφαλή δάνεια και να ικανοποιήσουν τις αυστηρότερες νόρμες που έχουν επιβληθεί από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τη Συνθήκη της Βασιλείας. Σημειώνεται ότι, συνολικά, οι πιστωτικοί φορείς που δραστηριοποιούνται στην αγορά ακινήτων στρέφονται σε μεγάλο βαθμό σε αγορές υψηλότερου ρίσκου, επιδιώκοντας μεγαλύτερες αποδόσεις. Ως εκ τούτου, έχουν αυξήσει σημαντικά την παρουσία τους σε αγορές όπως η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιταλία. Παρ' όλα αυτά, οι αγορές της Μεγ. Βρετανίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας παραμένουν οι πλέον σημαντικές, προσελκύνοντας το 60% των δανείων, ποσοστό που μεταφράζεται σε 32,7 δισ. ευρώ στη διάρκεια του πρώτου έξι μηνών του τρέχοντος έτους.

Συνεχίζεται ακάθεκτη η ανέγερση εμπορικών κέντρων στη Μόσχα

Σε επίπεδο ρεκόρ διαμορφώθηκαν τα νέα εμπορικά κέντρα που ολοκληρώθηκαν στη Μόσχα στη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου, αναδεικνύοντας τη ρωσική πρωτεύουσα σε μία από τις ταχύτερα

Μόνο στο πρώτο εξάμηνο παραδόθηκαν προς χρήση 242.000 τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων, μέγεθος που αποτελεί ιστορικό υψηλό.

αναπτυσσόμενες της Ευρώπης σε ό,τι αφορά τη συγκεκριμένη κατηγορία ακινήτων. Σύμφωνα με σχετική έρευνα της Jones Lang LaSalle, κατά τους πρώτους έξι μήνες του έτους παραδόθηκαν προς χρήση 242.000 τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων,

Από τα κέντρα που θα παραδοθούν στο β' εξάμηνο ξεχωρίζει το Avia Park των 200.000 τ.μ.

μέγεθος που αποτελεί ιστορικό υψηλό. Το προηγούμενο υψηλό είχε καταγραφεί το πρώτο εξάμηνο του 2009, όταν είχαν πα-

ραδοθεί νέα κέντρα συνολικής επιφάνειας 211.000 τ.μ.

Κατά το δεύτερο φετινό τρίμηνο, ολοκληρώθηκε η κατασκευή νέων κέντρων 183.000 τ.μ., μέγεθος που αποτελεί το υψηλότερο των τελευταίων τεσσάρων ετών, σε επίπεδο τριμήνου. Τα δύο μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα που πραγματοποιήσαν εγκαίνια το εν λόγω τρίμηνο ήταν το Vegas Crocus City, με καθαρή εκμισθώσιμη επιφάνεια 112.500 τ.μ. (δύο φορές μεγαλύτερο από το The Mall Athens) και το Vesna με καθαρή επιφάνεια 56.000 τ.μ. Πλέον, το συνολικό απόθεμα χώρων εμπορικών κέντρων στη ρωσική πρωτεύουσα ανέρχεται στα 3,8 εκατ. τ.μ.

Μάλιστα, όπως εκτιμά η Jones Lang LaSalle, έως το τέλος του έτους αναμένεται η παράδοση επιπλέον 730.000 τ.μ. νέων εμπορικών κέντρων, έναντι προηγούμενης πρόβλεψης για 600.000 τ.μ. Μετάφραση αυτών ξεχωρίζει το Avia Park των 200.000 τ.μ.

Ανοδικά κινούνται τα ενοίκια γραφείων στο Ντουμπάι

Κατακόρυφη αύξηση της τάξεως του 25% σημείωσαν το δεύτερο τρίμηνο του έτους τα ενοίκια γραφείων στο Ντουμπάι, συγκριτικά με την αντίστοιχη περυσινή περίοδο, ως αποτέλεσμα της έντονης οικονομικής ανάπτυξης και της συνακόλουθης βελτίωσης του επιχειρηματικού κλίματος. Όπως τονίζει ανάλυση της CBRE, το ύψος των ενοικίων των σύγχρονων γραφειακών χώρων, τα οποία αποτελούν το 20% της αγοράς, ανήλθε στα 380 ευρώ/τ.μ. σε ετήσια βάση, ή περίπου 31,5 ευρώ/τ.μ. μηνιαίως. Ως εκ τούτου, το ποσοστό κενών γραφείων περιορίστηκε σε λιγότερο από 16% κατά τη διάρκεια των τελευταίων 12 μηνών σε ό,τι αφορά τα σύγχρονα γραφεία στην κεντρική επιχειρηματική ζώνη της πόλης, έναντι ποσοστού διαθεσιμότητας της τάξεως του 40% συνολικά στο Ντουμπάι.

Αντίστοιχα, τα ενοίκια των γραφείων που βρίσκονται σε δευτερεύουσες τοποθεσίες ενισχύθηκαν κατά 24%. Αυτό συμβαίνει επειδή υπάρχει έλλειψη κατάλληλων ακινήτων στο κέντρο του Ντουμπάι, όπου εντοπίζεται και η μεγαλύτερη ζήτηση, με αποτέλεσμα οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές να στρέφονται σε άλλα σημεία της πόλης. Πάντως, έως το τέλος του 2017 αναμένεται να κατασκευαστούν πάνω από 1,8 εκατ. τ.μ. νέων γραφειακών χώρων.

Από το 2017 η ανάκαμψη στην ελληνική κτηματαγορά

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Τουλάχιστον δύο-τρία χρόνια ακόμη προβλέπουν φορείς της αγοράς ότι θα διαρκέσει η πτωτική πορεία της αγοράς κατοικίας στην Ελλάδα. Σύμφωνα με πρόσφατες δηλώσεις του διευθύνοντος συμβούλου της ΑΓΕΤ Ηρακλής, Πιερ Ντελαπλάνκ, η ζήτηση στην αγορά κατοικίας πιθανώς να καταγράψει κάποια ουσιαστική βελτίωση αρχής γενομένης από το 2016, ή ακόμα και το 2017, καθώς θα εξακολουθήσουν έως τότε να ισχύουν αρκετοί παράγοντες που επιδρούν αρνητικά στην ανάκαμψη της αγοράς.

Κατά τον ίδιο, το ασταθές φετινό οικονομικό πλαίσιο, η αρνητική ψυχολογία που έχει διαμορφωθεί, η έλλειψη τραπεζικής χρηματοδότησης, όπως επίσης και η σημαντική μείωση της αγοραστικής δύναμης των νοικοκυριών, συνθέτουν

ένα λιαν αρνητικό «μείγμα» στην αγορά ακινήτων, εμποδίζοντας την εκδήλωση ζήτησης. «Είναι πλέον πολύ δυσκολότερη η απόκτηση κατοικίας στην Ελλάδα, κάτι που θα συνεχίσει να ισχύει και τα προσεχή χρόνια», τόνισε χαρακτηριστικά ο κ. Ντελαπλάνκ στην «Κ», στο πλαίσιο σχετικής εκδήλωσης για την παρουσίαση ενός νέου προϋπολογισμού του 2014, με την επωνυμία «Ενισχυμένο». Πρόκειται για μία καινοτομία του ελληνικού κέντρου

Από το 2016-2017 και μετά, οι συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων προβλέπεται να έχουν καταγράψει σημαντική βελτίωση.

στικά ο κ. Ντελαπλάνκ στην «Κ», στο πλαίσιο σχετικής εκδήλωσης για την παρουσίαση ενός νέου προϋπολογισμού του 2014, με την επωνυμία «Ενισχυμένο». Πρόκειται για μία καινοτομία του ελληνικού κέντρου

Η ΑΓΕΤ Ηρακλής εξετάζει την πώληση των εγκαταστάσεων του πρώην, πλέον, εργοστασίου του ομίλου στη Χαλκίδα, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο της τσιμεντοβιομηχανίας, Πιερ Ντελαπλάνκ.

ερευνών της Lafarge, το οποίο θα παράγεται στο εργοστάσιο του Βόλου και θα εξάγεται σε άλλες χώρες, με κύριο χαρακτηριστικό τη μεγαλύτερη αντοχή του, π.χ. σε παραθαλάσσια περιβάλλοντα, όπου οι απαιτήσεις είναι αυξημένες.

Σύμφωνα με τον κ. Ντελαπλάνκ, από το 2016-2017 και μετά, οι συνθήκες στην ελληνική αγορά ακινήτων προβλέπεται να έχουν καταγράψει σημαντική βελτίωση, επιτρέποντας μεγαλύτερη αισιοδοξία. Εως τότε «το απόθεμα των απύλητων κατοικιών θα έχει μειωθεί, η οικονομία της χώρας θα είναι πιο σταθερή και θα έχει βελτιωθεί η πρόσβαση σε τραπεζική χρηματοδότηση», τόνισε ο επικεφαλής της ΑΓΕΤ Ηρακλής.

Δεδομένου πάντως ότι ο όμιλος διαθέτει και σημαντικά ακίνητα περιουσία, είναι σαφές ότι εν μέσω κρίσης στην κτηματαγορά, οι όποιες προσπάθειες αξιοποίησης/πώ-

λησης ακινήτων είναι άκαιρες. Πάντως, μεταξύ των ακινήτων για τα οποία εξετάζεται σε μεταγενέστερο έτος χρόνο η περίπτωση πώλησης, περιλαμβάνονται και οι εγκαταστάσεις του πρώην, πλέον, εργοστασίου του ομίλου στη Χαλκίδα. Κατά τον κ. Ντελαπλάνκ, η ύπαρξη λιμανιού και η γενικότερη τοποθεσία του ακινήτου θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν από κάποιον επενδυτή που επιθυμεί να προχωρήσει σε τουριστική αξιοποίηση.

Αντίστοιχα, όπως σημειώνει, ένα ακόμα ακίνητο που πιθανότατα θα αξιοποιηθεί με τον έναν ή τον άλλο τρόπο είναι εκείνο της Δραπετσώνας. Πρόκειται για τμήμα της συνολικής έκτασης, όπου περιλαμβάνονται επίσης οικόπεδα της πρώην Βιομηχανίας Λιπασμάτων, της Εθνικής Τράπεζας και του ΟΛΠ, που μπορεί να αποτελέσει μέρος μιας ευρύτερης ανάπτυξης της περιοχής.

αλφαμεγα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

αλφαμεγα

ΚΥΡΙΑΚΗ 17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2014

Ο Μικ Τζάγκερ (κάτω) είναι ένας από τους μουσικούς της παλιάς, αλλά πάντα περιζήτητης, ροκ που συνεχίζουν να έχουν απήχηση ακόμη και σε πολύ νεαρές ηλικίες. Το φαινόμενο των αειθαλών βετεράνων, όπως των Πινκ Φλόιντ (αριστερά), της Μαρριάν Φέιθφουλ, του Μπράιαν Φέρι, του Μπομπ Ντίλαν (δεξιά), του Πολ ΜακΚάρτνεϊ, δείχνει την αντοχή της «παλιάς, καλής ροκ σκηνής».

Το κλασικό ροκ συγκινεί ακόμα

Το κοινό δείχνει τόσο μεγάλο ενδιαφέρον, που οι παλιοί ρόκερ ηχογραφούν νέα άλμπουμ χωρίς καινούργια τραγούδια

Της ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ

Το **τρέιλερ** με το οποίο οι Μόντι Πάιθον διαφημίζουν την επανασύνδεσή τους δεν θα μπορούσε να ταιριάζει περισσότερο με το ανατρεπτικό τους χιούμορ: Καθισμένος σ' έναν καναπέ, ο Μικ Τζάγκερ μόλις έχει πληροφορηθεί ότι οι συμπατριώτες του κωμικοί ξαναδίνουν μετά από χρόνια παραστάσεις. «Μα, ποιος θέλει να τους ξαναδει;» αναφωνεί δήθεν με περιφρόνηση, ενώ δίπλα του μένει αμίλητος, βυθισμένος στον καναπέ ο Τσάρλι Γουότς. Και συνεχίζει: «Είναι ένα μάτσο από ζαρωμένους γέρους, που προσπαθούν να αναβιώσουν τη νιότη τους και να βγάλουν πολλά λεφτά!».

Γιατί να μην ειρωνευτεί εμμέσως ο Τζάγκερ όλους εκείνους που δεν μπορούν να κωνέψουν ότι συνεχίζει να αλωνίζει τη σκηνή στην ηλικία του; Ακόμα μια παγκόσμια περιοδεία των Ρόλινγκ Στόουνς συνεχίζεται με επιτυχία. Το 1976, στα 33 του, είχε πει ότι

ζουν μέλη των Πόρτισχεντ και των Μπαντ Σιντς. Τι και αν η 68χρονη τραγουδοποιός χρειάστηκε να νοσηλευθεί πρόσφατα σε νοσοκομείο της Ρόδου; Το φθινόπωρο ξεκινά καινούργια παγκόσμια περιοδεία, με την οποία θα διαφημίσει, εξάλλου, και το φωτογραφικό της λεύκωμα με τίτλο «A life on record», που θα κυκλοφορήσει τον Οκτώβριο.

Σε νοσοκομείο του Τόκιο νοσηλεύθηκε για λίγο και ο 71χρονος Πολ Μακ Κάρτνεϊ, αλλά και αυτός επιστρέφει στην παγκόσμια περιοδεία του.

Οι αντοχές μειώνονται

Βέβαια, έπειτα από δεκαετίες στη σκηνή, δεκαετίες γεμάτες από κατακτήσεις, δεν δείχνουν όλοι τις ίδιες αντοχές. Σε πρόσφατη συνέντευξη του στο περιοδικό «Uncut», ο Ερικ Κλάπτον παραδέχθηκε: «Ο δρόμος έχει γίνει ανυπόφορος για μένα. Είναι πολλά που θέλω να κάνω, αλλά σκέφτομαι και να αποσυρθώ. Του χρόνου γίνομαι 70».

“

Πολλά συγκροτήματα έχουν διαλυθεί και επανενωθεί κάνοντας περιοδείες διαρκείας ανά τον κόσμο κερδίζοντας νέα δόξα και χρήμα.

θα προτιμούσε να έχει πεθάνει παρά να τραγουδά ακόμα το «Satisfaction» στα 45 του. Όμως, στα 71 του έχει προ πολλού διαπιστώσει ότι το αντίθετο είναι πιο διασκεδαστικό και πιο προσοδοφόρο.

Το ίδιο, άλλωστε, και ο Πιτ Τάουσονεντ: το 1965, στα 20 του, διακήρυξε «ελπίζω να πεθάνω πριν γεράσω». Πριν από λίγες μέρες, όμως, ο 69χρονος ρόκερ ανακοίνωσε μαζί με τον Ρότζερ Ντάλτρεϊ ότι τον χειμώνα οι Χου ξεκινούν από τη Βρετανία μια νέα περιοδεία, που θα συνεχιστεί το 2015 στις ΗΠΑ, για να γιορτάσουν τη συμπλήρωση 50 χρόνων από την ίδρυση του ιστορικού συγκροτήματος. Ίσως, μάλιστα, να ηχογραφήσουν και καινούργιο δίσκο.

Νέα άλμπουμ

Είναι τέτοια η δίψα μεγάλου μέρους του κοινού για το κλασικό ροκ, που νέα άλμπουμ γίνονται έστω και δίχως καινούργια τραγούδια: Η είδηση που διέρρευσε από την πλευρά της συζύγου του Ντέιβιντ Γκίλμουρ, σύμφωνα με την οποία οι Πινκ Φλόιντ θα κυκλοφορήσουν

τον Οκτώβριο το πρώτο τους άλμπουμ από το 1994, έκανε αμέσως τον γύρο του κόσμου. Στην πραγματικότητα, το «The endless river» θα περιλαμβάνει συνθέσεις που ηχογραφήθηκαν πριν από 20 χρόνια, ενόσω ακόμα ζούσε ο Ρικ Ράιτ, με σκοπό να αποτελέσουν ορχηστρικά κομμάτια, στις οποίες, όμως, τελικά, συμφωνήθηκε να προστεθούν κάποια φωνητικά. Παράλληλα, ο Γκίλμουρ ετοιμάζει και προσωπικό δίσκο, ενώ δεν αποκλείεται οι Πινκ Φλόιντ να κάνουν και νέα περιοδεία. Εξάλλου, η επιτυχία της πρόσφατης επανέκδοσης του «The division bell», που είχαν κυκλοφορήσει το 1994, δείχνει ότι ο κόσμος αδημονεί, παρότι λίγοι περιμένουν ότι ο Ρότζερ Γουότς θα καταδεχθεί να ανέβει μαζί τους στη σκηνή.

Εξοικειωμένοι με τη νέα τεχνολογία, οι παλιοί ρόκερ τη χρησιμοποιούν για να ανανεώνουν το κοινό τους. Στην

επίσημη ιστοσελίδα του, ο Μπράιαν Φέρι δείχνει πο σέξι από ποτέ καθώς τραγουδά το «Let's stick together» στη σκηνή του Γκλάστονμπερι. Ενώ παρά-

λλα, προσκαλεί νέους μουσικούς απ' όλο τον κόσμο να διαγωνιστούν για το ποιος θα κάνει το καλύτερο ρεμίζ του «Love is the drug», βασιζόμενος στην τζαζίστικ εκδοχή που ακούγεται στο «Ο υπέροχος Γκάτσμπι» του Μπαζ Λούρμαν.

Στη δική της ιστοσελίδα, η Πάτι Σμιθ εξηγεί πώς εμπνεύστηκε κάθε τραγούδι του δίσκου της «Banga». Εδώ και αυτό που έγραψε για την Εϊμ Γουάινχαουζ, αλλά και ένα άλλο, που συνέθεσε μετά τον θάνατο της πρωταγωνίστριας του «Τελευταίου ταγκό στο Παρίσι» Μαρίας Σνάιντερ.

Μια άλλη μεγάλη κυρία του ροκ, η Μάρριαν Φέιθφουλ, επιστρέφει επίσης με νέο άλμπουμ, που θα κυκλοφορήσει τον Σεπτέμβριο με τίτλο «Give my love to London» και με εκλεκτούς καλεσμένους: οι συνθέσεις ανήκουν στους Ρότζερ Γουότς, Νικ Κέιβ, Άνα Κάλβι κ.ά., ενώ μαζί της θα παί-

Ωστόσο, ετοίμασε μαζί με τους Μαρκ Νόπφλερ, Γουίλι Νέλσον, Τομ Πέτι κ.ά. ένα νέο άλμπουμ, με τίτλο «The Breeze», για να τιμήσει τη μνήμη του παλιού του φίλου Τζέι Τζέι Κέιλ, που πέθανε πέρυσι τέτοιοιον καιρό.

Πολλοί από τους αποδούς όλων αυτών των 70άρδων θα μπορούσαν να ήταν εγγόνια τους. Ο Ντέιβιντ Μπόουι σαγήνευσε μεγάλο μέρος του νεανικού κοινού κυκλοφορώντας ξαφνικά πέρυσι ύστερα από δέκα χρόνια σιωπής το «The next day». Και ο 73χρονος Μπομπ Ντίλαν, που τραγουδά φέτος από τη Σουηδία έως τη Νέα Ζηλανδία, εκπλήσει για άλλη μια φορά τους ανά τον κόσμο φίλους του κάθε ηλικίας, διασκεύαζοντας για τον καινούργιο δίσκο του ένα τραγούδι που ο Φρανκ Σινάτρα είχε κάνει επιτυχία το 1945!

Ατζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

17.8-23.8.14

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΘΕΡΙΝΟ ΣΙΝΕΜΑ

Loveless Zoritsa

Η σερβική παραγωγή ταινία Loveless Zoritsa ξετυλίγει την ιστορία της Ζόριτσα, μιας χωριατοπούλας που θεωρείται καταραμένη από τότε που το πρώτο της αγόρι πνίγηκε μυστηριωδώς. Η Ζόριτσα είναι μία κατά συρροή δολοφόνος ή απλώς ένα κορίτσι που αναζητά την αληθινή αγάπη. Πέμπτη 21 Αυγούστου, Θερινός κινηματογράφος Κωνσταντίνια στην Λευκωσία στις 9:00 μ.μ. Πληρ. 22349085.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Πλιάτσικας και Μπάμπης Στόκας μαζί

Δέκα χρόνια μετά τη διάλυση των Πυξ Λαξ, τρία χρόνια μετά τη θρυλική επανένωσή τους, μετά τις εξαιρετικές sold out χειμερινές εμφανίσεις τους στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη, ο Φίλιππος Πλιάτσικας και ο Μπάμπης Στόκας ξαναβρίσκονται στη σκηνή. Με τις υπέροχες φωνές τους και με παρέα τις κιθάρες τους, σε μια συνάντηση φίλων, σε μια μοναδική ερμηνεία και εκρηκτικά συναισθήματα, με ήχους αγαπημένους και στίχους αξέχαστους σε ένα πρόγραμμα πολυσυλλεκτικό, με τραγούδια από τις προσωπικές τους διαδρομές αλλά και τραγούδια πολυαγαπημένα από τους 20 δίσκους των Πυξ Λαξ. Τρίτη 19 Αυγούστου, Δημοτικό Στάδιο Παραλιμνίου στις 8:30 μ.μ. Πληρ. tickethour.com.cy.

Φίλιππος Πλιάτσικας και ο Μπάμπης Στόκας με τις υπέροχες φωνές τους και με παρέα τις κιθάρες τους, σε μία συνάντηση φίλων, με μοναδικές ερμηνείες.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΑΙΝΟ ΘΕΑΤΡΟ
The Old Vic
www.oldvictheatre.com

«**The Crucible**». Ο Άρθουρ Μίλερ παρουσίασε το δράμα του «Η δοκιμασία» (στην Ελλάδα ανέβηκε με τον τίτλο «Οι μάγισσες του Σάλεμ») το 1953, καθώς βρισκόταν σε εξέλιξη η σκοτεινή περίοδος των μακαρθικών διώξεων στις ΗΠΑ, θύμα των οποίων υπήρξε και ο ίδιος ο συγγραφέας. Θέμα του έργου, που δίνει την ευκαιρία στον Μίλερ να θίξει αλληγορικά τον μακαρθισμό, είναι ένα πραγματικό περιστατικό που συνέβη στην αποικιακή Αμερική του 17ου αιώνα, όταν σ' ένα χωριό πουριτανών εποίκων, το Σάλεμ της Μασαχουσέτης, μια μεγάλη ομάδα κατοίκων, στην πλειονότητά τους γυναίκες, κατηγορήθηκαν και καταδικάστηκαν για άσκηση μαγείας, θύματα των θρησκευτικών προκαταλήψεων, των ανομολόγητων παθών και της μαζικής υστερίας που είχε καταλάβει το χωριό. Η νέα παραγωγή του έργου, σε σκηνοθεσία της διακεκριμένης Νοτιοαφρικανής σκηνοθέτριας Γιάελ Φάρμπερ, έχει κερδίσει ύμνους από την κριτική. Εως τις 13 Σεπτεμβρίου.

ΜΟΝΑΧΟ ΕΚΘΕΣΗ
Museum Brandhorst
www.museum-brandhorst.de

«**Richard Avedon: Murals and Portraits**». Ο Αμερικανός φωτογράφος Ρίτσαρντ Άβεντον (1923-2004) έγινε διάσημος κυρίως από τις εμβληματικές φωτογραφίες μόδας, οι οποίες επηρέασαν θεαματικά το είδος αυτό της φωτογραφικής τέχνης. Η έκθεση αυτή, ωστόσο, εστιάζει στο έργο του έξω από τον κόσμο της μόδας, αποδεικνύοντας ότι ο Άβεντον ήταν ένας φωτογράφος πολύ ευρύτερου φάσματος. Περιλαμβάνει φωτογραφίες δρόμου (εδώ μια φωτογραφία από το Παλέρμο της Σικελίας), τοιογραφίες μεγάλων διαστάσεων καθώς και διειδυτικά φωτογραφικά πορτρέτα στα οποία ο φακός του Άβεντον στοχεύει τόσο σε «ανώνυμους» ανθρώπους όσο και σε διασημότητες του πολιτικού και καλλιτεχνικού κόσμου. Τα έργα αυτά δείχνουν ότι ο Άβεντον χρησιμοποίησε συχνά τη φωτογραφική μηχανή για να κάνει κοινωνικά και πολιτικά σχόλια, αλλά κυρίως υπογραμμίζει ότι ήταν ένας καλλιτέχνης, ο οποίος εμβάθυνε στα πρόσωπα που τοποθετούσε απέναντι στον φακό του. Εως τις 9 Νοεμβρίου.

ΝΤΙΣΕΛΑΝΤΟΦ ΕΚΘΕΣΗ
K21 Standehaus
www.kunstsammlung.de

«**Tomas Saraceno: In Orbit**». Οι επισκέπτες της έκθεσης καλούνται να πάρουν μέρος, αν θέλουν, σε ένα τολμηρό εγχείρημα μέσα στη διαδραστική εγκατάσταση που έχει στηθεί στον θόλο του μουσείου, είκοσι περίπου μέτρα πάνω από το έδαφος, με τα σώματά τους, σύμφωνα με τον Τομάς Σαρασένο, να αναρριχθούν μεταφορικά «πλανήτες, μόρια και κοινωνικές μάζες τρύπες». Ο 40χρονος Αργεντινός καλλιτέχνης (ο οποίος το περασμένο καλοκαίρι κατέλαβε την τάρτα του Μητροπολιτικού Μουσείου της Νέας Υόρκης με ένα σύνολο 16 θαλαμίσκων από ατσάλι και πλέξηγκλας περίπλοκης γεωμετρίας και αλληλοσυνδεδεμένης) έχει εγκαταστήσει εδώ μια εναέρια δικτύωση από ατσάλινο σύρμα σε τρία επίπεδα, που συνδέεται με μπάλες από PVC γεμάτες αέρα. Το έργο σχεδιάστηκε και κατασκευάστηκε σε διάστημα τριών χρόνων, αφού προηγουμένως ο Τομάς Σαρασένο μελέτησε προσεκτικά τον τρόπο που φτιάχνουν οι αράχνες τα δίκτυα τους. Εως τις 31 Οκτωβρίου.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Το Windcraft Music Centre στα Κατύδατα Σολέας

Το **Windcraft Music Centre** μετακομίζει στην ύπαιθρο για να διοργανώσει το πρώτο του διήμερο μουσικό φεστιβάλ, με τη συμμετοχή σχημάτων που προσεγγίζουν με τον δικό τους τρόπο παραδοσιακές μουσικές, δημιουργώντας νέους ήχους και πρωτότυπες μουσικές εκτελέσεις. Μικροί και μεγάλοι θα έχουν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν δωρεάν μουσικά εργαστήρια, να γνωρίσουν παραδοσιακούς οργανοπαίκτες και τραγουδιστές, ενώ οργανωμένοι περιπάτοι στο χωριό θα αποκαλύψουν στους επισκέπτες τις μικρές ιστορίες του τόπου και των ανθρώπων του. Στον χώρο θα διατίθενται διάφορα παραδοσιακά εδέσματα καθώς και φαγητό. Κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ θα λειτουργήσει ειδικά διαμορφωμένος κατασκηνωτικός χώρος, ο οποίος θα παρέχεται δωρεάν. Από την Παρασκευή 22 Αυγούστου μέχρι το Σάββατο 23 Αυγούστου στο Χάνι του Σταυρινού στα Κατύδατα της επαρχίας Λευκωσίας. Πληρ. 22377748.

Το παραδοσιακό χωριό Κατύδατα της κοιλάδας της Σολέας φιλοξενεί το πρώτο μουσικό φεστιβάλ του Windcraft Music Centre.

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ολοκληρώνεται το «Ξαρκής»

Το **δεύτερο** φεστιβάλ Ξαρκής συνεχίζεται στο χωριό Άρρος της επαρχίας Λεμεσού. Το Ξαρκής, ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός, επιχειρεί να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ φαινομενικά διαφορετικών φορέων σε κοινά projects και πρωτοβουλίες. Στο φεστιβάλ θα υπάρχει κατασκηνωτικός χώρος, εγκαταστάσεις για ντους και καθαριότητα, καθώς και πρωινό, μεσημεριανό, δείπνο και ποτά προς πώληση. Σήμερα Κυριακή 17 Αυγούστου στο χωριό Άρρος η τελευταία μέρα. Πληρ. 97676011.

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η Μελίνα Ασλανίδου στην Πάφο

Μία αγαπημένη φωνή του ελληνικού πενταγράμμου θα βρεθεί για μία καλοκαιρινή συναυλία στην Πάφο μαζί με την ορχήστρα και τους μουσικούς της. Η Μελίνα Ασλανίδου θα τραγουδήσει μαζί με το κοινό της Πάφου τις μεγάλες της επιτυχίες αλλά και αγαπημένα κομμάτια από το ευρύτερο ελληνικό μουσικό ρεπερτόριο. Κυριακή 17 Αυγούστου, Δημοτικό Στάδιο Γεροσκήπου στην Πάφο στις 9:00 μ.μ. Πληρ. 96546664.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Τα ντόμνο του Πούτιν

Η **Ρωσία** του Βλαντιμίρ Βλαντιμίροβιτς Πούτιν αποφάσισε να απαντήσει στις κυρώσεις οικονομικής και εμπορικής φύσης της Δύσης, με τον εμπορικό αποκλεισμό των γεωργικών προϊόντων, κτυπώντας στο μαλακό υπογάστριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους κυρίως «αδύναμους κρίκους»: τις χώρες του Νότου που είναι ήδη γονατισμένες από τα δημοσιονομικά μέτρα, την ύφεση και την ανεργία. Οι επιπτώσεις ως ντόμνο εξελίσσονται τραγικά. Οι μεγαλύτερες ποσότητες από τα ευπαθή προϊόντα καταστρέφονται, πριν βρεθεί εναλλακτική λύση για την προώθησή τους στην κατανάλωση είτε στη μεταποίηση. Έξι έως δώδεκα επαγγελματικές κατηγορίες που απασχολούνται με την καλλιέργεια, προμήθεια υλικών καλλιέργειας, συγκομιδή, συσκευασία, μεταποιητική βιομηχανία, αποθήκευση, μεταφορά, εμπορία, υγειονομικά, ασφαλιστικά και λογιστικά υποστήριξη και που εξαρτώνται από τις εξαγωγές, βρίσκονται ξαφνικά χωρίς έσοδα. Γιατί όταν κλείνει η ρωσική αγορά, ούτε οι εντός της Ε.Ε. εξαγωγές λειτουργούν

ομαλά, αφού ξαφνικά παρουσιάζεται υπερπληθώρα διαθέσιμων προϊόντων σε μειωμένες τιμές. Οι απειλημένοι παραγωγοί φράουλας στην Ελλάδα υποστηρίζουν ότι οι περισσότεροι επέκτειναν τις καλλιέργειές τους κυρίως λόγω της ζήτησης από τη ρωσική αγορά, αλλά τώρα που ούτε οι Ιταλοί, Γάλλοι και Ισπανοί θα μπορούν να εξάγουν στη Ρωσία, δεν θα μπορούν να «πιάσουν» συμφέρουσα τιμή ούτε μέσα στην Ε.Ε. και θα καταστραφούν. Οι παραγωγοί ροδάκινου και νεκταρινιού στη Μακεδονία χάνουν άμεσα γύρω στα 12 εκατ. ευρώ και οι περισσότεροι θα μείνουν καταχρεωμένοι. Και έπειτα η συνέχεια για τον κυριό ροδάκινου, αφού η ρωσική αγορά απορροφά πάνω από το 70% της ελληνικής παραγωγής. Στην Ελλάδα υπολογίζουν άμεσες ζημιές 50 εκατ., οι οποίες στην πορεία του χρόνου μπορεί να φτάσουν μέχρι τα 240 εκατ. ευρώ. Δύο νεαροί που μιλούσαν σε ρεπόρτερ ελληνικού καναλιού δείχνοντας τα στοίβαγμένα καφάσια με τα ροδάκινα, των οποίων η τιμή έπεσε αμέσως κατά 50% στη λιανική, ζήτησαν απαντηγόρητο: «Ήμασταν άνεργοι και

μας είπαν γυρίστε στα χωράφια και ξεκινήστε την παραγωγή... Τώρα, να τα χάλια μας... Καταστραφήκαμε και χρωστάμε παντού...». Οι αλυσιδωτές επιδράσεις σε όλες τις επαγγελματικές κατηγορίες που προαναφέραμε θα καταλήξουν στην κάθε τοπική αγορά, που θα στερηθεί των εισοδημάτων των επαγγελματιών, με όλα τα επί πλέον επακόλουθα στην απασχόληση και τα εισοδήματα των υπολοίπων εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα. Και μιλάμε για απώλειες στο εμπορικό ισοζύγιο που είναι σημείο κλειδί για την πολυπόθητη «ανάπτυξη». Αυτό το βασικό: «για να έχουμε ουσιαστική ανάπτυξη πρέπει να πουλάμε έξω, περισσότερα από αυτά που αγοράζουμε απ' έξω...». Αλλιώς, συνεχώς θα χρωστάμε. Ξαφνικά μία αγορά 170 εκατομμυρίων ανθρώπων κλείνει τις πόρτες στην ελληνική πρωτογενή παραγωγή που, εν μέσω κρίσης, πολυδιαφημίστηκε ως η άμεση αναπτυξιακή λύση της Ελλάδας μαζί με τον τουρισμό. Οι ειδήσεις στην Κύπρο αναφέρουν ότι «οι κυπριακές αγροτικές εξαγωγές στη Ρωσία αφορούν κυρίως σε εσπεριδοειδή

αξίας 11 εκατ. ευρώ, ψαριών αξίας 1,5 εκατ. ευρώ και λαχανικών αξίας 0,5 εκατ. ευρώ. Αν και στη γενική οικονομία οι επιπτώσεις υπολογίζονται μικρές, οι συνέπειες για τους επηρεαζόμενους κλάδους θα είναι καταστροφικές, ενώ θα υπάρχουν αλυσιδωτές επιπτώσεις που θα επηρεάσουν και άλλους τομείς». Προσθέστε όμως και τα προϊόντα που ετοιμάζονται για την ντόπια αγορά αλλά θα εκτοπισθούν από τα εισαγόμενα φθηνότερα ελληνικά, ισπανικά, κτλ. Το ντόμνο που περιγράψαμε προηγουμένως, σε εξέλιξη... Θα επιτρέψει ο Ευρωπαϊκός Νότος να «σώζουν» οι Βρυξέλλες τους Ουκρανούς με δισεκατομμύρια, ενώ ως απόρροια της ευρωπαϊκής εξωτερικής πολιτικής συνεχίζουν να καταστρέφονται –επιπλέον της «λιτόπτας»– οι πολίτες του; Εάν στα Συμβούλια Αρχηγών και Υπουργών συναποφασίζετε και δεν σας επιβάλλουν αποφάσεις «άλλων», φροντίστε για επαρκείς αποζημιώσεις στους αγρότες. Άλλωστε, κάποτε με πρόσχημα την προστασία τους εξελίχθηκαν η Κοινή Αγορά και η Ε.Ο.Κ. πριν φτάσουμε στην τωρινή Ε.Ε.

Σαρωτική ερμηνεία του Κέβιν Σπέισι

Στον ρόλο του μαχητικού δικηγόρου Κλάρενς Ντάρου αντιμετωπίζει το κοινό σαν σώμα ενόρκων στη σκηνή του *Old Vic*

Του **MICHAEL BILLINGTON**
THE GUARDIAN

Ο Κέβιν Σπέισι δίνει μια εκρηκτική, σαρωτική ερμηνεία στη σκηνή του *Old Vic*, στον ρόλο του θυρλικού Αμερικανού δικηγόρου Κλάρενς Ντάρου (1857-1938). Δεν θα μπορούσε, βέβαια, να ενσαρκώσει με πιο ταιριαστό τρόπο έναν άνθρωπο που υπήρξε φλογερός υπερασπιστής των φτωχών και των καταπιεσμένων και για τον οποίο κάποτε ειπώθηκε, όταν είχε κατηγορηθεί για διαφθορά: «Ο Ντάρου δεν δωροδοκεί

“

Ελπίζουμε ότι, ακόμα κι όταν ο Κέβιν Σπέισι παραδώσει τα ντρία της καλλιτεχνικής διεύθυνσης του *Old Vic* στον Μάθιου Γουόρτσας την επόμενη χρονιά, δεν θα αποχαιρετήσει τη θεατρική σκηνή του Λονδίνου.

Ο Κέβιν Σπέισι στον ρόλο του θυρλικού Αμερικανού δικηγόρου Κλάρενς Ντάρου.

τους ενόρκους: απλώς τους τρομοκρατεί μέχρι θανάτου».

Ο Αμερικανός ηθοποιός, ο οποίος διανύει την τελευταία περίοδο της θητείας του ως καλλιτεχνικός διευθυντής του *Old Vic*, είναι εξοικειωμένος με τον ήρωά του. Έχει ξαναερμηνεύσει τον Ντάρου σε μια τηλεοπτική ταινία του 1991 και, στη θεατρική σκηνή, σε μια παραγωγή του 2009 του έργου «Κληρονομώντας τον άνεμο» (με θέμα την περιβόητη «Δίκη των Πιθήκων»). Ωστόσο, το έργο του Ντέιβιντ Ρίντελ, γραμμένο για έναν μόνο ηθοποιό και με πρώτο ερμηνευτή τον Χένρι Φόντα το 1974, έχει διαφορετικές απαιτήσεις, καθώς ο Ντάρου, στο τέλος της καριέρας του, κάνει αναδρομή στο σύνολο της ζωής του. Επιπλέον, στη νέα «κυκλική» σκη-

νική διεύθυνση του Ολντ Βικ, ο Σπέισι πρέπει να παίζει με το κοινό ολόγυρά του. Και τα καταφέρνει υπέροχα.

Σαν λιοντάρι στο κλουβί

Ο Ντάρου που ενσαρκώνει έχει ένα ελαφρό καμπούριασμα και μια αστάθεια στο βήμα, σάμπως τα γόνατά του να λυγίζουν κάτω από το βάρος της ηθικής αγανάκτησης. Ωστόσο, η κυρίαρχη εντύπωση είναι μιας άγριας ενεργητικότητας, καθώς ο Σπέισι τριγυρίζει σαν λιοντάρι στο κλουβί μέσα στο σκηνικό ενός ακατάστατου δικηγορικού γραφείου και πότε-πότε ορμάει έξω από τα «συνορά» του για να καρφώσει με το βλέμμα του μέλη του κοινού σαν να ήταν ενόρκιοι που επιδιώκει να πείσει ή να εντυπωσιάσει.

Εκείνο που βγαίνει ξεκάθαρα, τόσο από το κείμενο όσο και από την ερμηνεία του Σπέισι, είναι το αδάμαστο πνεύμα του Ντάρου. Γόνος ενός ζευγαριού με φιλελεύθερες ιδέες σε μια επαρχιακή πόλη του Οχάιο, έμαθε να παίρνει πάντα το μέρος των αδυνάτων και υποστήριζε σθεναρά ότι η πραγματική αιτία του εγκλήματος είναι η φτώχεια και η άγνοια. Ήταν επίσης εξαιρετικός σόουμαν: Στην υπεράσπιση των ανθρακωρύχων της Πενσυλβανίας, τον βλέπουμε πώς σοκάρει τους ενόρκους, και εμάς, αποδεικνύοντας βαθμιαία ότι ένας δήθεν επικίνδυνος ταρακοποιός απεργός είναι στην πραγματικότητα ένα ψυχικά και σωματικά εξουθενωμένο 11χρονο αγόρι που δουλεύει 14ωρες βάρδιες 365 μέρες τον χρόνο. Ακόμα κι όταν ο ίδιος βρήκε

τον μπελά του, όταν κατηγορήθηκε ψευδώς ότι δωροδοκεί ενόρκους, χρησιμοποίησε την εφευρετικότητα του για να αποκρούσει τις κατηγορίες και να ξεφύγει από τη δύσκολη θέση. Αντιμετωπίζοντας στο δικαστήριο έναν βοηθό που πιάστηκε στα πράσα να δίνει χρήματα σε έναν ένορκο, του έκανε μια ερώτηση στην οποία εκείνος ήταν αδύνατο να απαντήσει θετικά: «Θα μπορούσα ποτέ εγώ να σου δώσω μια επιταγή;»

Στο πρώτο μισό του έργου παρακολουθούμε την πορεία του Ντάρου ως ριζοσπάστη νομικού με βάση του το Σικάγο. Το δεύτερο μισό γίνονται χρονολογικές παλινδρομήσεις για να παρουσιαστούν μερικές από τις πιο φημισμένες υποθέσεις για τις οποίες αγω-

νίστηκε στα δικαστήρια στη διάρκεια της δεκαετίας του 1920. Ανάμεσά τους, η υπεράσπιση ενός μαύρου γιατρού που βρέθηκε κατηγορούμενος όταν προσπάθησε να προστατεύσει την οικογένειά του από την Κου Κλουξ Κλαν, αλλά και η υπεράσπιση, στη διαβόητη Δίκη των Πιθήκων, ενός εκπαιδευτικού που τόλμησε να διδάξει στο σχολείο τη θεωρία της εξέλιξης των ειδών του Δαρβίνου. Επίσης, το έργο εστιάζει και στην «κόντρα στο ρεύμα» απόφαση του Ντάρου να σώσει δύο νεαρούς δολοφόνους, γόνους πλούσιων οικογενειών, από τη θανατική ποινή. Ο Σπέισι είναι ιδιαίτερα καλός σ' αυτή την τελευταία περίπτωση, όπου απαλύνει τον συνήθως δριμύ τόνο του Ντάρου για να κάνει μια συγκινητική αγόρευση όπου το αίτημα για έλεος ζυγίζει περισσότερο από την κοινωνική εκδίκηση.

Πολύχρωμο πορτρέτο

Το έργο δεν μας λέει πολλά για την ιδιωτική ζωή του Ντάρου, πέρα από το ότι χώρισε από την πρώτη του γυναίκα και ότι, ακόμα κι όταν παντρεύτηκε την λατρεμένη του δεύτερη σύζυγο, παρέμεινε κυνγός του ποδογύρου. Ωστόσο, κάτω από τη δεξιοτεχνική σκηνοθεσία της Θία Σάροκ, ο Κέβιν Σπέισι γεμίζει τα κενά και μας δίνει ένα ολοκληρωμένο, πλούσια χρωματισμένο πορτρέτο του φλογερού, επιμονού, αντισυμβατικού ανθρώπου που υπερηφανευόταν ότι είχε σώσει 102 κατηγορούμενους από τη θανατική ποινή και που ήταν πάντα έτοιμος να τα βάλει με τους προνομίους και τους δυνατούς.

Είναι μια εξαιρετική ερμηνεία που αναδεικνύει τον τολμηρό ανθρωπισμό του Ντάρου και μας αφήνει να ελπίζουμε ότι, ακόμα κι όταν ο Κέβιν Σπέισι παραδώσει τα ντρία της καλλιτεχνικής διεύθυνσης του *Old Vic* στον Μάθιου Γουόρτσας την επόμενη χρονιά, δεν θα αποχαιρετήσει τη θεατρική σκηνή του Λονδίνου.

Το Νο1 σε πωλήσεις lifestyle περιοδικό στην Κύπρο

must

ΤΕΥΧΟΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

ΕΙΔΙΚΕΣ • ΕΚΔΟΣΕΙΣ
www.sppmedia.com

Στα περίπτερα και στο iTunes AppStore - must magazine

LIKE FOLLOW WATCH

ΕΞ ΑΦΟΡΜΗΣ / Της ΤΖΙΝΑΣ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ*

«Τίποτε για εμάς»;

Τον Ιούλιο του 1999, οι καθολικοί επισκοποι της Βενεζουέλας εξήλθαν, σε ξέαλλη κατάσταση, από μια δίωρη συνάντηση με τον πρόεδρο Ούγκο Τσάβες, αυτόν που είχε βροντοφωνάξει ότι πιστεύει στην Καθολική Εκκλησία και τον Ιησού Χριστό, «τον μεγαλύτερο σοσιαλιστή όλων των εποχών». Ατία της ξαφνικής και σφοδρής σύγκρουσής τους, ήταν η απόφαση του Τσάβες να περικόψει κατά 80% τις κρατικές επιχορηγήσεις στην Εκκλησία, τους εκπαιδευτικούς της οποίας συμβούλευσε να συμμορφωθούν με το λαϊκό αίσθημα και να αναζητήσουν νέους τρόπους χρηματοδότησής τους. Από τη μέρα εκείνη, οι έπαινοι των επισκόπων στην κυβερνητική αντικαταστάθηκαν με σκληρή αντιπολίτευση, με υπόνοιες ότι επιδιώκει να βγάλει τα θρησκευτικά από τα σχολεία, να νομιμοποιήσει τις εκτρώσεις και να εγκαθιδρύσει ένα κομμουνιστικό καθεστώς στα πρότυπα της Κούβας. Ο λαοφιλής πρόεδρος δεν έμεινε με σταυρωμένα χέρια: τους ταύτισε με τη διαφθορά και διοργάνωσε ένα προσκύνημα στο Βατικανό, να παίρνει ένα αδύναμο ομοίωμα του αλλοτινού εαυτού της, και η ίδια να μεταμορφώνεται σε «παιδί του παιδιού της» όταν η πνευματική της διαύγεια υποχωρεί και μαζί μ' αυτήν και τα στοιχεία της μητρικής προσωπικότητας, λες και καταποντίζονται, ένα ένα, στο ομιχλώδες βράθος της άνοιας. Η στιγμή σημαδοδοτεί και το ξεκίνημα της διαδικασίας του εν ζωή πένθους της κόρης, ενός πένθους που θα κορυφωθεί με την πραγματική απόλεια της μητέρας, και θα εκβάλλει στη γραφή.

Ο Προηγούμενος της Μονής Ιβήρων αρχιμοναχός Βασίλειος Γοντικιάκης ξενανεί στο Καθολικό τον κ. Αλέξη Τσίπρα.

«Πένθος: όχι συντριβή ή μπλοκάρισμα, αλλά μια οδυνηρή διαθεσιμότητα: βρισκόμαστε σε εγρήγορση, περιμένοντας, καιροφυλακτώντας, την έλευση ενός «νοήματος ζωής», σημειώνει ο Ρολάν Μπαρτ στο σπαρτακτικό «Ημερολόγιο Πένθους» του, που άρχισε να γράφει την επαύριο του θανάτου της μητέρας του. Το ίδιο συμβαίνει, τρωμέντων των αναλογιών, και με την αυτοβιογραφική μαρτυρία της Αννίτας Παναρέτου: το πένθος για τη μηδέποτε κατορθωμένη σχέση με τη μητέρα οδηγεί στην αναζήτηση ενός πληρέστερου, εννοηματομένου βίου. Η διαφορά είναι ότι εδώ δεν μιλάει ένας συντηρημένος γιος που ανακαλεί με ευγνωμοσύνη «Ποτέ [η μητέρα] δεν μου έκανε παρατήρηση», «Ποτέ

Αλλά μια επίσκεψη στο Ορος μπορεί να σε κάνει να αναθεωρήσεις, αφού, όπως εξήγησε ο -κατά δήλωσιν του άθεος- Τσίπρας «όταν βλέπεις αυτά τα μοναστήρια, είτε πιστεύεις είτε όχι στον Θεό, νομίζεις ότι έχεις επικοινωνία με τα θεία».

Κάποιοι και κάποιες μπορεί να αμφισβητήσουν πως «όποιος δεν έχει πάει στο Άγιον Ορος αδικεί τον εαυτό του» αλλά οι επισκέπτες του συνήθως κάνουν λόγο για ένα μέρος στο οποίο ξεχνάς την καθημερινότητα του υπόλοιπου κόσμου. Αυτό δεν συνδέβη -ευτυχώς- στον Αλέξη Τσίπρα, αφού, την ώρα που η κοινή γνώμη δικαζόταν για το προσκύνημά του, αυτός εμπνευσμένος από την αθωνική εμπειρία του, έδωσε και μια έμμεση απάντηση στους πολίτες που απασχολούνταν με τα υπόλοιπα θέματα της επικαιρότητας. «Πρέπει να εμπνευστούμε από την αγιορείτικη ζωή», είπε, καθώς «κάνουν πράξη» το σύνθημα των Ζαπατίστας, «όλα για όλους και τίποτε για εμάς». Αφήνοντας στην άκρη το γεγονός ότι και το Άγιον Ορος δεν ζει μονάχα με θεία φώτιση -ευτυχώς βοηθάει η θεία πρόνοια του ΕΣΠΑ- το μήνυμα του ασκητισμού, της αυτοδιαχείρισης και της κοινοκτημοσύνης είναι μια υπέροχη ρομαντική οπισθοδρομηση, ένα ριζοσπαστικό όραμα για τον Έλληνα πολίτη που χεμιάζει από τις δυτικές νεωτερικότητες και τα λατινοαμερικανικές αισθητικές πάρτι της Μυκόνου και τον ΕΝΦΙΑ, τον όφρο που δεν σβέθει το δικαίωμα του στην ακίνητη περιουσία, στο κεραμίδι του, το ξεροκάραφο και το προικώ του. Ας παραδειγματιστούμε λοιπόν από την αγιορείτικη ζωή, μιας και στον Αθω η περιουσία τους είναι «για όλους» αλλά έχουν απαλλαγεί από τον ΕΝΦΙΑ ώστε αυτή να μην πληρώσει «τίποτε για εμάς» - με τη στήριξη και του ΣΥΡΙΖΑ φυσικά.

* Η κ. Τζίνα Μοσχολίου είναι δημοσιογράφος στο ραδιόφωνο του 9.84.

500 ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΤΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗ

Ανθρωπος χαμηλών τόνων και ευγενής, ο Αλέξανδρος Στεφανίδης γεννήθηκε πριν από 52 χρόνια στον Πειραιά. Σπούδασε στη Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, στο Τμήμα «Σπουδές στον Ελληνικό Πολιτισμό». «Το χόδι» το πρώτο του βιβλίο, κέρδισε τις εντυπώσεις αναγνωστών και κριτικών.

Λευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε; Αν με την ερώτηση εννοείτε κάποιο βιβλίο, που το θέμα του ήταν τόσο δυνατό ώστε να μου προκαλέσει θυμό, τότε, ομολογώ ότι διαβάζοντας το «Μαπούσες» (σημαίνει: άνθρωπος της γης), του Caryl Ferey, ο θυμός ήταν το πιο ήπιο συναίσθημα που ένιωσα. Με όχημα μια αστυνομική ιστορία, ξεδιπλώνονται οι απίστευτες αγριότητες της αργεντινής χούντας του Χόρκε Βιντέλα. Αν πάλι με ρωτάτε, αν με θύμωσε η κακή ποιότητα κάποιου βιβλίου, τότε σας απαντώ ότι δεν προλαβαίνω να θυμώσω γιατί πολύ γρήγορα το παρτάω.

Ποια βιβλία έχετε αυτό τον καιρό πλάι στο κρεβάτι σας; Μάρω Δούκα «Ο πεζογράφος και το πιθάρι του», Μέλινα Αζήμη «Δύσκολες Νύχτες», Γιώργος Μαρκόπουλος «Ποιήματα, 1968-2010 (επιλογή)», Σωτήρης Δημητρίου «Το κομψί και το φόρεμα», Γιάννης Ατζακάς «Το φως της Φονιάς».

Και το τελευταίο που σας συγκίνησε; Η ποιητική συλλογή του Κώστα Παπαγεωργίου «Παιδικό κομψί». Η αμεσότητα των λέξεων και η ειλκρινεία της κατάθεσης αφοπλίζουν. Ποιο είναι ένα κλασικό βιβλίο που δεν έχετε διαβάσει και ντρέπεστε γ' αυτό; Δεν ντρέπομαι για κάτι που δεν έχω διαβάσει. Υπάρχουν πολλά κλασικά βιβλία που δεν ήταν η ώρα τους να διαβαστούν από μένα και που μπορεί να μην έρθει ποτέ. Θα μπορούσα ν' αναφερθώ στο Δον Κιχώτη του Θερβάντες. Ενα βιβλίο για το οποίο γνωρίζω αρκετά από μελέτες και συζητήσεις, αλλά που δεν διάβασα μέχρι σήμερα. Εκτός από την ατομική, υπάρχει και μια συλλογική αναγνωστική εμπειρία, που σου επιτρέπει, έστω κι αν δεν έχεις προσωπική επαφή με το πρωτότυπο, να γνωρίζεις τους ήρωες σημαντικών βιβλίων και το τι σηματοδοτούν στην παγκόσμια λογοτεχνία.

Και ποια είναι τα αγαπημένα σας βιβλία όλων των εποχών; Προτιμώ να ονομάσω βιβλία, έστω και ελάσσονα, τα οποία αγάπησα σε διαφορετικές εποχές για τους δικούς μου ιδιαίτερους λόγους, έστω κι αν κάποια από αυτά τα αντιμετώπισα αργότερα με διαφορετική κριτική ματιά. «Η μάνα» του Μαξίμ Γκόρκι σμάδεψε την εφηβεία μου, η οποία ήταν για μένα μια περίοδος δογματική. Με διακατείχε μια επαναστατική τάση κι ένα αίσθημα αυτοθυσίας που εκκινούσαν από την επιθυμία μου ν' αλλάξω τον κόσμο. Η «Αστροφεγγιά» του Ι. Μ. Παναγιωτόπουλου συνέπεσε με τη συντριβή ονείρων και προσδοκιών σε κοινωνικό και ερωτικό επίπεδο, παράλληλα με τη «Φλόγα της Αγάπης», του Βασίλη Βασιλικού, όπου η πρόωγη παρουσία του θανάτου καταλύονταν τη ζωή εξιδανικεύει τον έρωτα. «Το αστέιο» του Μίλαν Κούντερα σμαποδόθηκε την περίοδο της αμφισβήτησης, της αποδόμησης των ιδεολογικών μου σταθερών και βεβαιοτήτων. Το «Σμειλεύοντας τον χρόνο», του Αντρέι Ταρκόφσκι, αποτελεί ένα βιβλίο-σταθμό, στο οποίο επανέρχομαι συχνά, γιατί συνενώνει την αγάπη μου στον κινηματογράφο, την ποίηση, τη φιλοσοφία.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε; Προσάθεσα, να διαβάσω τον «Οδυσσέα» του Joyce, του εμβληματικού αυτού συγγραφέα του μοντερνισμού, αλλά δεν ολοκλήρωσα την ανάγνωση. Το να μη τελειώσεις ένα βιβλίο δεν σημαίνει αναγκαστικά έλλειψη ανοχής ή ανοχής. Μπορεί να σημαίνει απλώς συμβατότητα μεταξύ μομού και δέκτη στη δεδομένη χρονική συγκυρία.

Ποιο ήταν το τελευταίο βιβλίο που σας έκανε να θυμώσετε;

ΚΡΙΤΙΚΗ / Της ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΣΧΙΝΑ

Μπότερες και κόρες

ΑΝΝΙΤΑ Π. ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ
Ψυχής εγκόμιον
εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας, σελ. 188

Το βιβλίο αυτό είναι ένα ιδιωτικό προσωπικό: μια αναθηματική πλάκα στην απουσία, ένα εκτενές επιτύμβιο. Και μαζί, είναι μια εκ βαθέων προσωπική εξομολόγηση, η αποτύπωση μιας επώδυνης ψυχικής ανασκαφής: η Αννίτα Παναρέτου μιλάει για τη δύσκολη σχέση με τη μητέρα της και μιλώντας γ' αυτήν ξετυλίγει τη διαδικασία της δικής της μεταμόρφωσης, της μετάβασης «απ' αυτό που ήμουν ή που ήθελα να είμαι», καθώς γράφει, «ο' αυτό που προσπάθησα ή που μπόρεσα να γίνω» αναπλαφώνοντας τα ίχνη αυτής της σχέσης στο ψυχικό της πεδίο και τη διαδικασία αποκρυπτογράφησης τους συνθέτει ένα βιβλίο αποκάλυπτα εξομολογητικό και εξαιρετικά ανταποδοτικό: Ο αναγνώστης μοιράζεται την οδυνηρή αλλά και την απελευθερωτική ευφορία της αυτοαποκάλυψης, αναγνωρίζοντας κομμάτια της ζωής και της εμπειρίας του. Γιατί, ακόμη κι αν τα εξιστορούμενα γεγονότα αποκλίνουν σημαντικά από το βιώμα του, η σχέση με τη μητέρα, τη δοτική, την τρωτική, την κατανοητική, αλλά και την καταβροχθιστική, την απειλητική, την υπερπροστατευτική, την επικριτική, την παθητική, την απούσα (διαλέγουμε και παίρνουμε) μητέρα είναι αρχέτυπη, παντοδύναμη, πανταχού παρούσα.

Η συγγραφέας αρχίζει να κρατάει τις πρώτες σημειώσεις που θα συναποτελέσουν την αυτοβιογραφική μαρτυρία της όταν η

μητέρα της αρρωσταίνει - όταν αρχίζει η εξομολογητική μάνα να απέρχεται σταδιακά, τη θέση της να παίρνει ένα αδύναμο ομοίωμα του αλλοτινού εαυτού της, και η ίδια να μεταμορφώνεται σε «παιδί του παιδιού της» όταν η πνευματική της διαύγεια υποχωρεί και μαζί μ' αυτήν και τα στοιχεία της μητρικής προσωπικότητας, λες και καταποντίζονται, ένα ένα, στο ομιχλώδες βράθος της άνοιας. Η στιγμή σημαδοδοτεί και το ξεκίνημα της διαδικασίας του εν ζωή πένθους της κόρης, ενός πένθους που θα κορυφωθεί με την πραγματική απόλεια της μητέρας, και θα εκβάλλει στη γραφή.

«Πένθος: όχι συντριβή ή μπλοκάρισμα, αλλά μια οδυνηρή διαθεσιμότητα: βρισκόμαστε σε εγρήγορση, περιμένοντας, καιροφυλακτώντας, την έλευση ενός «νοήματος ζωής», σημειώνει ο Ρολάν Μπαρτ στο σπαρτακτικό «Ημερολόγιο Πένθους» του, που άρχισε να γράφει την επαύριο του θανάτου της μητέρας του. Το ίδιο συμβαίνει, τρωμέντων των αναλογιών, και με την αυτοβιογραφική μαρτυρία της Αννίτας Παναρέτου: το πένθος για τη μηδέποτε κατορθωμένη σχέση με τη μητέρα οδηγεί στην αναζήτηση ενός πληρέστερου, εννοηματομένου βίου. Η διαφορά είναι ότι εδώ δεν μιλάει ένας συντηρημένος γιος που ανακαλεί με ευγνωμοσύνη «Ποτέ [η μητέρα] δεν μου έκανε παρατήρηση», «Ποτέ

δεν μου μίλησε σαν να 'μουν ανεύθυνο παιδί», αλλά μια κόρη που φοβάται διαρκώς την επιτίμηση, επειδή οφείλει να είναι άμεμπτη, αλάθητη, συνεπής, διαθέσιμη, τέλεια, μια κόρη που πάντα θα λαχταράει τη μητρική επείκεια, δηλαδή τη δυνατότητα να ακουστεί και ως εκ τούτου να κατανοηθεί από τη μητέρα, μια κόρη που έχει βιώσει το εξουθενωτικό δίπολο: από τη μια η συναισθηματική αποξένωση, από την άλλη η απονικτική εξάρτηση.

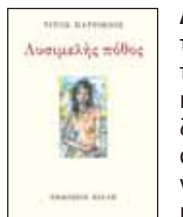
Πολλοί (ή μάλλον πολλές) έχουν γράψει για τη φορτισμένη σχέση μητέρας-κόρης -σκέφτομαι πρόχειρα την Ελφρίντε Γέλινκε, την Α. Σ. Μπιάτι, την Ανίτα Μπρουνκνερ- πολλές συγγραφείς έχουν τοποθετήσει στο επίκεντρο του έργου τους τον διαφοροποιημένο, ασυνεχή, μα ακατάλυτο αυτόν δεσμό που σφυρηλατεί την ταυτότητα του καθενός και της καθεμιάς μας, τις στρεβλές εκδοχές του, τον θυμό, την αμφιβολία, την ενοχή που τον βαραίνουν, οδηγώντας στην ακατανοησία και την εχθρότητα. Το σημαντικό με τη μαρτυρία της Αννίτας Παναρέτου είναι η αψιμυσίτη ειλκρινεία με την οποία απογράφεται η ψυχική της οδύσσεια και κυρίως η αναστοχαστική, αυτοεξεταστική, βασανιστική αυτοκριτική της διάθεση.

«Ντρέπομαι γιατί εγώ είχα μια μητέρα που ενδεχομένως να ήταν η ιδανική μάνα για ένα άλλο παιδί», γράφει.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΟΙΗΣΗ
ΤΙΤΟΣ ΠΑΤΡΙΚΙΟΣ
Λυσιμελής πόθος
εκδ. Κίχλη, σελ. 152

Δάνειος από σπάραγμα του Αρχιλοχου, ο τίτλος της μονοθεματικής ποιητικής συλλογής εκφράζει καλά τη σωματική αμεσότητα που σαρκώνει τα επιλεγμένα ποιήματα και κλιμακώνεται από τη στέρση, τη νοσταλγία ή την αναπόληση έως και την αλογόκριτη ερωτική πρόκληση και κατάραση: έρωτες, εφηβικοί και ανολοκληρωτικοί, έρωτες εμποδισμένοι, έρωτες ολοκληρωμένοι, όνειρα ερωτικά, ερωτικοί εφιάλτες, ερωτική δίψα και ερωτικός κόρος κυματίζουν στην ποίηση του Πατρικίου από τα νεανικά ίσα-με τα ώριμα φρεσάκια του.

ΠΟΙΗΣΗ
E.E. CUMMINGS
Λοιπόν ας φιληθούμε - Ερωτικά ποιήματα
μετ. Χάρης Βλαβιανός, Γιάννης Δούκας
εκδ. Πατάκη, σελ. 168

Από τους κορυφαίους ποιητές του αμερικανικού μοντερνισμού, ο e.e. cummings (1894-1962) έγραψε μερικά από τα πιο συγκλονιστικά και δραστηκτικά ποιήματα του 20ού αιώνα. Με τρόπο απaráμιλλο αποτυπώνει όλες τις εκφάνσεις του έρωτα από τις πιο φιλήδονες και άσμενες ως τις πιο αγνές και τρωφερές. Στη συλλογή ανθολογούνται σαράντα εννέα ποιήματα από τα πιο χαρακτηριστικά του έργου του. «Κυρία, θα σε αγιάξω με το νομ μου. Ο ποιητής τιμήθηκε επανειλημμένως από ομοτέχνους και κριτικούς και αγαπήθηκε από το ευρύ κοινό.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
PHILIP KERR
Ανθρωπος χωρίς ανάσα
μετ. Ανδρέας Αποστολίδης
εκδ. Κέδρος, σελ. 512

Βερολίνο 1943. Ο Μπέρνι Γκούντερ έχει εγκαταλείψει την Πολιτική Αστυνομία και εργάζεται στο γεωμανικό Γραφείο Εγκλημάτων Πολέμου. Στους κύκλους του Γραφείου κάνουν λόγο για την ύπαρξη ενός ομαδικού τάφου στο δάσος του Κατίν. Κανείς δεν ξέρει σε ποιον ανήκουν. Υπάρχουν υποψίες πως ο τάφος είναι γεμάτος με νεκρούς Πολωνούς στρατιώτες τους οποίους εκτέλεσαν οι Σοβιετικοί. Για τον Γιόζεφ Γκέμπελς η απόδειξη της ενοχής των Ρώσων θα οδηγήσει με μθηματική ακρίβεια στη διάσπαση της ενότητας των Συμμαχικών δυνάμεων.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
AN FORTIE
Αμαζόνες
μετ. Χρύσα Θ. Μπανιά
εκδ. Ψυχογιός, σελ. 712

Η Νταϊάνα Μόργκαν είναι λέκτορας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης και ειδική στην ελληνική μυθολογία. Την εμμονή της με τις Αμαζόνες της την ενέπνευσε η γαγιά της που ισχυριζόταν πως είναι και η ίδια μια. Όταν ένα μυστηριώδες ιδρυμα της κάνει μια προσφορά την οποία δεν μπορεί να αρνηθεί, η Νταϊάνα θα βρεθεί στη Βόρειο Αφρική. Εκεί γνωρίζει τον ανιγηματικό Νικ ο οποίος προσπαθώντας να αποκρυπτογραφήσει μια επιγραφή, ανακαλύπτει το όνομα της βασίλισσας των Αμαζόνων Μύρινας καθώς και τα ίχνη ενός χαμένου θησαυρού.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
MICHAEL CRICHTON - RICHARD PRESTON
Μικρόκοσμος
μετ. Σταύρος Νικολάου
εκδ. Bell, σελ. 448

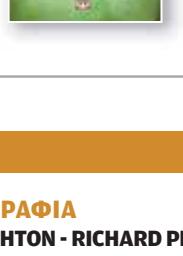

Τρεις άντρες βρίσκονται νεκροί μέσα σε ένα γραφείο στη Χονολουλού. Κανείς δεν μπορεί να εξηγήσει πώς πέθαναν. Ηταν κλειδωμένοι από μέσα, κι όμως τα σώματά τους είναι γεμάτα από λέπτες τομές. Στο πυκνό δάσος του Οάου, επτά μεταπτυχιακοί φοιτητές που έχουν προσληφθεί από την Εταιρεία Μικροτεχνολογίας Νάνιτζεν, ετοιμάζονται να λάβουν μέρος σε μια πρωτοποριακή έρευνα βιολογίας. Αλλά κάτι ασύλληπτο συμβαίνει και οι φοιτητές βρίσκονται στη θέση των οργανισμών που συνήθως μελετούν.

Πρώτα σε πωλήσεις

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1 Ο δρόμος της πνευματικότητας του Χόρκε Μπουκάι (opera).
- 2 Η χρησιμότητα του άχρηστου του Νούτσιο Ορντινε (Άγρα).
- 3 Η ελληνικότητα ως ποιότητα και ως ντροπή του Χρήστου Παναρά (Ιανός).
- 4 Φάκελος Σνόουντεν του Λού Χάρντινγκ (Καστανιώτης).
- 5 Τι λέει η αλεπού (βιβλίο + cd) των Ευανθίας Ρεμπούτσικα - Ελένης Ζιώγα (Ιανός - Cantini).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

- 1 Το κελάρι της ντροπής της Χρυσίδας Δημουλίδου (Ψυχογιός).
- 2 Σκηνές από τον βίο του Ματίας Αλμοσίνου του Ισίδωρου Ζουργού (Πατάκης).
- 3 Τα πέντε κλειδιά της Λένας Μαντά (Ψυχογιός).
- 4 Ο ήχος των πραγμάτων όταν πέφτουν του Χουάν Γκαμπριέλ Βάσκες (Ικαρός).
- 5 Τίτλοι τέλους - Ο επίλογος του Πέτρου Μάρκαρη (Γαβριηλίδης).

*Αυτή την εβδομάδα, τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Ιανός» (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

Ο παράδοξος σκηνοθέτης Γουές Αντερσον

Ο κόσμος του Αμερικανού δημιουργού είναι ασφυκτικός, παράξενος και ονειρικός, όχι όμως καταθλιπτικός

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Δύο πρόσφατες εκδόσεις blu-ray φέρνουν στην επικαιρότητα τον Γουές Αντερσον – ιδιόρρυθμο σκηνοθέτη, αλλά και έναν από τους σημαντικότερους σύγχρονους Αμερικανούς δημιουργούς. Το φετινό «Ξενοδοχείο Grand Budapest», που προβάλλεται ακόμη σε θερινά σινεμά, κυκλοφορεί σε ελληνική έκδοση από την Odeon. Τις παλιότερες «Υδάτινες ιστορίες» τις βρίσκουμε στην εξαιρετική αγγλική, ειδική έκδοσή τους από την Criterion.

Η πρώτη ταινία, κομψοτέχνημα σε παστέλ χρώματα, κυλάει με ρυθμό βωβής κωμωδίας. Ο Αντερσον κλιμακώνει έναν

Ο Τόνι Ρεβολόρι και η Σάιρς Ρόναν σε ένα στιγμιότυπο από το «Ξενοδοχείο Grand Budapest» του Γουές Αντερσον.

“ Η οικογένεια, κυριολεκτικά και μεταφορικά, είναι το μόνιμο θεματικό μοτίβο του Αντερσον, από τον «Αρχάριο» και την «Οικογένεια Τενενμπάουμ» έως την πρόσφατη ταινία του.

εφιάλτη στον ομφαλό μιας παραμυθένιας Κεντρικής Ευρώπης: η φανταστική Δημοκρατία της Ζουμπρόφσκα στις Άλπεις βυθίζεται στο σκοτάδι του ναζισμού. Κατά τον ίδιο, την εμπνεύστηκε διαβάζοντας βιβλία του Στέφαν Τσβάιχ και το δοκίμιο της Χάνα Αρεντ «Ο Αϊχμαν στην Ιερουσαλήμ, η κοινοτοπία του κακού». Η δεύτερη, είναι αναμφίβολα η πιο φιλόδοξη αλλά και παραγνωρισμένη ταινία του. Ξαναβλέποντας τις «Υδάτινες Ιστορίες» σου δημιουργείται η εντύπωση πως ο Ζακ Υβ Κουστώ έχει αποπειραθεί ένα ριμέικ του φελινικού «8 1/2».

Ρετρό και γεωμετρία

Στο σύνολό του το σινεμά του Αντερσον έχει την πρωτοτυπία της χειροποι-

ητης κατασκευής. Διακρίνεται και για την τρυφερότητα ενός ευαίσθητου καλλιτέχνη που αγαπάει τους ήρωές του, κατά τεκμήριο ιδιόρρυθμους ή εκκεντρικούς. Ο κόσμος στις ταινίες του Αντερσον φαντάζει σαν ένα μικρό σύμπαν σε γυάλα στα χέρια ενός μοναχικού παιδιού, προικισμένου με φαντασία. Είναι ασφυκτικός, αλλά όχι καταθλιπτικός, παράξενος και ονειρικός. Η μη κανονικότητά του δηλώνεται από τη γεωμετρία του κινηματογραφικού κάδρου αλλά και από τον ιδιαίτερο κώδικα με τον

οποίο επικοινωνούν μεταξύ τους οι ήρωες. Ο Αντερσον είχε πάντα εμμονή με τη συμμετρία και την ακρίβεια σε ό,τι αφορά και την παραμικρή λεπτομέρεια του κάδρου. Ήταν και επίμονος με το παρελθόν των ηρώων του. Η δράση τον ενδιέφερε όχι ως θέαμα, αλλά για καθαρά λειτουργικούς λόγους, είναι ο μηχανισμός που βάζει σε κίνηση τη «μακέτα»: το στατικό κινηματογραφικό του σύμπαν.

Στον νοσταλγικό «Ερωτα του φεγγαριού» έχεις μια αίσθηση παραλόγου,

αλλά και την εντύπωση πως παρακολουθείς προβολή σλάντ. Την πιο εύστοχη παρατήρηση για αυτή την ταινία έχει κάνει ένας Βρετανός κριτικός, γράφοντας ότι ο Αντερσον ανακαλύπτει την αθωότητα εκεί όπου ο Ντέιβιντ Λιντς θα ανακάλυπτε τη φρίκη και το αλλόκοτο.

Στην «Οικογένεια Τενενμπάουμ», στην οποία κάμποσα παιδιά-φαινόμενα περιφέρονται σαν χαμένα στο διάστημα, η εικόνα της Νέας Υόρκης φαντάζει σαν ένας παράλληλος κόσμος εμπνευ-

σμένος από την πραγματική εμμονή που είχε ο Αντερσον με το περιεχόμενο και το στυλ του περιοδικού The New Yorker όταν ήταν έφηβος.

Στις «Υδάτινες ιστορίες» έχει δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο ντιζάιν των κοστούμιών και των στολών κατάδυσης του πληρώματος ενός ωκεανογραφικού πλοίου. Βαρύνουσα είναι και η θέση της μουσικής: ένας έγχρωμος Πορτογάλος, ο Seu Jorge, παίζει στην κιθάρα του και τραγουδάει τραγούδια του Ντέιβιντ Μπάουι σε βράζιλιάνικη διασκευή. Στο «Ξενοδοχείο Grand Budapest» ο μηχανισμός που κινεί με απίστευτη ακρίβεια τις εικόνες φαντάζει σαν ελβετικό ρολοι-κούκος.

«Υδάτινες ιστορίες»

Η οικογένεια, κυριολεκτικά και μεταφορικά, είναι το μόνιμο θεματικό μοτίβο του Αντερσον από τον «Αρχάριο» και την «Οικογένεια Τενενμπάουμ» μέχρι την πρόσφατη ταινία του. Στις «Υδάτινες ιστορίες» ο Στιβ Ζισού, ωκεανογράφος και σκηνοθέτης ντοκιμαντέρ σαν τον Κουστώ, κυνηγάει με εκδικητική mania ένα κήτος που κατάπιε τον πιστό του καμεραμάν. Ο θαλασσόλυκος Ζισού θα πέσει από τα σύννεφα όταν θα εμφανιστεί ξαφνικά στο πλοίο του ένας νεαρός αεροπόρος που του συστήνεται ως γιος του. Στο «Ξενοδοχείο Grand Budapest» ο αιγιματικός Ζίρο Μουσταφά αφηγείται τη ζωή του. Ηρθε μετανάστευσε στην πλούσια Ζουμπρόφκα αναζητώντας στον ήλιο μοίρα. Ο πόλεμος είχε διαλύσει την οικογένειά του και τη χώρα του. Βρήκε δουλειά θυρωρού στο Grand Budapest Hotel και έγινε κάτι σαν ψυχογιός του αφεντικού του ξενοδοχείου, του μοναχικού Γκουστάβ Χ. Ο σχολαστικός Γκουστάβ Χ. κληρονόμησε μια εκκεντρική αριστοκρατία και έγινε στόχος των συγγενών της. Παράλληλα ο Ζίρο ερωτεύτηκε την ψυχοκόρη ενός ζαχαροπλάστη.

dbouras@kathimerini.gr

132 ΣΕΛΙΔΕΣ
ΜΟΝΟ ΜΕ ΝΕΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ
ΣΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ
ΜΟΝΟ €1,90

© DISNEY

16th PAFOS APHRODITE FESTIVAL

Opera
Futura Verona
Cyprus
Symphony Orchestra

W. A. Mozart

così fan tutte

5 / 6 / 7
September 2014
8:00 p.m.
Pafos Medieval Castle,
Cyprus

Tickets Online
www.pafc.com.cy
Tel. 26822218

Founding Sponsors: ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ REPUBLIC OF CYPRUS
Supporter: ENVITEC A.E.
Media Sponsor: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Media Supporters: PAFOS MEDIA GROUP, KIPRA
Hospitality Sponsor: KANIKΑ

Ρομπότ στην καθημερινότητά μας

Ο πρωτοπόρος επιστήμονας Νικόλαος Μαυρίδης μας ξεναγεί στον κόσμο των ανδροειδών

Του ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ

Σε λίγα χρόνια τα εκπαιδευτικά ρομπότ και τα μηχανήματα που φροντίζουν ηλικιωμένους θα γίνουν μέρος της καθημερινότητάς μας. Επίσης, οι «ρομποτικοί υπηρέτες», που περιγράφει η επιστημονική φαντασία ήδη από το '50, θα γίνουν πραγματικότητα το αργότερο σε μια δεκαετία. Σε αυτή τη μαζική «εισβολή» των μηχανών στη ζωή μας, η οποία βρίσκεται προ των πυλών, μας «ξεναγεί» ο δρ Νικόλαος Μαυρίδης, ειδικός στα ευφυή συστήματα και την επιστήμη των υπολογιστών, και πρωτοπόρος διεθνώς στη ρομποτική.

Σημαντικότεροι «σταθμοί» στην καριέρα του Έλληνα επιστήμονα ήταν το περίφημο MIT, όπου εργάστηκε κάνοντας το διδακτορικό του, και το πανεπιστήμιο των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων, στο οποίο ίδρυσε το πρώτο Εργαστήριο Ρομποτικής.

«Τα επόμενα χρόνια θα ζήσουμε μια εκρηκτική διάδοσή τους σε πληθώρα εφαρμογών: επαγγελματικών, εκπαιδευτικών, ιατρικών, στρατιωτικών».

στον αραβικό κόσμο. Ανάμεσα στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα είναι τα κοινωνικά διαλογικά ρομπότ, με χαρακτηριστικότερο παράδειγμα τον «Αβικέννα» (Ιμπν Σινά) που δημιούργησε στο Αμπου Ντάμπι και το οποίο «πρωταγωνίστησε» στα μεγαλύτερα διεθνή μίντια, αφού ήταν το πρώτο ανδροειδές που συνδιαλεγόταν στα αραβικά, κάνοντας επίσης τους κατάλληλους μορφαρισμούς στο «πρόσωπό» του. Άλλο έργο του με διεθνή δημοσιότητα ήταν τα κοινωνικά ρομπότ «Facebots», που δημιουργούν κοινές μνήμες και κοινούς «φίλους» με ανθρώπους είτε μέσω φυσικών συναντήσεων είτε μέσω διαδικτυακών. Αναπληρωτής καθηγητής έρευνας σήμερα στο πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης και συνεργαζόμενος ερευνητής στο ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος», ο δρ Μαυρίδης υποστηρίζει πως η επανάσταση στη ρομποτική θα λειτουργήσει σαν ένα ακόμη «σκαλί» για την απελευθέρωση της ανθρωπίνης δημιουργικότητας.

— **Με τι έχετε ασχοληθεί ερευνητικά, μετά τον «Αβικέννα»;**

Ο αναπληρωτής καθηγητής έρευνας στο πανεπιστήμιο της Νέας Υόρκης και συνεργαζόμενος ερευνητής στον «Δημόκριτο», δρ Νικόλαος Μαυρίδης υποστηρίζει πως η επανάσταση στη ρομποτική θα λειτουργήσει σαν ένα ακόμη «σκαλί» για την απελευθέρωση της ανθρωπίνης δημιουργικότητας.

— **Μεταξύ άλλων, με συστήματα που θα επιτρέπουν σε έναν άνθρωπο να χειρίζεται από απόσταση μέσω ειδικών joystick ή του σώματός του τους βραχιόνες ενός ρομπότ, το οποίο π.χ. θα βρίσκεται στον χώρο μιας φυσικής καταστροφής. Έχουμε χρησιμοποιήσει επίσης ρομπότ σαν τον Αβικέννα για λειτουργία «μηχανικής δράσης»;**

— **Μεταξύ άλλων, με συστήματα που θα επιτρέπουν σε έναν άνθρωπο να χειρίζεται από απόσταση μέσω ειδικών joystick ή του σώματός του τους βραχιόνες ενός ρομπότ, το οποίο π.χ. θα βρίσκεται στον χώρο μιας φυσικής καταστροφής. Έχουμε χρησιμοποιήσει επίσης ρομπότ σαν τον Αβικέννα για λειτουργία «μηχανικής δράσης»;** Εξομολογηθείτε επίσης ρομπότ σαν τον Αβικέννα για λειτουργία «μηχανικής δράσης», για να πειραματιστούμε με τεχνολογίες που του επιτρέπουν να «καταλαβαίνει» τα συναισθήματα του ακροατηρίου από τη γλώσσα του σώματός τους. Τέλος, πρόσφατα δημιουργήσαμε διάφορα συστήματα «μηχανικής δράσης», με εφαρμογές στη γεωργία, σε εμπορικά κέντρα, σε πάρκινγκ, και σε άλλους τομείς.

θρώπους. Επίσης, μια μεγάλη κατηγορία προορίζεται για την τρίτη ηλικία: από το να αναλαμβάνουν την υγιεινή κατάκοιτων ανθρώπων και να φροντίζουν ηλικιωμένους, όπως και να τους κρατούν σε επικοινωνία με τους συγγενείς τους. Ακόμη και οι πρώτοι ρομποτικοί υπηρέτες αναμένονται σε μια δεκαετία, αρχικά βέβαια σαν ένα «εξωτικό» είδος πολυτελείας.

— **Τι γίνεται όμως με τις στρατιωτικές χρήσεις της ρομποτικής;**

— Και σε αυτό τον τομέα, υπάρχει αλματώδης εξέλιξη. Όπως είναι φυσικό, κάθε μία από τις υπερδυνάμεις επενδύει τεράστια ποσά, για να αποκτήσει το προβάδισμα. Και αυτό αποτελεί ένα σημαντικό ζήτημα, που απαιτεί την ταχεία δημιουργία τομέων της φιλοσοφίας και της νομικής που να ασχολούνται ενεργά με την ρομπο-ηθική και την ηθική διάσταση της τεχνικής νομοσύνης.

Επανάσταση

— **Ποιες είναι οι κοινωνικές αλλαγές που θα φέρει η ρομποτική επανάσταση;**

— Επειδή αρκετά μηχανήματα προορίζονται να αντικαταστήσουν τα φθηνά εργατικά χέρια στα εργοστάσια, είναι πιθανό να υπάρξει ανακατανομή της παγκόσμιας παραγωγής, η οποία γίνεται σήμερα στην Ασία εν πολλοίς λόγω των χαμηλών μισθών. Από την άλλη, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τις συνθήκες εργασίας πολλών εργατών και το ότι διατηρούνται έτσι, ώστε μη δημοκρατικά καθεστώτα να αποκτούν οικονομικό προβάδισμα, αυτό τελικά θα έχει και πολύ θετικές όψεις.

— **Από την άλλη πλευρά, η ρομποτική έχει κατηγορηθεί πως θα αυξήσει την ανεργία.**

— Όπως και σε κάθε προηγούμενη τεχνολογική επανάσταση, θα υπάρξουν δουλειές που θα εξαλειφθούν, δίνοντας τη θέση τους σε νέες. Σίγουρα θα προκληθούν κοινωνικοί τριγμοί βραχυπρόθεσμα, οι οποίοι για να απορροφηθούν θα πρέπει να υπάρξει επαναδιοργάνωση της οικονομίας και επαναδιαμόρφωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων. Μακροπρόθεσμα, ωστόσο, νομίζω πως θα είναι ένα ακόμη βήμα για την απελευθέρωση του ανθρώπου από δραστηριότητες που δεν είναι ευχάριστες ή δεν συμβάλουν στην αυτοπραγμάτωσή του. Τελικά, θα αποδειχθεί προς όφελος της ανθρωπίνης δημιουργικότητας.

Και ζητήματα νομικής ευθύνης

— Πόσο εύκολο είναι ο άνθρωπος να εμπιστευθεί π.χ. ένα αυτόνομο ιατρικό ρομπότ, όπου ένα σφάλμα στο software του, όσο απίθανο κι αν είναι, μπορεί να του κοστίζει τη ζωή;

— Ακριβώς στο παράδειγμα που αναφέρατε, υπάρχει μια έρευνα για ένα χειρουργικό μηχανήμα που κάνει τομές στο κρανίο χωρίς καμία παρέμβαση, η οποία έδειξε πως οι ασθενείς ένιωθαν πιο ασφαλείς αν δίπλα του υπήρχε κι ο γιατρός - ακόμη κι αν αυτός δεν έκανε τίποτα. Δεν μπορεί κανείς να προδικάσει πώς θα εξελιχθούν τα πράγματα, κάποια συγκριτικά περιστατικά, όπου ένας άνθρωπος θα επέμβει αντιδρώντας χειρότερα από το ρομπότ, ενδέχεται να αλλάξουν τη στάση της κοινής γνώμης, ώστε να κατευθυνθεί προς τη μεριά που υπαγορεύουν η στατιστική αλήθεια και ο ορθός λόγος, με αποτέλεσμα την επιλογή ανθρώπων ή μηχανών με γνώμονα τη βέλτιστη έκβαση της επέμβασης. Παράλληλα, όμως, υπάρχει και το ζήτημα της νομικής ευθύνης - για παράδειγμα, ποιος θα δικαστεί, αν ένα ρομποτικό αυτοκίνητο προκαλέσει ατύχημα; Το ίδιο ισχύει με τα στρατιωτικά ρομπότ και drone, και το ερώτημα κατά πόσον μπορούν να αποφασίζουν αυτόματα αν θα πατήσουν τη σκανδάλη. Προς το παρόν, την απόφαση παίρνει πάντοτε κάποιος χειριστής, υπάρχουν όμως διάφορες περιπτώσεις που π.χ. η ταχύτητα της εμπλοκής απαγορεύει ή καθιστά μειονεκτική την αναμονή για ανθρώπινη απόφαση.

— **Ακόμη και για τα μη στρατιωτικά ρομπότ, πιστεύετε πως όλες οι υπολοίπες εφαρμογές είναι ευπρόσδεκτες από τις κοινωνίες;**

— Έρευνα που έχουμε κάνει, έδειξε πως όλοι ένιωθαν άνετα στην ιδέα μηχανημάτων με τα οποία θα συνεργάζονταν στη δουλειά ή που θα αναλάμβαναν τις δουλειές του νοικοκυριού. Όσον αφορά τα ανδροειδή σε ρόλο νοσοκόμων ή δασκάλων, οι Ευρωπαίοι και οι Αμερικανοί ήταν αρνητικοί, σε αντίθεση με τους Ασιάτες.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ γωνιακό διαμέρισμα 2 υπν., 6 ετών, με σαλόνι-τραπέζια, κουζίνα με όλα τα χρεώδη, wc, μπάνιο, έξτρα wc και ντους στο 1 υπν., γύρω βεράντες, a/c παντού, πάρκινγκ, αποθήκη. Μικρή νέα οικοδομή, κοντά στο Πανεπιστήμιο Κύπρου, περιοχή Κοιμητήριο Κωνσταντίνου και Ελένης. Ενοίκιο €370 και κοινόχρηστα, κατάλληλο και για φοιτητές. Τηλ. 99623267. Λευκωσία.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μεγάλο μονάρι, πλήρως επιπλωμένο με όλες τις ηλεκτρικές συσκευές και κλιματιστικά σε μικρή μοντέρνα πολυκατοικία κοντά στην Παλιπομυτιώλη. Ιδανικό για φοιτητές. Τηλ. 99585045 Τάσος Νικολάου.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ διαμέρισμα 2 & 3 υπν. στον Λυκαβίτση, επιπλωμένα ή μη, εντοιχισμένα κουζίνα, θέρμανση, κλιματισμός, ηλιακός χώρος στάθμευσης, κλειστό σύστημα παρακολούθησης. Τηλ. 99882782.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ η καλύτερη μοντέρνα διαμέρισμα, υπερσύγχρονο, ανεξάρτητο, 170τ.μ., στον τρίτο όροφο, συγκρότημα Laxia Boutique, με κοινόχρηστη πισίνα. Μεγάλο μέτωπο, βεράντα 32τ.μ., κυρίως υπονομιώματα με γκαρνταρόμπα και χώρο υγιεινής walk-through, υπονομιώματα en-suite, με πλήρη ποιστικό εξοπλισμό και φωτιστικά σώματα. Για φωτογραφικό υλικό και άλλες πληροφορίες: info@grandad.com.cy ή τηλέφωνο 99621380.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. 105 τ.μ. στην περιοχή Παλουριώτισσας, έναντι Πύλων Αμμοχώστου, σε άριστη κατάσταση. Εντοιχισμένη κουζίνα, 2WC, Storage Heaters, επιπλωμένο, Air Conditions σε όλους τους χώρους, ηλιακός, αποθήκη και στεγασμένο χώρο στάθμευσης. Τιμή €400. Για περισσότερες πληροφορίες στα τηλ. 99490942, 99566540.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 1 υπν. (54 τ.μ.) στη Μακεδονίτσα, πίσω από τον Τύμβο. Βρίσκεται σε ήσυχη περιοχή κοντά στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας και διαθέτει χώρο στάθμευσης και μικρή αποθήκη. Ενοίκιο €400. Τηλέφωνο επικοινωνίας 99693859.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπν. στην Ακρόπολη (Ιφγενείας, δίπλα από δημοτικό σχολείο) σε άριστη κατάσταση. Πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα (πλυντήριο ρούχων και πιάτων, στεγνωτήριο ρούχων, κουζίνα, φούρνος, ψυγείο). Μερικά έπιπλα, με κεντρική θέρμανση και 2 air conditions. Τιμή €430. Για περισσότερες πληροφορίες στο 99582156.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ στην Έγκωμη απέναντι από τα φώτα του Hilton Park χώρος 2200τ.μ. από τα οποία τα 1000τ.μ. είναι στεγασμένα. Ιδανικός χώρος για οποιαδήποτε εργασία. Τηλ. 22673403, 99908143.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ μοντέρνο διαμέρισμα στην Έγκωμη 80μ², 2 υπνοδωμάτια, 2ος όροφος, κατασκευής 2009, Πλήρως επιπλωμένο, Κεντρική Θέρμανση, Κλιματισμός, Αποθήκη, Στεγασμένος Χώρος Στάθμευσης, Δίπλα από Πανεπιστήμιο Λευκωσίας. Τιμή: 750€. 99689498.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ οροφοδιαμέρισμα στο Καϊμακλί.

Αποτελείται από τρία υπνοδωμάτια en suite και κοινόχρηστη κουζίνα, τραπέζια και σαλόνι. Με πλήρη επίπλωση ή χωρίς έπιπλα. Τηλέφωνο 99327245.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 80 τ.μ., με 2 βεράντες και ιδιωτικό χώρο στάθμευσης σε ολοκαίνουργια πολυκατοικία, στη περιοχή Αγιοπήνη στην Κάτω Πάφο. Τιμή ευκαιρίας. Περισσότερες πληροφορίες στα τηλέφωνα 99632077, 99328326.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ρετιρέ 180τ.μ. με απρόσκοπτη θέα, στην Αγλαντζιά, παρά το ΚΕΜΑ. Διαθέτει 3 υπνοδωμάτια, 2 αποχωρητήρια, αποθήκη, κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, φούρνο και κεραμική εστία, ψυγείο και πλυντήριο ρούχων. Τιμή: 650 ευρώ (συζητήσιμη). Ιακώβος 99-606-586.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ αποθήκη με εμβαδό 350 τ.μ. εις Βιομ. περιοχή Αραδίππου. Διαθέτει γραμείο - κουζίνα - και 2 αποχωρητήρια. Διαθέτει πόρτα ασφαλείας και εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. Τηλ. 99634136. Λάρνακα.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ανεξάρτητη μονοκατοικία στην περιοχή Ζακάκι. Είναι 150 τετραγωνικά μέτρα με 3 υπνοδωμάτια. Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε στο τηλέφωνο 99552063.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικιστικό τεμάχιο, 724 τ.μ., στην Αλάμπα, μεταξύ Παλαίου και Νέου δρόμου Λοκιάς-Λεμεσού. Τιμή: € 150.000. Τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εξαιρετικό οικόπεδο 661 τ.μ στην περιοχή Coloumbia-Γερμασόγεια. Εφάπτεται πεδούδρου και μεγάλου διαμορφωμένου χώρου πρασίνου. Με τίτλο κι όλες τις παροχές. ΣΔ 100%. Μέχρι τρεις ορόφους. Τιμή 370.000 ευρώ (συζητήσιμη). Τηλ 97742121.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στην περιοχή της Αγίας Φύλας, 776τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% ΣΔ, 3 ορόφοι. Τιμή 290.000 ευρώ. Τηλ 99787862. Email: e.zoidou@gmail.com

ΠΩΛΕΙΤΑΙ οικόπεδο στο χωριό Ποταμιά, 580 τ.μ. με τίτλο ιδιοκτησίας, 90% Συντελεστή Δόμησης, σε εξαιρετική περιοχή με νέες κατοικίες. Τιμή 130.000 ευρώ. Τηλ. 99546411.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΣΤΙΚΟ ΤΕΜΑΧΙΟ ΚΑΤΑΝΗΛΟ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΣΗ. Το οικιστικό τεμάχιο βρίσκεται στην περιοχή Φοινικαριά. Ολικό εμβαδό 5,686 με Σ.Δ 20%. Τηλ.: 96885030. Ιδιοκτήτης.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ σε νεότερη περιοχή οικόπεδο 533 τ.μ. στην περιοχή Αγ. Κων/νου και Ελένης, Ηλιοπούλη στο Δάλι Λευκωσίας. Το οικόπεδο εφάπτεται με πεδούδρομο και έχει τίτλο ιδιοκτησίας. Για πληροφορίες τηλ. 99458745

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργια, 2όροφη κατοικία, 4 υπν., 214 τ.μ. σε 600 τ.μ. οικιστικό τεμάχιο, στην Αλάμπα, πίσω στον παλιό δρόμο Λευκωσίας-Λεμεσού. Τιμή: €265.000. Τηλ. 99622427

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τόφα των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000. Τηλ. 99425558

ΠΩΛΕΙΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους, σματσοδοτόντας μια νέα τεχνολογική επανάσταση. Αν και προς το παρόν χρησιμοποιούνται σχετικά περιορισμένα εκτός της βιομηχανίας, τα επόμενα χρόνια θα ζήσουμε μια εκρηκτική διάδοσή τους σε μια πληθώρα εφαρμογών: επαγγελματικών, ιατρικών, εκπαιδευτικών, στρατιωτικών ρομπότ, ακόμη και μηχανημάτων που βοηθούν αυτιστικά παιδιά να βελτιώσουν την επαφή τους με τους αν-

ΠΩΛΕΙΤΑΙ καινούργιο διαμέρισμα, ισόγειο 2 υπνοδωματίων με A/C κοινή πισίνα, 2 parking και μεγάλη βεράντα με κήπο στην περιοχή Τόφα των Βασιλέων, με τίτλο ιδιοκτησίας στην Πάφο. Τιμή: 130.000. Τηλ. 99425558

ΠΩΛΕΙΤΑΙ διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Κολόσι επιπλωμένο, με κλιματισμό σε όλους τους χώρους, σματσοδοτόντας μια νέα τεχνολογική επανάσταση. Αν και προς το παρόν χρησιμοποιούνται σχετικά περιορισμένα εκτός της βιομηχανίας, τα επόμενα χρόνια θα ζήσουμε μια εκρηκτική διάδοσή τους σε μια πληθώρα εφαρμογών: επαγγελματικών, ιατρικών, εκπαιδευτικών, στρατιωτικών ρομπότ, ακόμη και μηχανημάτων που βοηθούν αυτιστικά παιδιά να βελτιώσουν την επαφή τους με τους αν-

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ OPEL VECTRA 18CC, registration DAF, 1993, manual, airbags, air-condition, car radio, silver color, special price: 800 euro only! Call 22101858.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Golf IV TdI Van 110 hp χρώματος ασήμι 3.500 ευρώ. Τηλ. 99997147.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Toyota Starlet Glanza 13άρι turbo, χρώματος ασήμι, γραμμένο και επιθεωρημένο, 4.500 ευρώ. Τιμή συζήτησιμη! 96766150. Λεμεσός.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ Mercedes e 220 CDI μοντέλο 2001 silver, MOT 5/2014, πρόσφατο γενικό service, full extra, 5.500 ευρώ, λόγω αναχώρησης στο εξωτερικό. Για περισσότερες πληροφορίες 99177507.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ αμάξι Renault Megane Cabrio, έτος 2006 16 άλογα, αρ. εγγραφής KJY, περασμένο MOT, σύστημα tripionic, leather, με αρκετά extra. Τιμή 5.800 ευρώ. Τηλ. 99850944. Λεμεσός.

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ περίπτερο money gram dvd club. Πωλείται επιχειρηθείς επιχείρηση στον ίδιο χώρο λειτουργεί dvd club και τεράστιο περίπτερο. Επίσης στον ίδιο χώρο λειτουργεί και κατάσταση αθλητικών παπουτσιών. Πλούσιο stock. Πωλείται λόγω άλλων ασχολιών των ιδιοκτητών. Τηλ. 99843498.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ επιχειρηθείς επιχείρηση (Πάρκο Καρεπταπόρο) με τον εξοπλισμό, λόγω άλλων ασχολιών του ιδιοκτήτη. Υπαίθρια παιχνιδούπολη και κλειστή αίθουσα παιχνιδιών. Κατάλληλο για διοργάνωση εκδηλώσεων (γλέμων, βαρτισέκων κ.α). Τηλ: 99843498.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ φυσοκατά κάστρα σε διάφορα μέρη της εσωτερικής και εξωτερικής χώρους για διάφορες εκδηλώσεις! Τηλ.: 99484639

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ακούστε Piaggio μοντέλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμού 500 κ.ε. χρώματος μολεβί, έτος 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση αντιπροσωπείας 2 χρόνια με χιλιόμετρα 2400, ένας διοκτιπής. Για πληροφορίες: τηλ. 99-634-136, ή 97-686-236. Λάρνακα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ εργοστασιακό ενυδρείο, 100 x 30 x κ. εκ. μαζί με όλα τα απαραίτητα για χρήση του και με επίσης με χαλίκια. 60 ευρώ. Τηλ. 99-634136.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 ηλεκτρογεννητήριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 ΚWα. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουριστία νερού ή άλλη ασχολία. Τιμή έκαστη: ευρώ 1.200. Για ραντεβού: 99634136 Λάρνακα.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 διπλανά καταστήματα στη Λαϊκή Γειτονιά, παραλλήλως Ονασαγόρου. Επίσης μεγάλο διαμέρισμα πάνω από τα καταστήματα με πισινή αυλή. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ακούστε Piaggio μοντέλο Beverly - Anniversary Edition, κυβισμού 500 κ.ε. χρώματος μολεβί, έτος 2012, παρα πολύ καλή κατάσταση, με εγγύηση αντιπροσωπείας 2 χρόνια με χιλιόμετρα 2400, ένας διοκτιπής. Για πληροφορίες: τηλ. 99-634-136, ή 97-686-236. Λάρνακα.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 ηλεκτρογεννητήριες HONDA μοντέλο GX390 - απόδοσης 7 ΚWα. ελαφρώς μεταχειρισμένες, κατάλληλες για τουριστία νερού ή άλλη ασχολία. Τιμή έκαστη: ευρώ 1.200. Για ραντεβού: 99634136 Λάρνακα.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ 2 διπλανά καταστήματα στη Λαϊκή Γειτονιά, παραλλήλως Ονασαγόρου. Επίσης μεγάλο διαμέρισμα πάνω από τα καταστήματα με πισινή αυλή. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

Πωλούνται 2 διπλανά καταστήματα στη Λαϊκή Γειτονιά, παραλλήλως Ονασαγόρου. Επίσης μεγάλο διαμέρισμα πάνω από τα καταστήματα με πισινή αυλή. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

Πωλείται μεγάλο διαμέρισμα 260 τ.μ. στο Λυκαβίτο, 1ος όροφος, 4όροφος κυρίως, μεγάλο σαλόνι-τραπέζια με ξύλινη επένδυση και bar, hall με βιβλιοθήκη ξύλινη, 3 μεγάλα υπνοδωμάτια, τζαμαρία, αποθηκούλα, ανεξάρτητη κεντρική θέρμανση και κλιματιστικά. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

Πωλείται μεγάλο διαμέρισμα 260 τ.μ. στο Λυκαβίτο, 1ος όροφος, 4όροφος κυρίως, μεγάλο σαλόνι-τραπέζια με ξύλινη επένδυση και bar, hall με βιβλιοθήκη ξύλινη, 3 μεγάλα υπνοδωμάτια, τζαμαρία, αποθηκούλα, ανεξάρτητη κεντρική θέρμανση και κλιματιστικά. Πληροφορίες στο τηλ. 96809113

Ενοικιάζεται διαμέρισμα
Ενοικιάζεται επιπλωμένο ρετιρέ στην Ακρόπολη 126 τ.μ., με πολύ μεγάλες βεράντες. Το διαμέρισμα είναι 2 υπνοδωματίων, με 2 μπάνια και μεγάλους κοινόχρηστους χώρους. Διαθέτει πλήρως εξοπλισμένη κουζίνα, τζάκι, ανεξάρτητη κεντρική θέρμανση, a/c σε όλους τους χώρους, barbeque στη βεράντα και μεγάλη αποθήκη. Για περισσότερες πληροφορίες στο τηλ. 99615657.

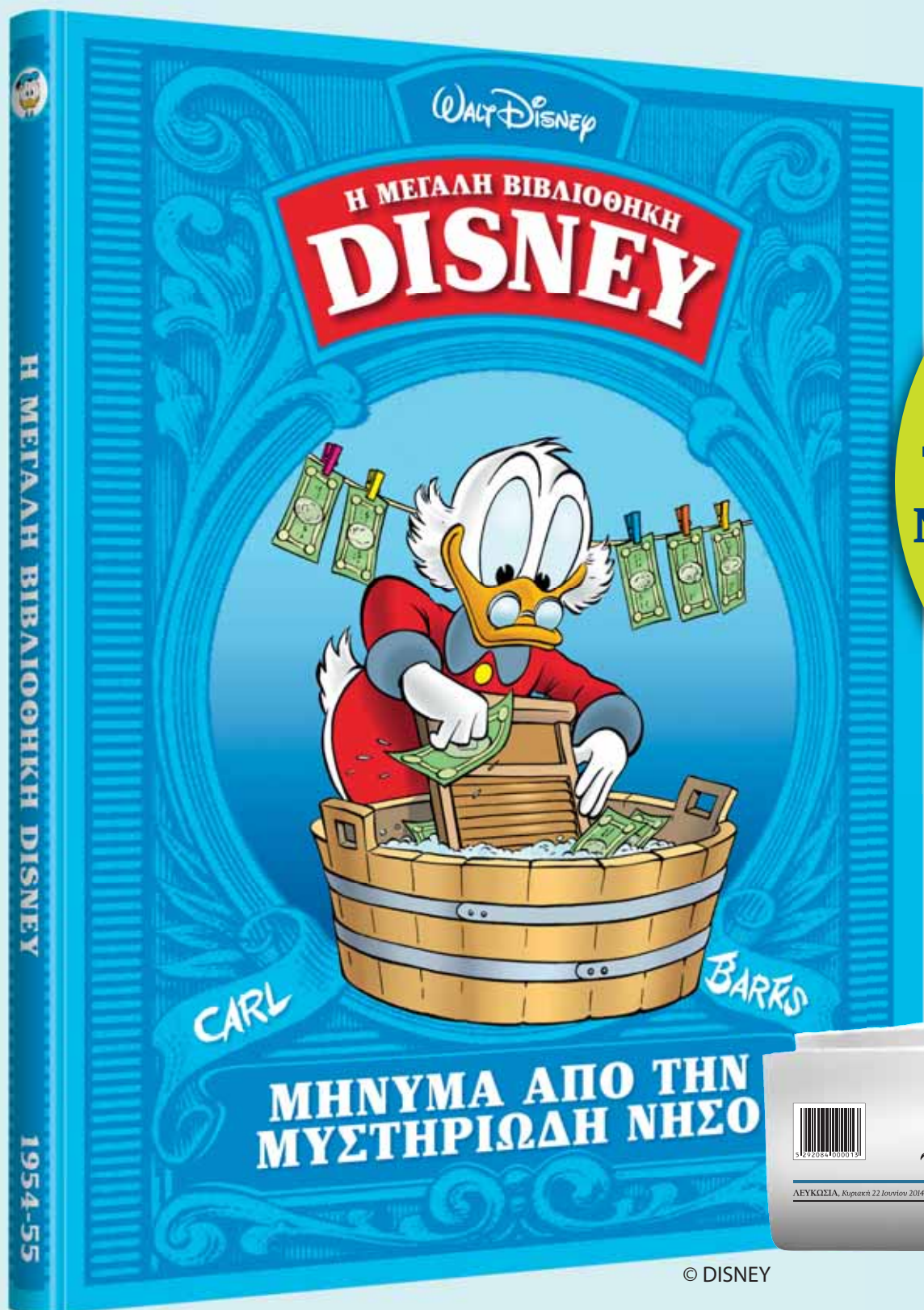
ΕΘΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΛΟΓΟΤΕΧΝΩΝ
Ιπποκράτους 63, 106 80 Αθήνα
ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
Η Εθνική Εταιρεία των Ελλήνων Λογοτεχνών προκηρύσσει διαγωνισμό ανέκδοτου διηγήματος για νέους μέχρι 35 ετών με ελεύθερο θέμα έως 2.500 λέξεις. Τα έργα πρέπει να είναι δακτυλογραφημένα με ψευδώνυμο και σε κλειστό φάκελο τα στοιχεία του συγγραφέα. Αντίτυπα 3
Προθεσμία υποβολής από 1ης Σεπτεμβρίου 2014 έως 30 Οκτωβρίου 2014.
Διεύθυνση αποστολής: Εθνική Εταιρεία των Ελλήνων Λογοτεχνών Ιπποκράτους 63, 106 80 Αθήνα.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ ή ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΜΟΝΤΕΡΝΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ
Υπερσύγχρονο, ανεξάρτητο διαμέρισμα 170τ.μ. στον τρίτο όροφο, συγκρότημα Laxia Boutique, με κοινόχρηστη πισίνα. Μεγάλο μέτωπο, βεράντα 32τ.μ., κυρίως υπνοδωμάτιο με γκαρνταρόμπα και χώρο υγιεινής walk-through, υπνοδωμάτιο en-suite, με πλήρη ποιστικό εξοπλισμό και φωτιστικά σώματα.
Για φωτογραφικό υλικό και άλλες πληροφορίες: info@grandad.com.cy ή τηλέφωνο 99 621 380.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
Ο Παγκύπριος Σύνδεσμος Γονέων Καθυστερημένων Ατόμων (ΠΑ.ΣΥ.ΓΟ.Κ.Α.) πληροφορεί τους συνεργάτες και τα αγαπητά του μέλη ότι τα γραφεία του Συνδέσμου θα είναι κλειστά από την 1/8/14-5/8/14 και από τις 11/8/14-22/8/14 λόγω των καλοκαιρινών διακοπών.
Σας ευχόμαστε καλό καλοκαίρι.

Η ΜΕΓΑΛΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ DISNEY

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ...
ΚΑΙΡΟΣ ΓΙΑ ΜΠΑΝΙΑ!

**Ο 9^{ΟΣ} ΤΟΜΟΣ
«ΜΗΝΥΜΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗ
ΝΗΣΟ» κυκλοφορεί
την Κυριακή
24 Αυγούστου**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Παρασκευή 22 Ιουνίου 2014 • Έτος 6^ο • Αρ. φύλλου 298

Κυριακή Πολιτική και Οικονομική Εμπειρία

www.kathimerini.com.cy €1,30 (ανά φύλλο) €2,00 (δυνατό) €3,00 (δυνατό)